

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

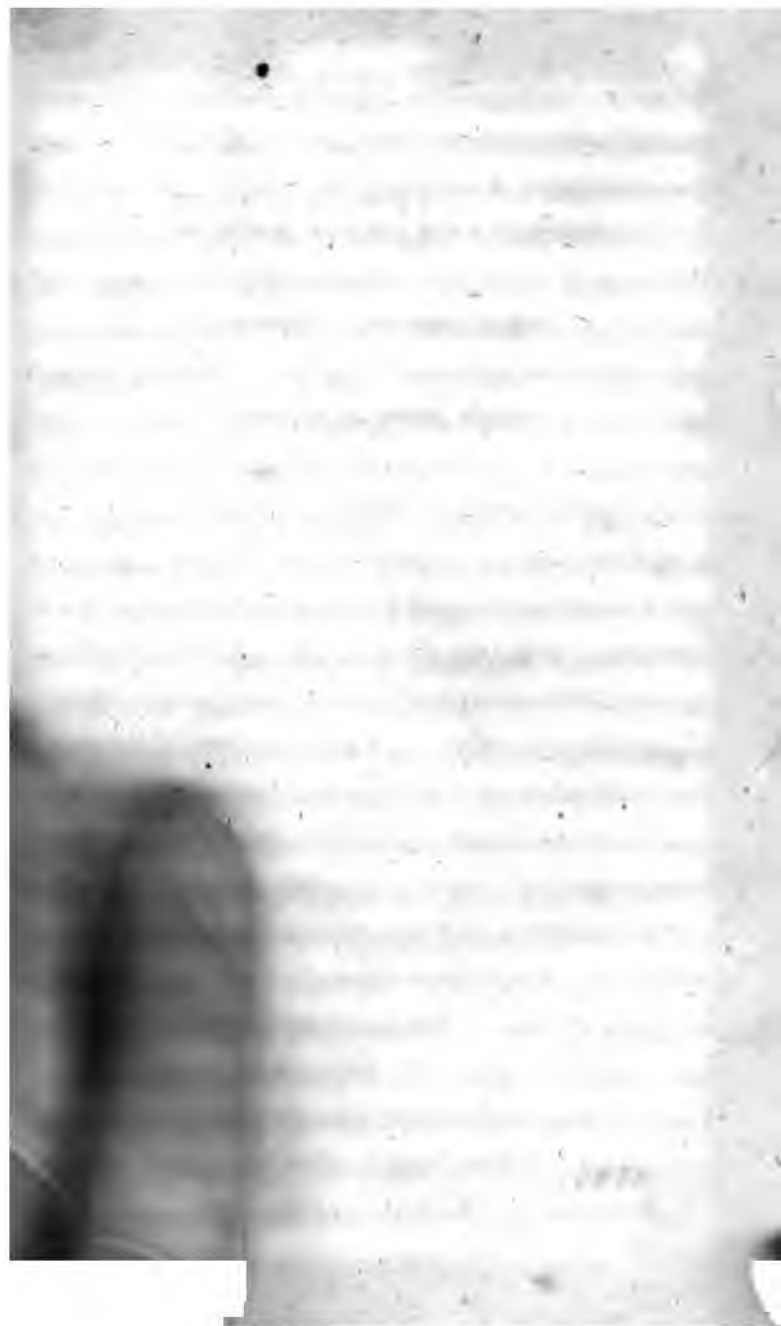
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

40. 1331.

328.

Bibel-Historia,

mailme sivnedume rejast

Moses jabmem ragjai,

bibel ječas saniguim muittaluvvum;

ja

22 David psalmak.

N. V. STOKFLETHAST.

KRISTIANIAST, 1840.
Kr. Gröndahl lut prenttjuvvum.

133/.

1831

V u o s t a s
M o s e s g i r j e.

1. K a p i t a l.

Algost sivnedi Ibmel alme ja ædnam. Ja ædnam avden læi ja guoros, ja sævdnjadvuotta čiegnalvuoda bagjel åroi, ja Ibmel vuain sadatallamen læi čaci bagjel. Ja Ibmel celki: šaddus čuovgas! ja čuovgas šaddai. Ja Ibmel åini čuovgas buoren, ja Ibmel æroti čuovgas sævdnjadasast erit. Ja čuovgasi addi Ibmel dam nama bæivve, ja sævdnjadassi sån addi dam nama igja. Ja ækked šaddai ja idded vuostas bæive. Ja Ibmel celki: šaddus nanosvuotta čaci gasski, mi ærot čacid čacin erit! Ja Ibmel nanosvuoda dagai ja čacid æroti, mak nanosvuoda vuolabæld legje, čacin erit, mak nanosvuoda bajabæld legje. Ja nuft šaddai. Ja nanosvutti addi Ibmel dam nama albme. Ja ækked šaddai ja idded nubbe bæive. Ja Ibmel celki.

40. 1331.

olbmu muođoidæmek mielđ ja min lak-
 kai, gutte radđijægje galgga læt ave guli
 bagjel ja alme loddid bagjel ja šiveti bagjel
 ja ábba æđnam bagjel ja buok mađoi ba-
 gjel, mak æđnamest likkek. Ja Ibmel
 sivnedi olbmu muođoides mielđ, Ibmel
 muođoi mielđ sivnedi sán su, álbma ja
 nisson sán sivnedi. *) Ja Ibmel burist-
 sivnedi sádno ja sádnoidi celki: lække
 šaddulažak ja lassanække, ja dævdde æd-
 nam, ja dakke đam aldsid vuolebužžan,
 ja radđijække čaci guli bagjel ja alme lod-
 did bagjel ja šiveti bagjel ja buok mađoi
 bagjel, mak æđnam ald likkek. Ja Ibmel
 celki: gæč, buok æđnam gilvvagid gilvi-
 tægje urtasid mán addam dádnoidi, ja
 buok šaddo muoraid, mak šaddulaš læk,
 mak gilvvagidæsek gilvvijægjek læk; dád-
 noidi dak biebmon galggek læt. Ja buok
 æđnam spiridi ja buok alme loddidi ja
 buok sivnadusaidi, mak æđnam ald lik-
 kek, mai sist ælle hæg læ, buok ruonas
 urtasid biebmon mán addam. Ja nuft

*) *Mark. 10. K. 5. V.*

šaddai. Ja Ibmel aini buok, maid dakkam læi; ja gæc, buokrakkan hui buorre læi. Ja ækked šaddai, ja idded šaddai guđad bæive.

2. Kapital.

Nuft allašuvvum læi albme ja ædnam ja buok sádno vægak. Ja čečad bæive de Ibmel su dagoides olliti, maid dakkam læi, ja čečad bæive vuáinadi sán buok su dagoines, maid dakkam læi. Ja čečad bæive Ibmel buristsivnedi ja basoti dam; dastgo dam ald sán vuáinadi buok su dagoines, maid sán sivnedam ja dakkam læi. Dat læ alme ja ædnam alggo, go dak sivneduvuiga, go Ibmel Jehova dagai alme ja ædnam, ja buoklagaš ædnam muoraid, mak áudal ædnamest æi læm, ja buoklagaš mæce urtasid, mak áudal æi šaddam læm; dastgo Ibmel herra i læm vela arvetam ædnam ala, ja i áftage olmuš læm ædnam barggat. Mutto lievl ædnamest bagjani, ja ábba ædnam gastadi. Ædnam muoldast rakadi Ibmel herra olbmu, ja su njudnai ælle vuáin sán sisavuáinai; nuft šaddai olmuš ælle siellon. Ja Ibmel

hærra garden gilvvam læi Edeni *) idđed guvllui, ja olbmu dasa biejai, gæn raka-dam læi. Ja Ibmel hærra gáčoi buokla-gaš muoraid ædnamest bajassaddat, mak havsske legje oaidnet, ja njalgis bárrat, ja ællem muora guovdo garden, ja buore ja baha dávdq muora. Ja Edenest dædno gálgai garden gastašæmen, ja dast dat juk-kujuvui, ja njællja stuorra jákkan šaddai. Vuostemuš jága namma Pison læi, mi ábba dam ædnam Havila birra gálgga, gást gälle læ; Ja dam ædnam gälle buorre læ, dast Bdellion læ ja gæđgge Oniks. Ja nubbe jága namma Gihon læi, mi ædnam Rusk birra gálgga. Ja goalmad jága namma Hiddekel læi, mi Assur guvllui gálgga, ja njæljad namma Phrath læi. Ja Ibmel hærra valdi olbmu, ja biejai su Eden gardeni dam barggat ja varotet. Ja Ibmel hærra gáčoi olbmu ja celki: buok garden muorain oazok dán bárrat, mutto buore ja baha dávdq muorast ik dán gal-ga bárrat; dastgo dam bæive, go dast bá-

*) dat sadue Eden mafsá: šabbavuot.

rak, de ainasrakkan dån jabmet galgak. Ja Ibmel hærra celki: buorre i læk, go olmuš åfto læ, guoime mån dagam sunji, gutte su lut matta årrot. Ibmel hærra ædnamest sivnedam læi buoklagaš mæce spirid ja buoklagaš alme loddid, ja daid sån doalvoi Adam oddi, oaidnem ditti, maid namaid sån daidi addet datoi; ja moft olmuš buok hæggalažaid navdi, nuft sin namma galgai læt. De addi olmuš buoklagaš šivetidi ja alme loddidi ja buok mæce spiridi, ješguttegi, su namas; mutto guoibme i gavdnujuvvum olbmui, gutte mati su lut læt. De addi Ibmel hærra lossis nakkarid olbmu bagjeli boatet, ja sån åđi; de åft su ærteg davtin sån valdi, ja åžin fast saje gāvčai; ja ærteg-davtest, maid Ibmel hærra olbmust valddam læi, nissonen sån dagai, ja doalvoi su olbmu oddi. De celki olmuš: dat læ dafte muo davtin ja oazže muo oazžest! ålbma nisson galgga su namma læt, dastgo ålbmast sån læ valddujuvvum. De damditti galgga ålmaj ačes ja ædnes guodđet, ja bælalazaš lut årrot, ja åft oazžen sai galg-

gaba šaddat. Ja gugtug alas læiga, Adam ja su nisson, ja æva sai hæppanam.

3. Kapital.

Ja gærmaš sluokkasabbo læi go buok mæce spirik, maid Ibmel herra sivnedam læi, ja nissoni dat celki: lægo Ibmel cælkam: æppe dái bǎrrat galga buok muorain, mak gardenest læk? De celki nisson: aʒʒu mǎi galle garden muorai šaddoin bǎrrat; mutto dam muora šaddo harrai, mi gassko garden læ, de celki Ibmel: æppe dái galga dast bǎrrat, ja æppe dái galga dam likatala, amade dái jabmet. De celki gærmaš nissoni: æppe guðege lakkai dái šadda jabmet; mutto Ibmel dietta, guðe bæive dái dast bǎrrabætte, de dādno čalmek rappasæmen læk, ja Ibmel lakkai dái šaddabætte, atte dái oaʒʒobætte diettet, mi buorre ja bahha læ. Ja go dal nisson oaidnegāđi, muorra buorre læi bǎrrat, ja havsske læi čalmidi oaidnet, ja šiega muorra læi jierme addet; de sǎn šaddost valdi ja bǎrragāđi; ja boadnjasis maida *dast addi*, ja sǎn bǎrai. De rappasegje

gugtui čalmek, ja sái fuomašeiga, atte alas sái læiga, ja fikkon lastaid sái ofti čanaiga, ja biftasid aldsesga dagaiga. Ja go sái gulaiga Ibmel herra jena, gutte garden' sist važasi go bæive bakka čoasskom læi, de čiekkaleiga Adam ja Eva ječasga Ibmel herra čalmi áudast erit garden muorai gasski. Ja Ibmel herra ravkai Adam ja sunji celki: gást læk? Sån vastedi: du jena gullim gardenest, ja ballim, dastgo alas læm, damditti čiekkalim ječčam. Ja Ibmel celki: gi celki dunji, dán alas læk? Alma dán dalle bárram læk dam muorast, mast gilddim bárrat? De celki Adam: nisson, gæn munji guoibmen addik, sån muorast munji addi, ja mán bárrim. De celki Ibmel herra nissoni: manne dán dam dakkik? Nisson vastedi: gærmas muo beti, ja borrim. De celki Ibmel herra gærbmači: go dán dam dakkik, de læge garrotuvvum buok šiveti ja buok mæce fuodoi gaskast; čoavgjad ald dán njammot galgak, ja ædnam muoldast dán bárrat galgak ábba du ælededinad. Ja vašid du ja nisson gasski mán biejam, ja

du siebman ja su siebman gasski; sán du oaive cuovkkemen læ, ja dán su sušme gaskestak. Ja nišsoni Ibmel celki: állo bafčasid dunji biejam, go mana vuostai læk; ja bafčasin manaidad riegadattet galgak; ja du boadnjasad du hallo galgga læt, ja isedvuođa sán du bagjelist adnet galgga. Ja Adami Ibmel celki: go akkad jena jægadik, ja muorast borrik, mast gilddim bárrat, de galgga ædnam du ditti læt garrotuvvum; márrašin dast dán ječčad biebmat galgak buok du ællembeividad. Gaskalas lanjaid ja sæčagasaid dat dunji šaddadet galgga, ja mæce urtasid dán bárrat galgak. Gallad bivastagai sist laibbad bárrat galgak, dassači go ædnamen dán fast šaddak, mast valddújuvvum læk; dastgo ædnam muoldda dán læk, ja ædnam muolddan dán fast dakkujuvvut galgak. Ja Adam addi akkasis dam nama Eva, dastgo buok olbmui ædne sán læ. Ja Ibmel herra nakkebiftasid dagai Adami ja su akkai, ja sádno garvoti. Ja Ibmel herra celki: gæč, Adam šaddam læ nuftgo muttom mist, ja dietta, *mi buorre ja bahha læ; mutto dal, amas*

giedas sán geiggit, ja ællem muorast valddet, ja bárrat, ja agalaz̄z̄at ællet; de Ibmel hærra gardenest Edenest su olgus gácoi ædnam barggat, mast valddujuvvum læi, ja Adam sán olgus aji Eden muorragarden bævcc̄c̄c̄aguovlost, ja Kerubid sán biejai læd̄godægje dállamikin gæino gattermen ællem murri.

4. K a p i t a l.

Ja Adam dávdai su áka Eva, ja mana vuosstai sán šaddai, ja Kain sán riegadatti, ja celki: álbma oaz̄z̄om læm, gutte hærra læ. Ja dasto su velja Abel sán riegadatti; ja Abel šaddai savccagæc̄c̄e, mutto Kain šaddai bælddoálmaj. Ja dappatuvui muttom aige gæcest de áuddanbuvti Kain hærrai oaffer ædnames šaddoin, ja Abel maida oafferušai ælos alggošaddoin ja buoide, ja hærra áini Abel ja su oaffer bællai, mutto Kain ja su oaffer bællai sán i oaidnam; de Kain manai moarrai, ja vuolas guvllui, ædnam guvllui su čalmek legje. De sarnoi Jehova Kaini: manne lækgo moarest, ja manne anakgo čalmidad ædnam guvllui? Igo nu læk, ja

burid dān bargak dakkat, de čalmek bajas alme guvllui orruk? mutto go burid ik dān barga dakkat, de suddo uvsā gurast āro, ja du dat datto, mutto dān dam bagjel radđit galgak! Ja de Kain veljaines sarnoi. Ja go sāi mæcest læiga, de čuožželi Kain veljas vuosttai, ja gčddi su. De sarnoi Jehova Kaini: gāst læ Abel du veljad? ja sān vastedi: im dieđe! længo mān velljam gæčče? Mutto Jehova sunji celki: maid lækgo dakkam? du velljad vara jedna munji čuorvvomen læ ædnamest. Ja dal læge dān dam ædnamest garrotuvvum, mi njalmes ravasti velljad varaid du gieđast valddet! Go ædnam dān bargak, de šaddoides dat i galga dunji šat æmbo addet, gālgolaš ja bataradde olmuččen dān vagjolet galgak ædnamest. De Kain celki Jehovai: muo suddo nuft stuores læ, atte andagassi dat addujuvvumest i læk. Gæč, ādnabæive dān muo gāččom læk dam ædnamest erit, ja fertim mān ječčam barggat čiekkat du čalmidad āudast erit, ja gālgolaš ja bataradde olmuš *mān læm*, ja dappatuvvut aiggo, atte

juokkaš, gutte muo gavdna, muo gádda. De celki sunji Jehova: i! gutte Kain gádda, čečča gærdasaš rangaštusa gillat galgga! ja Jehova addi Kaini mærka, atte i juokkaš, gutte su gavnai, su gáddet galggam. De vulgi Kain Jehova čalmi áudast erit, ja ædnami Nodi asai, Eden bævča bæld. Kain eli akaines, gutte mana vuostai šaddai ja Hanok riegedatti, ja go Kain baike bajas hufsemen læi, de navdi sán baike barnes Hanok nama miel. Hanoki riegedi Irad; Irad sakkanatti Mehujael, ja Mehujael sakkanatti Methusala, ja Methusala sakkanatti Lamek. Ja Lamek guoft akaid valdi, nubbe namma læi Ada, ja nubbe Zilla. Ada riegedatti Jabal, gutte goatteolbmui ja šivetolbmui ačče læ; ja su velja namma læi Jubal; gutte Zithar ja harpe čuogjategji ačče læ. Ja Zilla riegedatti maida Tubalkain, gutte buokslai væikke ja ruovddenævoid dagai; Tubalkain oaba namma læi Naema.

Fastain eli Adam akaines, gutte barne riegedatti, ja navdi su nama Seth; *dastgo*, celki sán, Ibmel munji addam læ

nubbe barne Abel sagjai; dastgo su goddi Kain! Ja Sethi riegadi bardne, ja su nama sán Enos navdi; dalle čuorvvogátte olbmuk Jehova nama.

5. Kapital.

Adam sákkagádde girje. Dam bæive go Ibmel sivnedi Adam, de sivnedi sán su Ibmel muođoi mielđ; álbma ja nisson sán sivnedi, ja sádno buristsivnedi, ja gáđoi sádno namaid olbmuid, dam bæive go sádno sán sivnedi. Go Adam 130 jagid ællam læi, de sán barne sakkanatti muođoides mielđ ja gávas mielđ, ja navdi su nama Seth. Ja Adam bæivek, maŋŋel go sakkanattam læi Seth, 800 jagek legje, ja barnid ja nieidaid sán sakkanatti. Ja buok Adam bæivek, maid sán eli, 930 jagek legje, ja sán jami. Seth læi 106 jagid boares, go Enos sán sakkanatti. Ja maŋŋel go Enos sakkanattam læi, de eli Seth 807 jagid, ja sakkanatti barnid ja nieidaid. Ja buok Seth bæivek legje 912 jagek, ja de jami. Ja Enos 90 jagid boares læi, go riegadatti Kenan. Maŋŋel go sán Kenan sakkanattam læi, de eli Enos 815 jagid,

ja riegadatti barnid ja nieidaid. Ja Enos buok bæivek 905 jagek legje, ja de jami. Ja Kenan 70 jagid boares læi, go sãn Mahalalel sakkanatti. Mañnel go sãn Mahalalel sakkanattam læi, de eli Kenan 804 jagid, ja riegadatti barnid ja nieidaid. Ja buok Kenan bæivek 910 jagek legje, ja de jami. Ja Mahalalel 65 jagid boares læi, go sãn sakkanatti Jared. Mañnel go sãn Jared sakkanattam læi, de eli Mahalalel 830 jagid, ja riegadatti barnid ja nieidaid. Ja buok Mahalalel bæivek 895 jagek legje, ja de jami. Jared 162 jagid boares læi, go sãn Henok sakkanatti. Ja mañnel go sãn Henok sakkanattam læi, de eli Jared 800 jagid, ja sakkanatti barnid ja nieidaid. Ja buok Jared bæivek 962 jagek legje, ja de jami. Ja Henok 65 jagid boares læi, go sãn sakkanatti Methusala. Mañnel go sãn Methusala sakkanattam læi, de 300 jagid sãn Ibmelin vagjoli, ja riegadatti barnid ja nieidaid. Buok Henok bæivek 365 jagek legje. Ja Henok Ibmelin vagjoli, ja i saddam sæt æmbo gavnjuvvum, dastgo Ibmel valdi

su. Methusala 187 jagid boares læi, go Lamek sãn sakkanatti. Man̄nel go sãn Lamek sakkanattam læi, de eli Methusala 782 jagid, ja riegadatti barnid ja nieidaid. Buok Methusala bæivek 969 jagek legje, ja de jami. Go Lamek 182 jagid boares læi, de barne sãn sakkanatti, ja navdi su nama Noah, dastgo sãn celki: sãn min jedđijægjamek šadda min bargoinæmek, ja min giedaidæmek vaivin ædnam ald, maid Jehova dubmi. Man̄nel go Noah sãn sakkanattam læi, de eli Lamek 595 jagid, ja riegadatti barnid ja nieidaid. Ja buok Lamek bæivek 777 jagek legje, ja de jami. Go Noah 500 jagid boares læi, de sakkanatti sãn Sem, Kam ja Japhet.

6. Kapital

Ja šaddai, go olbmuk ædnanišgätte ædnam ala, ja nieidak sigjidi riegadegje, de oaidnegätte Ibmel barnek (dai suddogaslaš) olbmui nieidaid čabbasen, ja akaid si dai gaskast aldsesek valdde sin ječaidæsek halo miel. De celki Ibmel: olbmuk *æi adde ječasek muo vuaiņa radđim vuol-lai, go oazže* si læk; lekkusek sin bæivek

(ain) 120 jagek. Ja gievr ålbmak, gigan-
tak, dain beivin legje ædnamest, ja maida
dastmanŋel, dademiold go Ibmel barnek
olmui nieidaiguim elle, ja dak manaid
sigjidi rieġadatte; dak læk dak gievrak,
guđek dālin aigin bægalmas ålbmak legje.
Ja herra āini, atte olmui bahhavuotta
stuores læi ædnam ald, ja atte sin vaimo
jurddagak ja bivddemak bahab guvllui legje
juokke bæive, ja herra dalle gattagādi, atte
olmuid sån sivnedam læi ædnam ala, ja
dat bavġagatti su vaimo. Ja herra celki:
olmu, gæn sivnedam læm, fertim mån
ædnam ald duššadet, im dušše fal ol-
mu, mutto vela šivetid, mađoid ja alme
loddid, dastgo gađam, atte dam mån læm
sivnedam; mutto Noah armo gavnai herra
ġalmi āudast. Dak Noah sagak læk. Noah
vanhurskes ja vuoigadlaš olmuš læi aigga-
sis; Ibmelin sån vagjoli. Gālm barnid
sån sakkanatti: Sem, Kam ja Japhet.
Mutto ædnam billašuvvum læi Ibmel ġal-
mi āudast, ja verudagast dievva; ja Ibmel
āini ædnam, ja gæġ, billašuvvum dat læi;
dastgo buok sivnadusak billedam legje

gæinosek ædnamest. De celki Ibmel No-ahi: ábba sivnadusa duššadæbme must arvvaluvvum læ; dastgo ædnam dievva læ sin verudagain; ja gæc̃, hævatet mán aigom sin áftanaga ædnamin. Mutto daga dán aldsid arka bæccemuorast; rakad moadde árróm sajid dam sisa, ja bikkad dam siskebæld ja álggobæld bikain. Ja nuft galgak dán dam rakadet: 300 aršín galgga arka gukko læt, 50 aršín dam gávddo, ja 30 aršín dam allo. Lasa dán dakkat galgak bagje bællai aršín vido-dekki; mutto arka uvsá ærteg bællai dán biegtat galgak, ja rakad vuolle lafto, gasko lafto ja bagje lafto. Dastgo gæc̃, čacce dulvid mán biegtamen læm ædnam bagjeli buok sivnadusaid hævatet, mai sist ælle hæg ælla alme vuold; dastgo buok, mi ædnam ald læ, jabmet galgga. Mutto littom mán dakkat aigom duin, ja arka dán sisamannat galgak, sikke du ja du barnidad, ja du akkat ja du barnidad akak áftanaga duin; ja buok hæggala-žain ječainad dán doalvvot galgak arka *sisa guoftasi guoftasi juokke slajast, varr:*

ja njiŋalas, daid hæggastæsek bisotet åfta-
naga duin; loddin slajasek miêld, sivetin
slajasek miêld ja buok spirin, mak æd-
nam ald likkek, slajasek miêld guoftasi
guoftasi dak du lusa boattet galggekek hægg-
gasek gagjom ditti; ja valde buokslai bår-
ramuŋaid, mak båratatte læk, ja čoage
aldsid, dunji ja sigjidi biebmôn. Ja nuft
dagai Moses; buok Ibmel bakkomi miêld
sån dagai.

7. K a p i t a l.

Ja hærra celki Noahi: mana dal arka
siså, dån ja åbba du dallo; dastgo van-
hurskasen mân du oaidnam læm aldsim
dam såkkagåddest; ja valde aldsid buok
butes spirin čëčča ja čëčča, varras ja njiŋa-
las, ja buttesmættom spirin guoftasi guof-
tasi varras ja njiŋalas; nuft maida alme
loddin čëčča ja čëčča, varras ja njiŋalas, sin
nalid aimoin bisotam ditti åbba ædnami.
Dastgo čëčča bæive gæčest arvetet mân
aigom ædnam ala njællja låge bæive ja
njællja låge ija, ja ædnam ald duŋsadet
mån aigom buok hæggalažaid, maid siv-
nedam læm. Ja Noah dagai buok hærra

bakkomi miel. Mutto Noah 600 jage boares læi, go dulvvečacek ædnam bagjeli bätte. Ja sán ja su barnek, su akka ja su barni akak áftanaga suin arka sisa manne dulvvečaci ditti. Butes šivetin ja buttesmættom šivetin, ja loddin, ja buok spirin, mak ædnamest likkek, guoftasi guoftasi dak Noah lusa bätte arka sisa, vares ja njinallas, nuftgo Ibmel gáčcom læi Noah. Go dak čečča bæivek nákkam legje, de bättegátte dulvvečacek ædnam ala. Go Noah gut čuođe jage boares læi, čečad nubbe lákkai bæive nubbe mannod, aido dam bæive de luoddanegje buok dam stuorra čieghalvuoda agjagak, ja alme balvak rappasegje; ja de arvi ædnam ala njællja låge bæive ja njællja låge ija. Damanaga bæive de manai Noah ja su barnek, Sem, Kam ja Japhet, ja su akka ja su barni gálm akak singuim arka sisa, si ja buok fuođok slajaidæsek miel, ja buok šivetak slajaidæsek miel, ja buok mađok, mak ædnam ald likkek, ja buok láddek slajaidæsek miel, ja buokak, mak soajaid ja *dolgid adnek*, dak buokak Noah lu

bätte arka sisa, guoftasi guoftasi, buok sivnadusain, mai sist ælle hæg læi, ja guoftasi dak bätte buok sivnadusai gaskast, nuftgo Ibmel su gâccom læi; ja Hærra dapai uvsa su mannel. Njællja låge bæive bätte dulvvečacek ædnam ala, ja čacek lassanegje, ja arka dak bajedegje, ja dat bajeduvui ædnam ald; ja čacek saggarakan ædnanegje ja lassanegje ædnam ala, ja arkka manai čaci ald; nuft saggarak lassanegje ja lassanegje čacek ædnam ala, atte buok alla varek, mak alme vuold læk, čikkujuvvujegje; vit nubbe låkkai arsin bagjanegje čacek dai bagjel ja varid dak čikke. De havkaduvvujegje buok sivnadusak, mak ædnam ald likkamen legje, lāddek, šivetak, fuođok, ja buok olbmuk; buok, mi ællem ja hæg sistes ani, ja mi gåikke ædnamest eli, jami; buok sivnadusaid, mak ædnam ald legje, Ibmel duššadi sikke olbmuid, ja spirid ja šivetid ja mađoid, ja alme loddid; dak buokak ædnam ald javkaduvvujegje; ja i åftage baccam ærebgo Noah, ja gudek su lut legje

arka sist. Čuode ja vit låge beivid lassa-
negje čacek ædnam ala.

8. K a p i t a l.

De muii Ibmel Noah ja buok fuo-
đaid ja šivetid, mak su lut legje arka sist;
ja bieđ sán addi mannat ædnam bagjel,
atte čacek coakkogátte; ja čieđalvuođa
agjagak buottosegje ja alme balvak, atte
arvve nákkagáđi almest. Ja maņistaga
maņistaga de erit golgge čacek ædnam
ald, ja 150 beivid dak gæppanaddamen
legje; ja čečad nubbe lákkai bæive čečad
mannodest de árosti arkka Ararat varidi.
Ja maņistaga maņistaga vela coakkomen
legje čacek lågad mannod ragjai; lågad
mannod algo bæive de vari čákkak itte-
gátte. Nællja låge beivi gæčest de ravasti
Noah lasa, maid dakkam læi arkkai; ja
buldogas sán olgus luiti, mi dákká dek
girdi, dassači go čacek erit gáikkam legje
ædnam ald. De sán duva luiti oaidnem
ditti, jáš čacek coakkom legje ædnam ald.
Mutto go duvva vuáinadusa i gavdnam
juolggasis, de ruoftot dat macai su lusa
arkkai, *dastgo* čacek vela ain ábba ædnam

bagjel legje, ja giedas sán olgus geigi, ja valdi dam lusas arkkai. De vurdi sán čēčča ærra beivid, ja fastain sán dalle duva arkast biejai; ækkedes báddo dat ruoftot báđi su lusa, ja gæč, varas álljolassta su njunist læi; de varoti Noah čacek coakkom legje ædnam ald. Ja vela sán čēčča ærra beivid vurdi, ja de fastain sán duva biejai; mutto i dat šat æmbo su lusa maccam. Ja gut čuode ja áft jage vuostas mannod algo bæive de šaddai, atte čacek gáikkam legje ædnam ald, ja Noah valdi gáifčas arka bagjelist erit, ja áini, ja gæč! ædnam gáikkagoattam læi; ja nubbe mannod čēčad nubbe lákkai bæive de ædnam aibas gáikkam læi. De sarnoi Ibmel Noahi, ja celki: vuolge dal arka sist, dán ja du akka, du barnek ja du barnidad akak áftanaga duin; buok spirik, mak du lut læk buok sivnadusain, sikke láddek ja šivetak, ja buok mađok, mak ædnam ald likkek, daid olgus dán doalvvot galgak ječainad, ja dak viddanet galggek ædnam mietta, ja šaddulažak dak galggek læt, ja lassanet dak galggek ædnam. De olgus

manai Noah ja su barnek, su akka ja su barni akak áftanaga suin; buok spirik, buok madok ja buok láddek, buokak, mak ædnam ald likkek, arka sist olgus manne slajaidæsek miel. Ja Noah bajasrakadi altar hærrai, ja buok spirin ja loddin lutes sán valdi ja balddam oaffer altar ala oafferusai. De havsai hærra njalgga haja, ja vaibmosis celki; im šat aigo ædnam garrotet olbmui ditti; dastgo olbmuvaimo jurddagak bahak læk nuorravuoda rajast, imge šat æmbo sörbmit aigo buok hæggałaid, nuftgo dal dakkim. Nuft gukka go ædnam bissta, de nákkat i galgadam rajast siebman ja lagjo, čoasskem ja bakka, gæsse ja dalvve, bæivve ja igja.

9. Kapital.

Ibmel buristsivnedi Noah ja su barnid, ja sigjidi celki: šaddat šaddulažak, lassanækket ja dæyddet ædnam. Din ballo ja suorgatus árrat galgga buok ædnam spiri bagjelist, buok alme loddi bagjelist, ja buok bagjelist, mi ædnam ald likka, ja buok ave guli bagjelist; din gitti dak adjuvvum læk. Buok, mi likka ja ælla,

galgga læt digjidi biebmon, nuftgo ruonas hurtasid addam mán digjidi buok; dad-deke biergo áftanaga sieloines, dat læ varaines, æppet di galga bárrat! Din hæg-gadek varaid duodairakkan mán gaibedet aigom, juokke spirist daid gaibedet aigom, olbmu giedast, juokke álbma giedast olbmu sielo gaibedet aigom. Gutte álbma varaid gálgat, olbmu boft su varak gálgatuvvut galggek; dastgo muodoides miel siivnedi Ibmel olbmu. Mutto di, šaddat šaddulažak ja ædnanækket, lassa-nækket ædnam ala, ja šaddat ædnag dam ala. Ibmel Noahi nuft sarnoi ja su barnidi: gæc, littom mán dagam dinguim, ja din siebmanin din maŋŋel; ja buok hæg-galažauim, mak din lut læk, sikke loddi, šiveti ja buok ædnam fuodoiguim din lut, buok daiguim, mak arka sist olgus vulgge, buok ædnam ælle siivnadusaiguim; littom dinguim dakkat aigom, æi galga buok siivnadusak šat æmbo dulvvećacin hævatuvvut, ja æi galga dulvvećacek boattet ædnam billedet. Ibmel celki: dat *litto mærkka læ, maid muo ja din gasski.*

mán biejam ja buok ælle sivnadusai gaski, mak din lut læk, buok aigidi: davggam balvvai mán biejam læm, ja dat litto mærkka galgga læt muo ja ædnam gaskast; Ja šaddat galgga, go balvvam ædnam bagjel mán doalvom, de ittet galgga muo davgge balvvam sisa, ja littom muittet galgam muo ja din ja buok hæggalažai gaskast ábba sivnadusa sist, ja æi goassegen galga šat æmbo dulvvečacek boattet buok hæggalažaid hævatet; mutto davggam balvvam sist galgga læt, ja dam oaidnet aigom dam agalaš litto muittet Ibmel ja buok hæggalažai gaskast ábba sivnadusast, mi ædnam ald læ. Ja Ibmel Noahi celki: dat læ dam littom mærkka, maid dakkam læm muo ja buok sivnadusaidam gaski, mak ædnam ald læk. Noah barnek, guđek arka sist vulgge, legje Sem, Kam ja Japhet; mutto Kam læi Kanaan acce. Dak gálmas Noah barnek legje, ja sist oazoi ædnam olbmuides.

II. Kapital.

Ábba ædnamest áft njuovč ja áft giel læi. Ja šaddai, go iddedes guovlost si

vulgge, de jalgadas si gavnē Sinear ædnamest, ja dasa si assagatte. De si celkke nubbe nubbai: Boattet! dakkop ja baldop mi lairregedgid! ja laire si gædggē adne ja ædnambikaid kalkkan. Ja si celkke: boattet, barggop mi gavpug ja tårno dakkat, man bajemuš gæc̄ce gidda alme ragjai állat galgga, ja dakkop mi mæarka, amamek åbba ædnam mietta mi biedgganet. Mutto Ibmel herra vuolas njejai, dam gavpug ja dam tårno iskadet, maid olbmui manak dakkamen legje, ja herra celki: gæc̄, åft olbmuk si læk, ja åft njuovc̄ sist buokain læ; dat sin vuostas dakko læ, ja de dat i mikkege læk, mi cagga sin dakkamest, maid si ribmek dakkat! vuolas mi aiggop njegjat ja sin gielaid sægotet, atte nubbe nubbe guoimes giela i adde; ja herra bidgi sin dast åbba ædnam mietta, ja de si gavpug dakkamest erit heitte. Damditti gocc̄ujuvvu gavgug namma Babel; dastgo buok ædnam gielaid herra dast sægoti, ja dast sån bidgi sin åbba ædnam mietta.

Dat Sem såkkagådde læ. Sem 100

jagid boares læi, go Arpaksad sãnsakkanatti
 guoft jagid dulvvečaci mañnel; ja Sem eli
 500 jage, mañnel go Arpaksad sakkanat-
 tam læi, ja sakkanatti barnid ja nieidaid.
 Arpaksad eli 35 jagid ja sakkanatti Sa-
 lah; ja Arpaksad eli 403 jagid, mañnel go
 Salah sakkanattam læi, ja sakkanatti bar-
 nid ja nieidaid. Salah eli 30 jagid, ja
 sakkanatti Eber; ja Salah eli 403 jagid,
 mañnel go Eber sakkanattam læi, ja sak-
 kanatti barnid ja nieidaid. Eber eli 34
 jagid, ja sakkanatti Peleg; ja Eber eli 430
 jagid, mañnel go Peleg sakkanattam læi,
 ja sakkanatti barnid ja nieidaid. Peleg
 eli 30 jagid, ja sakkanatti Reu; ja Peleg
 eli 209 jagid, mañnel go Reu sakkanat-
 tam læi, ja sakkanatti barnid ja nieidain.
 Reu eli 32 jagid, ja sakkanatti Serug; ja
 Reu eli 207 jagid, mañnel go Serug sak-
 kanattam læi, ja sakkanatti barnid ja niei-
 daid. Serug eli 30 jagid, ja sakkanatti
 Nakor; ja Serug eli 200 jagid, mañnel go
 Nakor sakkanattam læi, ja sakkanatti bar-
 nid ja nieidaid. Nakor eli 29 jagid, ja
 sakkanatti Tharah; ja Nakor eli 129 jagid,

manŋel go Tharah sakkanattam læi, ja sakkanatti barnid ja nieidaid. Tharah eli 70 jagid, ja sakkanatti Abram, Nakor ja Haran. Dat læ Tharah sakkagådde. Tharah sakkanatti Abram, Nakor ja Haran; ja Haran sakkanatti Lot; mutto Haran jami åudal go su ačče Tharah, šaddo ædnamassis, Kaldæa Urri. Abram ja Nakor akaid aldsesga valdiga; Abram aka namma læi Sarai, ja Nakor aka namma læi Milka, gutte Milka ja Jiska ače Haran nieid læi; mutto Sarai šaddotæbme læi, sust manna i læm. Tharah barnes Abram valdi, su barne Lot, Haran barne, su maŋes Sarai, su barne Abram aka, ja Kaldæa Urast si buokak vulgge, Kanaan ædnami mannat; mutto go si Harani bätte, de si dasa asse. Tharah šaddai 205 jagid boares, ja Harani jami.

12. Kapital.

Ja hærra celki Abrami; vuolge ædnamestad ja du sakkagåddestad ja aččad dalost dam ædnami, maid dunji čajetet aigom; ja stuorra olmuččen mæn dagam du, buristsivnedet mæn aigom du, ja

du nama stuoresen mán dakkat aigom, ja buristsivnadussan dán šaddat galgak; guđek du buristsivnedek, mán buristsivnedam, ja gutte du garrod, mán garrotam, du sist buristsivneduvvut galggek buok ædnam sákkagáđdek. De manai Abram, nuftgo herra sunji cælkkam læi, ja Lot suin manai; mutto Abram 75 jagid boares læi, go Haranest vulgi. Abram valdi dalle akas Sarai ječaines ja veljas barne Lot ja buok sáđno æloidæsga, maid fidnim sái læiga, ja buok daid olbmuid, sái ald-sesga fuollam læiga Haranest; ja si vulg-ge Kanaan ædnami mannat, ja Kanaan ædnami si bátte. Abram manai ædnam čađa dam baikkai Sikemi, More Terebintha muoraidi, ja Kananitalažak legje dalle ædnamest. De almostuvui herra Abrami ja celki: du siebmani dam ædnam mán addam; ja dast rakadi Abram herra-ai altar, gutte almostuvvum læi sunji. Dasto sán dast sirdi varrai, mi Bethel idđedes guovlost læ, ja goađes sán dasa *biejai*, atte Bethel ækkedes ja Ai idđedes *guovlost læi*, ja altar sán herra-ai dasa

dagai, ja herra nama čuorvoi. Dasto sirdi Abram dast, ja manai gask bæive guvlui. Mutto de nælgge šaddai, ja Abram manai vuolas Ægypten ædnami, veris olmuččen dábbe ællet, dastgo nælggehætte stuores læi ædnamest.

13. K a p i t a l.

Abram manai fastain bajas Ægypten ædnamest, sikke sán ja su akka, ja buok, mi sust læi, ja Lot áftanaga suin dam ædnami, mi gask bæive guvllui læ. Abram læi sagga rigges šivetin, silbbain ja gollin; ja jáđoines sán oarje ædnamest sirdi Betheli, dam baikkai, gást su goatte algost læi Bethel ja Ai gaskast, dam guvllui, gást áudal altar dakkam læi, ja dast sán herra nama čuorvoi. Mutto maida Lotast, gutte Abram jättem guoibme læi, labbak legje ja báccuk ja goađek. Mutto sagje sádnost i læm dam ædnamest, dastgo állo ælok sádnost legje, atte æva sái mattam áft sajest árrót; ja riddo šaddai Abram ámid gečči ja Lot ámid gečči gasski, ja Kananitalazak ja Pheresitalazak legje dalle ædnamest. De sarnoi Abram Lotai: velja-

Ĉamai! ellus riddo lekku muo ja du gaskast, muo ja du geĉĉi gaskast, alma mǎi veljaĉak lædne! alma ǎbba ædnam dunji ravas læ? vuolge muo lut veljaĉam! manakgo dǎn guro bællai, de manam mǎn ǎlgiš bællai, ja manak dǎn ǎlgiš bællai, de guro bællai mǎn manam. De bajedi Lot ĉalmides, ja ǎbba Jordan jalgadas ǎini; ǎudal go hǎerra Sodoma ja Gomorra hǎevati, de dievva ĉacin læi dat ædnam, nuftgo hǎerra garden, nuftgo Ægypten ædnam Zoar guovlost. De valji Lot ǎbba dam Jordan jalgadas, ja manai idĉedes guvllui, ja sǎi ærraneiga nubbe nubbe lut erit. Abram asai Kanaan ædnamest, mutto Lot jalgadasa gavpugi sist, ja su goaĉek legje vela Sodoma ragjai. Mutto Sodoma olbmuk bahha legje, ja hirbmaĉ suddolaĉak si legje hǎerra ĉalmi ǎudast.

Hǎerra celki Abrami, go Lot su lut ærranam læi: bajed ĉalmidad, ja gǎeĉa dam baikest, gǎst læk, gaskija ja gaskbæive guvllui, idĉed guvllui ja ækked guvllui; dastgo ǎbba dam ædnam, maid *oainak*, dunji addam ja du siebmani aga-

laš aiggai; ja du siebman nuftgo ædnam saddoid mán dagam, jáš guttege ædnam saddo čalmid matta lákkat, de maida du siebman sán matta lákkat; čuožžel, mana ædnam čača, mietta ja doarras, dastgo dunji dam addam! De gaikoi Abram goačes, manai ja Mamre Terebinthe muorain asai, mi Hebron sist læ, ja dábbe altar sán hærri rakadi.

14. Kapital.

Dam aige go Amraphel læi Sinear gonagas, ja Arjok læi Ellasar gonagas, ja Kedorlaomer læi Elam gonagas, Tideal læi Gojim gonagas, de soatte sist læi Berrain, Sodoma gonagas, Birsain, Gomora gonagas, Sineabin, Adma gonagas, Semberin, Zebojim gonagas, ja Bela gonagasain, gutte dal Zoar goččujuvvu. Buok dak čoakkai bätte Siddim lækkai, mi dal saltte javrre læ. Guoft nubbe lákkai jagid si balvvalam legje Kedorlaomer, mutto goalmad nubbe lákkai jage de si erit jarralegje; de njæljad nubbe lákkai jage bádi Kedorlaomer, ja dak gonagasak, gudek su bæle dälle, ja bagjelvuitte Rephssala-

žaid Asthoreth-Karnaimest, Zuzæalažaid
 Hamest, Emitalažaid Kirjathaim jalga-
 dasast, Horitalažaid sin bagjeædnamest
 Seirast Pharan Terebinthe ragjai mæcest.
 Dast si jårggalegje ja Mispat galddoi man-
 ne, mi dal Kades goččujuvvu, ja buok
 Amalekitalažai ædnamid si stagjedegje,
 ja maida Amoritalažaid, guđek assamen
 læk Hazazon Thamarist. De olgus manne
 Sodoma, Gomora, Adma, Zebojim ja Bela
 gonagasak, Bela namma læ dal Zoar, ja
 Siddim lækkai si ječaidæsek bigje soattam
 varas, Elam gonagas Kedorlaomer vuos-
 stai, ja Gojim gonagas Tideal vuosstai, ja
 Sinear gonagas Amraphel vuosstai, ja El-
 lasar gonagas Arjok vuosstai, atte njællja
 gonagasak legje vit vuosstai. Mutto Sid-
 dim lække dievva læi ædnam bikkahav-
 din, ja go Sodoma gonagas ja Gomora
 gonagas bataradaiga, de sâi dai sisa fier-
 ralelga, mutto dak ærrasak bagjeædnami
 bataradde. De si buok Sodoma ja Go-
 mora æloid valdde, ja buok ællamušaid,
 ja de manne; mutto si valdde maida Abram
 veljbarne Lot ja su æloid, go si valgge;

dastgo Sodomast sán asai. De muttom batarægje báđi ja muittali Abrami, dam hebræalaz̄zi, dam, gutte dalle assamen læi Terebinthe muorain Mamrest. Go Abram gulai, atte su fuolkke gidđa valddujuvvum læi, de værjoti sán su 318 dalostes riegdam balvvalegjid, guđek soattai harjetuvvum legje, ja Dan ragjai sin doarradalai; ja igjabáđdo juogai sán balvvalegjidés guoft joavkkon ja doarroti sin, ja vuiti sin, ja doarradalai sin Hoba ragjai, dava bæld Damaskus; ja buok salaš sán ruoftot valdi, sikke veljas Lot ja su æloid, ja nissonid ja olbmuid. Go dalle ruoftot báđi, go vuoittam læi Kedorlaomer ja gonagasaid, guđek su bælest legje, de manai Sodoma gonagas su áudald Savelæge ragjai, mi dal gonagas lække goččujuvvu. Mutto Melkisedek, Salem gonagas, buvti sunji laibe ja vine, sán alemus Ibmel pappa læi. Ja sán buristsivnedi Abram ja sunji celki: buristsivneduvvum lekkus Abram alemus Ibmelest, gæn albme ja ædnam læ! ja buristsivneduvvum lekkus alemus Ibmel, gutte vašalažaidad du gitti

addi! Mutto Abram lágadas sunji addi buok æloin. De celki Sodoma gonagas Abrami: adde munji olbmuid ja valde dán æloid. Mutto Abram sunji vastedi: bajedam læm giettam hærra lusa, alemus Ibmel lusa, gæn albme ja ædnam læ, atte im laige imge gabmag vuodđag mån valde dast, mi du læ; ik dán galga cækket: mån riggasen læm dakkam Abram; æreb maid olbmuk bárram læk, ja dam oase, mi daid álbmaidi boatta, gudék munji guoibmen manne, Aner, Eskol ja Mamre, si galle ážžuk oasesek valddet.

15. Kapital.

Dai sagai mañnel de báđi hærra sadne oainatusast Abrami, ja celki: ale bala Abram, mån du varjalægje læm, ja du sagga stuorra balkka. Mutto Abram vastedi, hærra Ibmel, maid aigok dán munji addet? mannatæbmen dákká manam, ja muo dallodoalle læ Elieser Damaskus olmuš. Ja vela celki Abram: gæc, manaid ik dán læk addam munji, ja gæc, muo dallodoalle muo arbbijægje læ! Gæc, de *hærra sadne* fastain su lusa báđi: i dat du

arbbit galga, mutto sán, gutte du rubma-
 šest boatta, sán du arbbijægje galgga læt!
 Ja Ibmel doalvoi su olgus, ja celki sunji:
 gæca bajas alme guvllui, ja låga nastid,
 jáš matak, ja vela celki (Ibmel): daggar
 galgga du siebman šaddat. Ja Abram
 áskoi hærta, ja hærta dam ásko sunji van-
 hurskesvuottan lågai; ja sán celki sunji,
 mán hærta læm, gutte Kaldæa Urast du
 dálvvum, dunji dam ædnam arbben addet.
 De celki Abram: hærta Ibmel, mast dalle
 dávdam, atte dam arbbit galgam? Mutto
 Ibmel sunji celki: valde munji gálm jak-
 kasaš guigo, gálm jakkasaš gaio, gálm
 jakkasaš virca, turtelduva ja duvvacivg.
 De valdi Abram buok daid, ja guovdad
 daid čuopai, ja gappalagaid buottalagai
 sán rajai, mutto loddid i sán čuoppam.
 Ja mæcceláddek bätte gappalagai ala,
 mutto Abram daid erit vuojeti. Bæivve
 dal illošišgáđi, ja lossis nakkarak Abram
 ala gæcçe, ja ballo ja stuorra sævdujad-
 vuotta su bagjeli báđi. De celki Ibmel
 Abrami: diettet dán galgak, atte du sieb-
 man veris olmuččen ællet galgga ærra ~~oib-~~

mui ædnamest, guðek sin garra balvvalusa vuollai bigjek ja 400 jagid sin givsedek; mutto daid olbmuid, gæid si balvvallek, mán dubmit aigom, ja de si dast vuolggemen læk állo daveriguim; mutto vanhemidad lusa dán rafhest vuolggget galgak, ja havdaduvvut galgak šiega boaresvuodast; ja njæljad ságast si galggek dek ruoftot boattet; dastgo Amoritalažai bahavuotta i vela dievvam læk. Go bæivaš illošam læi ja sukkis sævdujadvuotta læi, gæč, de omna læi, mast suovva bagjani ja dállanjuovč, mi gappalagai gasski manai. Dam bæive dagai herra littos Abramín sarnodedines: du siebmani dam ædnam mán addam, Ægypten dæno rajast dam stuorra dædnoi Euphrati, Kenitalažai, Kenisitalažai, Kadmonitalažai, Hethitalažai, Pheresitalažai, Rephæalažai, Amoritalažai, Kananitalažai, Girgesitalažai ja Jebusitalažai ædnamid.

16. Kapital.

Ja Sarai, Abram akka, i sunji manaid *riegadattam*; sust ægyptalaš balvvalægje *nieid læi*, gæn namma læi Hagar. Sarai

celki dalle Abrami: gæc, i adde munji herra riegadattet, valde damditti muo balvvalægje akkan, jås su boft manaid oazom. Ja Abram guldali Sarai. De valdi Abram akka, Sarai, su ægyptalaš balvvalægje Hagar, ja addi su su boadnjasis Abrami akkan, go låge jage si Kanaan ædnamest assam legje. Abram eli Hagarin, ja sån mana vuosstai šaddai; mutto go Hagar dam fuomaši, de æmedes sån bagjelgæccagadi. De celki Sarai Abrami: verid mån gilam du ditti, balvvalægjam du fatmasad mån addim, mutto dal, go ječas mana vuosstai sån oaidna, de bagjelgeccujuvvum mån læm sust; herra dubbijekkus mådno gasski! De vastedi Abram Sarai: gæc, du balvvalægje du giedast læ, daga su vuosstai, moft du mielast årro. De vuoleđi Sarai su balvvalægje nisson, mutto sån Sarai lut batarussi manai. Mutto herra engel gavnai su caccegaldo gurri mæcest, gæino ald Surri, ja celki: Hagar, Sarai balvvalægje, gäst bođak, ja gása aigok? Mutto sån vastedi: batarussi *mån manam æmedam Sarai åudast erit.*

De celki herra engel sunji, maca æmedad lusa, ja vuollan su gieda vuollai; ja vela sán celki; du siebman mán ænedet aigom, atte lákkujuvvumest i læk ædnagvuoda ditti; ja herra engel vela celki: gæc, mana vuosstai dán dal læk, ja barne dán riegedattak, ja su nama Ismael dán navddet galgak, dastgo herra gulai du du hæðestad; ja mæcceolmuccen sán sádda; su gietta buokai vuosstai ja buokai gietta su vuosstai læ, ja assamen sán læ veljaides bævca guovlost. Mutto Hagar gácoi herra nama, gutte sunji sarnoi: dán almostusa Ibmel læk; dastgo celki nieid, alma mán maida dast su gæcam, gutte muo bællai gæcca? Damditti goccujuvvu galddo, ællem, gæccam galddo, ja Kades ja Bared gaskast dat læ. Hagar riegedatti Abrami barne, gutte bardnasis, gæn Hagar sunji riegedattam læi, dam nama Ismael addi. Mutto Abram 86 jage boares læi, go Hagar sunji Ismael riegedatti.

17. Kapital.

Go Abram 99 jage boares læi, de almostuvui sunji herra ja celki sunji: mán

Ibmel læm, dat buokvægalaš, vagiol muo
 ċalmi āudast ja læge vanhurskes; ja littom
 mǎn dakkat aigom muo ja du gasski, ja
 sagga du āenedet aigom. De manai Abram
 muođoides ala, ja Ibmel vela sunji sarnoi
 ja celki: Gæċ, littom mǎn dunji dagam, ja
 aċċen dǎn šaddat galgak āednag olbmuidi;
 i du namma galga šat gukeb læt Abram,
 mutto Abraham galgga du namma læt, dast-
 go aċċen mǎn dagam du āednag olbmuidi.
 Saggarakkan mǎn du lasetet aigom, ja olb-
 mui aċċen du dagam, ja gonagasak dust
 boattet galggek; ja littom dakkat aigom
 muo ja du ja du siebman gasski du maŋnel
 sin sǎkkagǎddi sist agalaš litton, atte dunji
 mǎn Ibmel læm, ja du siebmani du maŋ-
 nel; ja dunji ja du siebmani dam āednam
 mǎn addam, gǎst dal veris olmuċċen dǎn
 āelak, ābbā Kanaan āednam, agalaš oabmen,
 ja sin Ibmel mǎn aigom læt. Vela celki
 Ibmel Abrahami: doallat dǎn galgak muo
 litto, sikke dǎn ja du siebman sin sǎkka-
 gǎddidāesek sist. Mutto dat læ litto, maid
 di doallat galggabættet muo ja din ja din
 siebman gaskast din maŋnel: buok ~~albma~~

bælle birračuppjuvvut galgga din lut. Di galggabattet din auddalike oaz̄e birračuooppat, ja dat litto mærkka galgga læt muo ja din gaskast; ja juokke bardne manna, gutte gavtse bæive boares læ, birračuppjuvvut galgga din lut din sákka-goddi sist, lekkus sán dalost rieggadam, daihe ruđai áudast ásetjuvvum veris olbmui, gud̄ek du siebman i læk; ja din oaz̄est galgga muo litto læt agalaš litton; mutto jás guttege birračuopakættes álbma-bælle olmuš læ, gutte birračuppjuvvut i aigo, su siello javkaduvvut galgga olbmuides sist erit; muo litto sán læ rikkom. Vela celki Ibmel Abrahami: Sarai, du aka, ik̄l dán Sarai galga gáččot, dastgo su namma galgga læt Sara; ja buristsivnedet su mán aigom, ja dunji barne addet aigom su boft, Sara buristsivnedet aigom, ja ædnag olmui ædnen sán šaddat galgga, ja ædnag olmui gonagasak sust boatet galggek. De manai Abraham muođoides ala ja boagostišgáđi, ja vaimostes celki, oaz̄omgo mán, gutte čuotte jakkasas olmuš læm, barne! galggago Sara, gutte

avtse låge jage boares læ, riegadattet! Ja Abraham celki Ibmeli: vare Ismael ažuši du ĉalmidad audast ællet! Mutto Ibmel sunji celki: du akka Sara barne dunji riegadattet galgga, ja sunji dån dam nama Isak addet galgak, ja suin mån littom dakkat aigom agalaš litton su siebmani; mutto Ismael harrai du maida gullam læm, gæc, su buristsivnedam læm ja šad-dulažžan su dagam ja saggarak su ænedet aigom, guoft nubbe lakkai oaivamužaid sån sakkanattet galgga, ja stuorra olmuččen mån dagam su, mutto muo littom Isakin mån dagam, gæn Sara dunji riegadatta boatte jage damanaga aige båddest. De heiti Ibmel Abrahamin sardnomest ja bjasmanai su lut.

18. Kapital.

Hærra almostatti ječas Abrahami Mamre Terebinthe muorain, go goađes uvsa gurast čåkai, go bæivve læi bak. Go ĉalmides Abraham bajedi, åini sån, ja gæc, gålm ålbmak legje su audast; ja go sån åini sin, de sin audald viekkali goađe uvsa lut, gåbmardalai ječas ædnami, ja

celki: hærram, jás armo gavdnam læm du čalmidad áudast, de ale du balvvalægjad mæddel mana; suova, atte uccanaš čacce vižžujuvyu, bassalækket julgidædek, ja vuainadækket dam muora vuold, ja viežžat aigom laibe bittaš, atte vaimoidædek di diervasmattebættet, ja de oažžo-bættet di matkkadek mielđ mannat; alma di damditti balvvalægjadek lusa boattam læppet. Ja si celkke: daga moit cælk-kam læk! De gačai Abraham goattai Sara lusa, ja celki: gača, valde hoapost gálm mitto nissujafoid ja daga gakoid; ja ámi lusa viekkali Abraham ja valdi njuoras ja siega galbba, addi balvvalægjasis, gutte hoapost dam rakadi; ja Abraham valdi lavca ja varas mielke ja galbba, ja sin oddi biejai, ja sin lut sán čuožoi muora vuold, ja si borre. De si celkke sunji, gást læ du akka, Sara? ja sán vastedi: goađe sist. Ja muttom sist celki: fastain du lusa boadám damanaga aige báddo boatte jage, ja gæč, de du akast Sarast bardne læ. Dam gulai Sara goađe uvsast. Mutto Abraham ja Sara boares læiga ja

vuorrasmuvvum, ja i šat šaddam Sarai nissoni lakkai. De dast boagostasti Sara vaimostes, ja celki: dal, go boares læm, galgamgo dalle oaže himoid adnet, ja maida muo ised boares læ! De celki herra Abrahami, manne boagostasta Sara ja cælkka: læmgo mæn riegadatte nisson dal go boares læm; lægo mikkege ávdulaš herra? litto aige de fastain du lusa boadnam boatte jage dam aige báddo, ja Sarast dalle bardne læ. Mutto Sara bietališgáđi ja celki: im boagostam; dastgo ballagáđi; mutto herra vastedi: boagostik galle. De čuožželegje álbmak, ja Sodoma guvllui ječasek járggalegje, ja Abraham manai singuim. De celki herra: galgamgo Abrahami čiekkat, maid dakkat aigom? ja Abraham stuorra ja vægalaš olbmui ačče šadda, ja su sist šaddek buok ædnam olbmuk buristsivneduvvum; dastgo dieđam su, atte gáčcomen sán læ manaides ja dalos su mañnel herra gæino doallat ja vanhurskesvuoda ja vuoigadvuoda barggat dakkat, vai herra oažžo addet Abrahami, maid sán sunji láppedam læ. De

celki herra: Bišskom Sodoma ja Gomora bagiel stuores læ, ja hirbmadrakkan sådno suddok læk, dal vuolas njejam, oaidnet aigom, jås dam bišskom mielđ si dakkek, mi muo oddi bajas boattam læ, daihe æi, dam diettet aigom. De ålbmak dast erit vulgge ja manne Sodoma guvllui, mutto Abraham čuožžomen læi herra åudast. De manai Abraham lagabuid ja celki: hævatakgo vanhurskes olbmuid åftanaga vanhurskesmættom olbmuiquim? Daiddek vit låge vanhurskes olbmuk læt gavpugest, aigokgo dalle gavpug hævattet ja ik sæstet aigo gavpug dai vit låge vanhurskasi ditti? gukken dust nuft dakkat, vanhurskes olbmuid gåddet åftanaga ibmelmættomiguim, atte vanhurskes olbmuidi gævvat galgga nuftgo ibmelmættom olbmuidi! gukken dat dust! alma åbba ædnam duobmar vuoigadvuoda dakka! De celki herra: jås Sodomast vit låge vanhurskes olbmuid gavnam, de åbba baikai mån andagassi addet aigom sin ditti. Mutto Abraham vastedi ja celki: gæc, herračam, riæbmam læm sardnogoattet

hærrai, jásjoge muoldda ja guna læm. Vit daiddek vaillot daid vit låge vanhurskes olbmui lågost, aiggukgo dalle ábba baike hævatet dai vit olbmui ditti? mutto hærra vastedi: im de dalle baike hævatet aigo, jás vit viđad lákkai gavnam, guđek vanhurskes læk. Mutto Abraham vela sardnogáđi sunji, ja celki: njállja låge daidaši gavdnujuvvut! ja hærra vastedi: im de dalle dakkat aigo njállja låge olbmui ditti. De celki Abraham: ale bahhan valde, hærračam, go sarnom! gálm låge daidaši gavdnujuvvut! mutto hærra vastedi: im de dalle baikid hævatet aigo, jás gálm låge gavnam. De celki Abraham: riæbmam mán læm hærrai sardnot: guoft låge daidaši gavdnujuvvut; mutto hærra vastedi: im baikid hævatet aigo dai guoft låge ditti. De vela celki Abraham: hærračam, ale bahhan valde, jás dušše dam áft gærde vela sarnom! låge daidaši gavdnujuvvut! ja hærra vastedi: im daid baikid hævatet aigo dai låge vanhurskes olbmui ditti. De vulgi hærra, go sardnom læi Abrahamin, mutto Abraham baikkasis macai.

19. Kapital.

Go dak guoft engelak ækkedes báddo Sodomai báđiga, de čakkamen læi Lot Sodomai portast, ja go sán áini sádno, de likai sán bajas, manai sádno áudald, ædnami gábmardalai, ja celki: muo hærak, boatte balvvalægjade vissui, árra ija ja bassalække julgidæde, de oazžobættet di arrad itten bagjanet ja matkkade mielđ mannat; mutto sái celkiga: æm, šiljost mái aiggu ija báddo árrat; mutto sagga sán sarnotadai sádno, de sái manaiga su lusa ja manaiga su vissui; ja mallasid sán sádnoidi rakadi, surokættes gakoid dagai, ja si borre. De celkiga álbmak Loti: lægo dust makka, barnek daihe nieidak, daihe guttege, gutte dunji gulolaš læ dam gavpugest, de doalvo daid dam baikest erit; dastgo dam baike mái hævatædne, dastgo čuorvvom dam bagjel stuores læ hærara áudast, ja hærara mádno vuolgatam læ dam hævatet. De vulgi Lot ja vivaidassis sarnoi, guđek su nieidaid akkan oazžot galgge, ja celki: čuožželækket, *vuolgget* dam baikest erit, dastgo hærara

gavpug hævatet aiggo; mutto vivaides calmi áudast sán dušše læikastallamen læi. Go iddedes guofsso bagjani, de hoapoteiga engelak Lot, ja celki: lika dal bajas, valde akkad ja du nieidaidad, gudek dast læva, amad dán hævatuvvut šaddat gavpug suddoidi; mutto Lot agjani; de valdiga álbmak su, su aka ja su guoft nieidaid giedai boft, dastgo herra su sæstet aigoi, ja sai doalvoiga su olgus, gavpug álggobællai. Ja go sai olgus buftam læiga su, de celki nubbe: bæste hæggad, ale gæca ruoftot guvllui, ale jalgadassi čuožast, bæste ječcad bagje ædnami, amad dán hævvanet. Mutto bæivve bagjani dal ædnam bagjel. De gácoi herra rišaid ja dála Sodoma ja Gomora bagjel arvvet herrast almest, ja daid gavpugid sán hævati ja ábba jalgadas, ja buok olbmuid gavpugi sist ja ædnam šaddoid. Mutto Lot akka maḡšasis gæcai, ja saltte bazzen šaddai. Arrad iddedest de manai Abraham dam baikkai, gást herra áudast sán čuožžom læi, ja Sodoma ja Gomora ja ábba dam jalgadasa ædnam guvllui sán

gæñai, ja sãn aini, ja gæc, ædnamest suovva bagjani. Mutto go Ibmel jalgadasa gavpugid hævati, de muiti sãn Abraham, ja doalvoi Lot hævatusast erit, go daid gavpugid hævati, gäst Lot læi.

21. K a p i t a l.

Hærra aini Sara, nuftgo cækkam læi, ja hærra dagai Sarai, nuftgo sardnom læi. Ja Sara mana vuosstai šaddai ja Abrahami barne riegadatti su boaresvuodastes dam mæreduvvum aiggai, nuftgo Ibmel sunji cækkam læi; ja Abraham gáčoi barnes nama, gutte sunji riegadam læi, gæn Sara sunji riegadattam læi, Isak. Go su bardne Isak gavgtse bæive boares læi, de birračuopai Abraham su hærra gáčcom miel. Mutto Abraham čuode jage boares læi, go su bardne Isak sunji riegadi. Ja Sara celki: Ibmel addam læ muo boagostet; juokkas, gutte dam gulla, boagostet aiggo munji; ja vela sãn celki: gi Abrahami lifci cækkam: Sara šadda njamatet manaid; dastgo su boaresvuodastes Abrahami barne riegadattam læm. Ja Sara aini, *atte* dat bardne, gæn ægyptalaš nisson, Ha-

gar, Abrahami riegadattam læi, bilkedægje olmuš læi; ja s̄an celki Abrahami: aje erit dam balvvalægje nisson åftanaga barnines; dastgo dat balvvalægje nisson bardne i galga læt muo bardnam, Isak arbbim guoibme! Ja dam sane ani Abraham sagga bahhan, su barne ditti. Mutto Ibmel celki Abrahami: ellus dat dunji bahhan lekku bardnad ja du balvvalægje nisson ditti; maid Sara dunji cælkka, guldal su jena, dastgo Isak sist du siebman namatuvvut galgga. Ja maida balvvalægjad barne ållo olbmui ačcen dakkat aigom, go du siebman s̄an læ. De arrad iddedest čuožželi Abraham, valdi laibe ja čaccelasko, ja Hagar hardoi ala biejai, ja addi sunji ja barne, ja luiti su mannat; ja s̄an manai ja Beersaba mæcest s̄an čajadadai. Ja čacce någai laskost erit, ja barnes s̄an muttom muora vuollai suppi, ja s̄an vulgi ja buotta čakkani, davge baččastak duokkai, dastgo s̄an celki: im mate bardnam jabmem oaidnet! de su buotta s̄an manai čakkanet ja saggarakkan čierrogadi. Mutto Ibmel gulai barne jena, ja

Ibmel engel ĉuorvoi alмест Hagar nama, ja celki sunji: Hagar, mi vaived du? Ale bala, dastgo Ibmel gullam læ barne jena, gāst sān læ; ĉuožžel, bajed bardnad, ja laidi su giettad boft; dastgo stuorra olbmui aĉĉen mān dagam su. Ja Ibmel ravasti Hagar ĉalmid, ja ĉaccegaldo sān āini, ja sān manai, ja lasko ĉacin devdi ja addi bardnai jukkat. Ja Ibmel barnin læi, ja sān bajas šaddai; ja mæcest sān eli, ja go bajas šaddam læi, de davggeolmuĉĉen sān šaddai. Pharan mæĉest sān asai, ja su ædne aka sunji valdi Ægypten ædnamest.

22. Kapital.

Ja dastmaņņel de gæĉĉali Ibmel Abraham, ja celki sunji: Abraham! ja sān vastedi: dast læm; Ja Ibmel celki: valde bardnad, Isak, dam aidno, gæn rakkasen dān anak, ja mana dam ædnami Moriai, ja oafferuša su balddam oafferem muttom vare ala, maid dunji cælkket aigom. De bagjani Abraham arrad idĉedest, biejai galvoid asenes ala, valdi guoft balvvaleggid *jeĉaines* ja su barne Isak, ja oaffermuo-

raid ludi; ja gærgati ječas ja dam baikkai manai, maid Ibmel sunji cælkkam læi. Goalmad bæive de bajedi Abraham čalmides, ja baike sán gukken áini; de celki sán balvvalegjidassis: bacce dái dasa áftanaga asenin, mái barninam dákká vuolgge rokkusid adnet, ja de ruoftot mái dádno lusa bätte. Ja Abraham valdi balddam oaffermuoraid, ja barnes Isak ala biejai, mutto dála ja nibe giettasis sán valdi, ja de gugtug sái manaiga. Mutto de sardnogádi Isak aččasís Abrahami: ačačam! ja sán vastedi: gæč, dast de læm, barnačam! de celki (Isak): gæč, dast dálla læ ja muorak, mutto gást balddam oafferlabes? Abraham vastedi: Ibmel ješ aldsis oaidnet aiggo oafferlabba, barnačam; ja de gugtug sái ávtast manaiga. Ja go sái baikkai báđiga, maid Ibmel sunji cælkkam læi, de rakadi Abraham dasa altar, muoraid dam ala bardai, ja barnes Isak sán čanai ja biejai su altar ala muorai bagjeli, ja giedas sán geigi, valdi oaffernibe barnes oafferušsat; mutto de čuorvoi sunji alмест herra engel, ja celki: Abraham, Abraham!

ja sãn vastedi: dast de læm. Ja (engel) celki: ale bieja giëttad barne ala, ja ale daga sunji maidegen! dastgo dal diedam Ibmelest sãn balak; ik dãn læk biëttalam munji du bardnad, dam aidno. De bajedi Abraham çalmides, ja aini, ja gæc, su mañabæld vircca roakkasam læi muoraidi çarvidesguim, ja Abraham vulgi, valdi dam, ja balddam oafferen dam oafferušai barnes sagjai. Ja Abraham addi dam baikkai dam nama: hærria oaidna, atte vela ådna bæive olmuš cælkka: varest, almostuvvu hærria. Mutto hærria engel çuorvoi nubbe gærde Abrahami, ja celki: ješjeççam boft vuordnom læm, cælkka hærria, go dam dakkik, ja du aidno bardnad ik sæstam, de ainasrakkan du buristsivnedet aigom, ja du siebman ædnagen dakkat aigom nuftgo alme nastid ja nuftgo mærragadde saddoid, ja du siebman vašalažaides portaid arbbit galgga; ja du siebman sist buok ædnam sakkagåddek buristsivneduvvut galggek, go muo jena dãn guldalik. De macai Abraham balvvalegjides lusa, ja si gærge-

tegje ječaidæsek ja áftanaga si Beersabai manne, ja Abraham asai Beersabast. Dastmanñel de muittaluvui Abrahami: gæc, maida Milkka riegadattam læ du velljai Nakori manaid: Uz, gutte su algošaddo læ, ja su velja Bus ja Kemuel, gutte Aram acce læ, ja Kesed, Kadso, Pildas, Jidlaph ja Bethuel; ja Bethuel sakanattam læ Rebeka; daid gavgtse manaid riegadatti Milkka Abraham valljai Nakori. Mutto maida su nubbe akka, gæn namma læi Reuma, riegadatti Tebah, Gaham, Thalass ja Måka.

23. Kapital.

Sara šaddai 127 jage boares, ja sán jami Kirjath-Arbai, mi maida Hebron goččujuvvu Kanaan ædnamest; ja Abraham bađi Sara máraštet ja čierrot. Ja de havdadi Abraham akas Sara Makpelas vuobmai Mamre buotta, mi dal Hebron goččujuvvu, mi Kanaan ædnamest læ.

24. Kapital.

Abraham boares læi ja boarrasmuvvam, ja herra su buristsivnedam læi juokke harrai. De celki sán dalos boarrasa-

mus balvvalægjai, gutte buok su ælo bagjel læi: buorračam, bieja giettad muo alem vuollai; ja vuorno munji herra boft, alme Ibmel ja ædnam Ibmel boft, atte bardnasam ik dån aka valde Kananitalažai nieidai gaskast, gæi gaskast mån asam, vuolget galgak muo ædnamassam ja muo sakkagoddidam lusa, bardnasam, Isaki, aka valddet. Mutto balvvalægje sunji celki: i daide nisson muo čuovvot aiggot dam ædnami, galgamgo dalle doalvvot du bardnad dam ædnami ruoftot, gåst dån læk boattam? Abraham vastedi: varot ječčad, amad muo barne dån dåkka doalvvot! Herra, alme Ibmel, gutte muo valddam læ aččam dalost ja muo vanhemidam ædnamest, gutte munji cælkkam ja vuordnom læ: du siebmani dam ædnam addet aigom, sån engeles du åudast biejjat aiggo, atte dábben dån aka oažok valddet muo bardnai. Mutto jås nisson i du čuovvot aigo, de bestujuvvum dån læk dam valest, maid munji vuornok, mutto muo barne ik dån galga dåkka doalvvot. De biejai *balvvalægje* gieđas herras Abraham alem

vuollai, ja sán vuornoisunji dam aše harrai. De valdi balvvalægje låge hærrias kamelain, ja vulgi, ja valdi buokslai divrasvuodaid hærrias æloin mieldes, gærgati ječas matkkai, manai ja bádi Mesopotamiai Nakor gavpugi. Go ækked bællai læi, de luiti sán kamelaid gavpug ålggo-bæld livvot čaccegaldo gurri, ja dat båd-do aigge læi, go nissonak boattenmen legje čace goaivvot. Ja sán celki: hærričam, muo ised Abraham Ibmel! adde munji ådna bæive su gavdnat, ja daga armogasvuoda muo ised Abraham vuosstai! Gæč, čaccegaldo lut mån čuožom, ja gavpug nieidak boattenmen læk čace goaivvot, go dappatuvvu, atte nieid boatta, gæsa cælkam: valde littad vuolas ja adde munji jukkat, ja sán cælkka: juga, ja du kamelaid jugatet aigom, de adde dal, atte sán dat læ, gæn dån oaidnam læk balvvalægjasad Isaki, ja atte dast dāvddat mån matam, atte armogasvuoda dån dakkam læk muo ised vuosstai. Ja šaddai, ådal go sán hærričam læi sardnomest, gæč, de bádi Rebekka, gutte Bethuel nieid læi,

gutte Milka bardne læi, Nakor Abraham velj akka; ja su litte su oalgest læi, ja ċabes læi dat nieid, ja nieid s̄an læi, nait-talkættai; ja s̄an galddoi vuolas njejai, devdi litted ja goarņoi. De viekkali balv-valægje su oddi, ja celki: buorraċam! adde munji ċace jugastastet du littest. Nieid celki: juga hær̄raċam, ja s̄an gaċai, valdi litte vuolas hardos ald giettasis ja addi sunji jukkat. Ja go s̄an sunji jukkat addam læi, de celki s̄an: ċace goaivvot aigom du kamelaidi, nuft gukka go dak jukkat aigguk. Ja s̄an gaċai ja manai galddoi goaivvot, ja buok su kamelaid s̄an jugati. Ja sagga åvduši ålmaj su ditti, mutto javotaga åroi, vai boddi boatta, jås hær̄ra addam læi su matkkai buorre liko daihe i. Ja go kamelak jukkam legje, de valdi ålmaj gålle suormas, sekel bælle dædost, ja guoft gietta gålle baddid su giedaidi, låge sekel dædost, ja celki sunji: gæn nieid dån læk? cælke munji, lægo aċċad dalost migjidi igjasagje? Nieid sunji vastedi: Bethuel nieid læm, gutte Milka bardne læ, gæn Nakori riegadatti, ja vela

celki sán: sikke suoinek ja guottomuš
mist galle læk, ja sagje din vuosstaivald-
det. De gábmardalai álmaj ja herra git-
tegáđi, ja celki: gittujuvvum lekkus herra
muo ised Abraham Ibmel, gutte armos ja
áskaldasvuodas i læk sirddam muo ised
bagjelist erit! muo sán doalvvom læ riefte
gæino miel isedam veljai dalloi. De
viekkali nieid ja buok muittali ædnes
dalloi. Ja Rebekast velj læi, gæn namma
læi Laban, ja sán olgus viekkali álbma
lusa, gutte galdo gurast læi. Go sán suor-
mas ja daid stuorrab gietta gállečiqaid
áini oabas giedain, ja go oabas Rebeka
muittalusa gulai, go Rebekka celki: nuft
sarnoi álmaj munji, de manai Laban álb-
ma lusa, ja gæč, kamelai lut sán čuožoi
galdo gurast. Ja sunji celki dalle Laban:
boađe sisa herra buristsivneduvvum ol-
muš! manne álggon čuožok, vieso ja raka-
dam læm, ja sagje læ kamelaidi. De ma-
nai álmaj sisa, ja galvok kamelai ald erit
valddujuvvujegje, ja rusek ja guottomušak
kamelaidi addujuvvujegje ja čace álbma
julgid bassalet, ja dai álbmai julgid, gudtek

su farost legje, ja b̄arramušak su oddi bigjujuvvujegje; mutto s̄an celki: im b̄arrat aigo, āudalgo matke m̄akkam c̄elk-kam l̄em! De celki s̄an: Abraham balv-valægje l̄em. Buristsivnedam l̄e h̄erra muo ised saggarak, atte famolaš s̄an l̄e, ja addam l̄e Ibmel sunji labbaid ja vuov-said, silbbaid ja gollid, balvvalegjid, kamelaid ja asenid. Ja muo ised akka Sara barne riegadattam l̄e muo isedi su boaresvuodastes, ja sunji s̄an addam l̄e buok æloides. Mutto muo ised vale must valddam l̄e: ik galga bardnasam aka valddet Kananitalažai nieidai gasskast, ḡei ædnamest m̄an asam. Mutto vuolgget galgak aċcam dalloi, ja muo fulkidam lusa bardnasam aka valddet. De celkkim isedi: daidda nisson muo ċuovvot i aiggot? Ja s̄an vastedi munji: h̄erra, ḡæn ċalmi āudast vagjolam l̄em, biejjamen l̄e su engelles dunji matke guoibmen, ja buorre liko addet aiggo du matkkai, atte bardnasam aka d̄an oaz̄ok valddet muo fuolkest ja aċcam dalost; mutto dalle bestujuvvum d̄an galgak l̄et muo vale vuold erit, go

muo fulkidam lusa dân boad̄ak; jās si dalle su æi aigo addet dunji, de besstujuvvum dân galgak læt muo volest. Go ådna bæive galddoi bättim, de celkkim: hærraçam, muo ised Abraham Ibmel! jās buorre åuddanæme dân addam læk muo matkkai, maid vagjolam læm, de gæc̄, c̄uo-žom dal c̄accegaldo lut, ja šadda, atte nieid boatta c̄ace goaivvot, ja go sunji cælkam: adde munji c̄ace jukkat, ja sån vasted: juga dân, ja du kamelaidi goaivvot aigom; atte sån dat nisson læ, gæn dân oaidnam læk muo ised bardnai. Åudal go daid sanid sardnom legjim vaimostan, gæc̄, de båd̄i Rebekka; su c̄accelassko su oalge ald læi, ja galddoi sån manai goaivvot; ja go sunji celkkim: buorraçam adde munji jukkat, de sån gaçai, valdi lasko oalges ald ja celki: juga, ja du kamelaid maida jugatet aigom, ja mæn jukkim, ja kamelaid sån jugati. Ja sust jerrim ja celkkim: gæn nieid lækgo dân? ja sån vastedi: Bethuel nieid læm, Nakor bardne, gæn Milkka sunji riegadatti. De bigjim suormas su njunnai ja giettaçinaid

su giedaidi, je gábmardallim ja herra gudniettim ja gittim herra, muo ised Abraham Ibmel, gutte riefte gæino miel doalvvom læi muo ised velj nieid su bardnai valddet. Ja dal, jás rakisvuoda ja áskaldasvuoda di dakkat aiggoþættet, de cælkket munji, ja jás æppet aigo, de cælkket munji dam, atte álgiš daihe guro bællai mán matam jeccam járggalet. De vastedi Laban ja Bethuel ja celkiga: dat asse boatta hærast, æp mi mate maidegen dunji cælkket! Gæc, dast Rebekka læ, valde su, ja mana, ja šaddus sán du ised barne akka, nuftgo herra cælkkam læ. Ja go Abraham balvvalægje gulai daid sanid, de ædnami sán gábmardalai herra áudast. Ja balvvalægje valdi silbhaid ja gollid ja biftasid ja addi Rebekkai daid, ja divres addaldagaid addi sán su velljai ja ædnai. De si borre ja jukke, sán ja dak álbmak, guđek su farost legje, ja ija si dast orru; mutto go idđedest si bagjanegje, de celki sán: addet muo dal isedam lusa vuolgget. Ja nieid vellja ja ædne celkiga: adde nieid mádno lut árrot.

moadde bæive daihe låge, de oazok vuolgget. Mutto sán celki: alle muo ajet! herra addam læ buorre áuddanæme muo matkkai, luoitte muo vuolgget, vai isedam lusa bæsam vuolgget. De sái celkiga: Čuorvvop mi nieid ja gullop mi, maid sán cælkka. De si ravkke Rebeka, ja sunji celkiga: aigokgo mannat dain álbmain? ja sán vastedi: áigom. De sái luitiga oabasga Rebeka vuolgget ja su njamatægje Abraham balvvaleggjin ja su álbmai-guim. Ja sái buristsivnedeiga Rebeka ja celkiga sunji: mádno oabbame, sadda ædnen duhat gærde låge duhat olbmuidi, ja adnusek du siebmanak vašalaidæsek portaid! De likai bajas Rebekka ja su balvvalægjek, ja kamelai ala si čákkane-gje ja álbma si čuvvu; ja Abraham balvvalægje valdi Rebeka, ja vulgi. Ja Isak boattemen læi galdost, man namma læ: dam ælle, gutte oaidna muo, dastgo assamen sán læi oarjaædnamest, ja ækked bællai mæccai sán vuolggam læi rokkusid adnet; ja go čalmides bajedi, de áini sán, ja gæč, kamelak boattemen legje. Ja go

Rebekka čalmides bajedi ja áini Isak, de kamela ald vuolas njejai sán ja celki balvvalægjai, gi læ dat álmaj, gutte mæcest min áudald boatta? ja balvvalægje celki: dat muo ised læ, de valdi sán oaivveline, ja gávčai ječas. Ja balvvalægje muittali Isaki buok, maid sán doaimatam læi. Ja Isak doalvoi Rebeka su ædnes Sara goattai; ja sán valdi su, ja Rebekka šaddai su akka, ja rakkasen Isak ani su; ja de jedđijuvui Isak márašistes ædnes ditti.

25. K a p i t a l.

Abraham valdi fastain aka, gæn namma læi Ketura. Sán riegadatti Abrahami Himran, Jaksan, Medan, Midian, Jisbah ja Suah. Buok dak legje Ketura manak. Isaki Abraham galle addi buok ælo, mutto buok su ærra manaidi addi sán stuorra addaldagaid, ja barnes Isak lut erit sán vuolgati sin bævča ædnami. Ja Abraham ællem jagi bæivek, maid sán eli, legje 175 jagek. Ja Abraham addi vuáinjas ja jami siega boaresvuodast, boares ja ællemest gallanaddam, ja olbmuides lusa sán manai.

Su barnek Isak ja Ismael havdadeiga su Makpelas råggai, mi hetitalaš ålbma Ephron, Zokar barne ædnamest læi, mi Mamre buotta læ, dam ædnamest, maid Abraham oasstam læi Hetitalažain; dast læ Abraham havdaduvvum ja su akka Sara.

Abraham jabmem mañnel de burist-sivnedi Ibmel su barne Isak; ja Isak asai dam galdo lut, mi goččujuvvu: dam ælle, gutte oaidna muo. Dat læ Ismael såkka-gådde, Abraham barne, gæn ægyptalaš nisson Hagar, Sara balvvalægje, Abrahami riegadattam læi. Dak Ismael barni namak læk namasek mielđ sin sækagoddi sist: Ismael algošaddo læi Nebajoth; de Kedar, Adbeel, Mibsam, Misma, Duma, Massa, Kadar, Thema, Jetur, Naphis ja Kedma. Dak læk Ismael manak, ja dak læk dai guoft nubbe lakkai oaivamužai namak sin gavpugidæsek ja baikidæsek mielđ, olbmuidæsek bagjel. Ja Ismael ællem jagek legje 147 jagek, de vuainas sån addi ja jami ja olbmuides lusa manai. Ja si assamen legje Havilah rajast Skur

ragjai, mi Ægypten guvllui árru, go olmuš Assyriai vuolgga.

Dak læk Isak, Abraham barne, sák-kagáddek. Abraham sakkanatti Isak. Ja Isak 40 jage boares læi, go Mesopotamia ædnamest akkanes sán valdi Rebeka, syrals̄ álbma Bethuel nieid, ja syrals̄ álbma Laban oaba. Ja Isak rákkadalai hærriai akas áudast, dastgo šaddotæbme sán læi, ja hærri gulai su, atte su akka Rebekka æloti. Mutto manak nárddasa-daiga nubbe nubbe vuosttai su hæggast, ja Rebekka celki: go nuft læ, manne ælotim dalle. Ja sán manai hærriast jærrat, ja hærri sunji vastedi:

Guoft sák-kagáddek læva du hæggast,
 Guoft almugak læva du vaimo vuold;
 Nubbe almug stuorrab šadda go nubbe,
 Ja stuorrab balvvalet galgga dam ucceb!

Go su aigge dievai, go sán riegadattet galgai, de jumičak su hæggast læiga; ja go áudeb báđi mailbmai, de ruofsad dat læi ja gulggi nuftgo bæsk; ja sunji si dam nama Esau adde; ja de dasto báđi su velj, *gæn gietta* doallamen læi Esau sušme; ja

su nama si gočču Jakob; mutto Isak 60 jage boares læi, go dak riegadeiga. Ja barnek bajas šaddaiga, ja Esau doaimalaš bievddar šaddai ja bargai ædnam; mutto Jakob ibmelbalolaš álmaj læi, gutte goađe sist eli. Jsak ani Esau rakkasabbun, dastgo su fuođđobiergok njalgis legje su njalmest; mutto Rebekka ani Jakob rakkasabbun. Jakob mallasid aldsis rakkadam læi, ja Esau mæcest háđi ja vaibbam læi. Ja Esau celki Jakobi: adde muo maistit daid rufsis, daid rufsis bárramušaid, dastgo vaibbam læm! de damditti su namma goččujuvui Edom. Jakob vastedi: vuovde munji ádna bæive du boarrasabbovuođa allagvuođa. Esau vastedi: alma jabmet galgam, manen adnet dalle galgam muo boarrasabbovuottam. Jakob celki: vuorno munji ádna bæive, ja Esau vuornoi sunji dam, ja nuft vuvdi sán Jakobi su boarrasabbovuođa allagvuođa. De addi Jakob Esau laibe ja su mallasid, ja Esau bárai ja jugai, likai bajas ja vulgi, ja boarrasabbovuođas allagvuođa sán bagjelgæai.

26. Kapital.

Ja nælgge læi ædnamest æreb dam
 åudeb, mi Abraham aige læi, ja Isak ma-
 nai Philistalažai gonagas Abimelek lusa,
 gutte Gerarist læi. Ja herra sunji almo-
 stuvui ja celki sunji: ik vuolas mannat
 galga Ægypten ædnami; mutto årrot gal-
 gak dam ædnamest, maid dunji cælkam.
 Yeris olmuçcen ællet galgak dam ædna-
 mest, ja du lut mån aigom læt, ja du bu-
 ristsivnedet aigom; dastgo dunji ja du
 siebmani buok daid ædnamid mån addam,
 ja nanosen dam vale mån dagam, maid
 aččasad Abrahami mån vurdnum. Æd-
 nagen mån dakkat aigom du siebman
 nuftgo alme nastid, ja du siebmani addet
 aigom buok daid ædnamid, ja du siebman
 sist buok ædnam olbmuk buristsivneduv-
 vut galggek, dastgo Abraham muo jena
 gulai ja muo bakkomid doalai, ja muo
 ravvagid, asatusaid ja lagaid sãn doalai.
 De asai Isak Gerarist. Ja Isak gilvi
 dam ædnami, ja čuotte gærdasaš šaddoid
 sãn oažoi dam jage, ja herra su burist-
 sivnedi. Ja almaj vægalazžan šaddai, ja

saggarak sán áuddani ja vægalažžan šad-dai, dassači go saggarak vægalaš læi. Ja de sán dast manai Beersabai. Ja hær-ra sunji almostuvui dam ija ja celki: mán læm du aččad Abraham Ibmel; ale bala, dastgo mán duin læm, ja du buristsivne-dam, ja du siebman ædnagen mán dagam muo balvvalægjam Abraham ditti. Ja altar Isak dast rakadi, ja hær-ra nama čuorvoi.

Esau njællja låge jage boares læi, ja akkan sán valdi Judith, hetitalaš álbma Beeri nieid, ja Basmath, hetitalaš álbma Elon nieid; ja dak dagaiga sikke Isaki ja Rebekkai stuorra vaibmobafčas.

27. K a p i t a l.

Ja dappatuvui, go Jakob læi šaddam boares ja su čalmek sevdnjudišgádiga, atte i oaidnam, de boarrasabbo barnes Esau sán ravkai ja celki sunji: barnačam! ja sán vastedi: dast læm. Ačče celki: gæč, boares ja læm, ja im dieđe guđe bæive mán jamam. Valde dal du bivddem raidoidad, du njuolaid ja davge, mana mæccai ja bivde munji spiri, rakad munji

biergo, mi njalgis læ, ja buvte munji, vai
 baram, vai muo siello du buristsivned,
 áudal go jamam. Ja Rebekka gulai maid
 Isak bardnasis Esau ravvi, ja Esau manai
 mæccai fuođo bivddet ja aččasis buftet.
 Mutto Rebekka celki bardnasis Jakobi:
 gullim aččad valljasad Esau sardnomen
 ja cækkemen: buvte munji fuođđobier-
 go, rakad munji njalgga bárramušaid, vai
 baram, de du buristsivnedet aigom herra
 čalmi áudast, áudal go jamam. De gula
 dal ædnad jena, muo barnačam! maid
 mán ravvim! Vuolge ellui, ja vieža munji
 guoft siega gaiccagalbbaid, vai aččasad
 njalgga bárramušaid mán rakadam, mi
 sunji njalggid. Ja aččasad dán buftet gal-
 gak, vai bárra, vai du sán buristsivned,
 áudal go jabma. Jakob ædnasis Rebekkai
 vastedi: gæč, muo vellj álmaj læ, gæn
 likest guolgak læk. Daidda ačče gulda-
 lišgoattet muo ala, ja de su áudast bætolaš
 olmuš læm, ja buftemen dalle læm garro-
 dusa bagjelassam buristsivnadusa sagjai!
 Mutto ædne sunji celki: báttus muo ba-
 gjeli garrodussa, barnačam! gula muo jena

ja vuolge ja buyte dek! De manai Jakob ja buyti, ja ædne njalgga bårramuſaid raka-di, mak njalggak legje āce njalmest. Ja Rebekka valdi boarrasabbo barnes Esau hærvas biftasid, mak su barast legje viesost, ja gācoi nuorab barne Jakob dai sisa čagṇat. Ja gaicai nakiguim garvoti Rebekka Jakob giedaid ja čæppat; ja daid njalgga bårramuſaid ja laibe, maid s̄an rakadam læi, barnes Jakob gitti s̄an addi. De āces lusa s̄an manai ja celki: ācačam! ja s̄an vastedi: dast læm, gi d̄an læk barnačam? Jakob celki āččasis: du boarrasabbo bardne Esau, dakkam læm, nuftgo goččuk munji, lika dal bajas, čakkan, b̄ara muo biergo, vai du siello muo buristsivned! De celki Isak bardnasis: moft gavdnik d̄an nuft f̄arg barnačam? Mutto s̄an vastedi: hærra du Ibmel addi muo gitti. Ja Isak celki Jakobi: boađe dek lagabuid, barnačam! du ala guldalet aigem giedainam, j̄as d̄an muo bardne Esau læk daihe ik. De Jakob āces Isak lusa loaidesti, ja āčče guldali su ala ja celki: jedna galle Jakob jedna læ, mutto giedak Esau gie-

đak læva, ja ačče i dāvddam su, dastgo su giedain guolgganakke læi, nuftgo su velja Esau giedain læi, ja ačče buristsivnedišgáđi su. De celki sán: alma dán læk muo bardne Esau? ja sán vastedi: læm. De celki ačče: buyte munji dek, vai bardnam bivdost baram, vai muo siello matta du buristsivnedet. De Jakob su oddi biejai, ja ačče bari, ja vine Jakob sunji addi, ja sán jugai. De celki ačče sunji: boađe dek ja cumast muo, barnačam; ja Jakob báđi, ja ačče cumai su; ja su biftasi haja sán dāvđai ja buristsivnedi su ja celki: bardnam hagja nuftgo ædnam hagja læ, maid herra læ buristsivnedam!

Almestes addaši Ibmel dunji laftas,
 Ædnamestes, mi buoidemus læ,
 Jafoid, vidnemuora šaddoid állorak!
 Olbmuk du gábmardallat galggek, ja
 Olmui sákkagáddek du balvvalæmen læk,
 Veljaidad oaivamuš dán galgak læt, ja
 Ædnad barnek du gudniettet galggek!
 Garroduvvum, gutte du garrod,
 Buristsivneduvvum, gutte du buristsivned!
 Ja dappatuvvui, go Isak buristsivna-

dusaides Jakob bagjel sardnom læi, atte illa læi Jakob aces Isak lut vuolggam, de bådi su vellja Esau bivdostes. Sångis njalgga bårramuśaid rakadi, buvti aččas is ja aččas celki: ačacam, lika bajas ja bāra, maid bardnad bivddam læ, vai du siello muo buristsivned! De celki ačče Isak sunji: gi dān læk? ja sān vastedi: mān du boarrasabbo bardne Esau læm. De suorggani Isak sagga stuorra suorgatusain ja celki: gi sān dalle læi, gutte dām bivdo bivddam læi ja munji buvti, ja buok bårramuśain mān borrim, āudal go dān bāt-tik, ja su mān buristsivnedim; ja buristsivneduvvum sān galgga maida ārrot! Go Esau gulai aces sagaid, de biśkoi sān sagga stuorra ja bahha biśškom in: buristsivned muo, muo maida muo ačče! Ja ačče celki: du velljad gavvelvuoda čada boattam læ ja oažžom læ du buristsivnadusa. Ja Esau celki: lægo su namma damditti goččujuvvum Jakob, go dal guoft gærde sān muo læ bättam; muo boarrasabbovuoda allagvuoda sān valdi, ja dal maida muo buristsivnadusa sān læ vald-

dam; ja vela celki Esau: alma buristsiv-
vadusa dãn maida munji anak? .Ja Isak
vastedi ja celki Esau: gæc! hærran du
bagjel mãn læm biejam su; ja buok su
veljaid sunji balvvalægjen mãn læm addam
sunji; jafoid ja vidnemuora šaddoid mãn
læm addam sunji, ja maid galgam mãn
dalle du áudast dakkat! Ja Esau celki
aččasis: lægo dalle dust dušše dat áft aidno
buristsivnadussa, ačče? buristsivned muo,
muo maida, ačacam! ja jenas sãn bajedi
ja čierrogádi. De sardnogádi Isak ja
celki sunji:

Ædnam buoidetaga du goatte bacca,
Ja alme laftastaga allagasist!
Miekkad boft ječčad dãn æletak,
Velljad galle dãn læk balvvalæmen,
Mutto go famoinad dãn čuožželak,
Čæppat ald gæssa dãn erit balkestak.

Ja Esau ani Jakob vašestes dam bu-
ristsivnadusa ditti, main ačče su buristsiv-
nedam læi; ja vaimostes celki Esau: aigge
galle fárg boatta, go ačcam jabmem ditti
mi márraš adnep, de gáddet aigom vel-
ljam Jakob! Ja Rebekka oazoi diettet daid

su boarrasabbo barne Esau sanid, ja sãn
 ċuojai ja nuorab barne Jakob ravkai ja
 celki sunji: gæċ, velljad Esau mafset aiggo
 jeċas du ala ja du gãddet aiggo, mutto
 dal, barnaċam, gula muo jena, ċuožžel ja
 batar Harani velljam Laban lusa, ja su lut
 dãn årrot galgak muttom aige, dassaċi go
 velljad hoappo vassam læ; dassaċi go du
 velljad moarre du bagjelist erit hæitta, ja
 go sãn vajaldattam læ, maid dãn læk su
 vuosstai dakkam; de ċuogjat ja du viežžat
 aigom; manditti galgam mãn dãdno gug-
 tuid masset åft bæive! Ja Rebekka celki
 Isaki: munji vaiivve læ ællet dai (æppeib-
 melbalvvalægje) Heth nieidai ditti! jãs
 vela Jakob aka aldis valdi Heth nieidai
 gaskast, daggar go dam ædnam nieidak
 læk, man varas galggim mãn dalle vela
 ain ællet?

28. Kapital.

Ja Isak ravkai Jakob, buristsivnedi
 su, gãcoi su ja sunji celki: ik dãn aka
 galga valddet Kanaan nieidai gaskast!
 gærgat jeċcad matkkai, mana Mesopota-
 miai, ædnad aċe Bethuel dalloi, ja valde

aldsid aka du ædnad velja Laban nieidai gaskast, ja Ibmel, dat buokvægalaš, buristsivnedifci du ja dagaši du šaddulažan ja ænedifci du, atte ædnag olbmui ačcen dān šaddak, sān addaši dunji Abraham buristsivnadusa, dunji ja du siebmani āftanaga duin, atte dam ædnam dān oažok arbbit, gāst veris olmučcen dān læk, maid Ibmel Abrahami addi. De vuolgati Isak Jakob, ja Mesopotamiai sān manai syralaš ālbma Laban lusa, Bethuel barne, Rebeka, Jakob ja Esau ædne, velj.

Go Esau āini, atte Isak buristsivnedam læi Jakob ja Mesopotamiai su vuolgam læi aka aldis valddet, ja atte su buristsivnededin de ačce su ravvim ja sunji cælkkam læi: ik dān aka valddet galga Kanaan (æppeibmelbalvvalægje) nieidai gaskast; ja Jakob gulolaš læi aččasis ja ædnasis ja manai Mesopotamiai; ja Esau āini, atte Kanaan nieidak bahak legje su ačce čalmi āudast, de manai sān Ismael lusa, ja valdi Makalat, Abraham barne Ismael nieid, ja Nebajoth oabba, *akkanes* æreb su ærra akai. Nuft vulgi

Jakob Beersabast ja manai Harani. Ja muttom baikkai sán báđi, gást ija ároi, dastgo bæivve já illošam læi; ja gedgid sán valdi, mak dam baikest legje, ja oai-ves vuollai biejai, ja de dam baikkai sán vællhani. Ja sán niegoi, ja gæċ! raiđđalas ædnam ald cæggot læi, man gæċċe alme ragjai áli, ja gæċ, Ibmel engelak njegjamen ja goargŋomen legje dam mielđ. Ja gæċ, hærri dam ald ċuožoi, ja celki: mán hærri læm, aċċad Abraham Ibmel ja Isak Ibmel; ædnam, man ald dal vællhot árok, dunji addet aigom ja du siebmani! Ja du siebman šaddat galgga nuftgo ædnam saddok, ja videdet dán galgak jeċċad bæive illošæme ja bæive bagjanæme guvllui, ja gaskija ja gaskbæive guvllui, ja du sist ja du siebman sist buristsivneduvvut galggek buok ædnam sakkagáddek. Gæċ, mán duin læm, ja du varjalam gosikkenessi dán jáđak, ja ruoftot mán du doalvom dam ædnami; dastgo im du luoit-tet aigo, áudal go buok dakkam læm, maid dunji sardnom læm. De gáccai Jakob nakkarines ja celki: duođairakkan hærri

dast læ, ja im mán dam diettam. Ja sán ballagáði ja celki: man balolaš læ dat baikke; Ibmel viesso dat læ, ja dast alme uvsak læk. Ja Jakob bagjani arrad idde-dest, ja valdi dam gædge, mi su oaive vulus læmas læi, ja cæggot dam biejai muittomærkkan ja leiki áljo dam bagjeli, ja dam baike nama Bethel sán gáçoi, mutto áudal læi gavpug namma Luz. Ja Jakob láppadusa dagai (çuorvoi) ja celki: jáš hærra muin læ, ja varjal muo matk-kam ald, man mielð mán vagjolam, ja munji laibe adda bárrat ja biftasid garvotet, ja jáš rafhe sist ačçam dalloi mán macam, de galgga hærra muo Ibmel læt, ja dat gædgge, maid cæggam læm muittogædggem, Ibmel viesson dakkujuvvut galgga, ja buok, maid dán munji addak, (muo Ibmelam), dast lågadas oase dunji addam.

29. Kapital.

De manai Jakob matkes mielð ja manai dam ædnami, mi iddeðes guvllui ároi. Ja sán áini, ja gæç, galddo læi mæcest, ja gæç, galm savccaelok dam lut

livvomen legje; dastgo dam galdost si jugategje æloid, ja stuorra gædgge galdo njalme ald læi. Ja go buok ælok čoakkai boattam legje, de si gædge erit fierralatte galdo njalme áudast ja jugategje savcaid, ja de fastain si gædge sagjasis bigje galdo raige oddi. Jakob sigjidi celki: veljačak, guđe sida olbmuk læppet di? ja si vaste-degje: Haran sid olbmuk mi læp. De Jakob sigjidi celki: alma di dalle Laban dávddabættet Nakor barne? ja si vaste-degje: galle mi su dávddap. Ja Jakob sigjidi celki: gævvago sunji burist? Ja si celkke: burist sunji gævva, ja gæč, dast boatta su nieid Rakel savcaiguim. Jakob celki: vela šiega bæivve læ, i læk vuost šivetid čoakkai vuojetam aigge, jugatæk- ket savcaid, vuolgget ja daid gæčcat. Mutto si celkke: æp mi dam mate dakkat, áudak go buok ælok čoakkai báttik, de vuost gædgge galdo njalme áudast erit fierralattjuvvu, ja de savcaid mi jugatep. Go singuim Jakob ain sardnomen læi, de báđi Rakel ačes savcaiguim; dastgo savcaid vazze sán læi. Mutto go Jakob

aini Rakel, ædnes velja Laban nieid, ja ædnes velja Laban savcaid, de manai sán ja gæd̄ge fierralatti galdo njalme áudast erit, ja ædnes velja savcaid sán jugati. Ja Jakob cumasti Rakel, bajedi jenas ja čierrogádi. Ja sán muittali Rakeli, atte sán læi su ače fuolkke, atte Rebeka bardne sán læi; ja nieid viekkali ja aččasis dam muittali. Go Laban dalle gulai daid sagaid oabas barne Jakobast, de su áudald sán viekkali, fatmasti ja cumasti su, ja doalvoi su vissusis, ja Labani muittali dal Jakob buok daid sagaid. Laban sunji celki: galle dán læk muo oaz̄že ja muo dafte; ja mannod ároi Jakob su lut. De celki Laban Jakobi: damditti go muo velj dán læk, galgakgo damditti muo balkataga balvvalet? cælke munji, maid du balkka galgga læt. Mutto Labanest guoft nieidak læiga, boarrasabbo namma læi Lea, ja nuorab namma læi Rakel. Lea ani hæjos čalmid, mutto Rakel čabes læi fardast ja čabes varak sust legje, ja Jakob rakkasen ani Rakel ja celki: čečča jage *du balvvalet* aigom du nuorab nieid Rakel

áudast. Laban vastedi: buoreb læ dunji
 su addet go muttom ærra álbmai, áro muo
 lut! De balvvali Jakob čecča jage Rakel
 áudast, ja dak su mielast orru nuftgo soa-
 mes bæivek, go rakkasen sán ani su. De
 celki Jakob Labani: adde munji dal muo
 aka, dastgo aigge læ vassam, vai su lut
 mán oažom árrat. De bovdi Laban buok
 baike álbmaid ja hægaid dagai, mutto æk-
 kedest de valdi sán su nieid Lea, ja doal-
 voi su Jakob lusa; ja Laban addi nieid-
 dasis, Leai, su oabmebalvvalægje Zilpa
 balvvalægjen. Mutto iddedest gæč! de
 dat Lea læi. De celki Jakob Labani:
 manne nuft munji dakkik? alma du baly-
 valam læm Rakel áudast, manne muo læk
 bættam? Laban vastedi: i min baigest
 nuft dakkjuvu, atte olmuš nuorab niei-
 das bieğja áudal go boarrasabbo; mutto
 áro dal dam vako, de dunji su addet ai-
 gom dam balyvalusast, maid muo lut
 balvvalet galgak vela čecča ærra jagid.
 Ja nuft dagai Jakob, ja ároi dam vako;
 de addi sán sunji akkan nieidas Rakel.
 Ja Laban addi su oabmebalvvalægje

nisson Bilha nieiddasis Rakeli balvvalægjen.

31. Kapital.

Ja hærre celki Jakobi: maca dal vanhemidad ædnami, ja du sakkagoddidad lusa, ja mân du lut aigom læt. De çuojai Jakob ja ravketi Rakel ja Lea mæccai ja celki sãdnoidi: oainam dãdno aãçade çalmid æi læk muo vuosstai nuftgo áudal; mutto aãçam Ibmel læi muo lutt. Ja ješ dái diettebætte, atte balvvalam læm dãdno açe buok famostam; mutto bættam sãn læ muo, ja låge gærde sãn ruoftot doallam læ muo balka, ja dal vuolgget aigom ædnamassam. De gærgati Jakob jeças matkakai, ja manaides ja akaides kamelai ala sãn çãkkanatti ja buok æloides, ja buok daverides, maid fidnim læi, Mesopotamiast vulggem ditti Kanaan ædnami, aces Isak lusa. Mutto Laban vuolggam læi savcaines bæskedet, ja i diettam, atte Jakob vuolggemen já læi. De bataradai dalle Jakob, ja buok, mi sust læi; ja dæno rasta sãn manai ja Gilead vare guvllui sãn vulgi. Goalmad bæive de Labani muit-

taluvui, atte Jakob bataraddamen læi. Ja sán valdi veljaides guoibmen, ja doarradalai Jakob čecča beivid, ja juvsai su Gilead varest. Ravvijuvvum Ibmelest, dagai Laban usstebvuoda ja rakisvuoda litto Jakobin, cumai barnides ja nieidaides, ja buristsivnedi sin, de Laban vulgi ja járggali ruoftot baikkasis.

32. Kapital.

Ja Jakob manai matkes miel. Mutto Jakob čuojai sane áudastes velljasis Esau, Seir ædnami, mi Edom vuomest læi, ja airasid Jakob bagadi, ja celki: nuft muo hærrai Esau di galggabættet celkket: nuft sardno du balvvalægjad Jakob: guossen mán læm ællam Laban lut, ja árron læm dam ragjai, ja vuovsak ja asenak, savcak ja balvvalægjek must læk, ja sane mán čuojam muo hærrasam dam muittalet ja armo áccam ditti du čalmidad áudast. Airasak ruoftot bätte Jakob lusa, ja celkke: velljad Esau lusa mi bádimek, ja du áudald sán boatta, ja 400 álbmak áftanaga suin. De saggarak ballagádi Jakob, ja sán suorggani, ja olbmuid, gudæk su lut

legje, ja savcaid ja vuovsaid ja Kamelaid guoft joavkkon sán juogadi, ja celki: go Esau nubbe joavko ala boatta ja dam Časska, de nubbe oazžo dile erit batarad-dat. Ja Jakob celki: muo aččam Abraham Ibmel, ja aččam Isak Ibmel, hærra, dán, gutte munji celkkik: járggal dal ruoftot ædnamassad ja du sákkagoddidad lusa, ja burid mán dunji dakkat aigom; im ansasam læk buok dam rakisvuođa ja áskaldasvuođa, maid dán Čajetam læk du balvvalægjasad; dastgo sábinam Jordan mán rassta mannim, ja dal guoft joavkkon mán læm šaddam! Bæste muo muo velljam giedast, Esau giedast; dastgo sust balam, atte sán boatta ja Časska muo ja ednid ja manaid. Ja cælkkam dán læk: burid dunji dakkat aigom, ja du siebman dakkat aigom nuftgo mæra saddok, mak lokkujuvvumest æi læk ædnagvuođa ditti. Ja ija ároi Jakob dast ja valdi mi gieda áudast læi, addaldakkan velljasis Esaui. 200 gaicaid ja 20 bákkaid, 200 savcaid ja 20 vircaid, 30 njamatægje kamelaid áftanaga misidæsekguim, 40 gusaid ja 10 vuov-

said, 20 njiḡalas asenid ja 10 nuorra asenid sán valdi, ja buok daid balvvalegjides giedai vuollai sán addi, ješguttegi ælos, ja balvvalegjidassis celki: mannat muo áudast ja addet áfta gask læt juokke ælo gaskast. Ja vuostemuš sán ravvi ja celki: go Esau, muo velljam du oddi boatta, ja dust jærra ja cælkka: gæn olmuš dán læk, gása manak, ja gæn læ dat ællo, maid áudastad dán vuojetak? De cælkket galgak: dat du balvvalægjad Jakob læ, dat addaldak læ muo hærrai Esau, ja gæc, sán min maḡest boatta. Ja sán ravvi nubbe ja goalmad ja buokaid, gudek æloides vazze, nuft di galggabættet Esau cælkket, go di su oddi boattebættet. Ja di galggabættet cælkket: gæc, du balvvalægjad Jakob min maḡest boatta, dastgo arvvalæmen læi: soavatet aigom su dai addaldagaiguim, mak muo áudast mannek, ja de dasto su cælmid oaidnet aigom, de rakisvuodain sán daidda dalle muo vuosstaivalddet. Nuft manai dat addaldak su áudast, mutto dam ija sán gáḡidi baci. Mutto damanaga ija sán bagjani, valdi su guoft akaid,

su guoft balvvalægje nissonid ja su áft nubbe lákkai barnid, ja jága gallem saje Jabok rassta manai, ja nuft sán valdi daid ja suvdi sin jága rassta, ja buok, mi sust læi, sán rassta doalvoi. Mutto Jakob ješ baci áftonessi iddedes guovso ragjai. Ja dam baike nama gáçoi Jakob Pniel; ja go Pnielest vulgi, de bagjani bæivve.

33. Kapital.

Ja Jakob çalmides bajedi ja áini, ja gæç, Esau báði, ja 400 álbmak suin. De juogadi sán manaides Lea ja Rakel ja su guoft balvvalægje nissoni gasski, ja áudda bællai sán divoi daid guoft balvvalægje nissonid manaidægaguim, Lea manaidesguim mañeb bællai, ja mañemužži Rakel áftanaga Josephin. Ješ sán sin áudast manai, ja çeçça gærde sán ædnami ječas gáb-mardalai, áudal go veljas lusa báði. Mutto Esau viegai su áudald, fatmasti su, falli su çæppat birra ja cumai su; ja gugtug çieroiga. Ja go Esau çalmides bajedi, ja nissonid áini ja manaid, de celki: læk dak maida du? Jakob vastedi: dak læk dak manak, gæid Ibmel armostes læ addam

balvvalægjasad. De lakkanegje balvvalægje nissonak ja sádno manak, ja si gábmardalle Esau. De baði Lea manaidesguim, ja si gábmardalle; ja manemusta de baði Joseph ja Rakel, ja sai gábmarda-laiga. Ja Esau celki: man varas buok dak šivetak, mak muo oddi bätte! Jakob vastedi: armo gavdnam varas hërram čalmi áudast! Mutto Esau celki: must galle já læ, veljačam, ane, mi já dust læ! Mutto Jakob celki: im, veljačam, jáš armo gavdnam læm du čalmidad áudast, de muo addaldaga dán vuosstaivalddet galgak muo giedast; dastgo du čalmid oaidnam læm nuftgo Ibmel čalmid oaidnam legjim, ja armogassat dán vuosstaivalddik muo! Valde muo addaldaga, mi dunji buftujuvvum læ; dastgo Ibmel læ armogas læmaš muo vuosstai, ja állorak must læ; ja go Jakob naggi su, de sán valdi. De vulgi Esau damanaga bæive ruoftot matkes mielđ Seiri; mutto Jakob manai Sukothi; dast rakadi sán vieso aldis, ja æloidassis gáđid dagai; damditti gáčoí sán baike nama Sukoth. Ja Jakob baði diervvan Sikem

baikkai, mi Kanaan ædnamest læ, go Mesopotamiast vuolggam læi, ja gáđides gavgug buotta bajasdagai. Ja dam ædnam saje, gást gáđides dakkam læi, Hemor, Sikem aĉe manain sán 100 ruđain ásti; ja dasa altar sán rakadi ja dam gáĉoi buokvægalaš Israel Ibmel.

35. K a p i t a l.

Ja Ibmel celki Jakobi: gærgat jeĉĉad, mana Betheli ja asa dasa, ja rakad dasa altar Ibmeli, gutte jeĉas almoti, go batarraddamen legjik velljad Ēsau áudast erit. De Jakob dalos olbmuidi celki, ja buok olbmuidassis: bieġat bagjelistadek ja lutadek erit daid veris (æppe) ibmelid, mak din gaskast læk, butestækket jeĉaidædek ja moalssot biftasid! Ja rakadet mi aiggop jeĉĉamek matkkai, Betheli vuolggat, ja dabbe altar rakadet aigom Ibmeli, gutte hæde aige muo gulai, ja gutte muo lut læi dam matke ald, maid vagjolim. De si Jakob adde buok dai veris olmui (æppe) ibmelid, mak sist legje, ja sin belji ĉiŋaid, ja Sikem Terebinthe muora vuollai bieġai Jakob daid. De si vulgge, ja hærre

ballo buok dam guovlo baiki bagjel ároi, atte æi si doarrotam Jakob barnid. De báđi Jakob Luzzi, mi Kanaan ædnamest læ, mi læ Bethel, sán ja buok olbmuk, guđek su lut legje, ja de altar sán rakadi, ja baike El-Beth El sán gáçoi, dastgo dast almotam læi Ibmel ječas, go veljas áudast erit sán bataradai. Dasa jami Debora, Rebeka njamatægje, ja vuolle bællai Bethel haika muora vuollai sán havdaduvui, ja čierromhaik gáçoi Jakob dam muora.

Ja Ibmel idi fastain Jakobi, mañnel go Mesopotamiast boattam læi, ja sán buristsivnedi su. Ja Ibmel sunji celki: du namma læ Jakob, mutto du namma i galga šat gukeb læt Jakob, mutto Israel galgga du namma læt, ja sán gáçoi su nama Israel. Ja Ibmel sunji celki: mán Ibmel læm, dat buokvægalaš, læge šad-dulaš ja lassan, olbmuk, ja olbmui joavkok dust šaddat galggek; du alevin gonagasak boattemen læk. Ja dam ædnam, maid Abrahami ja Isaki addam læm, dunjigis addam, ja du siebmani du mañnel addam mán dam ædnam. Ja Ibmel bajasmanai

su lut dam baigest, gâst suin sardnom læi. De muittogæd̄ge cegi Jakob dam baikai, gâst Ibmel suin sardnom læi, gæd̄gge bazze, ja jukkamušoaffer dam bagjeli leiki, ja aljoin dam bagjel gâlgati, ja baikke, gâst Ibmel suin sardnom læi, gâçoi Jakob Bethel. De si Bethelst matkasegje; mutto go vela ain mille læi Ephrat ragjai, de riegadatti Rakel, ja vades riegadattem sust læi. Go riegadattem avtak sagga garas legje, de celki sælggeædne sunji: ale bala, vela dam have barne dån oazok. Mutto go siello sust manai, go jami, de sån gâçoi manas nama Benoni, mutto aççe gâçoi su nama Benjamin. De jami Rakel, ja dam gæino gurri havdaduvui, mi manna Ephrati, dat læ Bethlehem, ja Jakob muittogæd̄ge biejai su havde ala, dat læ Rakel havde muittogæd̄gge vela ådna bæive. Ja Israel manai dast erit, ja goades bajasrakadi dån bællai Migdal-Eder. Jakobest legje guoft nubbe låkkai barnek. Lea barnek legje: Jakob alggoşaddo Ruben, ja Simon, Levi, Juda, Isaskar ja Zebulon. Rakel barnek læiga Joseph ja

Benjamin. Rakel balvvalægje nisson Bilha barnek læiga Dan ja Naphtali. Lea balvvalægje nisson Zilpa barnek læiga Gad ja Aser. Dak læk Jakob barnek, guðek sunji riegadegje Mesopotamiast. De baði Jakob aces Isak lusa Mamrai, Kirjath Arbbai, dat læ Hebron, gäst Abraham ja Isak assamen læiga nuftgo vierrasak. Isak sad-dai 180 jage boares. Ja Isak vuainas addi, ja jami, ja manai olbmuides lusa, boares ja gallanaddam beivin, ja su barnek, Esau ja Jakob, havdadeiga.

36. Kapital.

Dat læ Esau säkkagädde, gutte maida Edom goccujuvvu. Esau akaid valddam læi Kanaan nieidain: Ada, hætitalas älbma Elon nieid, ja Oholibama, Ana nieid, gutte hevitalas älbma Zibeon nieid læi, ja Ismael nieid Basmath, gutte Nebajoth oabba læi. Ada riegadatti Esaui Eliphaz, ja Basmath sakkanatti Reguel. Oholibama riegadatti Jegus, Jaglam, ja Korah. Dak læk Esau barnek, guðek riegadegje sunji Kanaan ædnamest. De valdi Esau akai-des, barnides ja nieidaides, buok su bærra

olbmuid, su ælos ja su šivetides, ja buok
 åmides, maid fidnim læi Kanaan ædna-
 mest, ja manai muttom ærra ædnami vel-
 jas Jakob lut erit. Dastgo stuorra ælok
 sádnost legje, atte æva sái mattam áft
 sajest árrót. De manai Esau Seir bagje-
 ædnam ala assat; mutto Esau ja Edom
 áft læva. Esau Edomitalažai ačče læ.

37. Kapital.

Jakob dam ædnamest asai, gást su
 ačče árróm læi nuftgo guosse, nabmalassi
 Kanaan ædnamest. Dak læk Jakob sa-
 gak. Joseph 17 jage boares læi, go sav-
 caid sán gæččamen læi veljaidesguim; ja
 bardne læi Bilha ja Zilpa, su ačē akai,
 barni lut; ja Joseph muittali aččai sin
 bahha sagaid. Israel ani Joseph rakka-
 sabbun go buok su ærra barnides, go sán
 sunji šaddam læi su boares beivin, ja sán
 dagai sunji girjas biftas. Go su veljak
 áidne, atte ačče su rakkasabbun ani go
 buok su veljaid, de si vašest adne su ja
 æi si mattam usteblašžat suin hallat. Ja
 niego Joseph niegadi ja veljaidassis dam
 muittali, ja de dast si ain stuorrab vašest

adne su. Sån sigjidi celki: gullat dam niego, maid niegadam læm! Gæc, bilgaid mi çanadæmen læimek mæcest, ja gæc, muo bilgga çuožželi ja çuožoi, mutto gæc, din bilgak birra çuožžomen legje ja muo bilga åudast gåbmardalle. De su veljak sunji celkke: aigokgo dån gona-gassan mannat min bagjel, ja aigokgo dån min bagjel radđit? ja vela ain stuorrab vašest si adne su su niego ja su sani ditti. Ja vela sån nubbe niego niegadi, ja muittali dam veljaidassis ja celki: gæc, vela mån niego niegadam læm: gæc, bæivaš, ja manno ja åft nubbe lakkai nastek muo åudast gåbmardallamen legje. Dam sån aččasis ja veljaidassis muittali, de rangoi su su ačče, ja celki sunji: mi niegoid læ dat, maid dån læk niegadam? Galgamgo mån ja du ædne ja du veljak boattet ja du åudast gåbmardallat? Ja su veljak gadašvuoda adne su vuostai, mutto ačče vurki daid sanid vaibmosis. De vulgge su veljak ačesek savcaid gæčcat Sikem guovlost, ja Israel celki Josephi: alma du veljak ælo gečcik Sikem guovlost? Boade, du

vuolgatet aigom sin lusa; ja sán vastedi: gæc, læm galle garves. Acce sunji celki: vuolge ja oaine, jás siega dille læ veljain ja jás siega dille læ ælost, ja cælke munji dilesek; ja acce vuolgati su Hebron lægest, ja sán bádi Sikem guvllui. De gavnai muttom álmaj su, go čajadaddamen læi mæcest, ja álmaj sust jærai ja celki: maid ácak? Sán vastedi: veljaidam ácam, cælki munji, gást si guodotek. Álmaj celki: vuolggam si læk dast, dastgo gullim sin cælkkemen: vuolggop mi Dothan guvllui. De manai Joseph veljaides áccat, ja gavnai sin Dothan guovlost. Go si gukken já áidne su, de, áudal go sán sin lusa bádi, de si arvvalegje su gáddet. Ja nubbe nubbai celki: gæc! de boatta dat niega-dægje. Boattet dal, gáddop mi su ja balkestækkop mi su rággai, ja cælkkop mi: fuoddo su læ bárram; gæccop mi, gása su niegok dalle šaddek. Go Ruben dam gulai, de besti sán su sin giedast erit, ja celki: allopp mi su gáddo; ja vela celki Ruben sigjidi: allet varaíd gálgat, balkestækket su dam rággai, mi dast mæcest

læ, ja allet giedaid su ala bieja. Dam sãn celki sin giedast erit su bæsstem varas, ja accasis ruoftot su buftet. Go dalle Joseph veljaides lusa bãdi, de gavte si nulle sust, dam girjas gavte, maid bagjelistes ani. Ja si valdde su ja balkestegje su råggai; mutto guoros læi rågge, ja i mikkege çacid dast læm. De si çakkanegje bãrrat. Go çalmid si bajedegje, de si áidne ja gæç, ismaelitalaš olbmuk boattemen legje Gileadest, ja sin Kamelak gudde suoivasid, vuoidasid ja ladanum, ja vuolggemen si legje daid galvoid Ægypteni buftet. De cælkkegãdi Juda veljaidassis: maid datmin væket velljamek gãddet ja su varaid çiekkat? Boattet, vuovddop mi su Ismaelitalažaidi, ja allopp mi gieda su bagjeli bieja, alma sãn velljamek læ ja oažžamek. Ja su veljak su guldalegje. Go dalle dak medianitalaš gavppeálbmak baike boft mannamen legje, de si Joseph råggest bajas valdde ja Ismaelitalažaidi su vuovdde guoft låge sekel silbba áudast; ja si dálvu Joseph Ægypteni. (Joseph veljak vuovdde su Ruben diedekættai). Go Ruben dasto

rāggai bādi fast, gæc̃, de Joseph i læm rāggest, ja sán gaikkogādi biftasides. De manai sán ruoftot veljaides lusa ja celki: dat nuorra olmuš i læk dast; ja mán, gāsa galgam mán vuolgget! Mutto de si valdde Joseph gavte, ja bākka njuvve, ja varatutte gavte, ja dam girjas gavte si bigje ja aččasæsek dam bufte ja celkke: dam mi gavdnam læp, gæca, jás dat daidda bardnad gafte læt, daihe i. Ja sán dávdai dam, ja celki: dat muo barne gafte læ, fuođđo su læ bārram! gaikkujuvvum læ Joseph! Ja Jakob gaikodi biftasides, ja márašbiftas alemides birra čanai, ja ædnag beivin sán barnes márašti. De bätte buok su barnek ja buok su nieidak su jeđđit, ja i sán aiggom addet ječas jeđđijuvvut, mutto celki: márrašestam njegjamen læm bardnam lusa havddai! ja nuft čierromen læi ačče su rakis barne. Mutto Medianitalažak vuvdde Joseph Ægypteni, Potiphari, Pharao alemus balvvalægjai ja alemus soatteálbmai.

39. Kapital.

Joseph dálvvujuvvum læi Ægypteni,

ja ægyptalaš álmaj, Potiphar, gutte Pharao
 alemus balvvalægje ja alemus soatteálmaj
 læi, ásti su Ismaelitalažain. Ja herra Jo-
 sephin læi, atte buokrakkan burist sunji
 gævai, go hærrias, dam ægyptalaš álbma
 viesost læi. Go su herra áini, atte herra
 Ibmel suin læi, atte herra addi buokrak-
 kan burist áuddanet, mi su gieda vuold
 læi, de gavnai Joseph armo su čalmi áu-
 dast, ja balvvali su; mutto Potiphar biejai
 su dalos bagjel, ja buok, mi sust læi, sán
 su gieda vuollai addi. Dam rajast go bie-
 gjam læi su su dalo bagjel, ja buok bagjel,
 mi sust læi, de buristsivnedi herra dam
 ægyptalaš álbma dalo Joseph ditti, ja
 herra Ibmel buristsivnadussa ároi buok
 bagjel, mi sust læi viesost ja mæcest. Ja
 buokrakkan, mi sust læi, sán Joseph gitti
 addi, ja i sán aiggom maidegen diettet
 æreb daid bárramušaid, maid bárai. Ja
 Josephist čabba šaddo ja čabba varak legje.
 De dasto šaddai, atte su herra æmed Jo-
 seph bællai vaidnegáđi ja celki: vællhan
 muo lusa! mutto i sán aiggom, ja celki
 hærrias akkai: gæč, muo herra i ane dieđo

mastegen, mi dam viesost læ, ja buok, mi sust læ, muo gitti sãn læ askaldam; i åftage stuorrab læk dam viesost go mãn, ja i maidegen sãn must gielde æreb du, go su akka dãn læk, ja moft galggim dalle dam stuorra bahhavuođa dakkat ja suddo dakdat Ibmel vuosttai? Ja sarnotaddamen læi æmed Joseph bæive bæivest, mutto i sãn gullam su, de dappatuvui muttom bæive, go Joseph vissui båd̄i dagos dakkat, ja i åftage dalloolmuš sidast læm, de doppi æmed Joseph su gaftai ja celki: vællhan muo lusa; mutto sãn gavtes luiti æmed gitti, ja bataradai ja vulgi olgus. Go æmed dal åini, atte guođdam sãn læi gavtes su gitti ja bataram læi viesost erit, de sãn čuorvvogåd̄i dalloolbmuid, ja sigjidi celki: gæč, buftam læ ised migjidi dam hebræalaš ålbma hæppad migjidi dakkat; muo lusa sãn båd̄i muo lut oadđet, mutto alla jenain mãn čuorvvogåttim; ja go gulai muo jena bajedæmen ja čuorvvomen, de guđi sãn gavtes muo gitti, manai batarussi ja viekkali. Ja nisson gáčoi, atte gafte årrot galgai su lut, dassaci go su

hærra siddi bādi, de daid sagaid æmed sunji muittali ja celki: dat ebræalaš balvvalægje bādi muo lusa, gæn dān vissui doalvvom læk, hæppad munji dakkat; mutto go jednam bajedim ja čuorvvogāttim, de muo gitti gavtes sān guđi, ja bataradai olgus. Mutto go Joseph hærra akas sanid gulai, maid sān sunji sarnoi ja celki: nuft dakkam læ du balvvalægje muo vuosttai, de buollai su moarre, ja sān valdi Joseph ja giddagassi su biejai, dam baikkai, gāst gonagas giddaolbmuk čadnujuvvum legje, ja de dast læi dal Joseph giddagasast. Mutto hærra Ibmel læi Josephin ja addi sunji armos ja addi sunji armo gavdnat su čalmi āudast, gutte giddagasa vieso āudastčuožoi. Ja giddagasa āudastčuožžo addi Joseph gitti buok giddaolbmuid, guđek giddagasast legje, ja buok, mi doaimatuvvut galgai, doaimati Joseph. Giddagasa āudastčuožžo i maidegen mārrašid dast adnam, mi su gieda vuold læi, dastgo hærra Ibmel læi suin; ja buok, maid Joseph riemai dakkat, addi hærra Ibmel buorre āuddanæme.

40. Kapital

Dastmanñel de dappatuvui, atte gutte Ægypten gonagas jukkamušaid giedas vuold ani, ja gutte su laibid rakadi, atte dak mæddadeiga hærrasga, Ægypten gonagas vuostai. Ja Pharao moarrai manai su guoft balvvalegji vuostai, dam alemus jukkamušai ändastcuožžo ja dan alemus laibid dakke vuostai, ja giddagassi sán daid biejai, damanaga baikkai ja damanaga giddagassi, gást Joseph læi. Ja oai-vveálmaj biejai Joseph sádno bagjel, ja mælggad aige sái giddagasast ároiga. De dappatuvui, atte guttug niego niegadeiga guabba niegos áft ija, juokke áft su niegos mavso miel. Ja Joseph sádno lusa báđi idđedest, ja áini sádno, ja gæc, márrašist sái læiga. De jærai sán Pharao balvvalegjin, gudék su giddagasa guoimek læiga, ja celki: manne daggar márraš habme ádna bæive? Ja sái celkiga sunji: niego mái lædne niegadam, ja i áftage læk, gutte matta čilggit. Ja Joseph sádnoidi celki: čilgitussa læ Ibmel, mutto muittalække munji! De muittali alemus

jukkamušaid áudastc̄uožžo Josephi su niegos, ja celki: niegadim, atte vidnemuorra muo áudast læi, ja gálm oavsek legje vidnemuorast, ja urbek luoddanegje, læðek bätte, ja muorjek laddasen šadde. Ja Pharao jukkam litte muo giedast læi, ja murjid valddim, ja Pharao littai murji laftas baččim, ja jukkam litte mán addim Pharao gitti. De celki Joseph sunji: dat læ čilgitussa: gálm oavsek gálm bæivek læk; gálm bæive gæčest de bajed Pharao du oaive ja biegeja du fastain amati, ja Pharao jukkam litte fastain su gitti dán addak nuftgo áudal. De muite muo, go burist dunji gævva, ja daga vaimoladesvuoda muo vuosstai, atte muo nama dán Pharaoi cælkak ja væketak muo dam viesost erit; dastgo Ebræalažai ædnamest suoladuvvum læm, ja im dakkam læk maidegen, manditti si muo biegejam læk giddagassi. Go alemus laibid dakke áini, atte buorre čilgitusa Joseph dakkam læi, de celki sán sunji: mángis niegadim, ja gæč, gálm vilggis væddelittek muo oaivest legje, ja bajemuš væddelittest buokslai

bárramušak ja laibek legje Pharao varas; ja láddek daid borre væddelittest, mi muo oaivest læi. De vastedi Joseph ja celki: dat læ čilgitussa: gálm væddelittek gálm bæivek læk; gálm bæive gæčest de bajedæmen læ Pharao du oaive aldad erit ja du harcastæmen læ murri, ja láddek bárramen læk oaže aldad erit. Ja de dappatuvui goalmađ bæive, dam bæive, go Pharao riegradam læi, de hējaid sán dagai buok balvvaleggjidassis; alemus jukkamušaid áudastčuožžo biejai sán fastain amati, atte Pharao gitti sán addet galgai jukkam litte, ja alemus laibe dakke sán gáčoi harcastuvvut, nuftgo Joseph sádnoidi čilggim læi. Mutto alemus jukkamušaid áudastčuožžo i muittam Joseph, mutto vajaldatti su.

41. Kapital.

Guoft jage gæčest de dappatuvui, atte Pharao niegadi, ja gæč, dæno gaddest sán čuožoi, ja gæč, čerča gusak dænost bajasgargnu, mak dákkas legje ja addamin, ja dak guottomen legje gieddest, ja gæč, čerča ærra gusak gargnu dai mannel dæ-

nost, dak fastes legje ja gáikas, ja dak čuožžomen legje dai ærra gusai lut dæno gaddest; ja dak fastes ja lašše gusak njelle daid čecča dákkas ja buoidde gusaid. De márrani Pharao. Ja fastain sán oaddđaji ja nubbe gærde niegadi, ja gæc, čecča gornoaivek, mak dievva ja čabes legje, mak áft hoalgest legje. Mutto gæc, čecča ærra gornoaivek, mak nævrre ja bævčcabiegain billašuvvum legje, bocidegje ja bajassadde dai siega mañnel, ja dak lašše gornoaivek njelle daid čecča gassa ja dievva gornáivid. De gáccai Pharao, ja gæc, niekko dat læi. Idđedest de su vuáin márrašist læi, ja sán vuolgati ja čuojai buok Ægypten noaidde álbmaid ja visaid; ja Pharao muittali sigjidi niegoides; mutto i áftage læm, gutte Pharaoi daid čilggit mati. De alemus jukkamušaid áudastčuožžo sardnogáđi, ja celki Pharaoi: ádnabæive suddom mán muitam. Pharao moarest læi balvvalegjides ala, ja giddagassi muo biejai alemus soatteálbma vissui, muo ja alemus laibe dakke; de mádnost niekko læi áft ija, must ja sust; ja guabha niekko

su ječas mavso ani, ja mādno lut læi muttom hebræalaš bardne, alemus soattealbma balvvalægje, sunji m̄ai muittaleime mādno niekkome, ja s̄an čilgi daid mādnoidi. Ja nuftgo s̄an čilgi, nuft šaddai; muo biejai Pharao fast muo amati, ja su harcasti Pharao. De čuojai Pharao ja ḡačoi Joseph, ja hoapost si d̄alvvu su gidagasast erit; ja s̄an b̄adi Pharao oddi. Ja Pharao celki Josephi: niego m̄an niegadam læm, ja i åftage læk, gutte dam munji matta čilggit, ja dust gullam læm, atte niegoid d̄an arvedak čilggit. Joseph Pharaoi vastedi, ja celki: m̄an im mate čilggit, mutto buorre vastadus aiggo Ibmel addet Pharaoi. De celki Pharao Josephi: niegadim, ja ḡæč, d̄ædnogaddest čužžum, ja ḡæč, č̄ečča buoidde ja d̄akkas gusak d̄ænost bajas ḡarḡnu ja guottomen dak legje gieddest, ja ḡæč, č̄ečča ærra gusak dai maŋhel ḡarḡnu, dak ḡaikas legje ja sagga fastes ja lašše ja addamtaga, daggar fastes gusaid im oaidnam læk åbba Ægypten ædnamest, ja dak lašše ja fastes gusak borre daid åudeb č̄ečča buoidde gusaid,

ja go dak b̄arram legje daid, de i dovd-
dum, atte dak legje b̄arram daid, dastgo
habme ain fastes læi nuftgo áudal. De
m̄arranim, ja go fastain nieḡadim, de áid-
nim ja ḡæc̄! c̄eçc̄a gornoaivek dievva ja
s̄iega áft hoalggai bajass̄adde; ja ḡæc̄, c̄eçc̄a
ærra gornoaivek, ḡaikas, asetes ja biegest
balddujuvvum, dai maññel bajass̄adde, ja
dak nævrre gornoaivek borre daid s̄iega
gornáivid. Ja muittalam læm dam niego
noaidde álbmaidi, mutto i áftage læk, gutte
daid niegoid munji c̄ilggit matta. De
celki Joseph Pharaoi: Pharao niekko áft
læ, Ibmel diedetam læ Pharaoi, maid s̄an
dakkat aiggo. C̄eçc̄a s̄iega gusak c̄eçc̄a
jagek læk, ja c̄eçc̄a s̄iega gornoaivek c̄eçc̄a
jagek læk, dat áft niekko læ; dak c̄eçc̄a
fastes ja lass̄e gusak, mak dai maññel ba-
jasḡarḡñu, c̄eçc̄a jagek læk, ja dak c̄eçc̄a
guoros, dalkest balddujuvvum gornoaivek
c̄eçc̄a nælge jagek læk. Dat de læ, maid
Pharaoi celkkim, Ibmel adda Pharaoi oaid-
net, maid s̄an dakkat aiggo. Ḡæc̄, boat-
temen læk c̄eçc̄a jagek, stuorra valljogas-
vuoda jagek, ábba Ægypten ædnami, mutto

dai mannel de čecča nælge jagek boattenmen læk, ja Ægypten ædnam valljogasvuotta šadda vajalduvvut, ja nælge duššadæmen læ ædnam; ja valljogasvuotta i šadda dovddujuvvut ædnamest dam nælge ditti, mi boatta, dastgo lássadrak dat šadda. Mutto atte Pharao guoft gærde niegadi, dat arvedatta, atte duodairakkan Ibmel nuft dakkat aiggo, ja fârgarakkan aiggo Ibmel nuft dakkagoattet. Mutto áidnus dal Pharao aldsis jiermalaš ja vises álbma, ja bigjus su Ægypten ædnam bagjel! Nuft dakkus Pharao ja bigjus sán geččid ædnam bagjel, ja valddus viđad oase ædnam šaddost dai čecča valljogasvuoda jagi sist, ja čoagget si galggek buok dai boatte buorre jagi šaddoid, ja gornid si čoakkai buftet galggek Pharao gieda vuollai, ja šaddoid gavpugi sisa vurkkit, vai bárramušak šaddaši ædnam varas dai čecča nælge jagi sist, mak boattenmen læk Ægypten ædnam bagjel, amas ædnam šaddat duššaduvvut nælgest. Ja dam sane buorren ani Pharao ja su balvvalægjek; ja Pharao celki balvvalægjidassis: matteppo mi vela daggar

 lbma gavnat, g en sist Ibmel vu in l e?
 Ja Pharao celki Josephi: go Ibmel l e ad-
 dam dunji buok dam diettet, de i  ftage
 nuft jiermala  ja vises l ek go d an; muo
 dalo bagjel d an galgak l et ja muo dalo
  udast uo  o, ja gulola ak galggek buok
 muo olbmuk l et du njalbmaj, dušše thruo-
 no ald m an aleb aigom l et go d an. Vela
 sarnoi Pharao Josephi: g e!  bba  gypt-
 ten  dnam bagjel m an biejam du. Ja
 Pharao celki Josephi: m an Pharao l em,
 ja du dato bagjel i  ftage olmu  o o
 giedas daihe juolges bajedet  bba  gypt-
 ten  dnamest. Ja Pharao addi Josephi
 dam nama:  iegosvuoda almostgje, ja addi
 sunji akkan Asnath, Potiphera nieid, On
 pap. De vulgi Joseph  gypten  dnam
 iskadet. Joseph g alm l age jage boares
 l ei go Pharao,  gypten gonagas  udast
  uo oi. Ja Joseph vulgi Pharao lut ja
  bba  gypten  dnam mietta s an birra
 vagjoli. Ja dai  e  a valljogasvuoda jagi
 sist de  addadi  dnam hui saggarakkan
 allo. Ja buok dai  e  a  iega jagi  ad-
 doid, mak  gypten  dnamest legje, ~~se~~

Čaggi, ja šaddoid sán gavpugidi biejai. Nuft čoakkai buvti Joseph jafoid nuftgo ave saddoid hui saggarak állo, dassači go lákkamest heiti, dastgo æi šat læm šaddok lákkamest. Ja Josephi riegadeiga guoft barnek áudal go nælge jakke báđi, gæid sunji Asnat riegadatti, Potiphera nieid, gutte pap læi Onast. Ja boarrasabbo nama sán Manasse gáčo; dastgo, celki sán, Ibmel munji læ addam vajaldattet buok hættam ja aččam dalo, ja nuorab barne nama sán Ephraim gáčo; dastgo, celki sán, šaddulažžan læ Ibmel dakkam muo muo oasetesvuoda ædnamest. Ja de nokke dak čecča valljogasvuoda jagek, mak Ægypten ædnamest legje, ja dak čecča nælge jagek ja alggegátte boattet, nuftgo Joseph cækkam læi, ja nælggehætte buok ædnamin læi, mutto ábba Ægypten ædnamest laibbe læi. Go dalle ábba Ægypten ædnam nælggogáđi, de čuorvvogátte olbmuk laibe Pharaost, ja Pharao celki buok Ægypten olbmuidi: vuolgget Joseph lusa, ja maid sán gáččo, dam dakkat. Go *dal* nælggehætte ábba ædnamest læi, de

ravastiſgådi Joseph buok jafo aítid, ja Ægyptalažaidi vuovddegádi; ja nælgge lassanæmen læi Ægypten ædnamest. Ja buok ædnam olbmuk Ægypten ædnami bätte Joseph oddi, oasstem varas; dastgo sagga garas læi nælgge buok ædnamin.

42. K a p i t a l.

Go Jakob áini, atte vuovddem jafok Ægyptenest legje, de celki sán barnidassis: manne gæccabættet di nubbe nubbe ala? Ja celki: gullam læm, atte vuovddem jafok Ægyptenest læk, vuolggjet ja oasstet, vai ællep, ja amamek jabmet. Ja Joseph låge veljak vulgge jafoid Ægyptenest oasstet, mutto Joseph velja Benjamin Jakob i vuolgatam veljaidesguim; dastgo, celki sán, daidda mikkege oasetesvuodaid sunji dappatuvvut! De bätte Israel barnek jafoid oasstet, nuftgo ærra olbmuk, guðek bätte, dastgo nælgge læi Kanaan ædnamest. Ja Joseph ædnam hærra læi, sán de læi, gutte jafoid vuvdi buok ædnam olbmuidi. Ja Joseph veljak bätte, ja su áudast gábmar-dalle, ja muodoidæsek ala jeçaidæsek luitte. Go Joseph veljaides áini, de däv dai sán

sin, mutto amasen sán ječas ani, ja garaset sigjidi sardnogádi ja celki: gást boatebættet di? Si vastedegje: Kanaan ædnamest jafoid oasstet. Joseph galle veljaides dovdi, mutto æi si dávddam su, ja Joseph niegoides mui, maid sin birra niegadam læi, ja sigjidi celki: iskadægje olbmuk di læppet, guðek boattam læppet isskat, gást ædnam ravas læ. Mutto si celkke sunji: æp mi læk, hærra! du balvvalægjek boattam læk jafoid oasstet; mi læp buokak åft ålbma barnek, duoðalaš olbmuk mi læp, æi læk du balvvalægjek iskadægje olbmuk. Sån celki sigjidi: i læk duot! boattam di læppet isskam ditti, gást ædnam læ ravas. Si celki sunji: mi du balvvalægjek guoft nubbe lákkai veljak læimek, åft ålbma barnek Kanaan ædnamest; ja gæc, nuoramus dal ačcamek lut læ, mutto åft i læk šat vela hæggast. Mutto Joseph sigjidi celki: alma læ nuftgo celkkam læm, atte iskadægjek di læppet, dast di galggabættet gæccaluvvut, nuft duot go Pharao ælla, æppet di dast erit *bæsa*, åndal go din nuoramus vellja boatta

dek. Vuolgatækket muttom gaskastædek velljadedek viežžat; mutto di galgga-bættet gidda baccet, ja sadnadek guorattallujuvvut galgga, jås duotvuoda di cælk-kebættet, daihe jås iskadægje olbmuk di læppet, nuft duot go Pharao ælla. Ja giddagasast sãn ani sin gålm bæive. Goalmad bæive de celki Joseph sigjidi: dakkat nuft, de di oazžobættet ællet, dastgo Ibmelest balam. Læppetgo di duodalaš olbmuk, de addet åft velja dist baccet dasa din giddagassi, ja vuolget dalle di, ja valddet mieladek, maid di oasstam læppet nælge ditti, ja buftet din nuoramus velljadedek muo oddi, de din sadnadek jaketatte læ, ja æppet di galga jabmet. De si sardnogatte nubbe nubbai: duodairakkan dam mi ansašam læp velljamek ditti, gæn sielo balo mi ainimek, go mist sãn rákkadallamen læi, ja æp mi gullat aiggom; de boatta dal dat hætte min bagjeli. Ja Ruben vastedi sigjidi ja celki: alma digjidi dam celkkim, go sardnum: allet suddoid barne vuosstai, ja æppet di gullam, gæč, dal su varak gaibeduvvujek. Æi si diettam, atte

Joseph sin giela addi, dastgo tuolko čađa sán singuim sarnoi, ja sin bælest sán ječas járggali ja čieroi; mutto go sin bællai járggalam læi, ja sardnom læi singuim, de valdi sán Simon sin gaskast erit, ja čanai su sin oainededin. De gáčoi Joseph sin sækaid jafoiguim dævddet, ja sin ruđaid sin sækai sisa bieġjat, ja biemo sigjidi addet matke varas, ja nuft sán sigjidi dagai. Ja si bigje sin jafoid aseni ala ja manne matkkasæsek; mutto go muttom sist sækas lækastigiġasajest asenassis biemo addet, de áini sán ruđaides, ja gæč, dak sækast legje, ja veljaidassis sán celki: muo ruđak ruoftot boattam læk; de si hærdotuvve ja suorgganegje, ja celkki nubbe nubbai: mi læ dat, maid Ibmel dakkam læ migjidi? De si ače lusa bätte Kanaan ædnami, ja si muittalegje sunji, mi sigjidi dappatuvvum læi. Ja dappatuvui, go si salkastegje sækaidæsek, gæč, de juokkas ruđaides sækastes gavnai; ja si ja ače áidne sin ruđaid, ja si suorgganegje. De celki sigjidi Jakob, sin ače: di manatuttebættet muo! Joseph i šat læk, ja Simeon i šat

læk, ja Benjamin di aiggobættet valddet; buok muo bagjeli boatta. De celki Ruben aċcasis: oažok muo guoft barnid gâddet, jâs Benjamin im diervvan ruoftot doalvo dunji, adde su muo gitti, ja ruoftot mân buvtam su du lusa. Ja sân vastedi: i galga dat muo bardne dinguum mannat, jabmam læ su vellja, ja sân âft bacca.

43. K a p i t a l.

Ja garasrak læi nælgge ædnamest. Ja go si daid jafoid bârram legje, maid Ægyptenest si buftam legje, de celki sigjidi aċesek: mannat fastain dâkkâ, ja oasstet migjidi bârramušaid. De sarnoi sunji Juda, ja celki: garraset biejai âlmaj duotvuođa dam bagjeli, ja celki: æppet di oažo muo ċalmid oaidnet, jâs velljadek i boađe dinguum. Aigok dal velljamek min farroi biegtat, de vuolas mannat mi aiggop, ja bârramušaid dunji oasstet; mutto jâs ik dân aigo su biegtat, de æp mi vuolas mana, dastgo âlmaj migjidi celki: æppet di oažo muo ċalmid oaidnet, jâs velljadek i læk dinguum. Mân su âudast

vastedet aigom; muo giedast dån galgak gaibedet su; jås im doalvo su ruoftot du lusa, ja jås im bieja su du čalmi oddi, de ašalaš du vuollai mån aigom læt buok beividam. De celki ačče: go nuft færtte læt, de lekkus. Valddet dalle velljadek, gærgatækket ječadek ja vuolget ruoftot ålbma lusa, ja buokvægalaš Ibmel addaši digjidi vaimoladesvuoda ålbma lut, atte din nubbe velja sån luoitta ja Benjamin. De valdde ålbmak addaldagaid ja guabbači have ruđaid ja Benjamin, ja raka-degje ječasek matkkai ja vulgge vuolas Ægypteni, ja bätte Joseph oddi. Go Joseph åini Benjamin sin lut, de celki sån dalos åudastčuožžoi: doalvo đaid ålbmaid vissui, njuova šivet, ja rakad mallasid, dastgo dak ålbmak galggek læt muo gask bæive mallasi guossek. Ja ålmaj dagai nuftgo Joseph gáčoi, ja doalvoi ålbmaid Joseph vissui. Ja ålbmak ballagátte, go Joseph vieso sisa si dålvvujuvvujegje ja celkke: dai ruđai ditti, mak min sækai sisa boattam legje, mi šaddap dal dek sisa dålvvujuvvum, vai min ala sån oazžo

boattet ja balvvalægjenes ja oabmenes min dakkat ja min asenid. Ja si manne dam álbma lusa, gutte Joseph dalloáudast²uo³o læi, ja vieso uvsa gurast si sardnogátte sunji, ja celkke: gula hærra²cæmek! mi læp já áudal dast ællam bárramu³said oasstet, ja dappatuvui, go maccam matkest mi læimek, go igjasagjai mi bá²dimek ja sækaidemek ravasteimek, gæc, de legje juokke olbmu ru²ðak bajeld su sæka sist, ja daid mi fastain miel²dæmek læp buftam, ja vela ærra ru²ðaid mi læp miel²dæmek buftam bárramu³said oasstet; æp mi die²ðe, gi bie²gjam læ min ru²ðaid min sækai sisa. Ja sán vastedi: lækket ervokak, allet bala! din Ibmelædek ja din vanhemidadek Ibmel addam læ digjidi æloid din sækai sisa; boattam læk din ru²ðak muo gitti. Ja sán doalvoi Simon olgus sin lusa. De doalvoi sán álbmaid Joseph vissui, addi sigjidi cæce, ja si bassalegje julgidæsek, ja suinid sán addi sin asenidi. Mutto addaldagaid si rakadegje garvvasi, dassa²ci go Joseph bá²ði gask bæive aige, dastgo gullam si legje, atte dast si bárrat

galgge. Go Joseph bādi, de si bufte sunji addaldagaid, maid giedastæsek si adne, ja su āudast si ječasek vuolas luitte ædnami. Ja diervuodaid sán sigjidi celki, ja celki: buristgo ælla aččadek, dat vuoras olmuš, gæn birra di sarnoidek, velago ain ællemen læ? Si celkke: du balvvalægjasad, min aččasæmek, burist gævva, ja ællemen ain læ, ja si gābmardalle ja ædnami ječasek luitte su āudast. Čalmides sán bajedi, ja āini Benjamin, veljas, ædnes barne, ja celki: lægo dat din nuoramus vellja, gæn birra di munji muittaleidek? Ja Joseph celki sunji: Ibmel lekkus dunji armogas, barnačam! Ja Joseph olgus manai hoapost, dastgo buollamen læi su vaibmo veljaides vuostai, čierrom saje sán ācai, manai. siskemuš vissui ja čieroi. De bassali sán čalmides, bādi fastain ja doalai ječas, ja celki: buftet dal bārramušaid. De si su oddi bigje sierranessi, ja sin oddi sierranessi, ja Ægyptalažai oddi sierranessi, dastgo ægyptalaš olbmuk bārramen æi læk ebræalaš olmui sækka. Ja čakkamen legje Joseph

veljak su buotta, boarrasamus ages mielđ, ja nuoramus su nuorravuodas mielđ, dast saggarak si áudušegje gaskastæsek.

44. Kapital.

Ja Joseph gácoi dalos áudastcuoŷŷo ja celki: dævde dal dai álbmai sækaid bárramušaiguim, nuft ædnag go fivridæmest læ, ja bieja juokke álbma ruđaid bajeld su sæká sisa; ja muo jukkam litte, dam silbbalitte, bieja dam nuoramus álbma sæká sisa ja vela jafo ruđaid. Ja sán dagai, nuftgo Joseph sunji celki. Idđedest, go čuvgudišgáđi, de luittujuvvujegje álbmak matkkai ja sin asenak. Go gavpugest si vuolggam legje ja æi vela gukken læm, de celki Joseph dallosundasis: lika dal bajas, doarradala daid álbmaid, ja go juvsak sin, de cælkket galgak sigjidi: manne læppet di burid mafsam bahai-guim! Igo dist læk dat litte, mast muo hærri jukka? baha dago galle di læppet dakkam. Ja sán juvsai sin ja celki sigjidi daid sanid. Ja si celkke sunji: manne sardno hærriemek daggar sanid? lekkus gukken du balvvaleggjad lut nuft dakkat!

Gæc̄, ruđaid, maid gavnaimek bajeld sækaidæmek sist, mi dunji fastain buftam læp Kanaan ædnamest; manditti galgaimek mi dalle du hærrad viesost suoladet silbaid daihe gollid? Gæn lut du balvvalegji gaskast dat gavnjuvvu, sán jabmet galgga, ja mi du hærrad balvvalægjek aiggop læt. Sán vastedi: lekkus din sani mielđ; sán, gæn lut dat gavnjuvvu, sán balvvalægje galgga læt muo vuold. De si hoapotegje ječasek, ja juokkaš sækas ædnam ala biejai, ja juokkaš sækas nuolai; ja sán ácai, ja riæmai vuost boarrasamus lut nuoramus ragjai, ja jukkam litte gavnjuvvui Benjamin sækast. De si gaikkoğátte biftasidæsek, ja juokkaš asenes ala biejai, ja gævpugi si ruoftot járggalegje. De báđi Juda ja su veljak Joseph vissui, ja sán ain dast læi, ja si luitte ječasek ædnamu su čalmi áudast. Ja Joseph sigjidi celki: mi dagoid læ dat, maid di læppet dakkam? alma di fertidek diettet, atte álmaj, nuftgo mán læm, dam mattim boddi boattet? De celki Juda: maid galggap mi hærrasæmek celkket, maid galggap mi

sardnot, ja moft galggap mi jeccamek bu-
 testet! Ibmel oaidnam læ balvvalegjidad
 suddoi bællai! gæc, hærramek balvvalæ-
 gjek mi læp, sikke mi ja sán, gæn duok-
 ken dat gavdnujuvui. Mutto Joseph cel-
 ki: lekkus dat gukken muo lut nuft dak-
 kat; dat álmaj, gæn lut litte gavdnujuvui,
 saddus sán muo oabmam ja balvvalægje;
 mutto di oazžobættet raffhai mannat ac-
 cædek lusa. De manai Juda áuddan sunji
 lagabuid, ja celki: gula, muo rakis hærra-
 cam! suova du balvvalægjad áft sane bak-
 kodet; ellus du moarre bullu du balvva-
 lægjad vuostai, dastgo dán læk nuftgo
 Pharao! Muo herra jærai su balvvale-
 gjin: lægo dist vela acce daihe vellja? ja
 mi celkimek hærrasæmek, mist ain boares
 acce læ, ja sust nuorra bardne læ, gæn
 boaresvuodastes sán læ sakkanattam, su
 vellja jabmam læ, ja sán áft baccam læ
 ædnes mannai, ja acce adna su rakkasen;
 ja balvvalegjidassad dán celkik: buftet su
 vuolas muo lusa, vai su oainam; de celki-
 mek hærrasæmek: i mate bardne acs lut
 vuolgget; jás acs lut vuolgga, de jabma

āc̄ce. De celkkik dān balvvalægjidassad: jās din nuoramus velljadek i boađe dinguim, æppet di oaz̄o oaidnet muo čalmid. Ja go bajas mi manaimek du balvvalægjad, min āc̄c̄amek lusa, de hærreamek sanid mi sunji muittaleimek. Ja dal, jās balvvalægjad, āc̄c̄am lusa m̄an boađam, ja bardne i læk minguim, go su siello barnes sielo sist gidda árro, de dappatuvvut aiggo, go oaidna, atte dat su bardne i su lusa ruoftot boađe, de s̄an jabma, ja du balvvalægjek buftek dalle balvvalægjad, āc̄c̄amek, čurgis vuovtaid havddai m̄arrašin. Dastgo m̄an āudastálmajen mannim barne āudast āc̄c̄am lut, ja āc̄c̄asam celkkim: go im m̄an buvte su du lusa, de āsalaš aigom læt du vuollai buok beividam. Ja dal, hærreačam, suova, atte m̄an du oabmenad ja du balvvalægjenad bac̄am barne sajest, ja luoite barne mannat veljaidesguim; dastgo moft mattim m̄an āc̄c̄am lusa mannat ja āc̄c̄am m̄arraš oaidnet, go bardne i ruoftod boađe muin!

45. K a p i t a l.

De i mattam Joseph j̄ečas doallat sin

áudast, guðek su birra çužžu, ja çuorvoi:
 vulggusek buok olbmuk olgus! ja i áftage
 olmuš su lut læm, go Joseph ječas almoti
 veljaidassis. Ja sán çierrogáði, atte Ægyp-
 talažak dam gulle ja Pharao dallo, ja Jo-
 seph celki veljaidassis: mán Joseph læm;
 lægo ačče ain ællemen? mutto su veljak
 æi mattam sunji vastedet, dastgo suorgga-
 nam si legje sust. De celki Joseph vel-
 jaidi: boattet dek muo lusa, ja si bätte,
 ja sán celki: mán læm Joseph din vellja-
 dek, gæn Ægypteni di vuvdidek; ellus
 dat márrastekku din dal, go di vuvdidek
 muo dek, dastgo Ibmel muo vuolgatam
 læ dek din áudal din ællem bisotam ditti.
 Guoft jage læ nælgge árróm ædnamest,
 ja vela vit jagek baccek, go ædnam barg-
 go ja lagjim i læk; ja Ibmel muo bieggam
 læ din dam ædnamest bisotet, ja din bæ-
 stet stuorra bestemin. Ja dal æppet di
 de læk, guðek muo bieggam læppet dek,
 mutto Ibmel; Pharao ja ábba su dalo
 aččen sán læ dakkam muo ja hærran ábba
 Ægypten ædnam bagjel. Mannat dal hoa-
 post ja vuolggat aččam lusa ja cælkket

sunji: nuft sardno du bardniat Joseph: hærran læ Ibmel dakkam muo ábba Ægypten bagjel, boaðe vuolas muo lusa, ja ale agjan; Gosen ædnamest assat dán galgak muo lut, dán ja du manak ja du manai manak, du šivetak ja du vuovsak ja buok, mi dust læ; ja du æletet aigom dábbe, dastgo vela ain læ vit jage nælgge, amad roappanet vaivašvutti dán, du dallo ja buok, mi dust læ! Gaččat, veljačak, atte din čalmek áidnek, ja muo veljam Benjamin čalmek oaidneb, atte njalmalažžat dinguin mán sarnom; ja muitalet di galggabættet buok muo hærvasvuoda, mi must læ Ægyptenest, ja buok, maid di læppet oaidnam, ja gaččat ja viežžat aččam vuolas dek! Ja Benjamin, veljas čæppat birra sán falli, ja čieroi, ja Benjamin čieroi su čæppat birra. Ja buok veljaides Joseph cumasti, ja čieroi sin vuostai, ja de vuost sardnogátte su veljak suin. Ja bægotuvui Pharao viesost, ja celkkujuvui Joseph veljak boattam læk. Ja buorren Pharao dam ani ja su balvvalægjek. Ja Pharao celki Josephi: cælke

veljaidassad: dakkat nuft, bieġjat spiridek ala ja mannat bajas Kanaan ædnami, ja valddet aċċadek ja din dalloolbmuid, ja boattet muo lusa, ja Ægypten buoremus ædnam digjidi addam, ja ædnam buoremus šaddoid di galggabættet bárrat. Nuft luiti Joseph veljaides, ja si vulgge, ja sán celki sigjidi: allet riddal matke ald! Si bajasmanne Ægyptenest ja Kanaan ædnami bátte Jakob aċesek lusa. Ja si muitalegje sunji ja celkke: Joseph ain ællemen læ, ja hærria sán læ ábba Ægypten ædnam bagjel; mutto su vaibmo čoasskes ároi vuost, dastgo i sán jakkam sigjidi. De si celkke sunji buok Joseph sanid, maid sán sigjidi sardnom læi, ja buok vuogjam raidoid Jakob áini, maid Joseph bieġjam læi su fivrrit, de ællai Jakob aċesek vuáin, ja Israel celki: galle dat læ nuft, Joseph muo bardne ællemen læ ain, vuolġget dákká aigom su oaidnet áudal go jamam!

46. Kapital.

De manai Israel matkkai buokain, mi sust læi, ja báđi Beersabai, ja dast sán

oafferušai ačes Isak Ibmeli. Ja Ibmel sarnoi sunji igjaoainatusai sist, ja celki: Jakob, Jakob! ja sán celki: dast læm! Ja Ibmel celki: mán læm Ibmel, aččad Ibmel; ale bala vuolas vuolggemest Ægypteni, dastgo ædnag olbmui aččen mán dagam du dábbe. Mán duin vuolas manam Ægypteni, ja fastain dast erit du bajas doalvvot aigom, ja Joseph dæddet galgga du čalmid oftí. De vulgi Jakob Beersabast, ja Israel barnek bigje ačesek Jakob, akaidæsek ja manaidæsek dai fivrrim rai-
doi ala, maid Pharao bieggam læi su doalvvom ditti. Ja si valdde šivetidæsek, æloidæsek ja daveridæsek, maid si fidnim legje Kanaan ædnamest ja bätte Ægypten ædnami, sikke Jakob ja su sákkagádde; barnides ja bardnebarnides, nieidaides ja bardnenieidaides ja ábba sákkagáddes ječaines sán valdi Ægypteni. Buok sielok, guđek Jakobin Ægypteni bätte, guđek su manak legje, æreb su barni akai, 66 sielok legje; mutto Joseph barnek, guđek sunji riegadam legje Ægyptenest, guoft sielok

læiga; de buok sielok Jakob goadest, gudek Ægypteni bätte, 70 sielok legje.

47. Kapital

De badi Joseph ja muittali Pharaoi: muo ačče ja muo veljak boattam læk Kanaan ædnamest. Ja Joseph buvti ačes Jakob sisa ja divoi su Pharao oddi, ja Jakob buristsivnedi Pharao. Ja Pharao celki Jakobi: man boares dån læk? Jakob vastedi Pharaoi: matkkam ællem jagi bæivek 130 jagek læk; harvva ja bahha legje muo ællem jagi bæivek, ja æi si ållam læk vanhemidam ællem jagi beivid sin matke ællem beivin! De buristsivnedi Jakob Pharao, ja vulgi su lut. Jakob eli 17 jagid Ægypten ædnamest, ja su ællem akke 147 jagek legje. Israel asai Ægypten ædnamest Gosenest, ja buok Israel manak dast årromen legje, šaddulažak si legje, ja saggarakkan si lassanegje. Mutto go Israel jabmen bæivve lakkanišgadi, de ravkai sån barnes Joseph, ja sunji celki: vuainadet mån aigom vanhemidam lut, daga munji dam rakisvuoda muo rubmaš sin havddai doaimatet,

ik dån galga havdadet muo Ægypteni, ja dam læppedi Joseph aċċasis.

48. Kapital.

Dasto muittaluvui Josephi: gæċ aċċat buoccamen læ! ja su guoft barnid sån jecaines valdi, Manasse ja Ephraim; de celkkujuvui Jakobi: gæċ, bardnat Joseph boatta du lusa, ja Israel likai bajas ja ċakkani oadċemsagjasis.

49. Kapital.

Ja buok barnides ravkai Jakob aud-
dasis ja celki: boattet ċoakkai muo
oddi, ja digjidi cælkket aigom, mi digji-
di dappatuvvumen læ maŋemuš beivin!
ċoagganækket Jakob barnek ja gullat!
gullat aċċadek Israel! Ibmel herra nammi
buristsivnedi dal Jakob buok manaides,
ja Juda birra sån nabmalassi nuft sarnoi,
dastgo Juda sakkagåddest badi herramek
Jesus Kristus:

Juda! du gudniettemen læk du veljaidad,
Vašalažaidad bagjelist årro du gietta,
Aċċad barnek du gåbmardallamen læk,
I javkkamen læk septer Juda giedast erit,
Ige radċim soabbe su julgi gurast,

Åudal go sán boatta, dat rafhe gonagas,
Gæn olbmuk guldalæmen læk.

50. K a p i t a l.

Go Joseph veljak áidne, atte ačče Jakob jabmam læi, de si celkke: Joseph vašestes daidda adnet min, ja dal sán daidda min bagjeli mafset aiggot daid bahha dagoid, maid mi læp sunji dakkam! De si sane Josephi cælketegje: addašik veljaidassad andagassi sin mæddadusaidæsek, ja sin suddoidæsek; dastgo bahaid si galle læk dunji dakkam; mutto addašik dal du aččad Ibmel balvvalegjidi sin mæddadusaidæsek andagassi! De Joseph čierrogáđi, go daid sanid sán gulai. Ja su veljak bätte ja gábmardalle su ja celkke: gæč, mi læp du balvvalægjek. Mutto Joseph sigjidi celki: allet bala! læmgo mán Ibmel sajest! Bahab guvllui galle din jurddagak ja arvvalusak legje, mutto Ibmel buoreb guvllui, dam dakkat, mi dal dakkujuvvum læ, ædnag olbmuid hæggast bisotet. Allet bala! din ja din smavva manaid mán æletet aigom! Nuft jedđi Joseph veljaides, ja rakisvuodain

sigjidi sarnoi. Ja Joseph eli 110 jagid. Ja Joseph celki veljaidassis: mán jamam, mutto duodairakkan boatta Ibmel din oappaladdat, ješ sirddet sán aiggo din dam ædnamest erit dam ædnami, maid læppedam sán læ Abrahami, Isaki ja Jakobi. Duodairakkan aiggo Ibmel din oappaladdat, ja de galggabættet di muo davtid dast erit mielðædek valddet. Nuft de jami Joseph 110 jage boares.

2 M o s e s g i r j e.

1. Kapital.

Dak læk Israel manai namak, gudæk Ægypteni bätte Jakobin; juokkaš daloinnes: Ruben, Simon, Levi, Juda, Isaskar, Sebulon, Benjamin, Dan, Naphtali, Gad ja Aser; ja buok sielok, gæi ačče Jakob læi, 70 legje, mutto Joseph já áudal Ægyptenest læi. Joseph jami ja buok su veljak ja ábba dat sákkagádde; ja Israel

manak šaddulažak legje, lassanegje ja æd-
 nanegje ja šadde saggarakkan állo, atte
 ædnam sist dievai. De áđđa gonagas
 báđi Ægypten bagjel, gutte Joseph i diet-
 tam, ja olbmuidassis sán celki: gæc, Israel
 manai olbmuk ædnagak læk ja æmbo go
 mi; varogasat mi aiggop mænodet sin-
 guim, amasek si vela ædnanet, ja amasek,
 jáš soatte šaddaši, vašalažaidæmek bællai
 si mannat, ja min vuostai soattat ja æd-
 namest erit vuolgget, de si barggosundaid
 sin bagjel asategje garra bargoiguim sin
 givsedet, ja bajas rakadæmen si legje Pha-
 raoi gavpugid Pithom ja Raamses, mai
 sisa galvoid bieggat; mutto made æmbo si
 Israel olbmuid givsedegje, dade æmbo si
 ædnanegje ja viddauegje, atte Ægyptala-
 žak hirbmastuvve Israel manai ditti, ja
 Ægyptalažak arnotæmek legje ja naggi-
 jegje Israel manaid garrasamus bargoidi,
 ja Ægyptalažak dakke Israelitalažai ællem
 illa ællem lakkai garra bargoi boft laire
 ja gedgi sist, ja moaddeslai mæceebargoi-
 guim ja buokslai dujiguim, maid armo-
 tes lakkai si bigje sin bagjeli; ja Ægypten

gonagas gácoi hebræalaš sælggeednid, gæin nubbe namma læi Siphra, nubbe Pua, ja celki sádnoidi: go hebræalaš nissonid dái væketæppe riegedattet ja oaidnebætte, atte bardnemanna læ, de hæggatuttet dái galgabætte dam, mutto jáš nieidmanna læ, de dat oažžo ællet. Mutto sælggeædnek balle Ibmelest, ja æva sái dakkam sane miel, maid Ægypten gonagas gáccom læi, mutto addiga bardnemanaid ællet. De ravkai Ægypten gonagas sælggeednid ja sádnoidi celki: manne læppe dái dam dago dakkam, ja bardnemanaid dái addam læppe ællet? Sælggeædnek vastedeiga Pharaoi: hebræalaš nissonak æi læk nuftgo ægyptalaš nissonak, dastgo nannos luonddo sist læ, áudal go sælggeædnek báttik, de si já riegedattam læk. Ja Ibmel burid dagai sælggeednidi, ja Israelitalažak lassanegje ja saggarakkan si ædnanegje; go sælggeædnek Ibmelest balle, de Israeli-talažai daloid sán laseti. De gácoi Pharao buok su olbmuid, ja celki: buok barnek, guđek riegedek, balkestækket daid dædnoi, mutto buok nieidak ážžuk ællet.

2. Kapital.

Muttom álmai Levi dalost manai ja valdi nieid Levi dalost, ja nisson mana vuosstai šaddai ja barne riegadatti, ja go tēdne āini, atte čabes sán læi, de sán čiegai su gālm mannod; mutto go sán i mattam šat gukeb su čiekkat, de valdi sán ucca vadnasaš, hāsain dakkujuvvum, bikai dam ja biejai barne dam sisa, ja biejai su dædnogadde suini gasski. Ja barne oabba čuožžomē læi viek gask dast erit oaidnem varas, mi sunji dappatuvvumen læi. De bādi Pharao nieid dænost ječas laoggot, ja su halvvalægje nieidak dædnogadde mielđ vazašæme légje, ja nieid āini dam ucca vadnasaš suini gaskast, ja halvvalægje nisson sán biejai dam bajasvalddet. Go sán dam lækasti, de āini sán mana, ja gæč, barnaš čieroi, ja nieid armeti su, ja celki: ebræalaš bardne dat læ! de oabba sardnogādi Pharao niid-di: galgamgo vuolget ja njamatægje dunji viežžat ebræalaš nissoni gaskast barne njamatet? Ja Pharao nieid vastedi sunji: vuolge! ja de vulgi nieid, ja ravkai mana

ædne. Ja Pharao nieid sunji celki: valde dam manaš, ja njamat dam munji, balka dunji addet aigom. Ja nisson valdi mana ja dam njamati. Ja go manna stuores læi šaddam, de buvti sán su Pharao nieid lusa, ja su manna sán šaddai, ja nieid addi sunji dam nama Moses, dastgo sán celki: čacest du bajasvalddam læm.

Ja de dappatuvui dam beivin, go Moses læi šaddam stuores, de veljaides lusa sán manai ja áini sin garas bargoid, ja áini muttom ægyptalaš álbma sorbmen muttom ebræalaš álbma, muttom su veljain, ja birras Moses gæčai, ja go áini, atte i áftage olmuš dast læm, de goddi sán dam ægyptalaš álbma, ja čiegai su saddo vuollai. Nubbe bæive manai Moses fastain olgus, ja gæč! guoft ebræalaš álbmak bælkkemen læiga gaskastæsga, ja Moses sunji celki, gutte verid dagai: manne camakgo velljad? Ja sán vastedi: gi læ bieggam du oaivamužžan ja duobmaren min bagjel? gaddakgo muo gáddet, nuftgo dam ebræalaš álbma dán goddik? De ballagádi Moses ja celki: læ galle

dietto boattam dam dago birra! Ja Pharao šaddai gullat dam aše, ja gāddestuvamen læi Moses; de bataradai Moses Pharao čalmi áudast erit, ja árromen læi Midian ædnamest ja ároi muttom galdo lakka. Ja Midian papast čiečča nieidak legje, dak bätte ja čace goaivvomen legje ja dævddegátte čacelittid ačesek savcaid jugatet. De gæčček bätte ja nárdestegje sin erit; mutto Moses čuožželi, væketi sin ja jugati sin savcaid. Go si dal ačesek Reguel lusa bätte, celki sán: manditti boattebættet di nuft fárg siddi ádna bæive? Si vastedegje: muttom ægyptalaš álmai gajoi min baimetegji giedast, ja viššalet čace sán goaivoi migjidi ja jugati savcaid. Ja nieidaidassis pap celki: gást læ sán? manne luitidek di dam álbma vuolgget? ravkkat su, vai minguim sán bárra. Ja Moses miela oazoi Reguel lut árrot, ja sán addi Mosesi nieidas Zippora, gutte barne sunji riegadatti, ja Moses gáčoi su nama Gersom, dastgo celki sán: guosse olmuš mán læm nubbe ædnamest.

Gukka aige gæcest de jami Ægypten gonagas. Ja Israel barnek suokkemen legje dam garra halvvalusa ditti, ja čurvu, ja sin čuorvvom bajas manai Ibmel oddi; ja Ibmel gulai sin suokkatusaid, ja littos Abrahamin, Isakin ja Jakobin sán muiti, ja Ibmel gæcai Israel manai bællai ja dâvdai sin olmučines.

3. K a p i t a l.

Ja Moses guođoti Jethro vuopas, Midian pap, savcaid, ja sán vuojeti daid gukebuid mæccai, ja bádi Ibmel varrai Horebi. Dast almoti ječas hærra engel sunji dála njuofcam sist basstelis lanjai miestagest: ja Moses gæcai, ja gæc, miest buollemen læi dâlast, ja basstelis lanjai miest i dušsen buollam. De celki Moses: laga-buid mannat aigom ja dam stuorra oainatusa oaidnet, manditti basstelis lanjai miest i dušsen buole. Mutto go hærra áini, atte boattemen læi gæccat, de čuorvoi Ibmel sunji basstelis lanjai miestagest, ja celki: Moses, Moses! ja sán vastedi: dast læm. Ja Ibmel celki: ale lagabuid boade, nuola gabmagidad julginad erit,

dastgo sagje, gäst čuožok, basse ædnam læ. Ja vela celki Ibmel: mán aččad Ibmel læm, Abraham Ibmel, Isak Ibmel ja Jakob Ibmel. De gävčai Moses čalmides, dastgo balai Ibmel oaidnemest. Ja hærre celki: olbnuidam varnotesvuodaid Ægyptenest oaidnam læm, ja gullam læm sin čuorvvomid sin givsedegji ditti, sin gillamušaid diedam; ja vuolas njegjam læm Ægyptalažai giedast sin bæsstet; Israel manai čuorvvom boattam læ muo oddi ragjai, ja dam givse oaidnam læm, main Ægyptalažak sin givsedek. De boade dån, dastgo du vuolgatet aigom Pharao lusa, ja Ægypten sist erit dån doalvvot galgak muo olbmuid. Moses celki Ibmeli: gi mán læm, atte vuolgget galgam Pharao lusa, ja atte mán galgam Israel manai Ægyptenest doalvvot? Ibmel celki: mán du lut læm, ja dat galgga læt dunji mærkkan, atte mán læm vuolgatam du! go olbmuid dån doalvvom læk Ægyptenest, de Ibmel di dam varest galgga-bættet balvvalet. Mutto Moses celki Ibmeli: gæč, go Israel manai lusa boadam,

ja sigjidi cælkam: din vanhemidadek Ibmel muo læ vuolgatam din lusa, ja si vastedek munji: mi læ su namma? maid galgam dalle sigjidi cækket? De celki Ibmel Mosesi: mån læm dat, gutte mån læm. Nuft dån Israel manaidi cækket galgak: mån gutte læm, sån læ vuolgatam muo din lusa, sån, din vanhemidadek Ibmel, Abraham Ibmel, Isak Ibmel ja Jakob Ibmel, sån læ vuolgatam muo din lusa, ja dat læ muo namma agalaš aiggai, ja dat læ muo muiito sāgast sokki. Vuolge dal ja gāco Israel vuorrasid čoak-kai, ja sigjidi cækket galgak: Jehova, din vanhemidadek Ibmel, Abraham, Isak ja Jakob Ibmel almotam læ ječas munji ja celki: læm dīn oaidnam, ja oaidnam læm, mi digjidi dappatuvvu Ægypten ædnamest; ja din doalvvot aigom Ægypten varnotesvuodast Kananitalažai, Hetitalažai, Amoritalažai, Pheresitalažai, Hevitalažai ja Jebusitalažai ædnami.

4. Kapital.

Moses vastedi ja celki: gæc, æi si aigo jakket munji, æi si aigo gullat muo

sane; dastgo cælkket si aigguk: Ibmel i læk almotam ječas dunji. Mutto hærra celki sunji: mi læ dat, maid giedastad anak? Sån vastedi: soabbe. Ja Ibmel celki: balkest dam ædnami, ja Moses balkesti dam ædnami, mutto gærmašen dat šaddai, ja Moses bataraddašgādi dam āudast erit. Hærra celki Mosesi: gæige giettað ja valde dam sæibe gæccai; ja Moses geigi giedas, ja dopi dam, ja de fastain soabben dat su giedast šaddai. Vela celki hærra sunji: naket giettað occi, ja Moses naketi giedas āccasis, mutto go gieda sån olgus valdi, gæc, su gietta vielggad læi nuftgo muota spittaldavðast. Ja Ibmel celki: naket fastain giettað occi, ja fastain naketi Moses giedas āccasis, ja gæc, fastain dat diervas šaddam læi. Jās æi si daid guoft mærkaidi jakket aigo, æige du sanid guldalet aigo, de valddet galgak Nildæno cacest ja ædnam ala leikkit, ja cacce, maid dænost valdak, varran galgga šaddat ædnamest. Moses celki hærrai: sardnas olmuš im læk læmaš, imge šaddam læk dam rajast go dån sardnogättik balv-

valægjásad; lássad must læ giella, ja illa buvtam sardnot. Mutto herra sunji celki: gi adda olbmui giela? gi dakka giel-latæbmen daihe bælljetæbmen, gi adda čalmidi čuovgas, ja gi čuovgetutta čalmid, alma mán, herra? Mutto vuolge dal, du njalmin mán aigom læt, ja oapatet aigom du, maid sardnot galgak. Mutto Moses celki: herračam gula! vuolgat nubbe, gæn dån datok! De herra moarati Moses ala ja celki: velljad Aron sardnas álmai læ, sunji dån sardnot galgak, ja sanid su njalbmai dån biegtat galgak, du ja su njalmin mán aigom læt, ja oapatet dånno aigom, maid dái galggabætte dakkat; mutto dam soabe giettasad valddet galgak, ja dain dån oavddodagoid dakkat galgak. De manai Moses vuopas Jethro lusa ja celki: buorračam, luoite muo vuolgget, vuolgget aigom veljaidam lusa Ægypteni. Jethro celki Mosesi: vuolge raffhai! Ja Moses valdi akas ja barnides ja manai Ægypten ædnami; ja Ibmel soabe valdi Moses giettasis. Herra celki Aroni: mana Moses oddi mæccai, ja sán

vulgi ja bādi su āudald Ibmel vare lut, ja cumai su. De muittali Moses Aroni buok herra sanid, moft sán læi vuolgatam su, ja buok daid mærkaid, maid sán gāccom læi dakkat. Mutto Moses ja Aron manai ja čoakkai gācoiga buok Israel manai vuorrasid, ja Aron muittali sigjidi buok, maid herra cækkam læi Mosesi, ja mærkaid sán dagai olbmui čalmi āudast. Ja olbmuk āssku; ja go si gulle, atte herra Israel manaid oappaladdam læi, ja atte sin hæde bællai sán oaidnam læi, de si gābmardalle ja gudniette su.

5. Kapital.

De Moses ja Aron bādiga ja celkiga Pharaoi: nuft cækkka herra, Israel Ibmel: luoite muo olbmuid vuolget basid munji adnet mæcest! Mutto Pharao celki: gi læ dat herra, gæn suobman mán galgam jægadet, atte Israel luottet galgam; herra im diede, ja Israel im luoite. Ja Pharao gācoi Israelitalazaid ain bahabut gisašuvvut. De celkke Israel manai sundek Mosesi ja Aroni: Ibmel āidnus ja dubmijekkus dādno, go Pharao ja su balv-

valeggi vaše dái læppe buftam min bagjeli, atte mieke dái læppe addam sin gitti min gáddet! Ja Moses celki hærrai: hærra! manne dagak dán nuft bahhast dai olbmui vuosstai? ja manne lækgo dán bieggjam muo? dastgo dam bæive rajast, go boattam læm Pharao oddi, du nammi sunji sardnot, de aive bahhavuođaid sán dakkam læ daid olbmuidi, ja ik guđege lakkai dán læk bæsstam sin.

6. K a p i t a l.

Mutto hærra celki Mosesi: dal oaidnet galgak, maid Pharaoi dakkat aigom; vægalaš gieđa boft Israëllitalažaid sán luottet galgga. Ibmel sarnoi Mosesi ja celki sunji: mán hærra læm, ja ječčam mán almotim Abrahami, Isaki ja Jakobi nuftgo Ibmel, dat buokvægalaš, mutto muo namma Jehova i læm sigjidi oapes, ja littom singuim dakkim, Kanaan ædnam sigjidi addet, dam ædnam, gást veris ja jätte olmuččen si legje; ja Israel manai šuokkatusaid gullam læm, gæid Ægyptalažak balvvalægjenæsek dakkam læk, ja littom muittam læm. Cælke damditti

Israel manaidi: mán læm herra, ja Ægypten vaivi vuold din erit doalvvot aigom, din garra balvvalusastædek erit din bæstet aigom, din gagjot aigom geiggijuvvum giedain ja stuorra duomoiguim; olmučinnam din valddet aigom ja din Ibmel aigom læt, ja diettet di galggabættet, atte mán læm herra din Ibmel, gutte Ægypten vaivi vuold din erit doalvom. Ja din doalvvot aigom ædnami, maid láppedam læm Abrahami addet, Isaki, ja Jakobi, ja digjidi dam addet aigom: Mán læm herra! Ja daid sanid sarnoi Moses Israel manaidi, mutto æi si gullam, maid Moses sarnoi, sin sielo balo ja sin garra balvvalusa ditti.

7. Kapital.

Moses 80 jage boares læi ja Aron 83 jage, go Pharaoi sái sardnomen læiga. Herra celki Mosesi ja Aroni: go Pharao dádnoidi sardno ja cælkka: daga munji oavddodago, de cælket galgak Aroni: valde soabbad, ja balkest dam Pharao oainededin, ja gærmašen dat šaddat galga. De manaiga Moses ja Aron Pharao.

lusa, ja dagaiga, nuftgo herra gáccoin læi sádnoidi: Aron balkesti soabes Pharao ja su balvvalegji oainededin, ja gærmašen dat šaddai. De ravkai Pharao vises ja noaidde olbmuid, ja si maida nuft dakke, juokkaš sist soabe balkesti, ja gærmašen dat šaddai, mutto Aron soabbe njelai buok sin sábid. Pharao vaibmo buošseduvvum læi, ja i sán gullam sádnno. Hærra celki Mosesi: vuolge arrat idded Pharao oddi; gæc, čaccegaddai sán mannamen læ, ja čaccegaddest su áudald dán mannat galgak, ja soabe, mi gærmašen šaddai, giettasad dán valddet, ja sunji cækket galgak: herra, Hebræalažai Ibmel, muo vuolgatam læ du lusa dain sanin: luoite muo olbmuid, vai mæcest si ážžuk muo balvvalet; mutto gæc, dam ragjai ik dán gullam læk! Nuft cælkka herra: dast dávddat galgak, atte herra mán læm: gæc, dain sábin, mi muo giedast læ, dæno čacid mán časkam, ja dak varran dakkujuvvut galggek. Ja noaiddevuodaidæsek boft dakke maida Ægypten noaiddek nuft, *atte* Pharao vaibmo buošsevuodastés ároi,

ja i sán gullam sádno. Vissusis sán manai, ja i sán bieggam sádno sanid mielas vuollai.

8. Kapital.

Hærra celki Mosesi: vuolge Pharaolusa ja cælke sunji: nuft cælkka hærra: luoite muo olbmuid, vai si ázzuk muo balvvalet; mutto jás ik luoite, de ábba du ædnam cubbuiguim mán givsedam; ja dænost galggek læt cubbuk, ja boattet dak galggek du vissui ja du oaddemsagjai ja du balvvaleggji viesoidi ja du olbmuidad ala, du arani ja du litti sisa, ja cubbuk njoammot galggek du ala ja du olbmui ala ja du balvvaleggji ala. Ja hærra celki Mosesi: cælke Aroni: gæige giëttad sábinad dænoi ja jágai ja javri bagjel ja buvte cubbuid Ægypten ædnam bagjel. Mutto noaiddevuodaidæsek boft de noaidde olbmuk maida cubbuid bufte Ægypten ædrami. Daddeke ravkai Pharao Moses ja Aron ja celki: rákkadalle hærrai muo áudast, atte cubbuid muo ja muo olbmui bagjelist sán erit valdda, de Israel olbmuid luottet aigom. De manai Moses

ja Aron Pharao lut, ja Moses čuorvoi herra dai cubbui ditti, maid Pharao ala luoittam læi. Ja herra dagai Moses sane miel. Mutto go Pharao äini ječas bestujuvum, de vaimos buošedi, ja i gullam sädno. Herra celki Mosesi: cælke Aroni, gæige soabbad olgus ja časke ædnam sad-doid, vai dak čuoikkan šaddek äbba Ægypten ædnam mietta. Noaidde olbmuk gæčcægje, mutto æi si mattam čuoikaid dakkat. Ja noaidde olbmuk cælkke Pharaoi: dat galle Ibmel gietta læ! mutto Pharao vaibmo buošševuodastes äroi, ja i sädno sän gullam, nuftgo Ibmel äudal ja cækkam læi. Herra celki Mosesi: arrat dän galgak bagjanet itten ja mannat galgak Pharao oddi; gæč, čaccegaddai sän manna, ja sunji cækket galgak: nuft sardno herra: luoite muo olbmuid vuolget, vai si äžžuk muo balvvalet; mutto jas muo olbmuid ik luoittet aigo, de buokslai čuorrokid du ala biejam, du balvva-legji ala, du olbmui ala ja du viesoi sisa; mutto dam bæive Gosen ædnam män ærotam, gäst muo olbmuk læk, atte čuorro-

kak æi dasa boattet galga, vai dāvddat dān oazok, atte herra mán læm; ja ærotusa dakkat aigom du ja muo olbmui gasski, itten galgga dat mærkka dakkujuvvut. Nuft dagai herra, ja hui állorak čuorrokak bätte Pharao ja su balvvalegji viesoi sisa, ja ábba Ægypten ædnam billasuvui čuorrakin. De ravkai Pharao Moses ja Aron ja celki: rákkadalle muo áudast! Ja Moses rákkadalai Pharao áudast, ja Ibmel dagai Moses sane miel. Mutto Pharao buošedi vela maida dam have vaimos, ja olbmuid i sán luoitam.

9. Kapital.

Herra celki Mosesi: vuolge Pharao lusa ja cælke sunji: nuft cælkka herra, Hebræalažai Ibmel: luoite muo olbmuid vuolgget muo balvvalet; mutto jás ik dān luoite sin, mutto vela doalak sin, gæč, de herra gietta buok du šivetí bagjeli boatta stuorra ráttodavdain; ja i mikkege šivetid jabmet galga, mi Israelitalažai læ. Ja buok Ægyptalažai šivetak jabme, mutto Israel manai šivetin i mikkege. Ja Pharao biejai olbmuid, ja gæč, i mikkege

Israel manai šivetid ruossam læm; mutto Pharao vaibmo ain buošeduvvum åroi, ja olbmuid i sån luoittam. Ja herra celki Mõsesi ja Aroni: valdde čarmaidæde diev aran gunain, ja Moses daid balkestet galgga bajas albmai Pharao čalmi åudast, ja dak bukkun šaddat galggek ja sarjen sikke olmui ja šiveti bagjeli åbba Ægypten ædnamest, ja noaidde olbmuk æi mattam boattet Moses oddi bukkuidæsek ditti. Mutto Pharao vaimos buošedi, ja i sån gullam sådno. Herra celki Mõsesi: arrat bagjanet galkak itten ja mannat galgak Pharao oddi, ja cælke sunji: nuft cælkka herra, Hebræalažai Ibmel: luoite muo olbmuid mannat muo balvvalet; jås ik luoite, de buok muo givsid du vaibmoi mån biejam, du balvvaleggji ja du olmui bagjeli. Itten sagga stuorra čuorbmasid mån boattet luoitam, ja bieja dal olbmuid ja valde šivetidad ja buok, mi dust læ, viesoi sisa; dastgo juokke olmuš ja šivet, mi mæcest læ, ja viesost i, jabmet færtte, go čuorbmasak bagjelibättik. Dak Pharao balvvalægjek, guđek herra sanest

balle, gočču balvvalegjidæsek ja šivetidæsek gādidi viesoi sisa; mutto guđek herra sanid æi miela vuollai bieggam, gočču balvvalegjid ja šivetid mæcest árrot. Herra celki Mosesi: gæige giettad bajas alme guvllui. Ja Moses geigi soabes bajas alme guvllui, ja herra gáđoi dierbmaid ja čuorbmasid boattet, ja aldagasak almest vuolas bätte ædnam ala. Ja čuorbmasak časske buok, mi mæcest læ, ábba Ægypten ædnam mietta; sikke olbmuid ja šivetid ja buok ædnam šaddoid, ja buok mæce muoraid dak cuvkke. Dušše Gosen ædnami, gást Israel manak legje, čuorbmasak æi boattam. De čuojai Pharao ja ravkai Moses ja Aron ja celki sádnoidi: dam have suddodam læm; herra vanhurskes læ, mán ja muo olbmuk ibmelmettomak; bargge muo áudast rákkadallat, atte dierbmač ja čuorbmasak æi šat boadde, de din luottet aigom vuolgget. Ja Moses celki sunji: go gavpug sist olgus vuolgam, de giedaidam geiggit aigom herra lusa, ja dierbmač hæittet galggek, ja čuorbmasak hæittet galggek, vai oazok

arvedet, atte ædnam læ hærra; mutto die-
dam galle, atte dân ja du balvvalægjek,
atte æppet di vela bala Ibmelest hærrast.
Mutto go Pharao åini, atte arvve ja ċuorb-
masak ja dierbmak nåkkam legje, de ain
suddostes åroi, ja vaimos sån buoşedi,
sikke sån ja su balvvalægjek, ja i sån
luoittam Israel manaid vuolget.

10. K a p i t a l.

Hærra celki Mosesi: vuolge Pharao
lusa. De manaija Moses ja Aron Pharao
lusa ja celkiga sunji: nuft cælkka hærra,
Hebræalažai Ibmel: man gukka aigok
dån vuosstaiċuožžot, atte vuoledet ik aigo
jeċċad muo ċalmi åudast? luoite muo
olbmuid vuolget, muo balvvalet; mutto
go ik dân olbmuid luoite vuolget, de
itten mân lokkoid gâcom du ædnam ala
boattet; ja gâċat dak galggek åbba æd-
nam, atte ædnam i åbbaže åinu, ja mi
baccam læ ċuorbmasin dak bårramen læk;
ja dævddet dak galggek du ja buok balv-
valebiddad viesoid ja buok Ægyptalažai
viesoid; ja de jårggali Moses Pharaoi sæl-
ge ja manai. De Pharao balvvalægjek

celkke sunji: man gukka galgga dat mi-
 gjidi giellan læt? luoite daid olbmuid
 mannat herra Ibmelæsek balvvalet! ikgo
 diede, atte Ægypten hævvanæmestes ja læ?
 De goččujuvuiga Moses ja Aron ruoftod
 Pharao lusa, ja sán celki sádnoidi: vuolg-
 get ja balvvalækket herra din Ibmel,
 mutto gi læ dat, gutte vuolgget aiggo? De
 vastedi Moses: vuolgget mi aiggop sikke
 nuorra ja boares olbmuk, sikke barnidæ-
 mek ja nieidaidæmekguim, sikke min
 stuorra ja smavva šivetiguim; dastgo herra
 basid mi doallat galggap. De celki Pha-
 rao Mosesi: herra digjidi guoibmen, nuft
 duot go din mán luoitam vuolgget manai-
 dædekguim! Bahhavuotta galle læ din
 mielast. Im din luoite; di álbmak di
 oazžobættet vuolgget; dastgo dat de læ,
 maid di læppet bivddam. Ja Moses ja
 Aron vuojetuvuiga Pharao čalmi áudast
 erit. Herra celki Mosesi: gæige giëttad
 Ægypten ædnam bagjel rasselokkoi ditti.
 De geigi Moses giedas Ægypten ædnam
 bagjel. Ja rasse, lákkok bätte ábba Ægyp-
 ten ædnam mietta, ábba ædnam dak gofče,

ja ædnam ċappodi, ja buok ædnam šaddoid ja buok muorai šaddoid dak borre. De hoapost galle ravkai Pharao Moses ja Aron ja celki: suddodam læm hærre din Ibmel vuosstai ja din vuosstai; mutto adde andagassi munji muo suddo dam have ja rákkadalle hærrest din Ibmelest dam oasetesvuoda muo bagjelist erit valddet. Ja hærre dagai, atte i áftage rasselákko baccam ábba Ægypteni. Mutto i vela luoittam Pharao Israel manaid vuolgget. Hærre celki Mosesi: gæige gietað bajas alme guvllui, ja daggar sævdnjadassa Ægypten ædnam bagjeli boattet galgga, atte olmuš dam ala matta valddet. De geigi Moses giedas bajas alme guvllui, ja sagga sukkis sævdnjadassa báđi ábba Ægypten ædnam bagjel ja ároi gálm bæive; nubbe i mattam nubbe oaidnet, ja i áftage sajestes bajas likkam, gást læi, gálm bæive; mutto ċuovggadassa læi buok Israel manai viesoin. I luoittam Pharao olbmuid vuolgget. Ja Pharao celki Mosesi: vuolge muo lut ja varot ječčad, amad dán šat muo ċalmi oddi boattet; guđe

bæive dán muo čalmi oddi boadak, de jabmet galgak. Ja Moses vastedi: duotvuoda sardnuk, im du čalmid šat æmbo oaine.

11. Kapital.

Hærra celki Mosesi: vela åft givse mân Pharao ja Ægypten bagjeli buytam, de vuost sån din luoitta vuolgget: i dušše fal sån din vuolgget luoite, mutto sån galgga vela hoapotet din vuolgget. Mutto cælke dal olbmui guladedin, atte juokke ålmai gaibedet galgga lagamuš Ægyptalažast, ja juokke nisson lagamuš ægyptalaš nissonest silbba ja galle littid! Ja hærra addi olbmuidi Ægyptalažai armo, ja Moses hui stuorra ålmai læi Ægyptenest, sikke Pharao balvvaleggji ja olbmui čalmi åudast. Nuft sarnoi Moses: nuft cælkka hærra: gask ia aige de Ægypten čađa manam; ja juokkaš, gutte algošaddo læ, jabmet galgga Ægypten ædnamest, Pharao boarrasamus mana rajast, gutte thruono ald čåkka, balvvalægje nisson boarrasamus mana ragjai, ja vela buok šiveti algošaddok jabmet galggek.

12. Kapital.

Ja Moses čoakkai gáçoi buok Israel vuorrasid ja celki sigjidi: valddet smavva šivetid din sákkagoddidek miel, ja njuovvat bæssaçi labba! ja valddet di galggabættet Isop ja dam buonjostet varai sisa, mak littest læk, ja varain, mak littest læk, galggabættet di uvsa bajemuš muora varratuttet ja uvsa guoft bazi, ja i áftage galga goađes álggobællai mannat ándal go iddedest. Hærra Ægypten mietta mannainen læ Ægyptalažaid çassket, ja go varaid sán oaidna uvsa bajemuš muora ald ja guoft uvsa bazi ald, de sán uvsa mæddel manna, ja i sán luoittet aigo hævatægje din viesoi sisa mannat ja din gáddet. Ja olbmuk gábmardalle ja rákkadalle, ja Israel manak manne ja dakke, nuftgo hærra gáçcom læi Moses ja Aron.

Ja gaskija aige de goddi hærra buok boarrasamus manaid Ægypten ædnamest, Pharao boarrasamus mana rajast, gutte thruono ald čakai, su boarrasamus mana ragjai, gutte giddagasast læi, ja buok šiveti algošaddoid. De likai bajas Pharao

ikko, sán ja buok su balvvalægjek ja buok Ægyptalazak, ja stuorra márašbišskom šaddai Ægypteni; dastgo i mikkege viesoid læm jabmam olbmutaga. Ja Pharaogáçoi Moses ja Aron ikko ja celki: vuolgget, mannat muo olbmui gaskast erit, dái ja Israel manak, vuolgget ja balvvalækket herra, nuftgo dái celkide; valddet din savcaid ja vuovsaid, nuftgo dái læppe cælkkam, vuolgget ja buristsivnedet dái galggabætte muo.

13. K a p i t a l.

Hærra sarnoi Mosesi: buok algošaddoid, mak ædnehæg ravastek Israel manai gaskast, munji basotet galggek, sikke olbmui ja šiveti gaskast. Ja Moses celki olbmuidi: Adnet dam bæive muitost, go Ægyptenest di vulgidek, dam garra balvvalusa viesost, dastgo vægalaš giedaines doalvoi herra din dast olgus. Go herra Kananitalazai ædnami du doalvo, nuftgo dunji ja du vanhemidi læppedi ja dunji dam ædnam adda, de hærrasad basotet galgak buokrakkan, mi ædnehæg ravastæmen læ,

ja buok dū šiveti algošaddoid, mak varres læk.

Go Pharao luoittam læi olbmuid mannat, de i doalvvom Ibmel gæino mielđ, mi Philistalažai ædnami manna, jašjoge dat dat lagamuš læi; dastgo Ibmel celki: amasek olbmuk sin vuolggem gattagoattet, go soađe si šaddek oaidnet; mutto Ibmel doalvoi sin gæino mielđ, mi mæce čađa manna rufsis mære guvllui; ja soatteværhoiguim vulgge Israel manak Ægypten ædnamest. Ja Moses valdi Joseph davtid mielđes, dastgo vale sán læi valddam Israel manain: duođairakkan oappaladdamen læ hærra, ja de galggabættet di valddet muo davtid mielđadek.

Ja Sukkotest si vulgge, ja Ethami gáđid si dakke mæce guovlost; ja hærra sin áudast mannamen læi bæiveg balvvabazest, ikko dállabazest, vai mannat si mataši ia bæive. Ja i sán luoittam balvvabaze olbmui áudast erit javkkat bæiveg, ige dállabaze ikko.

14. Kapital.

Ja hærra sarnoi Mosesi, ja celki:

gāco Israel manaid jǎrggalet ja gādid bajas dakkat Pi Hakiroth áudda bællai Migdal ja mæra gaskast, Baal Zephon buotta; dasa 'din goađek galggek læt mæra guovlost. Ja Pharao dalle cælkemen læ Israel manai birra: Čajadadam si læk ædnamest; mæcce dal sin birrastatta. Go Ægypten gonagassi muitaluvui, atte Israel olbmuk bataraddamen legje, de nubbastuvui su ja su balvvaleggi vaibmo olbmui vuosstai, ja si celkke: manne dagaimek mi nuft, atte Israelitalažaid mi luoitam læp bæssat min balvvalasast erit? De gæssastatti Pharao vuogjam raidoides ja soattevægaides mieldes valdi, ja 600 valljo vuogjam raidoid sán valdi. Nuft doarradalle Ægyptalažak Israelitalažaid, ja buok Pharao heppušak ja vuogjam raidok, su heppuš olbmak ja buok su soattevægak jufse sin, go gādid si dakkam legje mæra guovlost, Pi-Hakiroth buotta Baal Zephon buotta. Go Pharao lakkanišgādi, de Israel manak čalmidæsek bajedegje, ja gæč, Ægyptalažak sin doarradallamen legje; de sagga-

rakkan si suorgganegje ja hærrai si ċuorv-
vogatte, ja si cælkke Mosesi: alma hav-
dek Ægyptenest legje, manne dâlrvuk
dån min olgus mæccai jabmet? manne
dakkik dån migjidi dam? Alma dat læi
dat, maid mi`dunji celkimek Ægyptenest:
hæite min lut erit, balvvalækkop mi
Ægyptalazaid; dastgo buoreb læ Ægypten
olbmuid balvvalet go mæccai mannat
jabmet. Ja Moses celki olbmuidi: allet
bala, ċuožžot ja oaidnet hærra bæsstem,
maid ådna bæive sån digjidi dakka, dast-
go daid Ægyptalazaid, gæid di ådna
bæive oaidnebættet, daid æppet di šat
æmbo šadda oaidnet agalazžat; hærra
soattai manna din ådust, mutto di galg-
gabættet jask årrot!

Ja hærra celki Mosesi: manne ċuor-
vok dån munji? cælke Israel manaidi,
atte matkesek miel di galggek vuolgget;
soabbad dån bajas bajedet galgak, gæige
giettad mæra bagiel ja ærot dam guoft
sagjai, atte Israel manak åžžuk vazžet
mæra čada gâikke ædnam ala. De manai
dat l̄bmel engel, gutte Israel vægai ådust

mannamen læi, sin maḡa bællai, ja balv-
 vabazze ċuoʒzeli, mi sin ċalmi áudast læi,
 ja manai ja ċuoʒasti sin maḡa bællai, ja
 Ægyptalaʒai vægai ja Israel vægai gasski
 bádi, balvvan ja sævdnjadvuottan dat læi
 dáidi, mutto ia dat ċuvgi daidi; atte bæ-
 sam lakkai nubbe nubbe lusa i læm gæċos
 ia. Ja Moses giedas geigi mæra bagjel,
 ja hærra gáċoi mæra erit mannat garra
 bævċċabieg boft gæċos ia, ja mæra dagai
 sán gáikke ædnamen, ja ċacek ærranegje.
 Ja Israel manak gáikke ædnam mielð man-
 ne gasko mæra ċaċa, ja ċacek sæidnen
 sigjidi legje álgiš ja guro gieda bæld.
 Mutto Ægyptalaʒak doarradalle ja manne
 sin maḡai merri, buok Pharao heppušak,
 vuágjam raidok ja álbmak. Ja go idéð
 šaddai, de dappatuvui, atte hærra dála ja
 balva bazest gæċai Ægyptalaʒai vægai
 bællai, ja Ægyptalaʒai vægaid sán baldati,
 cuvki vuágjam raidoid ja hættai sin bie-
 jai: de celkke Ægyptalaʒak: vuolggop mi
 batarussi Israel áudast erit, dastgo hærra
 sin áudast mannam læ soattat Ægyptala-
 ʒai vuosstai! Ja hærra celki Mosesi: gæige

giettad mæra bagjel, ja čacek Ægyptalažai bagjeli boattet galggek. De geigi Moses giedas mæra bagjel, ja idded bællai de čacek ruoftot bätte sagjasæsek, ja Ægyptalažak bataradde aido dai oddi, ja hærra nârdesti Ægyptalažaid čacidi. Ja čacek ruoftod bätte ja Pharao soattevægai bagjel manne, guđek Israelitalažaid doarradallam legje merri, ja i vela åftage sist baccam heggi. Mutto Israel manak gâikke ædnam mielđ mannam legje, ja čacek sigjidi sæidnen legje ålgis ja guro gietta-bællai. Nuft besti Jehova dam bæive Israel Ægyptalažai giedast; ja si åidne Ægyptalažai hæggates rubmašid mæra gaddest. Ja Israel åini dam stuorra gieda, maid hærra čajetam læi Ægyptalažai ala, ja olbmuk balle Ibmelest, ja si åssku hærra ala ja Moses ala, su balvvalægje.

15. Kapital.

De lavloi Moses ja Israel manak hærrai dam lavllag, sarnodedin: Jehovai lavllot aigom, su namma læ fabmo, heppušid ja ålbmaid čacidi sån nârdasti,

muo gitos ja rabme læ hærra, muo
bæsste,

muo Ibmel sán læ ja gittet su aigom.

Soađe hærra læ Jehova, Jehova su nam-
ma læ.

Du gietta, Jehova, gievvr læ ja vægalaš,
du gietta, Jehova, vašalažaidad duššad,
vuosstaihakkolažak hævvosæsek mannek,
duobmod dán vuolgatak, dat duššen sin
dakka.

Olbmuidad dán armetak ja sin bæstak,
basse baikkasad dán doalvok sin.

De gācoi Moses Israel rufsis mæra
gaddest vuolgget, ja mæccai Suri si bätte;
gālm bæive si mæcest vagjolegje, ja æi si
gavdnam čace. De Marai si bätte, mutto
Mara čacce æi si mattam jukkat, dastgo
bačča dat læi, damditti goččujuvvu baike
namma Mara. De nimmurišgátte olb-
muk Moses vuosstai ja celkke: maid
galggap mi jukkat? Ja sán hærrai čuorvoi,
ja hærra čajeti sunji muora, ja dam sán
čaccai balkesti, de njalgoi čacce. Dast
sán asati sigjidi laga ja vuoiggadvuođa, ja
celki: go hærra Ibmelad jena dán gulak,

ja dagak, mi vuoiggad læ su čalmi áudast, ja su ravvagid vutti valdak, ja bargak dakkat buok su bakkomid: de im daid buoccalvasaid du ala bieja, maid Ægypta-lažai ala bigjim, dastgo mán herra læm du buorredægje. Ja Elimi si bätte, ja dast 12 čacceagiagak legje ja 70 Palme-muorak, ja gáđidæsek si bajas dakke čaci gaddidi.

16. Kapital.

Ja Elimest si vulgge ja ábba Israel særvvegádde ja Sin mæccai bätte, mi Elim ja Sinai gaskast læ, 15^{dad} bæive, nubbe mannod sin vuolggem mañnel Ægypten ædnamest. Mutto ábba Israel særvvegádde nimmuri Moses ja Aron vuostai mæcest. Ja Israel manak sádnoidi celke: vare mi Ægypteni jabmam lifčimek herra gieđa boft, go bierggoruitoi lut mi čákaimek ja gallasi laibid báraimek, dastgo dái læppe doalvvom min dam mæccai ábba dam almug nælgge sorbmimi luoittet. De celki herra Mosesi: gæč, laibid mán boattet addam din bagjeli almest, ja olbmuk vuolgget galggek ja čoagget, maid si

juokke bæive darbašek si čoagget galggek bæivvasis, vai sin gæccalam, jáš muo bak-komi mielđ si aigguk vagjolet, daihe æi. Ja guđad bæive go si rakadek, maid si gådidi buftam læk, guoft dam made dat galgga læt go dat, maid si ærra beivid čaggek. Ja Moses ja Aron celkiga buok Israel manaidi: ádna ækked de di oazžo-bættet dāvddat, atte hærra din doalvvom læ Ægypten ædnamest, ja itten di šadda-bættet oaidnet hærra hærvasvuoda, dastgo gullam sán læ din nimmuræme su vuosstai; dastgo maid lædne mái, go di mádno vuosstai riæbmabættet nimmuret? Ja Moses celki: nuft dakkjuvvut galgga, go hærra ádna ækked biergo digjidi adda bárrat, ja itten laibe gallasi, dastgo hærra din nimmuræme gullam læ, main di nimmuræppet su vuosstai; dastgo maid lædne mái? dastgo æppet di nimmuræmen læk mádno vuosstai, mutto hærra vuosstai. Ja Moses celki Aroni: cælke ábba Israel manai særvvegáddai: boattet hærra oddi, dastgo gullam sán læ din nimmuræme. Ja dat dappatuvui, go Aron ábba Israel

manai særvvegáddai sardnomen læi, de si mæce guvllui ječasek járggalegje, ja gæč, balvvai de idi hærra hærvasvuotta. Ja hærra sarnoi Mosesi ja celki: Israel manai nimmuræme gullam læm, sarno sigjidi ja cælke: ækked bællai di oazžobættet biergo bærret, ja itten laibid, ja dávddat di galggabættet, atte hærra læm, din Ib-mel. Ja ækkedest de bätte láddek ja gofče ædnam, gäst goađek legje, ja idde-dest de laftas læi. Ja go laftas vas-sam læi, gæč, de ædnam bagjeli mæcest baccam læi mikkege, mi asetæbme, ucca ja járbadlagas læi. Go Israel manak áidne dam, de si celkke nubbe nubbai: mi læ dat? dastgo æi si diettam, mi dat læi. Ja Moses sigjidi celki: dat læ dat laibbe, maid hærra digjidi bárramuššan adda; dat læ dat sadne, maid hærra gáčcom læ: čoagget dast, dademiæld go juokkas bárra; gomer di galggabættet valddet juokke heggi olbmui lágo miæld, gæid juokkas goađestes adna. Ja Israel manak dakke nuft, ja si čágge, nubbe ædneb, nubbe uceb, ja go si gomerin mittedegje, de sust i læm

mikkege ligas, gutte állo čoaggam læi, ja gutte uccanaš čoaggam læi, sust i vajegvuotta læm, juokkaš čoaggam læi nuft ædnag go bårramen læi. Ja Moses sigjidi celki: i áftage galga bacatet maidegen nubbe bæivvai. Mutto æi si guldalam Moses, ja muttomak vurkkijegje bacatusaid nubbe bæivvai, de mađok bätte, ja bača hagja saddai, ja Moses moarati sin bagjel. Ja juokke idđed si čágge, juokkaš dademiöld go bårramen læi, ja go bæivaš bakkaset baiti, de dat duššen sudai. Ja guđad bæive de si čágge guoft dam made laibe. De bätte buok særvvegádde oaivamužak ja muittalegje Mosesi dam. Ja sán sigjidi celki: dat de læ, maid hærra cælkkam læ: itten læ sabbath, vuainadus bæivve, hærrai basse; maid laibid di aiggobættet dakkat, daid dakkat, ja maid di aiggobættet vuossat, dam vuossat, ja mi bacca, dam ragjat ja vurkkijækket ittaši. Ja si vurkkijegje nubbe bæivvai, nuftgo Moses gáčcom læi, ja i bača hagja šaddam, æige boattam mađok. Ja Moses celki: bårrat dam

ádna bæive, dastgo ádna bæivve herra vuáinadus bæivve læ, ádna bæive æppet di gavna maidegen mæcest. Gut bæive di galggabættet čoagget, mutto čiečad bæivve vuáinadus bæivve læ, ja i læk dalle mikkege gavdnu. Ja čiečad bæive de vulgge muttom olbmuk čoaggem varas, ja æi maidegen gavdnam. De celki herra Mosesi: gukkago biettalæppet di doallat muo bakkomid ja muo lagaid? Ja Moses celki Israel manaidi: gæccat, go herra digjidi addam læ vuáinadus bæive, de adda sán digjidi guđad bæive guoft bæive laibid; orrus juokkas sajestes, ellus áftage olgus mannu čiečad bæive! De vuáinadusa adne olbmuk čiečad bæive. Ja Israel dallo gácoi dam nama Man. Mutto Israel manak bárramen legje Mana 40 jagid, dassaci go Kanaan ædnam rajadagaidi si bátte.

17. K a p i t a l.

De gáđidæsek gaikku buok Israel manai særvegáddek Sin mæcest matkašedin herra gáccom mielđ, ja gáđidæsek si dakke Rephidimi; ja jukkam čacce

i læm olbmuidi. De bælkkegättē olbmuk Mosesin ja celkke: adde migjidi jukkam čace! Ja Moses celki: manne muin bælkkebættet? manne gæččalæppet di hærra? Ja olbmuk gäikkaluvvamen legje čaccai, nimmuregje Moses vuostai ja celkke: manne dälvvuk dān min Ægyptenest muo ja muo manaid ja muo šivetid gäikkehættai jabmet? Mutto Moses hærrai čuorvoi ja celki: maid galgam mān dai olbmuguim dakkat? fārgarak de si gedguim muo goddik! Ja hærra celki Mosesi: boadē āuddan olbmui čalmi oddi, ja valde Israel boarrasamus ālbmaid duin, ja soabbad, main dāno dān časskik, valde giettasad, ja boadē; gæč, du āudast čuožžot aigom bavte ald Horebest, ja bavte dān čassket galgak, de čacce gālggagoattet galgga, atte olbmuk āžžuk jukkāt; ja Moses dagai nuft Israel vuorrasi čalmi āudast. De addi sān dam baikkai dam nama Massa ja Meriba, Israel manai ridoi miel, ja go gæččalam si legje hærra, ja cælkam: lægo hærra min gaskast, daihe i?

Ja Amalekitalažak bätte ja doarotegje Israelitalažaid Rephidimest. Ja Moses celki Iosvai: valje migiidi álbmaid, vuolgge ja soada Amalekitalažai vuostai, itten mán divvačak ala manam čuožžot Ibmel sábin giedastam. Ja Josva dagai, nuftgo Moses sunji cælkkam læi, ja sán manai soattai Amalekitalažai vuostai, Moses, Aron ja Hur dak manne divvačak ala. Ja dappatuvui, go Moses giedas bajedamen læi, de Israel vuiti; mutto go giedas vuolas luoittemen læi, de vuiti Amalek. Mutto go Moses gieđak vaibaiga, de gæđge si valdde ja su vuollai bigje, de dam ald čakai sán, ja Aron ja Hur doarjoiga su gieđaid; nuft dállujuvuiga su gieđak bajas guvllui, dasači go bæivaš illošam læi. Ja Josva časki Amalekitalažaid basstelis mikiguim.

19. Kapital.

Goalmad mannod Israel manai vuolggem mannel Ægypten ædnamest, dam bæive, de si bätte Sinai mæccai, dastgo Rephidimest si mannam legje, ja bätte *Sinai* mæccai, ja gáđid si bajasadakke mæ-

cest, dasa hiejai Israel gādides vare buotta. Ja Moses goarnoi bajas Ibmel lusa, ja herra ċuorvoi sunji vare ald ja celki: nuft sardnot galgak Jakob dalloi ja muit-talet Israel manaidi: oaidnam di læppet, maid Ægyptalaz̄aidi dakkim, ja moft goas-skem soajain din guoddam ja muo lusa din doalvvom læm; go di dal muo jena guldalæppet ja muo litto doallabættet, de muo erinaamaš olbmuk di galggabættet læt æmbo go buok ærra olbmuk; dastgo muo ábba ædnam læ, ja papalaš gonagas-olbmuk di galggabættet munji læt, ja basse olbmuk. Dak læk dak sanek, maid Israel manaidi cælkket galgak. Ja Moses báđi, ja olmui vuorrasid ravkai, ja buok daid sanid sán sigjidi addi, maid Ibmel sunji gáčcom læi. De vastedegje buok olbmuk áft njalmest ja celkke: buok, maid herra sardnom læ, aiggop mi dakkat. Ja Moses celki olmui sanid herra. Ja herra celki Mosesi: gáč, du lusa boattet aigom sukkis balva sist, vai olbmuk ážžuk gullat muo sardnomen duin, ja vai agalazžat si du osskuk. Ja

Moses cækkam læi hærrai olbmui sanid. Ja hærra celki Mosesi: vuolge olbmui lusa, ja basotet dån galgak sin ådna bæive ja itten, ja bassalet si galggek biftasidæsek; ja goalmad bæive si galggek garves læt, dastgo goalmad bæive de vuolas njejjat aiggo hærra Sinai vare ala buok olbmui oainededin; ja rajaid dån biejjat galgak olbmuidi birra buok ja sigjidi cækket: varotækket ječaidædek vare ala goargnomest ja dasa guosskatet; gutte varrai guoska jabmet galgga. I mikkege giedaid oazo dasa guosskatet, dastgo gedgi daihe njuolaiguim goddujuvvut galgga, lekkus olmuš daihe šivet, de jabmet galgga; go basun hiljet čuogja, de dån ja Aron ja Nadab ja Abihu ja olbmui 70 vuorrasak goargnogoattet galggek vare ala. De vuolas njejjai Moses vare ald olbmui lusa, ja olbmuid sån basoti, ja biftasidæsek si bassalegje, ja sån celki sigjidi: lækket garvvasak goalmad bæivvai, allet mana nissonidi lakkanet. Idđedest goalmad bæive de dierbmak legje ja aldagasak, ja sukkis balv åroi vare ald, ja

sagga alla basun ċuogjam gului, ja buok olbmuk ballagátte. Ja Moses doalvoi olbmuid gáđi sist erit herra oddi, ja vare gurri si ċuožžastegje, ja ábba Sinai varre suovai, dastgo herra dam ala vuolas báđi dála sist, ja suovva bagjani ja ábba varre sagga doargesti; ja basun ċuogjam šaddai dade gukkeb dade garrasabbo; Moses sardnogáđi, ja lbmel sunji vastedi dierbmast. Ja herra vuolas njejai Sinai vare ala, de ravkai herra Moses vare bajemuš ċák ala, ja Moses bajas goarņoi. Herra celki: njeja vuolas ja rave olbmuid, amasek si herra lusa viggat lakkanaddat gæċċam ditti, ja amasek ædnagak sist hævatuvvut. Vela papak, guđek herra lakkanek, basotet galggek jeċaidæsek, amas herra sin hævatet. Ja Moses celki herra: æi mate olbmuk Sinai vare ala bajasgoargņot, dastgo ješ dán læk gæċċom ja migjidi cælkkam: bieja aidoid vare birra ja basot dam! Ja herra celki sunji: vuolge ja njeja dal, ja de fastain goargņot galgak Aronin; mutto papak ja olbmuk æi oazõ goargņot herra lusa, amas san sin

hævatet. De vuolas njejai Moses olbmui lusa ja celki sigjidi dam.

20. Kapital.

De sardnogáđi Ibmel buok daid sanid ja celki: Mán hærre læm du Ibmel, gutte Ægypten ædnamest, garra balvvalusa viesost erit du dálvvum. Ik dán ærra ibmelid adnet galga æreb go muo. Ik galga dakkat maidegen čuppjuvvum gávaid daihe maidegen værdadusaid dast, mi almest læ du bagjel, daihe ædnam ald du vuold, daihe čacin ædnam vuold, ik dán galga daidi rákkadallat ikge daid balvvallet; dastgo hærre, du Ibmel, læm, anger Ibmel, gutte vanhemi suddoid rangastam manai ala njæljad ja viđad sokki, sin ala, guđek muo vašotek, mutto vaimoladesvuoda dagam duhat sokki sin vuosttai, guđek rakkasen adnek muo ja muo bakkomid dállik. Ik adnet galga hærre Ibmelad nama duššalazžan; dastgo hærre dam i rangastkættai luoite, gutte su nama duššalazžan valdda. Muite vuainadem bæive, atte dam bassen anak! Gut bæive barggat galgak ja buok dagoidad dakkat,

mutto čiečad bæivve sabbath læ hærrai Ibmelassad, de ik maidegen dagoid dakkat galga, ik dån, ige du bardne, daihe nieid, i du balvvalægje, i du šivet, ige matkalaš olmuš, gutte uvsidad siskebæld læ; dastgo guđa bæivest sivnedi Ibmel alme ja ædnam ja ave ja buok, mi dai sist læ, ja čiečad bæive sån vuainadi; damditti buristsivnedi hærra vuainadem bæive ja dam basoti. Gudniette aččad ja ædnad, vai gukka oazok ællet dam ædnamest, maid hærra, du Ibmel, dunji adda. Ik galga gáddet. Ik galga furušet. Ik galga suoladet. Ik galga værre duodaštusa cælkæt guoibmad ala. Ik galga anestuvvat guoibmad goađe. Ik galga anestuvvat guoibmad gališguoime, ik su balvvalægje, ik su vuovsa daihe asen daihe maidikkenessi, mi du guoibmad læ. Ja buok olbmuk áidne dierbma ja dála, basun skai-ganasaid ja vare, mi suoivai. Mutto go si dam áidne, de si bataradde, ja gukken si čuožžomen legje. Ja si celkke Mosesi: sarno dån minguim, ja gullat mi aiggop, mutto ellus Ibmel minguin sardnu, ama-

mek jabmet. Ja Moses celki olbmuidi: allet bala, dastgo Ibmel boattam læ din gæccalet, ja vai su ballo din çalmi áudast oruſi, amadek di suddoid dakkat. De olbmuk gukken çužžu, mutto Moses sævdnjadassi manai, gást Ibmel læi. Ja herra celki Mosesi: nuft cækket galgak Israel manaidi; oaidnam di læppet, atte dinguin sardnom læm almest. Æppet di galga maidegen dakkat, maid di seæmma gudnest adnebættet go muo; silbba daihe galle ibmelid æppet di galga dakkat. Ædnam muoldast altar munji dakkat galgak, ja dam ala oafferuſſat galgak du boalddemoafferid ja du gitosoafferid, du savcaid ja du vuovsaid; ja juokke baikest, gást mân addam muo nama muittjuvvut, dasa boattet ja du buristsivnedet aigom. Mutto go gædggealtar munji dakkat aigok, de ik dam dakkat galga çuppujuvvum gedgin; dastgo jáſ du çuoppam ruovdde dam ala boatta, de dam æppebasotak.

21. Kapital.

Jás guttege álbma cabma, atte jabma,

jametuvvut sán galgga. Mutto jáš miella i læm su hæggatuttet, ja Ibmel læ addam su su gieða oddi boattet, de baike dunji asatam, gása bataraddat galgak. Mutto jáš guttege ječas bieġja gavvelvuoda čađa su gáddet, su dán vela muo altar lut erit valddet galgak ja su gáddet. Gutte ačes daihe ædnes cabma hæggas galgga massít. Gutte olbmu suolad ja su vuovdda daihe gieđas vuold doalla jabmet galgga. Gutte ačes daihe ædnes garrod jabmet galgga. Jáš vahag dakkujuvvu, de hægga hæggast addet galgak, čalme čalmest, bane banest, gieða giedast, juolge juolgest. Jáš vuovsast vuokke læ doarotet, ja ised, olbmu guladedin, ravvijuvvum læ, ja vuovsas i gæčost ane, mutto luotta dam álbma daihe nisson gáddet, de vuofsa gedġiguim hæggatuttujuvvut galgga, ja ised jabmet galgga, mutto jáš sakko vuollai dubmijuvvu, de daid sakkoruđaid sán hæggas áudast mafset galgga, mak sunji dubmijuvvujek. Dakka guttege olmuš rágge, atte vuofsa daihe asen dam sisa fierral, de ráge ised vahag mafset galgga. Doarot

gudege álbma vuofsa ærra álbma vuovsa, atte dat jabma, de dat ælle vuofsa vuvd-
dujuvvut galgga, ja ruđak jukkujuvvut
galggek guabbači isedi gasski, ja dat jab-
mam vuofsa maida jukkujuvvut galgga.
Mutto jáš diedolaš dat læi ándal, atte
vuovsa vuokke ja ándal læi doarotet, ja
ised dam i gæčost ane, de mafson sán ad-
det galgga vuovsa vuovsa áudast, mutto
dat, mi jabmam læ, su dalle læ.

22. Kapital.

Jás guttege vuovsa daihe savca suo-
lad, daihe njuovva daihe vuovdda, vit
vuovsaid sán addet galgga áft vuovsa
áudast, ja njællja savcaid áft savc áudast.
Jás guttege šivetides nubbe olbmu ædnam
ala luoitta, atte dak dulbmek ja guttuk
nubbe olbmu suinid daihe rasid, mafson
sán addet galgga su ječas ædnam buore-
mus šaddoid. Jás guttege adda ærra
olbmu gitti ruđaid daihe æloid vurkkim
varas, ja dat suoladuvvu erit dam olbmu
viesost daihe goađest, ja suol gavnjuvvu,
de guoft dam made ruoftot addet galgga,
mutto jáš suoladægje i gavnjuvvu, de

galgga goade ised Ibmel oddi áuddan dálvvujuvvut, ja vale sán dakkat galgga, atte giedas i sán læk bieggjam guoimes ælo ala. Jás guttege nubbe olbmui gitti asen daihe vuovsa daihe savca daihe færra maid spirid dam gæccam ditti, ja dat jabma daihe billasuvvu daihe javkka, ja i áftage oaine, de dat asse vale ragjai hærra oddi áuddanet galgga, atte i sán giedas bieggjam læk guoimes ælo ala, ja dasa ised duttat galgga, ja nubbe i galga mafset, mutto jás dat sust suoladuvvu, de sán isedi mafset galgga; jás dat jamas gaikkujuvvu, de dam sán duodastussan áuddan buftet galgga; mi gaikkujuvvum læ sán i mafset galga. Jás olmuš luoikas valdda nubbe olbmust spiri, ja dat vahag oazžo daihe jabma, jás ised dast i læk, de alles mavso addet galgga; mutto jás ised læ dast, de sán i mafset galga. Nisson, gutte noaiddevuodaid dakka, ik addet galga ællet. Gutte æppeibmelidi oafferussa æreb go aivestessi hærrai, garotuvvut galgga. Vierrasid ik vaivedet galga, ja ik vækka-valdalašvuoda su bagjeli dakkat; dastgo

vierrasak di læidek Ægypten ædnamest. Læskaid ja oarbbasid ik vahagattet galga; jås dán daid vahagatak, ja si munji čurvvuk, de duodairakkan sin čuorvvomid gullat aigom, ja buollamen læ muo moarre, ja mikiguim din gáddet aigom, atte din akak læsskan ja din manak oarbensen baccek! Go ruđaid dán luoikak muo olbmuidi, daid vaivašidi, guđek du lut læk, de ik dán galga stuorra vuoto sust gaibedet; æppet galga vuoto sust gæccat. Jås panttan dán valdak guoibmad biftasid, de ruoftot dán daid addet galgak sunji áudal go bæive illoš; jås sán munji čuorvvo, de gullat aigom, dastgo vaimolađes læm. Essevaldid ik garrodet galga, ikge olbmuidad oaivamužaid. Basse olbmuk di galggabættet læt munji.

23. Kapital.

Værre sagaid ik cækket galga; ik galga ibmelmættom olbmui miela miel dakkat sin ditti værre duodastusaid cækket; mailme joavko miel ik vagiolet galga bahast dagadedin; ja go laga áudast læk, de ik nuft vastedet galga, atte mailme

manai miela mielđ dān dagak, atte duot-
vuoda gæino mielđ ik dān mana, ikge
vaivaš bæloštet galga laga āudast, go vær-
revuotta su bælest læ.

Jās vašalažžad vuovsa daihe bāccu
guovdo dān boadak, mi čajadaddamen læ,
ja dān dam gavnak, de ainasrakkan dān
dam sunji ruoftot buftet galgak. Oai-
nakgō vašalažžad spiri guormes vuold
ædnamest vællhot ārromen, de ik galga
vašalažžad ja su spiri mæddel mannat,
ainasrakkan dān nuollat galgak āftanaga
suin.

Go ašše vaivaš olbmust læ, de su
vuoiggadvuoda dān addet galgak sunji.
Buttasen dān galgak adnet ječčad buok
værrevuodast, ašetes ja vanhurskes ālbma
ik sorbmit galga, dastgo ibmelmættom-
vuodaid olbmuidi im låga vuoiggadvuot-
tan. Addaldagaid ik vuosstaivalddet gal-
ga, dastgo addaldakka čalmid čuovgatutta
ja vanhurskas aše dat bādñjal. Vierrasidi
ik vaive dakkat galga, vai lođkulaš ja
oagjebas sin vaimok sajestæsek mataši

árrot; vierrasak di gussto Ægypten ædnamest læidek.

Gut jage ædnamad dán gilvvet galgak, ja šaddoid dast čoagget; mutto čiečad de adnukættai dam addet galgak árrot, vai vaivašak olbmuidad gaskast dast ážžuk bárrat; nuft dakkat galgak sikke vidne ja álljoædnaminad. Guđa bæive dagoidad dakkat galgak; mutto čiečad bæive vuáinadusa adnet galgak, vai du vuovsak ja du báccuk ážžuk livvot, ja vai balvvalægjad bardne ja vierrasak diervasmattujuvvuši.

Buok, maid digjidi cækkam læm, di galgabættet doallat, ja æppeibmelid æppet di galga mielladek vuollai biegiat, æige sin namak gullujuvvut galga din njalmest.

Gálm gærde jagest basid dán muo čalmi áudast adnet galgak. Gálm gærde jagest de buok olbmabælle olbmuk boatet galggek hærre Jehova čalmi oddi. Ædnamad algošaddoid hærre Ibmelad vissui dán buftet galgak.

Gæč, engelum du áudast biejam mat-

kašedinad du varjalet, ja du doalvvot dam baikkai, maid rakadam læm; vutti valde ječčad su čalmi åudast, guldal su jena, ale moaratatte su; dastgo din sud-doid i sån luoite bæssat, dastgo muo namma su sist læ; mutto go su jena gul-lat aigok, ja buok dån dakkat aigok, maid mån cælkam, de du vašalažaidad vašest anam, ja du vuosstaičuožžoid mån vuos-staičuožom; muo engel du čalmi åudast mannamen læ.

Balvvalet di galggabættet hærra din Ibmelædek, ja buristsivnedæmen sån læ dunji laibe ja čace.

24. K a p i t a l.

Ja Ibmel celki Mosesi: goarņo hærra oddi dån ja Aron, Nadab ja Abihu ja Is-rael 70 vuorrasak; ja di gukken galgga-bættet rákkadallat. Mutto Moses åft boat-tet galgga lagabuid hærra oddi, mutto dåk æi oažo lakkanet, ja æi oažo olbmuk ba-jasgoargņot åftanaga Mosesin. - Ja Moses bådī ja muittali olbmuidi buok hærra sanid ja buok su bakkomid, ja buok olb-muk vastedegje åft njalmest ja celkke:

buok daid sanid, maid herra sardnom læ, mi dakkat aiggop. Ja Moses çali buok herra sanid, ja iddedest sán arrad bagjani, ja altar sán bajasdagai vare vuolleli, ja 12 bazid Israel 12 säkkagoddi miel; ja Israel manai nuorra älbmaid sán biejai dákká, ja vuovsaid si oafferusse herra boalddam ja njuovvam oafferen. Mutto Moses valdi vara bæle ja læikoi oafferussamlittai; mutto nubbe bæle sán altar ala gálgati. Ja litto girje sán valdi ja lágai dam olbmui guladedin, ja si celkke: buok, maid herra sardnom læ, aiggop mi dakkat ja jægadet. De valdi Moses varaid ja riškoti olbmui ala ja celki: gæç! dat læ litto varra, maid herra dingui dakkam læ buok dai sani miel. De goarñoi Moses ja Aron ja Nadab ja Abihu ja Israel 70 vuorrasak. De celki herra Mosesi: goarño bajas muo lusa, ja áro dast, de dunji addet aigom gædggetavalid ja laga ja bakkom, maid çallam læm, vai olmuidi dán daid oapatak. De çuožželi Moses ja su balvvalægje Josva, ja Moses

goarņoi Ibmel vare ala. Mutto vuorra-
sidi s̄an celki: baccet di dasa, dassāci go
ruoftod mi j̄arggal̄ep din lusa. Aron ja
Hur læva din lut, ḡæst āsse læ, b̄attus s̄an
din oddi. De goarņoi Moses vare ala, ja
balvva ḡav̄cai vare, ja h̄erra h̄ervasvuotta
̄roi Sinai vare bagjel, ja balvva ḡav̄cai
dam gut bæive, mutto c̄iečad bæive de
ravkai h̄erra Moses balvast erit. Ja
h̄erra h̄ervasvuoda almostussa læi Israel
manai c̄almi ̄udast vare c̄ak ald nuftgo
h̄evatægje d̄alla. Mutto Moses manai
gassko balva sisa ja vare ala goarņoi,
ja 40 beivid ja 40 ijaid ̄roi Moses
vare ald.

25. Kapital.

Ja h̄erra sarnoi Mosesi: c̄elke Israel
manaidi, atte bajadusa oaffer addalda-
gaid si munji addet galggek; juokke ̄lb-
mast, gutte buorre mielast addet aiggo-
valddujuvvut galgga bajadus oaffer, ja
basse sagje munji rakaduvvut galgga, ai-
gom gussto sin gaskast ̄rrot, juokke da-
fhost dam tabernakel ja buok raidoi ḡava
miel̄d, maid dunji c̄ajetam, ja nuft di

galgabættet dakkat. Arka dån dakkat galgak, ja dam sisa biegtat galgak laga, maid dunji addam. Arbmostuolo dakkat galgak čielgga gållest; gukko galgga læt bæl goalmad alan, ja gävddo bæl nubbe ja guoft. Kerubim dakkat galgak čielgga gållest, ja biegtat galgak daid stuolo guoft bællai. Arbmostuolo biegtat galgak arka ala, ja arka sisa laga biegtat galgak, maid addam; ja de dast ječcam almotet aigom dunji, ja arbmostuolost guttug Kerubimi gaskast, mak laga arka ald čuožžoba, dunji cælkket aigom, maid dunji gáčcot aigom Israel manai varas. Bævde galgak akasia muorast dakkat, ja čielgga gollin dam skoadestet, ja geččujume laibid bævde ala biegtat galgak. Ja ginteljuolge dakkat galgak čielgga gållest.

26. K a p i t a l.

Ja tabernakel ješ dån dakkat galgak dam lakkai, mi dunji čajetuvui värest. Auddagáfčas dakkat galgak ja dam hængastet galgak njællja akasia muorrabazi ala; laga arka buftet galgak auddagáfčas siskebællai, ja ærotussan dat galgga læt

basse saje ja basemus saje gaskast. Arbmostuolo bieġjat galgak laga arka ala, dam sagjai, mi buok basemus læ; mutto bævde bieġjat galgak áuddagáfcas álggo-bællai, ja ginteljuolge bævde tabernakel gaskbæive guvllui buotta, ja bævde bieġjat galgak gaskia guvllui, ja áuddagáfcas tabernakel uvsa oddi bieġjat galgak.

27. Kapital.

Ja áuddašiljo rakadet galgak tarbernakel áuddabællai.

28. Kapital.

Velljad Aron ja su barnid valddet galgak Israel manai gaskast erit muo balvvalam varas nuftgo papak, Aron ja su barnid Nadab, Abihu, Eleasar ja Ithamar; ja velljasad Aroni basse biftasid dakkat galgak gudnen ja ċiġnan. Ja Aron adnetgalgga Israel manai namaid su amat radde-ċiġnaidi vaimostes, go dam basse sagjai sán sisamanna muitton hærra áudast alleſsi. Ja amat radde ċiġnaidi bieġjat galgak Urim ja Tummin (ċuovgas ja duotvuoda), ja dak árrot galggek Aron vai-

most, go sisaloaidestæmen læ hærra ċalmi oddi, ja Aron adnet galgga Israel manai duomo vaimostes alelessi, go hærra ċalmi oddi sãn boatta.

29. Kapital.

Juokke bæive vuovsa dãn buftet galgak suddoofferen, soavatussan, ja suddooffer oofferuŝŝat galgak altar áudast, go dam áudast soavatak, ja vuoidas dam ala leikkít galgak dam basotam ditti. Ćieċċa bæive soavatus dago dakkat galgak altar áudast, ja dam basotet galgak, ja hui basse galgga altar læt, ja juokkas, gutte altari lakkan, galgga basse læt. Dat læ dat ooffer, maid altar ala oofferuŝŝat galgak: juokke bæive guoft áftjakkasas labbaid; nubbe labba oofferuŝŝat galgak iddedest, ja nubbe labba ækkedest. Dat læ dat áftelessi boalddam ooffer særvvegádde paulun uvsa áudda bæld hærra ċalmi áudast, dek din lusa boattet aigom duin sardnot; dek Israel manai lusa boattet aigom, ja basotuvvut galgga dat sagje muo hærvasvuoda boft; ja særvvegádde goade ja altar basotet

aigom, ja Aron ja su barnid basotet aigom pappan muo balvvalam varas; ja árrot aigom Israel manai gaskast ja sin Ibmel mán aigom læt; ja dávddat si galggek, atte herra mán læm, sin Ibmel.

30. Kapital.

Suovvasaltar dakkat galgak suovvasid dam ala oafferuššat, ja skoadestet dán galgak dam čielgga gollin ja bieggat galgak dam áuddagáfcas áudda bællai, mi laga arka áudast læ arbmoustuolo buotta, mi laga bagjel læ, ja dasa du lusa boatet aigom. Dam ala oafferuššat galgga Aron divras suovvasid; juokke idded de suovvasak buollet galggek, ja ækkedest de suovvasak buollet galggek. Daggar suovvasak áftelessi buollet galggek herra čalmi áudast. Æppet di galga amasslai suoivvasoaffer dasa buftet. Áft gærde jagest galgga Aron soavatus dakkat suddo-oaffer varaiguim. Herra sarnoi Mosesi ja celki: go Israel manaid olbmu lágo vuollai valdak, de juokkas herraí ládnom væro addet galgga.

31. Kapital.

Hærra celki Mosesi: sarno Israel manaidi ja cælke sigjidi: duodai galgga-bættet di doallat muo vuainadem beivid; dastgo dat mærkkan muo ja din gaskast læ manaidassadek din mannel, vai di diettebættet, atte mån hærra læm, gutte din basotægje læ; muo ja Israel manai gaskast læ vuainadem bæivve litto mærkka agalazat.

Ja go hærra hæittam læi Mosesi sardnomest Sinai varest, de addi sán sunji laga guoft tavalid, gædggetavalid, mak callujuvvum legje Ibmel suormain.

32. Kapital.

Go olbmuk áidne, atte Moses agjani ja vare ald i boattam, de si Aron oddi coagganegje ja celkke: daga migjidi Ibmelid, dastgo æp mi diede, gása saddam læ dat álmai Moses, gutte Ægypten ædnamest min doalvoi. Aron sigjidi celki: gaikkot galle cinaid akaidædek, barnidædek ja neidaidædek belji sist erit ja buf-tet munji! De olbmuk cinaidæsek belji-

sist erit valdde ja bufte Aroni, ja sán valdi daid sin giedain ja galbba dain dagai; de celkke olbmuk: dak du Ibmelak læk, Israel, gudek Ægypten ædnamest du dálvvu. Go Aron dam áini, de altar sán dagai, ja sin čoakkai gáçoi ja celki: itten herra basek læk! Iddedest arrad si bagjanegje, boalddem oafferid si oafferusse, ja gitos oafferid si bufte, ja olbmuk čakkanegje bárrat ja jukkat, ja çuožželegie dukkuraddat.

Herra celki Mosesi: vuolge, njeja vuolas, dastgo du olbmuk, gæid Ægypten ædnamest dán bajas dálvvuk, saggarakkan bahhast dakkam læk, fárgarak si dam gæino ald erit hæittam læk, maid mán sigjidi goççum, leikkujuvvum galbba si aldsesek dakkam læk, dam áudast si çibbidæsek ala mannam læk, dasa si læk oafferussam ja si celkkek: dast du ibmelak læk, gudek du bajas doalvvom læk Ægypten ædnamest. Ja herra vela Mosesi celki: daid olbmuid oaidnam læm, ja gæç, gazžares olbmuk si læk, adde dal, atte muo moarre buolla sin vuosttai sin

hævatet, ja de du mân dagam stuorra joavkkon! Mutto Moses riæmai njuor-raset sin áudast rákkadallat.

Ja Moses vare ald vuolas njejai, ja gugtug laga tavalak su giedast læiga, ja dak tavalak Ibmel dakko legje, ja čal Ibmel čal læi. Go Josva olbmui bišškom jena gulai, de celki sán Mosesi: soatte čuorvvom læ gáđi šiljost! Mutto Moses vastedi: i læk dat jedn vuoitto álbmai čuorvvom, ige sin čuorvvom, guđek vuoitataddek, mutto lavllom jen gulam. Ja go Moses Israelitalažai gáđi šilljoi lakkanæmen læi, ja galbba áini ja æppeibmelbalvvalusa dansomid, de buollai su moarre, ja tavalid giedastes erit luiti, ja cuvki daid, ja galbba, maid si dakkam legje, sán valdi, báldi dam dálast, jaffon dam cuvki, čace ala dam gilvi, ja addi Israel mánaidi jukkat, ja Aroni celki Moses: maid læk dak olbmuk dunji dakkam, go dam sud-do sin bagjeli dán luittik? Ja Moses manai gáđi šiljo sisamannam sagjai, ja celki: muo lusa, gutte hærra olmuš aiggo læt! De čoagganegje buok Levitalažak su birra,

ja sán sigjidi celki: nuft gáčco herra, Israel Ibmel: valddus juokkas miekes gitti, vuolgget ja mannat gádi šiljo nubbe gáčest nubbe gáčcai, ja goddus juokke áft veljas, usstebes ja fuolkes! ja Levitalazak dakke Moses sane miel, ja dam bæive de 3000 álbmak gáddatalle olbmui gaskast.

Idđedest de celki Moses olbmuidi: gafhad suddo di dakkam læppet, mutto goargnot aigom herra oddi, jáš daidam soavatusa oazžot dakkat din suddodek áudast! De macai Moses herra lusa ja celki: voi! hirbmad suddo dak olbmuk galle dakkam læk, galle ibmelid si læk aldsesek dakkam! Mutto dal, aigokgo sigjidi sin suddosek andagassi addet? Jáš ik, de erit siko maida muo du girjest, maid dán læk čallam! Herra celki Mosesi: gutte muo vuosstai suddod, su mán sikom girjestam erit. Mutto vuolge dán dal, ja doalvo olbmuid dákká, nuftgo dunji cælkkam læm, ja gáč, muo engel du čalmi áudast mannamen læ; oappalad-
dam bæivvam de sin suddo sin ala ran-

gaſtam: Ja herra časki olbmuid, go dam galbba si dakkam legje.

33. K a p i t a l.

Herra celki Mosesi: vuolge ja manadast erit, dån ja dak olbmuk, gæid Ægypten ædnameſt dån bajas doalvvogoattam læk dam ædnami, maid Abrahami, Isaki ja Jakobi læppedam læm. Ja engelaſ du åudast mån vuolgaſtam, mutto mån im dunji guoibmen mana. Go olbmuk daid bahha ſagaid gulle, de ſi mårraſi ſadde, ja i åftage hærva biftaſides bagjeſlaſſiſ valddam. Ja herra celki Mosesi: cælke Israel manaidi: gažžares olbmuk di læppet, go dinguiſ manaiſim, de fertijim mån din duſſadet; mutto dal, erit nuollat dal buok činaid bagjeſtaſdek erit, de arvvalet aigom, maid digjidi dakkat galgam. De erit nulle Israel manak ſin činaid vareſt Horebeſt.

Mutto Moses goađe valdi, dagai dam bajas gađi ſiljo ålgo bællai, hui gukken, ja ſån gađoi dam ſærvegađde goađe, ja juokkaſ, gutte maidegen hærreſt jærreſt aigoi, ferti ſærvegađde goattai olguſ

vuolgget. Ja go Moses goattai manai, de čuožželi ábba almug, ja juokkas čuožoi goades uvsast ja Moses mannai gæcai, dassači go sán goattai báđi; ja go Moses goattai báđi, de vuolas luoitadi balvvabazze ja goade uvsá oddi čuožžasti, ja herra sardnomen læi Mosesin, ja go buok olbmuk balvvabaze áidne čuožžomen goade uvsá áudast, de si čuožželegje, ja gábmardalle ječasék ædnami, juokke áft goades uvsá álggobæld. Mutto herra sarnoi Mosesi muođoin muođoidi, nuftgo álmai guoibmasis sardno, ja de sán járggali ruoftot gáđidi, mutto su balvvalægje, dat nuorra álmai Josva, Nun bardne, i vuolggam goade lut erit.

Moses celki herra: gæc, gáčcom dán læk muo daid olbmuid dákká doalvvot. Já s armo gavdnam læm du čalmidad áudast, de čajet munji du gæinoid, vai du dávdam, ja vai armo du čalmidad áudast gavnam, ja gæca dai olbmu i bællai, dastgo dak læk du olbmuk! Ja herra celki Mosesi: muo čalmek du čuvvuk ja du oapestet aigom. Moses celki: go du čalmek

æi min læk ʔuovvomen, de ale min gáʔo dast erit vuolgget. Mast dovddujuvvu, atte armo gavdnam læm du ʔalmidad áudast, mán ja dak olbmuk? alma dast, go dán min lut læk? Ja vela celki Moses: adde munji du hærvasvuoda oaidnet! Hærra sunji celki: buok muo armo burid du ʔalmidad mæddel doalvvot aigom, ja nabmalassi cælkket aigom: Jehova dal du ʔalmidad áudast læ; gæsa armogas læm, sunji armogas læm, gæn rakkasen anam, su rakkasen anam, mutto muo ješ ik dán oažo oaidnet; dastgo sud-dogaslaš olmuš i mate muo oaidnet ja ællet!

34. Kapital.

Hærra celki Mosesi: ʔuopa aldsid guoft gædgetavalid nuftgo daid áudeb, de tavalai ala ʔallet aigom daid sanid, mak ʔuožžomen legje dai áudeb ald, maid dán cuvkkik, ja itten garvvasen dán jeccad adnet galgak, ja arrad dán Sinai vare ala goargnot galgak. I áftage du mielld goargnot galga, ja i áftage oažo ábba dam vare ala ittet; vela šivetak æi oažo vare

lakka guottot. De čuopai Moses guoft gædggetavalid nuftgo dak áudeb, bagjani arrad iddedest, ja Sinai vare ala goarnoi, nuftgo herra su gáčcom læi, ja daid guoft gædggetavalid giettasis sán valdi. Ja herra balva sist vuolas njejai, báđi su oddi, čuožoi su lut ja čuorvoi dam nama: herra! ja herra su čalmi áudast mæddel manai ja celki: herra, vaimolađes ja armogas Ibmel, gukkagierdavaš, adna stuorra rakisvuođa ja áskaldasvuođa; sán, gutte doalla vaimolađesvuođa duhat sokki, gutte mæddadusaidsuddoid andagassi adda, sán, gæn čalmi áudast i áftage butes læk. De hoapost riämai Moses gábmardallat, rákkadallašgáđi ja celki: rakis, herračam! jáš armo gavdnam læm du čalmidad áudast, de vagjolifči min rakis hërramek migjidi guoibmen, jásjoge gažžares olbmuk si læk, atte min værredagoidæmek ja min suddoidæmek migjidi dán andagassi addak, ja atte du ječčad olmuččen dán valdak min. Ja herra celki: gæč, armo litto duin dagam, ja doala maid ádna bæive dunji gáčcom.

Ja herra addi Mosesi bakkomides, ja herra celki Mosesi: Čale daid sanid; dastgo dai sani mielđ littom dagam duin ja Israelin. Ja Moses ároi herra lut 40 bæive ja 40 ia, i sán bárram laibe, i sán jukkam čace. Mutto litto sanid sán čali, daid låge bakkom sanid tavali ala.

Go Moses Sinai vare ald vuolas nje-jai ja gügtug laga tavalid giedastes ani, go vare ald vuolas báđi, de i sán diettam, atte su muođok baittemen legje, dastgo Ibmelin sán sardnom læi; mutto go Aron ja buok Israel manak áidne Moses, ja gæč, su muođok čuvvggimen legje, ja i áftage roakadam sunji lakkanet. De ravkai Moses sin, ja su bællai si járggalegje, sikke Aron ja buok sêrvvegádde áudastálbmak, go Moses sigjidi sardnomen læi. Ja buok Israel manak lakka bätte, ja Moses gáčoi sigjidi buok, maíd herra sunji sardnom læi Sinai varest, ja go Moses loaftam læi sagaides sigjidi, de gáfčas muođoides ala sán biejai; mutto go Moses herra oddi manai suin sardnot, de valdi sán gáfčas bagjelistes erit, dassáči

go fastain olgus manai, ja Israel manaidi sarnoi, mi sunji goččujuvyum læi; ja go Israel manak äidne Moses muođoid, moft dak čuvggimen legje, de fastain gáfčas muođoides ala biejai ja ani dam bagjelistes, dassači go sán manai Ibmelin sardnot.

39. Kapital.

Ibmel gáčcom miel de lagedi ja asati. Moses Ibmel balvvalusa ja gáčoi Israelitalažaid rakadet særvegádde goađe tabernakel. Ja Israel manak rakadegje buok, nuftgo herra gáčcom læi Moses, nuft si dakke; juokke dafhost, nuftgo herra gáčcom læi Moses, nuft Israelitalažak dakkam legje. De gáčadi Moses buok, ja gáč, dakkam si legje aido nuftgo herra gáčcom læi. De lågai Moses buristsivnadusa sin bagjel.

40. Kapital.

Herra sarnoi Mosesi ja celki: vuostemuš bæive, mannod alggobæive bajas dakkat galgak særvegádde goađe tabernakel, laga arka tabernakel sisa dán bieijat galgak, ja arka gáfcat galgak áudda-

gáfcasin. De bævde sisa buftet galgak ja rakadet galgak buok, mi dam ala galgga; sisa biegtat dán galgak ginteljulgid ja gintelid buollatet galgak, ja suoivvasi gallealtar biegtat galgak laga arka áudda bællai, ja gáfcas hængastet galgak tabernakel uvsa oddi. De bajasdakkat galgak boalldemoaffer altar særvvegádde goađe tabernakel buotta; ja bassam gævne biegtat galgak særvvegádde goađe ja altar gasski ja čace dam sisa læikkot galgak. Ja áuddašiljo buok birra biegtat galgak, ja hængastet galgak gáfcas áuddašiljo uvsa oddi. De valddet galgak vuoiddam áljo, ja tabernakel ja buok gaskámid vuoiddat galgak ja basotet, ja basse dat galgga læt. Ja vuoidas leikkit galgak boalldemoaffer altar ala ja buok Ibmelbalvvalusa gaskámi ala, ja basotet galgak altar, ja altar allabasse galgga læt. De gævne ja juolge vuoiddat ja basotet galgak. Ja doalvvot galgak Aron ja su barnid særvvegádde goađe uvsa oddi ja sin čacin bassalet, ja garvotet galgak Aroni basse biftasid, vuoidas su ala gálgatet ja

basotet su galgak, ja pappan sán balvvalet galgga muo; ja áuddan doalvvot galgak su barnid ja garvotet sigjidi biftasidæsek, ja vuoiddat galgak sin, nuftgo acesek vuiddik, ja pappan si galggek balvvalet muo; ja dat vuiddujubme adda sigjidi ja manaidassasek sin mannel pappaamat agalažžat. Moses dagai nuft, dademiold go herra gáčcom læi, nuft dagai. Nubbe jage alggomannod alggobæive bajasdakkujuvui tabernakel. Moses cæggot biejai tabernakel, biejai dam julgid, ja dam fieloid ja muoraid sán bajasbiejai ja bazid, lebbi gáfčas tabernakel bagjel, ja álgaldas gáfčas dam bagjel biejai, nuftgo herra su gáčcom læi. De valdi sán laga, biejai dam arka sisa, rakadi guoddem muoraid, biejai arbmostuolo arka ala, ja buvti arka tabernakel sisa, hængasti áuddagáfčas ja gávcai laga arka, nuftgo herra su gáčcom læi. Bævde sán biejai særvvegádde goattai tabernakel davva bællai áuddagáfčas auddabællai, ja daid basse laibid sán bævde ala biejai herra, nuftgo herra su gáčcom læi. Ginteljuolge sán

biejai særvvegádde goattai buottalakkai goađe gaskbæive bællai, ja daid basse goaloid sán buollati herra čalmi áudast, nuftgo herra su gáčcom læi. De gállealtar sán biejai særvvegádde goattai áuddagáfčas buotta, ja buollati suoivvasid, mak njalgga haja dakkek, nuftgo herra su gáčcom læi. Gáfčas sán hængasti goađe uvsa oddi, ja boalddem oaffer altar sán biejai særvvegádde goađe tabernakel sisamanam saje oddi, ja boalddem oafferid ja bárramuš oafferid dam ala oafferušai, nuftgo herra su gáčcom læi. Litte sán særvvegádde goađe ja altar gasski biejai ja čace dam sisa leiki bassam varas. Ja Moses, Aron ja su barnek giedaidæsek ja julgidæsek dast bassalegje, go særvvegádde goattai si manne, ja go altar oddi si galgge, de bassat si galgge ječaidæsek, nuftgo herra gáčcom læi Moses. Manemusta de áuddašiljo sán dagai goađe ja altar birra, ja uvsa gáfčas sán áuddašiljo oddi hængasti, ja nuft buvti Moses dam dago állašubmai. De gávčai balvva særvvegádde goađe, ja herra hærvasvuotta

devdi tabernakel; ja i mattam Moses særvvegådde goaðe sisa mannat; dastgo balv ároi dam bagjel, ja herra hærvastuotta devdi tabernakel. Go balvva bagjani tabernakel ald, de Israel manak gádidæsek gaikku ja manne ábba sin matke aige; mutto go balvva i bagjanam, de gádidæsek æi gaikkoim áudal go dam bæive, go balv bagjani; dastgo herra balv tabernakel ald ároi bæivveg, mutto ikko dat ÷uvvgimen læi nuftgo dálla ábba Israel dalo ÷almi áudast ábba sin matke aige.

3 M o s e s g i r j e.

1—3. K a p i t a l.

Hærra gáçoi Moses ja sarnoi sunji særvvegådde goaðest ja addi sunji bakkomid boalldem oaffer ja jukkamuš oaffer ja gitos oaffer harrai.

4. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi: cælke Israel manaidi: go olmuš fuomaškættai mæddadusaid dakka, ja dakka maidegen, maid Ibmel gielddam læ: jås dat vuiddujuvvum pap suddo dakka, de suddos áudast hærrai vigetes nuorra vuovsa buftet galgga suddoafferren; ja vuovsa sán buftet galgga særvvegádde uvsá oddi hærra Čalmi oddi, gieđas sán bieđjat galgga vuovsa oaive ala, ja vuovsa gáddet galgga hærra Čalmi áudast; ja pap, gutte vuiddujuvvum læ, vuovsa vara valddet galgga ja særvvegádde goattai buftet; ja vara sisa galgga pap suormes buonjostet ja Čiečča gærde riškotet galgga vara hærra Čalmi áudast basse tabernakel buotta; ja hærra Čalmi áudast varatuttet galgga pap njalgga haja suoivvasi altar Čárvid, mi særvvegádde goađest læ; mutto vuovsa vara, mi bacca, olgus leikkít galgga pap boalddem oaffer altar juolge gurri, mi særvvegádde goađe uvsá áudast læ, mutto buok, mi buoide-mus læ, suoivvasoafferren buftujuvvut galgga boalddem oaffer altar ala; ábba vuovsa

buftujuvvut galgga gáđi šiljo álggoli butes baikkai, gása gunak suppijuvvujek, ja muorai ala dat bálddujuvvut galgga dálain; gudnsagjai dat bálddujuvvut galgga.

Mutto jáš ábba Israel særvegádde mæddaduvva muttom suddoi, ja dakka, maid herra gielldam læ, ja suddo čikkujuvvum læ, mutto šadda almostuvvut, de buftet galgga særvegádde nuorra vuovsa suddo oafferren ja særvegádde goađe oddi buftet; ja særvegádde vuorrasak giedaidesek biegiat galggek vuovsa oaive ala herra čalmi áudast; ja vuiddujuvvum pap vuovsa vara buftet galgga særvegádde goattai, suormes galgga pap vara sisa buonjostet, ja herra čalmi áudast čiečča gærde sán riškotet galgga áuddagáfcas buotta, ja varatuttet galgga altar čárvid, mi herra čalmi áudast læ særvegádde goađest, mutto vara, mi baccam læ, olgus leikkit galgga boalldem oaffer altar juolge gurri, mi særvegádde goađe uvsa áudast læ, buok, mi buoidemus læ, suoivvasoafferren bálddujuvvut galgga

boalddem oaffer altar ala, ja pap dakkat galgga soavatus sin áudast, ja de andagassi sigjidi addujuvvut šadda, ja vuovsa sán buftet galgga gáđi šiljo álggoli ja dam boalddet; dat særvegádde suddo oaffer læ.

Jás oaivamuš suddoduvva ja fuomaš-kættai dakka maidegen, mi gilddujuvvum læ herra su Ibmel bakkomin, go suddo dieđolažžan šadda, de suddo væro sán áddet galgga, ja pap soavatus su áudast dakkat galgga.

Jás guttege olmui gaskast fuomaš-kættai suddoduvva ja dakka maidegen, mi gilddujuvvum læ herra bakkomin, go suddo dieđolažžan šadda, de suddo væro áddet galgga olmuš, ja pap soavatus su áudast dakkat galgga, de andagassi addujuvva.

5. K a p i t a l.

Jás guttege suddo dakka, go valle dakkujuvvut galgga, ja sán læ duodaštægje, go oaidnam læ daihe dietta, ja i cælke, de suddos su bagjelist árru; jás guttege *fuomaš*kættai ja harjanam luondost vale

dakkam læ maidegen dakkat boasstot daihe burist, ja i sán fittim maid dagai, mutto go dasto šadda diettet, de ašalaš læ; ja go ašalažžan duodaštusas sán dakka, atte suddo dakkam læ, de suddo vëro hërrai sán buftet galgga pap oddi, ja soavatus galgga pap su áudast dakkat, de sunji andagassi šadda addujuvvut.

Hërra sarnoi Mosesi: jáš guttege hoapostes maidegen suddoid dakka dam ala, mi hërrai basotuvvum læ, de suddo vëro sán addet galgga, ja de pap soavatus dakkat galgga. Jáš guttege suddoduvva ja dakka maidegen, mi gilddujuvvum læ hërra bakkomi miel, ja i diettam, ašalaš læ, ja værredakko su bagjelist árrö; ja suddo vëro sán áuddan buftet galgga pappi, ja de pap soavatus dakkat galgga dam mæddadusa ditti, maid diedekættai dagai, de andagassi šadda sunji addujuvvut.

Hërra sarnoi Mosesi: jáš guttege suddoduvva ja boassto dago dakka hërra vuosstai ja guoimes gielastalla dam dam dafhost, mi su gitti áskalduvvum læi,

daihe maid guoimestes sán læžža valdam vækald, daihe ærra boassto lakkai, daihe sán læ gavdnam maidegen ja dam doalla ja biettal, ja vela giellasi ala vuordno, de galgga sán ruoftot addet ja suddo væro mafset pap gitti, de pap soavatus galgga dakkat herra Čalmi áudast, ja sunji andagassi dalle addujuvvu.

6. Kapital.

Ja herra sarnoi Mosesi: adde Aroni ja su barnidi daid bakkomid: dat læ lakka boalddem oaffer harrai; dat galgga buollet gæcos ia mietta idded ragjai, ja altardálla Časkakættai buollet galgga, ja biftasides galgga pap bagjelassis valddet, gunaid valddet galgga, go boalddem oaffer dálla duššadam læ altar ald, ja altar bællai ragjat galgga; de biftasides nuollat galgga ja ærra biftasid bagjelassis valddet, ja gunaid gádi šiljo álggoli guoddet butes sagjai galgga; dálla Časkakættai buollet galgga altar ald, i dat Časskat galga; juokke idded buollatet galgga pap muoraid altar ala, boalddem offer rakadet, ja mi buoidemus læ, gitos

oafferen suoivvas oafferen dam ala sán bieggat galgga. Alelessi galgga dálla buollet altar ala; i dat galga časskat.

Nuŧ addi maida Ibmel laga bárramuš oaffer harrai. Ja herra sarnoi Moŧesi: čálke Aroni ja su barnidi: dat læ lakka suddo vëro harrai: gása boalddem oaffer njuvvujuvvu, galgga maida suddo oaffer njuvvujuvvut herra čalmi áudast. Pap däm bárrat galgga, basse baikest dat borrujuvvut galgga, sërveggádde goađe áuddašiljost; mutto juokke suddo oaffer, gæn varra sërveggádde goattai buftujuvvu, soavatusa dakkam ditti, i dat borrujuvvut galga; dálast dat duššen bálddujuvvut galgga.

7. Kapital.

Dat læ lakka vëlggeoaffer harrai: dat læ basse. Gása boalddem oaffer njuvvujuvvu, dasa maida vëlggeoaffer galgga njuvvujuvvut, ja vara galgga pap altar birra riškotet, mutto mi buoidemus læ, suoivvas oafferen dakkujuvvut galgga papast, dállaoafferen herra. Ja papak oase adnet galggek buok oafferidi. Ja

hærra celki Mosesi: cælke Israel manaidi: gutte hærrai gitos oaffer addet aiggo, su gitos oaffer sán áuddanbuftet galgga oaffer addaldakkan hærrai; su ječas giedaiguim hærra dállaoafferid áuddan guoddet galgga; ja altar ala galgga pap suoivvasoaffer dakkat dast, mi buoidemus læ, ja oasse galgga addujuvvut papaidi.

8. K a p i t a l.

Hærra sarnoi Mosesi: valde Aron ja su barnid, ja biftasid ja vuoiddam áljo, suddo væro vuovsa ja guoft vircaid ja væddelitte, man sist surukættes laibek læk, ja gáčo ábba særvvegádde čoakkai særvvegádde goađe uvsa oddi. Moses dagai nuftgo hærra su gáčcom læi, ja særvvegádde bádi čoakkai særvvegádde goađe uvsa oddi. Ja Moses celki særvvegáddai; dat læ dat, maid hærra gáčcom læ dakkujuvvut, ja Moses divoi Aron ja su barnid lagabuid, ja bassali sin čacest; ja pap biftasiguim sán garvoti Aron, boakkanasti su boakkanin; ja radde činaid sán biejai su bagjeli, urim ja thumim, mak arvedattek: čuovgas ja duotvuoda,

radde činaidi sán biejai; papgapper sán biejai su oaivvai, ja papgapper ala dam gallečin, dam basse diadem, nuftgo herra læi gáčcom Moses. De valdi Moses vuoiddam áljo ja vuoidai tabernakel ja buok tabernakel gaskámid ja basoti; čiečča gærde áljo sán riškoti altar ala, ja vuoidai altar ja buok altar gaskámid, ja væikkegævne ja dam juolge ja dam basoti; ja vuoiddam áljo Aron oaive ala sán gálgati ja vuoidai su ja basoti su. De divoi Moses Aron barnid' lagabuid, ja garvoti sigjidi papbiftasid, boakkaniguim sin boakkanasti, biejai papgapperid sin áividi, nuftgo herra læi gáčcom Moses. De áuddan buvti sán vuovsa suddo vær-ron, ja Aron ja su barnek giedaidæsek vuovsa oaive ala bigje. De njuovai Moses vuovsa, valdi vara ja altar čárvid giedaines sán varatutti, ja soavatusa dagai; mutto vara, mi baccam læi, altar juolge gurri sán olgus leiki ja dam basoti. De valdi Moses mi buoidemus læi ja suoivas oaffer dast dagai altar ala. Mutto ábba vuovsa dolli sán baldi gáđi šiljo

älggolist, nuftgo herra su gáčcom læi. De äuddan buvti sän virca boalddemoafferén; Aron ja su barnek bigje giedaidæsek virca oaive ala; de dat njuvvujuvui, vara riškoti Moses altar birra. Virca dagai Moses suoivvas oafferén ja boalddem oafferén ja dállaoafferén herra, nuftgo herra læi Moses gáčcom. De äuddan buvti Moses nubbe virca, basotæme virca, ja Aron ja su barnek giedaidæsek virca oaive ala begje; de dat njuvvujuvui, ja Moses valdi vara ja varatutti Aron älgis bælje vuolle gæce ja su älgis gieda bælje ja su älgis juolge bælje. De gáčoi Moses Aron barnid lagabuid boatet, ja sin älgis bælje vuolle gæce sän varatutti ja sin älgis gieda bælje ja sin älgis juolge bælje; mutto vara, mi baccam læi, riškoti sän altar birra. De valdi sän mi buoidemus læi, ja surukættes laibi væddelittest, mi herra čalmi äudast čuožoi, valdi sän surukættes gakko, äljo laibbegakko ja bæsselaibe ja biejai daid buoide biergo ja čámatas ala, ja de biejai daid Aron ja su barni giedaidi, vai si daid

oafferen addet galgge hërrai, ja Moses valdi daid fastain sin giedast erit, ja dagai daid suoivvasoafferen altar ala áftanaga boalldemoafferin. Dat basotæme oaffer læi, dákkalaš hagjan ja dállaoafferen hërrai. Ja Moses valdi vuoiddemáljo ja vara altar ald ja riškoti Aron ja su biftasi ala, ja sán basoti Aron ja su biftasid, su barnid ja sin biftasid.

Ja Moses celki Aroni ja su barnidi: vuosšat biergo særvvegádde goađe uvsá álggobæld, dast di galggabættet bárrat dam ja laibid, mak basotæme oaffer littest læk, nuftgo gáčcom læm; mutto mi bacca biergost ja laibin, di boalldet galggabættet dála sist. Særvvegádde goađe uvsast æppet di vuolgget galga čiečča bæive, dam bæive ragjai go basotume dakko állasuvvum læ; dastgo čiečča bæive basotæme oaffer din giedaidi bigjujuvvut galgga. Nuftgo ádna bæive dakkujuvvum læ, nuft gáčcom læ hërra soavatusa, din áudast dakkat. Čiečča bæive mietta, ia bæive, di galggabættet særvvegoađe uvsast árrot, ja hërra balvvalusa di galg-

gabættet vutti valddet, amadek jabmet; dastgo nuft munji ravvijuvvum læ hærrast. De dagai dalle Aron ja su barnek buok-rakkan, maid herra gac̄com læi Mosesboft.

9. K a p i t a l.

Gavtsad bæive de ravkai Moses Aron, su barnid ja Israel vuorrasid, ja celki Aroni: valde dal galbba suddo værron ja virca boalddem oafferen; gugtug galggaba vigetæmek læt, ja buvte daid åuddan herra çalmi oddi; ja sardnot galgak Israel manaidi ja cælkket: valddet bokka suddo værron; galbba ja labba, åft jakkasažak ja vigetæmek, boalddem oafferen, vuovsa ja virca gitos oafferen, herra çalmi åudast offeruŝsat ja båramuŝ oaffer, man ala ålljo bigjujuvvum læ; dastgo ådna bæive aiggo herra digjidi ječas almotet. Buok si bufte, maid Moses sigjidi gac̄com læi, særvvegådde goade oddi, ja åbba særvvegådde bađi lagabuid, ja herra çalmi åudast çuožoi. Ja Moses sigjidi celki: dat læ dat sadne, maid herra gac̄com læ din dakkat, de herra hærvasvuotta almotæ-

men læ ječas digjidi; mutto Aroni celki Moses: loaideſt altar luſa, rakad du ſuddo oaffer ja du boalddem oaffer ja daga ſoavatus du ja olbmui áudast; ja de rakad olbmui oaffer addaldagaid, daga ſoavatus ſin áudast, nuftgo herra læ gáčcom. De manai Aron altari, njuovai galbba, mi ſuddo værro læi ſu áudast, ja Aron barnek bufte vara ſu luſa, ſuormas ſán vara ſiſa buonjoſti ja varatutti altar čárvid; mutto dam vara, mi baccamen læi, altar juolge gurri ſán olguſ leiki. Mutto mi buoidemus læi ſuddo oafferest buvti ſán altar ala ſuoivvas oafferem, nuftgo herra læi gáčcom Moses; biergo ja nake báldi ſán dálaſt gádi ſiljo álggoli. De njuovai Aron boalddem oaffer; ja ſu barnek bufte ſunji vara, ja altar birra ſán riſkoti dam; mutto boalddem oaffer bittai bittai mielđ ſi adde ſunji ja oaive, ja daſt ſán ſuoivvas oaffer dagai altar ala. Ja ſiſkeluſaid ſán baſſali ja davtiđ, ja ſuoivvas oafferem ſán daid biejai boalddem oaffer bagjeli. De olbmui oafferaddaldagaid ſán áuddan buvti; bokka ſán

suddo værron valdi olbmui áudast, njuovai dam ja suddo oaffer sán dagai; de áuddan buvti sán boalddem oaffer ja rakadi dam nuftgo goččujuvvum læi. De áuddan buvti sán bárramuš oaffer, valdi dast čárma diev ja suoivvas oafferen altar ala biejai, mutto boalddem oaffertaga; mi idded balvvalussan adnujuvvut galgai. De vuovsa sán njuovai ja virca gitos oafferen olbmui áudast, ja Aron barnek bufte sunji vara, ja dam sán altar birra riškoti; mutto mi buoideamus læi vuovsast ja vircast muttom biergo bittaš ala sán biejai ja suoivvas oaffer sán dagai altar ala, mutto radde biergo ja álgiš čámatas basoti sán hærrai, nuftgo Moses gáčcom læi. De bajedi Aron giedaides olbmui bællai ja buristsivnedi sin, ja sán vuolas njejai, go suddo oaffer, boalddem oaffer ja gitos oaffer doaimattam læi. De manaiga Moses ja Aron særvvegádde goattai, ja go sái olgus báđiga ja olbmuid buristsivnedámen læiga, de idi herra hærvasvuotta buok olbmuidi; ja dálla herra čalmi áudast báđi ja

boalddem oaffer ja dam buoide baldi, mi altar ald læi, ja buok olbmuk áidne dam, ja sagga stuorra illoi si šadde ja muođoidæsek ala manne.

10. Kapital.

Ja Aron barnek, Nadab ja Abihu valdiga suoivvaslittid, biejaiga dála dam sisa ja suoivvasid dam ala biejaiga, ja gilddujuvvum dála sai buvtiga herra oddi, maid sán i gáccom læm. De herra lut dálla olgus báđi ja sáđno duššadi, atte sai jamiga herra áudast. Ja Moses celki Aroni: dat de læ, maid herra sardnom læ, go celki: sist bassen gudniettujuvvut aigom, guđek munji lakkanek, ja gudniettujuvvut aigom buok olmui áudast. Mutto Aron javotaga ároi. De ravkai Moses Misael ja Elsaphan, Ussiel, Aron áce velja, barnek, ja celki sáđnoidi: boatte ja olgus guodde veljaidæde dam basse baikest erit. Herra sarnoi Aroni ja celki: ik galga dán, æige galga du barnek vine daihe garas jukkamušaid jukkat, go særvvegádde goáde sisa di mannamen læppet, amadek jabmet; dat agalaš lak

galgga læt din manaidassadek din maṅ-
 ṅel, ja vai di mattebættet ærotusa dakkat
 ja dāvddat, mi basse ja æppebasse læ, mi
 butes ja buttesmættom læ, ja vai Israel
 manaidi di mattebættet oapatet buok
 daid asatusaid, maid herra digjidi sard-
 nom læ Moses boft.

12. Kapital.

Herra sarnoi Mosesi: cælke Israel
 manaidi: go nisson mana vuostai šadda
 ja riegadatta barnie, de gavtsad bæive s̄an
 birračuppujuvvut galgga, ja s̄ervvegādde
 goade uvsast pappi boalddem oafferen
 addet galgga jakkasaš labba, ja suddooaf-
 feren nuorra duva daihe turtelduva; ja
 pap galgga daid oafferen buftet herra
 čalmi oddi, ja soavatus galgga pap dak-
 kat. Jās ædne labba i suite, de guoft
 turtelduvaid daihe guoft duvvačivgaid
 s̄an addet galgga.

16. Kapital.

Ja herra sarnoi Mosesi, Aron guoft
 barni jabmem maṅṅel, go herra čalmi
 oddi sai boattam læiga ja jabmam læiga.
Herra celki Mosesi: cælke velljasad Aroni,

atte i sán juokke aige oazjo mannat basse tabernakel sisa áuddagáfcas siskebällai arbmstuolo buotta, mi laga arka bagjel læ, amas sán jabmet; dastgo ittet aigom balvvai arbmstuolo bagjel. Go Aron basse tabernakel sisa manna, de mieldes buftet galgga nuorra vuovsa suddo vær-ron ja virca boalldem oafferen. Basse biftasides sán bagjeli valddet galgga, mutto vuost lavggot sán galgga ječas čaccai, ja de dai sisa čagnat galgga; ja Israel manai særvegáddest guoft bokkaid suddo vær-ron sán valddet galgga ja virca boalldem oafferen; ja Aron vuovsa buftet galgga, mi su suddo værro læ, ja soavatus sán dakkat galgga ješječas ja su dalos áudast. Daid guoft bokkaid sán valddet galgga ja herra čalmi oddi daid divvot særve- gádde goađe uvsá oddi. Daid guoft bok- kaid galgga Aron vuorbáallat, nubbe vuorbbe herra, nubbe vuorbbe dam bokka ditti, mi mæccai luittujuvvut galg- ga. Bokka, man ala herra vuorbbe gačča, galgga Aron oafferen buftet ja sud- do oafferen rakadet; mutto bokka, man

ala vuorbbe gačai, atte mæccai luittujuvvut galgga, ællet ja herra čalmi oddi buftujuvvut galgga, vai soavatus dam boft dakkujuvvu, ja de dasto dat mæccai luitujuvvut galgga. De buftet galgga Aron vuovsa, mi su áudast læ, suddo værron, ja soavatus sán galgga dakkat ješječas áudast ja dalos áudast ja vuovsa njuovvat galgga. De dállalitte valddet galgga dievva buolle hilain altar ald erit herra čalmi áudast ja čárma diev fines njalgga haja suoivvasid ja áuddagáčas siskebællai buftet, ja suoivvasid hilai ala gilvvet galgga herra čalmi áudast, atte suoivvasi balv šadda gáčas arbmostuolo, mi laga bagjel læ, amas jabmet; ja vuovsa vara valddet galgga ja suormaines riškotet galgga arbmostuolo áuddabæld bæive bagjanæme guvllui; ja vara čiečča gærde riškotet galgga suormaines arbmostuolo áuddabæld. De bokka njuovvat galgga, mi olbmui suddo værro læ, vara áuddagáčas siskebællai sán buftet galgga, ja bokka varaiguim sán dakkat galgga, nuftgo vuovsa varaiguim sán dagai, riškotet

daid galgga arbmostuolo bagjel ja arbmostuolo áuddabællai; ja tabernakel sist soavatus sán dakkat galgga Israel manai værredagoi, sin mæddadusai ja sin suddoi ditti. I áftage olmuš oaz̄o særvvegádde goadest læt, go Aron sisa manna soavatusa dakkam ditti tabernakel sist, ja dassāci go fastain olgus manna, ja soavatus sán dakkat galgga ješječas ja dalos ja ábba Israel særvvegádde áudast. De vuolgget galgga altar oddi, mi herra Calmi áudast læ, ja dast soavatus dakkat galgga ja vuovsa ja bokka varaid valddet galgga ja altar čárvid varatuttet, ja suormaines čiečča gærde sán riškotet galgga altar ala, butestet ja basotet sán galgga dam Israel manai suddoin erit. Go dam bargo dakkam læ ja go soavatam læ tabernakel ja særvvegádde goade ja altar, de dam ælle bokka áuddan buftet galgga, ja Aron giedaides ælle bokka oaive ala biegtat galgga ja dávdaštet galgga buok Israel manai værredagoid ja buok sin mæddadusaid ja buok sin suddoid, ja daid bokka oaive ala sán biegtat galgga,

ja muttom álbma boft dam mæccai luoitet, ja buftet galgga bokka sin værredagoid avden mæccai. Ja Aron sêrvvegádde goattai mannat galgga ja pap biftasides bagjelistes erit nuollat ja tabernakeli daid guoddet. De lavggot galgga ječas čaccai basse baikest, ja ærra biftasid sán garvotet galgga, de olgus vuolgget galgga ja su ječas boalddem oaffer ja olbmui boalddem oaffer oafferuššat ja soavatus dakkat galgga ješječas ja olbmui áudast, ja suddo oaffer buoidemus gappalagaid buftet galgga altar ala suoivvas oaffereren. Álmai, gutte bokka mæccai buvti, biftasides bassalet ja čaccai ječas lavggot galgga, de oazžo sán ruoftod boattet gáđidi. Mutto suddo væro vuofsa ja suddo væro bokka, gæi varak tabernakel sisa buftujuvvujegje soavatus dakkam ditti, gáđi šiljo álggoli buftujuvvut ja dolli bálddujuvvut galggaba. Sán, gutte daid boaldda, biftasides bassalet ja čaccai ječas lavggot galgga, de oazžo ruoftot boattet gáđidi.

Dat galgga læt digjidi agalaš asatus:

cieccad mannod lågad bæive de galgga-
bættet di bårakættaivuodaid adnet, ja da-
goid æppet di galga dakkat. Dam bæive
soavatus ja buttastus dakkujuvvut galgga
din suddoidædek ditti, vai buttasen di
dakkujuvvubættet hærra cælmī åudast.
Dat galgga læt digjidi vnåinadem bæivve,
ja bårakættaivuodaid di galggabættet ad-
net. Ja pap, gutte vuiddujuvvum ja ba-
sotuvvum læ aces sagjai pappan mannat
balvvalet, sån soavatus dakkat galgga,
basse biftasides sån garvotet ja soavatus
dakkat galgga tabernakel sist, dam ja
særvvegådde goade ja altar soavatet galg-
ga, ja papaid ja åbba olbmui særvvegåd-
de soavatet galgga, soavatus sån galgga
dakkat åft gærde jagest buok Israel
manai åudast buok sin suddoidæsek
ditti.

18. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi; sarno Israel
manaidi ja cælke sigjidi: Mån læm hærra,
din Ibmel. Æppet di galga dakkat
Ægypten ædnam olbmui dagoi mielð,
gåst di læidek, æppetge Kanaan ædnam

olbmui dagoi miel, gása din doalvom, æppet di galga vagjolet nuftgo si vagjo-
lek; muo lagaid di galggabættet doallat,
muo bakkomid di galggabættet dakkat,
atte dai miel ja dai sist di barggabættet
vagjolet. Mán læm herra din Ibmel.
Muo bakkomid ja muo lagaid di galgga-
bættet vuttivalddet; juokke olmuš, gutte
nuft dakka, ællem sán oaz̄žo dago boft.
Mán læm herra.

19. Kapital.

Ja Herra sarnoi Mosesi: sarno ábba
Israel manai særvvegáddai ja cælke sigji-
di: di galggabættet basse læt; dastgo mán,
herra din Ibmel, basse læm. Juokkas̄
ballat galgga ačest ja ædnest, ja muo
vuáinadem beivid di galggabættet doallat.
Mán herra læm din Ibmel. Æppet di
galga æppeibmeli bællai ječaidædek járg-
galet. Mán læm herra din Ibmel. Go
gitos oaffer di aiggobættet njuovvat, de
di oafferuššat dam galggabættet sunji
dákkaš lakkai; oafferuššam bæive ja
nubbe bæive dat galgga borrujuvvut;
mi goalmad bæivvai bacca, dolli dat bæld-

dujuvvut galgga; mutto jás almaken dat borrujuvvu goalmad bæive, de dat bahha læ; gutte bárra, su bagjelist su værredakko árrót galgga; herra basse laga sán læ æppebasotam; dat siello erit valddujuvvut galgga olbmuides gaskast erit! Go di lagjijæppet din ædnam šaddoid, de ik aibasrakkan lagjit galga buokrakkan ædnamestad, ikke juokke gornčalme dán valddet galga. Vidneædnamestad ik juokke muorje dán lagjit galga; muorjek, mak ædnami vuolas gaččam læk, ik galga čoagget; vaivašidi ja vierrasidi daid dán galgak addet. Mán herra din Ibmel læm. Æppet galga suoladet, æppet galga giellastallat, æppet galga bættet nubbe nubbe guoimes. Æppet galga vuordnot giellasiđ muo nama boft, atte Ibmelad nama dán æppebasotak. Mán herra læm. Ik galga dakkat vækkavaldalašvuoda guoibmad ala, ik galga rievadet; bæive bargolažai bargo balka ik duokkenad doallat galga ia mietta idđedi. Bæljætæme ik galga garrodet, čuovgatæme oddi ik galga biegtat járralattem oame;

mutto Ibmelest ballat galgak. Mån hær-
ra læm.

Dubmidedin de ik galga verid dak-
kat, ik galga vaivašid bagjelgæccat, ik
galgga suddogaslaš alagvuoda bællai gæc-
cat; vanhurskesvuodain dubmit galgak
guoibmad.

Ik galga olbmuidad gaskast vagjolet
nuftgo olmuš, gutte sælggebæld sardno; ik
galga viggat bivddet guoibmad varaid.
Mån hærre læm. Vaimostad ik galga
velljad vašotet, mutto cuoigodet galgak
guoibmad, amad suddo bagjellasad vald-
det su ditti. Ik galga jeccad mafset, ik
galga moare doallat duokkenad olbmui-
dad manai vuosstai, mutto guoibmad
rakkasen dån adnet galgak nuftgo jesjecc-
cad. Mån hærre læm.

Muo bakkomid galggabættet di
doallat.

Æppet galga haveduttet rubmašida-
dek jabmam olbmui ditti, æppetge sisa-
buollatet girje mærka jeccaidædek bagjeli.
Mån læm hærre.

Ik galga æppegudniettet nieiddad

addededin su furuſet, amas ædnam fuor-
ravuodaid dakkat ja fasstot.

Muo vuainadem beivid di galggabæt-
tet doallat, ja balost ja gudnest di galg-
gabættet adnet muo basse sanid. Mån
læm hærra.

Æppet galga vuolgget sin lusa, gu-
dek jabmid vuornotek, æppetge raðe sist
di galga áccat, gudek noaiddevuodaid
dakkek, amadek buttesmættosen di jeçai-
dædek dakkat sin boft. Mån læm hærra,
din Ibmel.

Çuožželet galgak su oddi, gæst çur-
gis vuovtak læk, boares olbmuid gudniet-
tet galgak ja Ibmelestad ballat. Mån
læm hærra.

Go veris olmuš du lut ælla ædname-
stadek, æppet di galga su vaivedet. Veris
olbmuid din gaskast di adnet galggabæt-
tet nuftgo din jeçaidædek olbmuid, ja
rakkasen dán adnet galgak su, nuftgo ješ-
jeçad; digis maida gussto veris olbuk
læidek Ægypten ædnamest. Mån læm
hærra din Ibmel.

Duomo sist æppet di galga verid

dakkat, æppet alanin, æppet viegoin, æppet mittoin. Rieftes viekkam ja mittedam gaskamid di galggabættet adnet.

Di galggabættet doallat buok muo bakkomid ja buok muo lagaid, ja dai miel di galggabættet dakkat. Mån læm herra.

20. Kapital.

Herra sarnoi Mosesi: Israel manaidi cækket, galgak: Juokke Israel olmuš, gutte æppeibmeli, Moloki manas oafferušša, jabmet galgga, gedgiguim sãn goddujuvvut galgga, sãn æppebasotam læ muo basse nama. Jås guttege væke daihe radid sist bivdda, guđek jabmid vuornotek ja guđek noaiddevuođaid dakkek, su vuosstai muo cælmid mån biejam ja erit javkkadet aigom su olbmuides gaskast. Basotækket ječaidædek ja šaddat bassen; dastgo mån læm herra din Ibmel; doallat muo bakkomid ja dakkat dai miel! Mån læm herra, din basotægje.

Duodairakkan gutteikkenessi aces daihe ædnes garrod, sãn goddujuvvut

galgga. Sån garrodam læ aces daihe ædnes, su varak su bagjeli!

Gutte fuorraid dakka nubbe olbmu gališguimin goddujuvvut galgga, ålmai ja nisson. Basse olbmuk di galggabættet læt munji, dastgo mån din hærra basse læm.

Go ålmai daihe nisson riæbma jabmid vuornotet daihe noaiddevuodaid riæbma dakkat, jabmet galgga; gedgiguim si goddujuvvut galggek, sin varak sin bagjelist årrot galggek.

21. Kapital.

Papak galggek basse læt sin Ibmel åudast, æi si galga sin Ibmel nama æppebasotet; basse pap læ su Ibmel åudast; dastgo Ibmel laibid sån oafferušsamen læ, ja basse sån galgga læt digjidi, dastgo mån hærra læm basse Ibmel ja din basotægje læm.

22. Kapital.

Muo bakkomid papak galggek doallat, amasek suddoid bagjelassasek buftet ja daidi jabmet, go muo bakkomid si

æppebasotek. Mån læm herra sin basotægje.

Herra sarnoi Mosesi: sarno Aroni ja su barnidi ja buok Israel manaidi, ja cælke: gutteikkenessi vëro mafsooaffer, gitos oaffer ja addaldagaid adda læppadusa miel daihe ælto mielalašvuoda miel, de dat aibas vigetaga galgga læt, lekkus stuorra šivet daihe smavva šivet, vigetæbme dat galgga læt, jås dokkit galgga; i mikkege vigid gavdnujuvvut galga dast.

Muo bakkomid di galggabættet doallat, ja dai miel di galggabættet dakkat. Mån læm herra! Æppet di galga æppebasotet muo basse nama, atte bassen mån gudniettujuvum ja balvvaluvum Israel manai gaskast.

23. K a p i t a l.

Herra sarnoi Mosesi: sarno Israel manaidi ja cælke sigjidi: herra basse bæivek, go basse čoagganemid di čoakkai galggabættet gáčcot, dak læk: guda bæive buok dakko dakkujuvvut galgga, čiečad bæive læ sabbat vuainadem bæive,

basse čoagganæme bæivve. Vuostas man-
 nod njæljad nubbe lakkai bæive de
 bæssači alggo læ hærra áudast. Bæssači
 mannel di čiečča vakoid galggabættet læk-
 kat, dam bæive ragjai, mi čiečad vuáin-
 dem bæive mannel boatta, vit låge beivid
 di galggabættet lakkat, de basse čoagga-
 næbme galgga læt digjidi, ja dat læ hellu-
 daga basse bæivve. Čiečad mannod algo
 bæive de basse čoagganæme bæivve (áđđa
 jage bæivve) galgga læt digjidi. Čiečad
 mannod lågad bæive de basse čoagga-
 næme di galggabættet adnet, dat læ soa-
 vatus bæivve, go soavatus din áudast dak-
 kujuvvut galgga hærra din Ibmel čalmi
 áudast. Čiečad mannod viđad nubbe
 lakkai bæivve læ lasstagáđi basi alggo-
 bæivve, čiečča bæivek læk basse bæivek,
 algo bæivve ja gavtsad bæivve galgga læt
 vuáinadem bæivve. Dak læk hærra ba-
 sek, go basse čoagganemid di galggabættet
 čoakkai gáččot, go hærrai di galggabættet
 dállaoafferid addet ja boalddem oafferid
 ja bárramuš oafferid, njuovvam oafferid
 ja jukkamuš oafferid æreb dai ærra hærra

vuainadem beivi, ja æreb din addaldagai
din læppadusai ja din æftomielalaš oafferi,
maid hærrai di galggabættet addet.

24. Kapital.

Muttom israelitalaš nisson ja ægyptalaš ålbma bardne olgus manai Israel manai gasski ja riddališgáđi muttom israelitalaš ålbmain gáđi šiljost, ja israelitalaš nisson bardne "Nama" bilkkon ani ja dam garrodi, ja Moses oddi sán dálvuvjuvui. Hærra sarnoi Mosesi: doalvo su, gutte garrodi, gáđi šiljo ålggoli, ja buokak, guđek gulle, giedaidæsek su ala bieijat galggek, ja åbba særvvegådde gedgiguim su gáddet galgga. Cælke Israel manaidi: gutte Ibmel garrod, su bagjelist suddo årrot galgga. Gutte hærra nama bilkkon adna jabmet galgga.

Go olmuš olbmu gádda, de jabmet galgga; go olmuš šivet gádda, de mafset galgga šivet šivetest. Gutte olbmu lattoid vahagatta, su vuostai dakkujuvvut galgga, nuftgo sán dagai: vahag vahagest, čalbme čalmest, badne banest, dat vahag, *maid* olmuš olmui dakkam læ, sunji

dakkujuvvut galgga. Gutte šivet gádda mafset galgga dam, go olmuš olbmu gádda, de goddujuvvut galgga.

25. Kapital.

Go velljad vaivašen šadda, ja su ællo nákkagoatta, de væketet dán galgak su, jáš vela dušše veris olmuš ja guosse sán læžža, vai du lut oažžo ællet. Avke daihe vuoto ik áccat galga sust, mutto Ibmelestad ballat galgak, vai velljad oažžo ællet áftanaga duin. Ik galga sunji ruđaid addet vuoto ditti, ikge bárramušaid dán sunji addet galga du ječčad vuoto varas.

26. Kapital.

Æppeibmelid æppet di galga aldsedek dakkat, daid balvvalet, dastgo mán læm herra din Ibmel, muo basse sanid ja muo basse tempel di balost ja gudnest galgabættet adnet. Din gaskast árrot aigom, ja muo siello i galga din ucašet. Din gaskast vagjolet aigom, din Ibmel aigom læt, ja di galgabættet læt muo olbmuk. Mutto jáš di æppet gula muo, jáš æppet buok dai ravvagi mielđ di barga dakkat.

jás di muo bakkomid ucašæppet, jás din siello muo lagaid bagjelgæcca, atte buok muo bakkomid di æppet viga dakkat, atte muo litto di doagjabættet, de čalmidam din vuostai biejam; doargestægje vaimo digjidi addam, lassta, mi ædnami gæcca, din baldatet galgga, ja batarad-dat di galggabættet, jásjoge i áftage læk, gutte doarradalla.

Dak læk dak asatusak, bakkomak ja lagak, maid Moses boft hærre addi Sinai varest.

4 M o s e s g i r j e.

1. K a p i t a l.

Hærre sarnoi Mosesi Sinai mæcest særvvegádde goadest nubbe jage nubbe mannod vuostas bæive sin vuolggem mannel Ægyptenest: valddet olbmu lågo buok *Israel* manai særvvegádde bagjel, guoft

låge jakkasažai rajast, ja dam age bagjel, guđek soatteværojoid mattek adnet. Dat olbmui lækko læi, maid Moses ja Aron ja Israel guoft nubbe læk kai sæk kagoddi oaivamužak lokke, 603,550 ålbmak, mutto Levitalažak æi læm lokkum dam særvvai; dastgo hærra læi asatam sin laga tabernakel varas, ja aive dam si balvvalet galgga.

2. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi ja Aroni: Buok Israel manak gådidesek dakkat galggek, juokkas livgas balddi vanhemiðesek dalo mærka mielð; særvvegådde goaðe birra si gådidesek dakkat galggek. Åuddabællai, bæive bagjanæme guvllui, galggek dak nuft divvot jeðaidesek: Juda goaðe livg væggaiðesguim; su balddi galgga Isaskars sæk kagådde gådides adnet, ja Sebulon sæk kagådde. Buokak, guđek Juda gådii særvvai lokkujuvvujegje, 186,400 ålbmak legje, væggaiðesek mielð; dak åudast mannat galggek. Ruben goaðe livg ceggijuvvut galgga gaskbæive guvllui; su balddi galgga Simeon sæk kagådde gådides adnet ja

Gad sákkagádde. Buokak, guđek Ruben gáđi særvvai lokkujuvvujegje, 151,450 álbmak legje, ja si nubbe joavkkon mannat galggek. De særvvegádde goatte boattet galgga Levitalažai gáđiguim gasko buok vægai sist. Ephraim goađe livg bæive illosæme guvllui ceggijuvvut galgga; su balddi galgga Manassa sákkagádde gáđides bajasdakkat, ja Benjamin sákkagádde. Buokak, guđek Ephraim gáđi særvvai lokkujuvvujegje, 108,100 álbmak legje, ja dak boattet galggek goalmad joavkkon. Dan goađe livg gaskia guvllui ceggijuvvut galgga; su balddi galgga Aser sákkagádde gáđides bajasdakkat, ja Naphthali sákkagádde. Buokak, guđek Dan gáđi særvvai lokkujuvvujegje, 157,600 álbmak legje, ja dak maŋemuš joavkkon mannat galggek.

Levitalažak æi læm lokkujuvvum Israel manai olbmulákkoi, nuftgo hærra gáčcom læi Moses. Nuftgo hærra gáčcom læi Moses, nuft si gáđidæsek bajasdakke ješ gutteg livgas mielđ, ja nuft si manna-

men legje buokak vanhemidæsek daloi miel.

3. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi: doalvo Levi såkkagådde dek lagabuid, ja divo dam pap Aron çalmi oddi, ja balvvalet si galggek su ja doaimatet si galggek, mi doaimatuvvut galgai sust ja ábba særvvegåddest, tabernakel balvvalusa Levi såkkagådde dakkat galgga, ja márras galggek Levitalažak adnet særvvegådde tabernakel galvoi áudast, ja mi máraštuvvut galgga Israel manai áudast, atte si tabernakel balvvalusa bagjelassasek valddek; ja Aroni ja su barnidi dán addet galgak Levitalažaid, dak sunji addjuvvum læk Israel manai gaskast; mutto Aron ja su barnid dán asatet galgak papamat doaimatet. Buok ærra olbmuk, guðek ribmik papamat dakkat, jabmet galggek. Vela sarnoi hærra Mosesi: gæç, Israel manai gaskast Levitalažaid mån valddam læm buok sin sagjai, guðek vanhemidæsek algošaddok læk, guðek ædnehæg ravastek Israel manai gaskast, ja Levita-

lažak muo galggek læt; dastgo muo buok algošaddok læk; dam bæive go buok Ægypten ædnam algošaddoid mán goddim, de basotim mán aldsim buok Israel algošaddoid, sikke olbmui ja šiveti gaskast; dak galggek læt muo.

Hærra sarnoi Mosesi Sinai mæcest: låga Levi manaid sin vanhemiðæsek daloi ja ságai mielð; buok ålbma bæle olbmuid låkkat galgak, guðek mannod boares læk ja dam bagjel. Hærra sane mielð lågai dalle Moses, nuftgo sán goččujuvvum læi. Levi barnek legje Gerson, Kahat ja Merari. Gersonitalažak, guðek lokkujuvvujegje, 7500 albmak legje. Gersonitalažai sakkagåddi goaðek tabernakel mañabæld legje bæive illošæme guvllui. Kahatidalažak, guðek lokkujuvvujegje, 8,600 albmak legje. Kahatidalažai sakkagåddi goaðek tabernakel oarjabæld legje. Meraritalažak, guðek lokkujuvvujegje, 6,200 albmak legje, ja sin sakkagoddi goaðek tabernakel davvabæld legje. Mutto si, gæi goaðek særvægådde goaðe åuddabæld ja bæive ba-

gjanæme guvllui læk, Moses ja Aron ja su barnek dak læk, gæi gitti tabernakel åskalduvvum læ; buok ærra olbmuk, guðek tabernakel lusa lakkanek, jabmet galggek. Buok Levitalažak, gæid Moses ja Aron lågaiga hærra sane mielð, sin sågaidæsek mielð, buok ålbma bæle olbmuk, guðek mannod boares legje ja ðam bagjel, legje 22,000.

4. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi ja Aroni: låk-
kat ðåi galggabætte Kahat barnid, guðek
30 jagid boares læk ja gidða 50 jagi
boaresvuoða ragjai, særvvegådde goaðe
balvvalusa dakkam ditti. Go Israelitala-
žai goaðek gaikkujuvvut galggek ja mat-
kesek mielð si vuolget galggek, de Aron
ja su barnek boattet galggek tabernakel
ja buok gaskåmid guððejo sisa garrat ja
njuorjo nakid ålgomuš guððejon si adnet
galggek. De vuost boattet galggek Ka-
hat barnek guoddem varas; tabernakel
ješ æi si oazõ likatallat, amasek jabmet.
Aron ja su barnek boattet galggek ja
biegjat juokke ålbma barggosis ja guod-

dem sagiasis, æi si oažo boattet gæçadet, moft Aron ja su barnek tabernakel guđđejo sisa bigjek. Særvegádde goatte guđdujuvvut galgga Gersoni ja Merari barnin, guđek maida lokkujuvvujegje, sin, guđek 30 jagid boares legje ja gidda 50 jagi boaresvutti. Buok Levitalažak, guđek nuft lokkujuvvujegje ja asatuvvujegje særvegádde goađe balvvalusa dakkat, ja guđek guoddet galgge særvegádde goađe ja buok Ibmel balvvalusa gaskámid, 8,580 álbmak legje.

6. Kapital.

Ja herra sarnoi Mosesi: sarno nuft Aroni ja su barnidi: dai saniguim buristsivnadusa di lákkat galggabættet Israel manai bagjel.

Herra buristsivnedifçi du ja varjalifçi du!

Herra čuovgatifçi čalmides du bagjel ja lifçi dunji armogas!

Herra bajedifçi čalmides du ala ja addaši dunji rafhe! Ja muo nama si sardnot galggek Israel manai bagjel, ja *man* sin buristsivnedet aigom.

7. Kapital.

Go Moses bajasrakadam læi tabernakel, de vuoidai sán dam, ja basoti dam ja buok galvoid, altar ja buok galvoid, ja buok Israel guoft nubbe lákkai oaivamužak oafferidæsek bufte. Go Moses særvvegádde goattai manai hërrain sardnot, de suobman sán gulai, mi sunji sarnoi arbmostuolo ald, mi laga arka bagjel, læ, guoft Kerubim gaskast, ja hërra suin sarnoi.

8. Kapital.

Hërra sarnoi Mosesi: valde Levitalažaid Israel manai gaskast, ja butestet dán galgak sin, soavatus čace dán galgak sin ala riškotet, ja ábba sin rubmaš si vajoldet galggek nibin, biftasidæsek basalet ja ječasek butestet si galggek. Guoft nuorra vuovsai valddet dán galgak oafferen ja bárramuš oaffer valddet galgak. Levitalažaid lagabuid buftet galgak særvvegádde goade oddi, ja čoakkai gáčcot galgak ábba Israel manai særvvegádde, de Levitalažaid ain lagabuid bærra čalmi oddi gáčcot galgak, ja

Israel manak giedaidæsek Levitalažai ala bieġat galggek. De doalvvot galgga Aron Levitalažaid herra čalmi oddi Israel manai basse oafferen herra balvvalet. Mutto Levitalažak giedaidæsek bieġat galggek vuovsai áivi ala, nubbe vuofsa suddo værro læ, ja nubbe boalldem oaffer, soavatus dakkam ditti Levitalažai áudast. Go dán sin butestam ja basotam læk, de balvvalet galggek Levitalažak særvvegádde goađe sist; munji dak addujuvvum læk Israel manain; Israel manai algošaddoi sagjai mán læm valddam sin, dam bæive go buok Ægypten ædnam algošaddoid mán časskim, de aldsim mán basotim buok algošaddoid; Levitalažak galggek Israel manai balvvalusa dakkat særvvegádde goađe sist.

Moses, Aron ja ábba Israel manai særvvegádde dakke dal Levitalažaiguim, nuftgo herra gáčcom læi. Go Levitalažak buttasen dakkujuvvum legje ja soavatuuvvum ja basotuuvvum legje, de si bätte ja balvvališgátte særvvegádde goađe sist Moses ja Aron čalmi áudast.

9. Kapital.

Dam bæive go tabernakel bajasdak-kujuvvum læi, de gávčai balvva laga tabernakel; mutto ækkedest áidnujuvui nuftgo dálla tabernakel bagjel idded ragjai. Nuft alelessi læi, balvva gávčai tabernakel, mutto ikko su habme læi nuftgo buolle dálla, ja go balvva tabernakel ald bagjani, de gaikku Israel manak gáđidæsek, ja gása balvva ječas vuolas luiti, dam baikkai bajasdakke Israel manak gáđidæsek; herra sane ala gaikku Israel manak gáđidæsek, ja herra sane ala gáđidæsek si bajasdakke; goas balvva ječas vuolas luiti, dasa gáđidæsek si bigje; ja go balvva ædnag beivi mietta tabernakel bagjel ároi, de Israel manak herra bakkomid vutti valdde ja æi vuolggam, ja go dušše soames bæive balvva ároi tabernakel bagjel. Herra sane ala si árromen, ja herra sane ala si sirddemen legje. Go balvva ækkedest iddedi ároi, ja go iddedest bagjani, de si gáđidæsek gaikku; læigo igja daihe bæivve, go balvva bagjani, de si jotte; jás balvva ároi

guoft bæive daihé mannod, daihe jage ároi, atte dat tabernakel bagjel ároi, de árromen legje maida Israel manai goađek, ja æi si daid gaikkom; herra sane ala si gáđid dakke ja herra sane ala si gaikku; herra bakkomid si vuttivaldde-men legje su sani miel Moses boft.

10. Kapital.

Herra sarnoi Mosesi: daga aldsid guoft silbba basunaid, ja daid dán adnet galgak særvvegádde čoakkai gáčcot, ja go goađek gaikkujuvvut galggek. Go basunak hiljet čojatuuvuba, de ábba særvvegádde du oddi čoagganet galgga særvvegádde goađe alggobællai; go nubbe basun hiljet čojatuuvu, de oaivamužak Israel tuhati bagjel galggek čoakkai boattet du oddi; go garraset dak čojatuuvuba, de galggek si, gæi goađek bæive bagjanæme guvllui læk, gádidæsek gaikkot; go nubbe gærde dak garraset čojatuuvuba, de galggek si, gæi goađek gaskbæive guvllui læk, gaikkot gádidæsek. Papak, Aron barnek, galggek čojatet basunaid. Go soattai di mannabættet vašalažaidedek vuosttai, de

galggabættet di garraset basunid čuojatet, vai herra din l̄bmel din muitta, vai vašalažaidædek giedast, di bestujuvvubættet. Din illodek beivin ja basse beivin basunak. Čuojatuvvut galggaba, go boalddem oafferid ja gitos oafferid di, buftebættet herra.

Nubbe jage nubbe mannod guoft l̄gad bæive de bagjani balv laga arka ald erit, ja Israel manak vulgge ja manne Sinai mæcest, ja balvva ječas vuolas luiti Paran mæccai. De si vulgge galm bæive matke herra varest, ja herra litto arka manai galm bæive matke sin åudast vuainadem saje sigjidi åccat, ja herra balv sin bagjelist åroi bæivveg, go sirddemen si legje. Go arkka matkkai mannamen læi, de celki Moses: bagjan, herračæmek, vai du vuosstaičuožžok biedgganek, ja vai du vašalažak du čalmi åudast bataraddek! ja go si årostegje, de celki Moses: boade ruoftot, herračæmek, Israel duhat låge duhat lusa!

11. Kapital

Mutto go olbmuk vaiddelæmen legje

ja nimmurišgátte, de herra dam gulai ja bahhan dam ani; ja herra moarre buolai, ja herra dálla buli sin gaskast ja dušsadæmen læi ålgomuš gádid. De čuorvogátte olbmuk Mosesi, ja Moses herraí rákkadalai, de dálla časkai. Mutto dak joavdelas olbmuk, guđek sin gaskast legje, biergo anestuvvašgátte, ja Israel manak čierrogátte ja celkke: gi adda migjidi biergo bárrat? dast i læk go dušše dat Manna čalmidæmek áudast. Moses gulai olbmuid vaiddelæmen, ja herra sagga moarrai šaddai, ja Moses čalmi áudast dat bahha læi. De biege bádi herrarast, ja mærast dat loddid buvti ja gádi baikkai daid vuolas luiti. De likke olbmuk bajas ja loddid čágge, mutto bierggo ain sin bani gaskast árodedin, áudal go dat borrujuvvum læi, de buollai herra moarre olbmui vuosstai, ja herra časki olbmuid sagga stuorra sormin.

13. K a p i t a l.

Herra sarnoi Mosesi: bieja álbmaid áudastad Kanaan ædnam iskadet, maid Israel manaidi addam, álbma juokke

sakkagádest, ja oaivamužak dak galggek læt. 40 beivi gæcest de si ruoftot bätte ædnam iskadæmest; ja si bätte ja vulgge Moses, Aron ja ábba Israel særvvegádde lusa Kadesest Paran mæcest, ja vastadus si adde sigjidi ja ábba særvvegáddai, ja čajetegje ædnam šaddoid, ja si muittalegje Mosesi ja celkke: mi háðimek dam ædnami, ja mielkke ja honning galle gálgga, ja dast ædnam šaddo læ; mutto gievv læk ædnam olbmuk, nannosak ja stuores læk gavpugak, ja daid stuorra olbmuid Anakitalažaid mi áinimek; Amalekitalažak assek oarja ædnamest, Hethitalažak, Jebusitalažak ja Amoritalažak bagje ædnamest assek, mutto Kananitalažak mæra gaddest ja dæno Jordan gadde mietta. Kaleb jaskodattamen læi olbmuid ja celki: vuolgop mi ja oamastækkop mi dam ædnam, galle mi dam vuoittep. Mutto dak álbmak, guđek áftanaga suin ædnam iskadam legje, celkke: æp mi mate dai olbmui vuostai mannat, dastgo gievv rabbo si læk go mi, ja buok bahha sagaid si dam ædnam birra sardnu Israel ma-

naidi, ja celkke: dat ædnam olbmuides bårra, ja buok dak olbmuk, gæid åinimek, hui stuorra olbmuk læk; daid hirbmad stuorra ja giévr olbmuid, Anakitalažaid, mi åinimek, sin čalmi åudast mi læimek dego rasselåkkok.

14. Kapital.

De bajedi åbba særvvegådde jenas, ja gæcos ia čierromen legje olbmuk; ja buok Israel manak nimmuregje Moses ja Aron vuosttai, ja åbba særvvegådde sådnoidi celki: vare mi jabmam lifčimek Ægypten ædnami; vare mi dam mæccai jabmam læimek! Manditti doalvo hærra min dam ædnami, atte goddujuvvut mi galggap mikiguim, atte min nissonak ja min manak salačen dakkujuvvut galggek; alma migjidi buoreb lifči Ægypteni ruoftot maccat, ja nubbe nubbai celki: biegiop mi oaivamuš bagjellasseme, ja maccop mi ruoftot Ægypteni! De mannaiga Moses ja Aron muodoidæsga ala åbba Israel manai særvvegådde čoagganæme čalmi åudast, ja Josva, Nun bardne, ja Kaleb, Jephunne bardne, celkiga: jås

hærra min dokkitæẓẓa, de doalvvo sãn min dam ædnami ja migjidi dam ſiega ædnam adda; allet læge æppegulolaſ hærra vuosstai, de æppet di darbaſ ædnam olbmuin ballat, hærra minguim læ, allet bala! De gaçoi ábba særvvegádde, atte sãdno gedgiguim goddujuvvut galgaiga, mutto de áidnujuvui hærra hærvasvuotta særvvegádde paulunast buok Israel manain. Hærra celki Mosesi: man gukka aigguk dak olbmuk muo bagjelgæççat, goas aigguk si muo ala ásskogoattet buok daid mærkaid oainededin, maid sin gaskast mãn dakkam læm; gukkago gillat galgam dam bahha særvvegádde, cælke sigjidi: nuft duot go ælam, cælkkæ hærra, nuftgo di sardnom læppet, nuft digjidi dagam, dam mæççai din rubmaſak gaççat galggek, æppet di galga dam ædnami bæssat, man ditti giëttam mãn bajedim ja maid læppedim digjidi árromsagjen, ærebgo Kaleb, Jephunne barne, ja Josva, Nun barne. Din smavva mannaçak, gæi birra di celkidek, atte si salaçen dakkjuvvumen legje, sin mãn sisadoalvom, ja

si galggek oazžot dam ædnam, maid di læppet bagjelgæccam; mutto din jabmam rubmašak baccet galggek mæccai; ja din manak galggek 40 jagid mæcest vagjolet, dassači go buok din rubmašak gæccam læk mæccai. Ædnam iskadæme beivi miel, nabmalassi 40 jagid din værredagoidædek di galggabættet guoddet, jakke juokke bæive åudast go ædnam di iskaidæk, dat læ 40 jagek. Dak ålbmak, guđek daid bahha sagaid sardnom legje ædnam ala, si goddujuvvujegje, mutto Josva ja Kaleb baciga heggi.

16. Kapital.

Korah, Jizehar bardne, gutte Kahath bardne læi, Levi bardne, valdi Dathan ja Abiram, Eliab barnid, ja On, Peleth barne, Ruben barne, guoibmenes, ja si čuožželegje Moses vuostai åftanaga 250 ålbmaiguim Israel manain, guđek oaivamužak legje særvvegåddest, særvvegåddest vallijuvvum, gudniettujuvvum ålbmak; ja čoakkai si bätte Moses ja Aron vuostai ja celkke sådnoidi: di valddebættet aldsedek appar stuorra famo; dastgo

ábba dat særvvegádde læk buokak basse
 olbmuk, ja herra sin gaskast læ; manne
 aledæppe dái ječaidæde herra særvve-
 gádde bagjel? Go Moses dam gulai, de
 luiti sán ječas muođoides ala Ibmel áu-
 dast, sarnoi Korahi ja su joavkkoi ja
 celki: itten aiggo herra diettevassi addet,
 gi læ su, ja gi læ basse, gæn sán luoit-
 taldsis lakkanet; gæn sán valji, su sán
 adda aldsis lakkanet. Dakkat dalle nuft:
 valddet aldsedek suoivvaslittid, sikke
 Korah ja ábba su joavkko, biegtat itten
 dála dai sisa, ja biegtat suoivvasid dai
 ala herra áudast; ja dat álmai, gæn herra
 vallje, sán læ basse. Moses celki Kora-
 hi: boađe dán itten dek herra čalmi
 oddi áftanaga ábba du joavkoinad, dán
 ja si ja Aron; juokkaš valddet galgga
 suoivvaslittes, suoivvasid dam sisa. bie-
 gtat, ja buftus juokkaš suoivvaslittes hær-
 ra oddi, 250 suoivvaslittid, ja dán ja Aron
 valddet galgga guabba suoivvaslittes. De
 valdi juokkaš su suoivvaslittes, biejai dála
 ja suoivvasid dam ala, ja særvvegádde
 goađe uvsa álggobæld si čuožžomen legje,

ja maida Moses ja Aron. Mutto Korah
 čoakkai gáčoi ábba særvegádde sádno
 vuosstai særvegádde goáde uvsá oddi;
 ja de áidnujuvui hærri hærvasvuotta ábba
 særvegádest. Hærri sarnoi Mosesi ja
 Aroni ja celki: vuolgge dam særvegád-
 de lut erit, fakistaga dam duššen dagam!
 Mutto sái muodoidæsga ala manaiga ja
 celkiga: Buokvægalaš, buok sivnadusa
 vuáinai Ibmel! go áft álmai suddo dakka,
 aigokgo ábba særvegádde moárest adnet?
 Hærri sarnoi Mosesi ja celki: cælke nuft
 særvegáddai: vuolge Korah, Dathan ja
 Abiram gádi birra lut erit. Ja Moses
 čuožželi, ja Dathan ja Abiram lusa ma-
 nai, ja Israel vuorrasak čuvvu su; ja
 særvegáddai sán nuft sardnogádi: vuolg-
 get dai ibmelmættom olbmui gádi lut
 erit,-ja allet mana likkatallat maidegen,
 mi sádnost læ, amadek di buok sádno
 suddoidi hævvanet. De si Korah, Da-
 than ja Abiram gádi lut erit vulgge;
 mutto Dathan ja Abiram vuolggam læiga
 olgus, ja gádidæsga uvsí álggobæld sái
 čuožoiga, ja sádno akak, barnek ja smavva

manak. Ja Moses celki: dast di galgabættet dāvddat, atte herra muo bie-gjam læ buok daid dagoid dakkat, ja atte muo jeccam miela miel daid im læk dakkam; jås dak jabmemen læk nuftgo ærra olbmuk, ja jås rangastuvvut si saddek nuftgo ærra olbmuk, de herra i læk bie-gjam muo; mutto jås herra mai-degen oavdoid dakka, atte ædnam njalmes ravast ja sin njella, ja buok mi sist læ, ja ælle hæggast si helveti vuolasmannek, de di dāvddabættet, atte dak ælbmak bagjelgæccam læk herra. Ja dappatuvui, aido go daid sanid sãn sardnom læi, de sin vuold luoddani ædnam, ja njalmes ædnam ravasti ja njelai sin ja sin gådïd, ja buok Korah olbmuid ja buok sin æloid; ja ælle hæggast si buokak vuolas njegje helveti, ædnam gävcai sin bagjel, ja særvvegådde sist erit si hævanegje. Ja buok Israelitalazak, gudëk sin birra cüzžu, bataradde sin biškodedin, ja celkke: ellus ædnam min njellu. Mutto dälla badi herra lut ja dušsadi

daid 250 álbmaid, guđek suoivvasid oafferuŝše.

Mutto nubbe bæive de nimmuri ábba Israel manai særvegádde Moses ja Aron vuosstai ja celki: dái læppe herra olbmuid gáddam. Mutto go særvegádde čoakkai manai Moses ja Aron vuosstai ja særvegádde goađe guvllui ječas járggali, gæc, de balvva gávčai dam, ja herra hærvasvuotta áidnujuvui, ja Moses ja Aron báđiga særvegádde goađe oddi. Ja herra sardnogáđi Mosesi: vuolge dam særvegádde sist erit, ja dallanaga dam duŝsadæmen læm! mutto sái muođoidæsga ala manaiga, ja Moses celki Aroni: valde suoivvaslitte, bieja dála dam ala altar ald erit, bieja suoivvasid dasa, mana hoapost særvegádde lusa, ja daga soavatus dam áudast, dastgo Ibmel moarre já boattam læ, gifse já alggam læ! De dagai Aron, nuftgo Moses gáčcom læi, ja viekkali særvegádde sisa, ja gæc, gifse já alggam læi olbmui gaskast. Ja suoivvasid sán valdi ja dagai soavatus olbmui áudast, ja jabmi ja elli gaskast sán čuožoi,

ja gifse árosti. Mutto guðek dam gifsai jabme 14,700 legje, æreb dai, guðek Korah ditti jabme. Ja Aron háði ruoftot Moses lusa særvvegádde goattai, ja áro-stam læi gifse.

17. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi: sarno Israel manaidi, ja valde sist guoft nubbe lákkai sábid, soabe juokke sákkagáddest, sin oaivamužain, ja čale juokke álbma nama su soabe ala; mutto Aron nama čallet galgak Levi soabe ala, dastgo soabbe galgga læt juokke sákkagádde oaive áudast; ja sábid biegiat galgak særvvegádde goattai laga oddi; ja dakkujuvvut galgga, atte dat álmai, gæn aigom, su soabbe leðid boccidattet galgga. Moses celki daid sanid Israel manaidi, ja buok oaivamužak adde ješgutteg soabes, guoft nubbe lákkai sábid buok oftí. Ja Moses biejai sábid hærra čalmi oddi laga goattai, mutto go Moses nubbe bæive laga goađe sisa manai, gæč, de Aron soabbe boccidattam læi, atte urbid boccidattam, leðid ja laddas mandelid oažžom

läi. Ja Moses valdi buok säbid herra Calmi äudast Israel manaidi, ja si äidne daid, ja juokke oaivamuš soabes valdi. De herra celki Mosesi: buvte Aron soabe ruoftot laga lusa mærkkan vurkkijuvvut.

Israel manak celkke Mosesi: gæc, mi hævvanep, mi buokak hævvanep, hævvosæmek mi buokak mannap! Gutte herra tabernakel lakka boatta, sän hævvošis manna. Galggap mi dalle buokak hævvanet?

18. Kapital.

Herra celki Aroni: valde Levi säkkagädde olbmuid, dak du lut årrot ja dak du halvvalet galggek; mutto dân ja du barnek di galggabættet læt laga tabernakel äudastålbmak; æi oažo Levitalažak daid basse gaskåmid ja altar likkatallat, amasek jabmet. Æreb Levitalažai i åftage olmuš oažo din særvvai boattet. De vutti valde dân, ja du manak vutti valdet basse tabernakel halvvalusa ja altar halvvalusa, amas moarre Israel manai bagjeli boattet! Din veljaid Levitalažaid

Israel manai gaskast mán læm valddam addaldakkan digjidi hærri addujuvvum, særvvegádde goáde sist amat dakkat; mutto dán ješ ja du barnek áftanaga duin, di galggabættet papamat dakkat altar áudast ja áuddagáfčas siskebæld, mutto juokke ærra olmuš, gutte altar oddi daihe áudagáfčas siskebællai viggamannat, jabmet galgga.

Hærra celki Aroni; oase buok muo oafferidi dunji addam. Ædnam alggošaddok, maid olbmuk hærri buftet galggek, dak du galggek læt. Buok hægga-lazai alggošaddok galggek læt du. Levi manaidi buok Israelitalazai lågadas (tido) addam, dam særvvegádde goáde balvvalusa ditti, maid si dakkek; dak ærra Israel manak æi oazjo særvvegádde goattai lakkanet, amasek dakkat, mi boassto læ, ja amasek si jabmet.

19. Kapital.

Hærra sarnoi Mosesi ja Aroni: cælke Israel manaidi, atte valddet si galggek rufsis, vigetes guigo, mast i læk mikkege vigid, ja man ald gæses i læk árróm,

ja pappi Eleasari di dam galggabættet addet, ja gâdi šiljo ålggoli sån dam doalvvot galgga, ja su oainededin dat njuvvujuvvut galgga; pap Eleasar valddet galgga vara ja suormaines riškotet galgga særvvegådde goađe guvllui bæive bagjanæme guvllui; de gviggo bålđdujuvvut galgga su oainededin; sedermuora isop ja skarlagen galgga pap valddet ja dolli balkestet. De galgga pap biftasides bassalet, čaccai rubmašes lavggot, de oažžo sån gâdidi boattet. Ja butes ålmai guigo gunaid čoagget galgga ja butes baikkai bieggat gâdi šiljo ålggoli, ja vurkkijuvvut galggek gunak Israel manaidi buttastusa čaccen; go adnujuvvut dak galggek, de butes gålge čacce leikkujuvvut galgga dai ala littai; butes ålmai isop valddet galgga, dam čaccai buonjostet, ja dam su ala riškotet, gutte buttesmættosen ječas læ dakkam, goalmad ja čiečad bæive, ja čiečad bæive sån butestet galgga su suddostes; de biftasides bassalet galgga, čaccai ječas lavggot, de butes sån šadda ækkedest. Jås guttege buttesmættom

šadda, ja i addet aigo ječas butestuvvut, su siello særvegáddest erit javkaduvvut galgga.

20. Kapital.

Israel manak, ábba særvegádde dam mæccai Sin bádi, vuostas mannod, ja olbmuk Gadesest orru. Dasa jami Maria ja havdaduvvui.

Særvegáddest čacce i læm, ja čoakkai dat bádi Moses ja Aron vuostai ja olbmuk riddališgátte Mosesin ja celkke: vare mi jabmam lifčimek áftanaga veljaidæmekguim herra čalmi áudast, ja manne doalvoide dái herra særvegádde dam mæccai, dasa roappanet, sikke mi ja min spirik; manditti læppe dái doalvom min Ægyptenest dam fastes baikkai? I læk dat baikke gilvvem baikke, ige læk fikkonmuorra, ige vidnemuorra, ige granatsaddo, i ábbage læk jukkamčacce! Mutto Moses ja Aron særvegádde lut manaiga særvegádde goađe uvsa oddi, ja muodoidæsga ala sái manaiga, ja herra hervasvuotta idi. Herra sarnoi Mosesi: valde soabbad, gáčo særvegádde čoakkai,

sikke dān ja velljad Aron, ja sardnot dāi galggabætte baftai sin čalmi áudast, de dat čace adda. De valdi Moses soabe herra čalmi áudast, nuftgo herra gáčcom læi; ja Moses ja Aron čoakkai gáčoiga særvvegádde bavte oddi, ja sán sigjidi celki: gullat di gažarak! lægo dat mádno giedast dádnoidi čace addet dam bavtest? ja Moses bajedi giedas ja časki bavte guoft gærde sábines, de állo čacce gálggagáđi, ja særvvegádde jugai ja šivetak. Mutto herra celki Mosesi ja Aroni: go æppet dāi jakkam munji muo bassen gudnietet Israel manai čalmi áudast, de æppet dāi galga dam særvvegádde sisa-doalvvot dam ædnami, maid læm addam sigjidi. Dat læ Meriba čacek, gást Israel manak riddalæmen legje herra vuosstai.

Kades baikest vulgge Israel manak, ja ábba særvvegádde báđi dam varrai Horri. Varest Horest lakka Edom ædnam sarnoi herra Mosesi ja Aroni: Aron vuolget galgga dast erit olbmuides lusa, valde Aron ja su barne Eleasar ja doalvo sádno vare Hor ala ja nuola Aronest su

biftasid ja garvot su bardnai Eleasari daid; ja Aron vanhemides lusa vuolget galgga ja jabmet. Moses dagai, nuftgo herra gáčcom læi, ja vare Hor ala sái goarñoiga ábba særvvegádde oainededin; Moses nuolai Aronest su biftasid ja biejai daid, su barne Eleasar ala, ja Aron jami vare čak ala, mutto Moses ja Eleasar njejaiga vare ald. Go ábba særvvegádde áini, atte Aron vuáinás addam læi, de 30 beivi mietta čieroi su Israel dallo.

21. Kapital.

Varest Horest de si manne rufsis mæra guvllui, ja matkašedin de olbmuk unokas milli šadde; ja olbmuk nimmurišgátte Ibmel vuostai ja Moses vuostai ja celkke: manne læppe dái Ægyptenest min doalvvom mæccai roappanet? dastgo i læk dast laibbe ige čacce, ja i viša min siellomek šat bárrat dam hæjos biemo. De biejai herra sorbmijægje gærbmašid olbmui gasski, mak olbmuid gasske, ja ædnag Israelitalažak jabme. De vulgge olbmuk Moses lusa ja celkke: suddodam læp, dastgo herra vuostai ja du vuostai

mi læp sardnom; rákkadala dal hærrest gærbmašid min bagjelist erit valddet. De rákkadalai Moses olbmui áudast. Hærra celki Mosesi: daga aldsid gærbmaš, ja bieja dam muora ala, ja juokkaš, gutte gasskujuvvum læ, ja gærbmaš bællai gæcca, oazžo ællet. Moses dagai dalle væikkegærbmaš, ja muora ala dam biejai, ja go gærmaš gudēge gaski, ja væikkegærbmaš sán gæcadi, de baci sán heggi.

22. Kapital.

Ja vuolggemen legje Israel manak, ja gádidæsek si bajasdakke Moab jalgaddassi dâm bæld Jordan, Jeriko buotta; ja Balak, Sippor bardne, áini buok, maid Israel dakkam læi Amoritalažai vuosttai. De ballagátte saggarakkan Moabitalažak Israel olbmuin, dastgo hui ædnag si legje, ja si hirbmastuvve Israel manai ditti. Ja Moabitalažak celkke Midian vuorrasidi: bárramen læ dat joavkko buokrakan, mi dast læ, nuftgo vuofsa mæce rasid bárra. Mutto Balak, Sippor bardne, læi dalle Moab gonagas, ja sane sán

ċuojai Bileami, Beor bardnai, Pethori,
 mi Euphrat guovlost læ, su ravkkat:
 gæċ, olbmuk boattam læk Ægyptenest,
 guċek ábba ædnam gáfċamen læk, ja
 árostam si læk muo buotta; boade dal, ja
 garrod munji daid olbmuid; dastgo stuor-
 rab vægak sist læk go must, daiddim
 mán dalle oazžot sin ċassket ja ædnamest
 erit sin vuojetet; diedam gusto, gæn dán
 buristsivnedak buristsivneduvvum læ, ja
 gæn dán garrodak, sán garroduvvum læ.
 Moab ja Midian vuorrasak vulgge ja
 noaiddevuoda balkka sin giedfast læi, ja
 si bätte Bileam lusa, ja muittalegje sunji
 Balak sanid. Sán celki sigjidi: árrat ia
 dast, de vastadus digjidi addet aigom,
 dademiöld go herra munji sardnot aiggo;
 de orru Moab oaivamužak Bileam lut.
 Mutto Ibmel báđi Bileam lusa ja celki:
 mak álbmaid læk dak, guċek du lut
 læk? Bileam vastedi Ibmeli: Balak, Sip-
 por bardne, Moab gonagas, sane munji
 cælkkam læ: gæċ, dast læk dal dak olb-
 muk, guċek Ægypten ædnamest boattam
 læk, ja guċek ábba ædnam gofċek; boade

dal, garrod munji daid, vai famo oažom sin vuosstai soattat ja sin vuojetet ruoftot. Ibmel celki Bileami: ik vuolgget galga; ik garrodusa sanid dai olbmui bagjel lakkat galga; dastgo buristsivneduvvum dak læk. Iddedest de likai bajas Bileam, ja celki Balak oaivamužaidi: vuolgget ædnamassadek, dastgo hærra i aigo mân dinguim vuolgget galga. De vulgge Moab oaivamužak ja Balak lusa bätte, ja celkke: Bileam biættali minguim vuolggemest. De vuolgati Balak ain æmbo ja vela ain aleb oaivamužaid; ja si Bileam lusa bätte ja celkke sunji: nuft cælkka Balak, Sippor bardne: ale adde ječčad gilddujuvvut muo lusa boattemest; stuorra gudne dunji dakkat aigom, ja maid munji cælkak, dam dunji dakkat aigom; mutto ainas boattet galgak munji daid olbmuid garrodet. Mutto Bileam vastedi Balak balvvaalgjidi: jås Balak munji addaši åbba viesos dievva gollin ja silbbain, im almaken hærra Ibmel sane vuosstai mate maidegen dakkat; mutto årrot vela dam ia, de gullat aigom, maid hærra munji

sardnot aiggo. Ibmel celki ikko Bileami: go dak ålbmak boattam læk du ravkkat, de bagjan ja vuolge singuim; mutto maid dunji cælkam dån dakkat galgak! De likai bajas Bileam iddedest, rakadi asenes ja vulgi Moab oaivamužai-guim. Mutto Ibmel moarre buollai, go Bileam miela ani dåkka vuolgget, ja hærra engel biejai ječas su oddi su vuosstaičuožžot; mutto asenes ald čakkamen læi, ja guoft balvvalægjek su čuvuiga. Ja asen åini hærra engel gæino ald čuožžomen ja mieke su giedast, ja gæinost erit doarrai falli, mutto Bileam cabmegådi su, vai gæino mielđ manaši. De bådđ hærra engel garžes balgga sagjai muttom vidnegardeni gasski, gåggo guobbači bæld gæđggeaidok legje. Go asen åini hærra engel, de gæđggeaido vuosstai ječas baki, atte Bileam juolgge aido vuosstai bakki-juvui, ja de fastain riæmai sån asenes cabmet. Mutto hærra engel fastain bådđ garžes sagjai, gåggo bæssam lakkai i læm, i ålgiš, i guro bællai. Go asen hærra engel åini, de æednam ala ječas vuolas

luiti áftanaga Bileamin; mutto de moar-
 rai manai Bileam ja çami su sábins.
 De ravasti herra asen njalme, atte Bilea-
 mi sardnogádi: maid dunji dakkam læm,
 go gálm gærde muo dal cabmam læk?
 Mutto Bileam vastedi aseni: bilkkon
 dán læk adnam muo! lifçi miekke dal
 muo giedast, de du gádašim! Ja asen
 celki Bileami: alma du asen læm, gæn
 ald dán çakkam læk dam bæive ragjai?
 læigo dat muo dappe dunji nuft dakkat?
 Ja Bileam celki: i læm. De ravasti herra
 Bileam çalmid, atte herra engel sán áini
 gæino ald çuožžomen mikines giedastes;
 ja Bileam gábmardalai ja manai muo-
 doides ala. Ja herra engel sunji celki:
 manne cabmam læk asenad gálm gærde?
 gæç, boattam læm du vuostaiçuožžot,
 dastgo dat matkke i læk muo miela
 miel. Asen áini muo, ja manai gálm
 gærde muo áudast erit. Jás dat muo
 áudast erit i mannam lifçi, de du lifçim
 gáddam ja sunji lifçim addam ællet. Bi-
 leam celki herra engeli: suddodam læm;
 im diettam dán muo vuostai legjik dam

matke ditti; go bahhan dān dam anak, de ruoftot macam. Mutto herra engel celki Bileami: vuolge dai ālbmaiguim, mutto sardnot galgak dam sane, maid mán dunji sarnom.

Go Balak šaddai gullat Bileam boat-tam læi, de manai sán su oddi Moab gavpugi, mi Arnon guovlost læ; ja Balak celki Bileami: alma vuolgatam læm sane du gāccot? manne ik muo lusa boattam? ingo daggar olmuš læk, atte gudne dunji dakkat aigom? Bileam vastedi Balaki: gæc, dal boadām, mutto maid væjam mán sardnot? dam sane, maid Ibmel muo njalbmai bieġja, dam mán sarnom. De manai Bileam Balakin, ja Kirjath-Husoti sai bādiga; ja Balak oafferušai stuorra ja smavva šivetid, ja sán ravkai Bileam, ja buok daid oaivamužaid, guđek su lut legje, ja iddedest de valdi Balak Bileam ja buvti su Baal diva ala, gást lagamuš Israelitalažak áidnujuvvu-jegje.

23. Kapital.

Bileam celki Balaki: rakad munji

ciečča altarid, ja buvte dek ciečča vuovsaiid ja ciečča viercaid. Balak dagai, nuftgo Bileam cælkam læi, ja Balak ja Bileam oafferušai vuovsa ja vierca juokke altar ala; ja Bileam celki Balaki: divo ječčad boalldem oaffer bællai, vuolget aigom, jäs hærra daidda muo oddi boatet aiggot munji diedetet, maid dunji cælkket galgam. Ja de vulgi Bileam muttom diva ala. De bādi Ibmel Bileam oddi, ja Bileam sunji celki: rakadam læm ciečča altarid, ja oafferušsam læm vuovsa ja vierca juokke altar ala; ja hærra addi Bileami sanides njalbmai ja celki: vuolge dal ruoftot Balak lusa ja sarno. Go Bileam ruoftot bādi Balak lusa, de boalldem oafferes lut čuožoi sán åftanaga buok Moab oaivamužaiguim, de riemai Bileam sanides sardnot ja celki:

Aramest gāčoi muo Balak,
bævčcabagjeædnamest ravkai muo Moab
gonagas:

"Boađe dek, garrodet dān galgak munji
Jakob,

bahaid lakkat galgak ja suttet Israel
bagjel!"

Mutto moft garrodet gæn Ibmel i garrod,
moft bahaid su ala lakkat, gæn Ibmel
buristsivned?

Gaisast Israel oainam,
varin vuotam mån su;
erinåamaš olbmuk, guđek sierranessi
orruk,

ærra olbmui særvvai æi si ječasek låga.
Jakob, ædnag nuftgo saddočalmek, gi
låkka su,

gæn lakkamest læ Israel njæljad oasse?
Muo sillui su, dam vanhurskes jabmem,
nuftgo su šaddus muo ærranæbme!

De celki Balak Bileami: mi læ dat,
maid dån dagak munji? Vižžim du muo
vašalažaid garrodet, ja gæč, dal sin burist-
sivnedam læk! Mutto Bileam vastedi:
fertim galle sardnot, maid hærra muo
njalbmai bieğja sardnot. De celki Balak
sunji: boade muo mielđ nubbe baikkai,
mast dån daid olbmuid oažok oaidnet;
daddeke dušše ålgomuš joavko oaidnet
galgak; buokaid ik galga oaidnet, ja de

dast garrodusa sanid lákkat galgak. De valdi Balak Bileam mieldes varddem sagjai Pisga vare čak ala, rakadi čiečča altarid, ja oafferušai vuovsa ja vierca juokke altar ala; ja Bileam celki Balaki: divo ječčad dal dabe boalddem oaffer balddi; dábbe vuolgget aigom su vuorddet. Hærra báđi Bileam oddi; biejai sunji sane njalbmai ja celki: vuolge dal ruoftot Balak lusa, ja nuft sardnot galgak. Bileam báđi Balak lusa, ja gæč, čuožžomen læi oafferes baldast, ja Moab oaivamužak legje su lut, ja Balak celki sunji: maid celki hærra? De riëmai Bileam sanides sardnot ja celki:

Čuožžel Balak, gula muo sagaid,
vutti daid valde dán, Sippor bardne!
Ibmel i suddogaš læk, dušsid i sarno,
basse sán læ, duodalaš su njalbme,
baccekgo su sanek állašuvukættai?
sardnogo sán ja sanides i daga?
Gæč, buristsivnedet hærra muo gáčoi,
sán buristsivned, gi matta gielddet,
Jakob suddovuoda bællai i sán gæča,
adda Israeli værrevuodáides andagassi,

Israel lut árru Ibmel Jehova,
 su gonagas bassun su áudast manna.
 Ægyptenest doalvoi su Ibmel,
 gievrabbo go lægjon sán læ;
 i suddogas hutkke daga Jakobi vahag,
 æi noaiddek mate Israel bavčagattet.
 Sardnot aiggo aigge ja muittalet,
 maid Ibmel Jakobi dagai ja Israeli;
 lægjoni lakkai bagjanek dak olbmuk,
 bajas si likkek nuorra lægjoni lakkai,
 æi dak mana livvot, salačid vuost borrek,
 goddujuvvumi varaid vuost jukke.

De celki Balak Bileami: ik galga garrodusa, ikge buristsivnadusa sanid sin bagjel lákkat. Mutto Bileam vastedi Balaki: alma dunji cækkam læm: buok, maid herra munji sardnomen læ, mån dagam. Balak celki Bileami: boade, vela goalmad baikkai du buvtam, jás daidda Ibmel du luottet aiggot garrodusaid sin bagjel lákkat. De valdi Balak Bileam mieldes Peor čokki, mæce guvllui, ja Bileam celki Balaki: rakad munji dasa čiečča altarid, ja buyte dek munji čiečča vuovsaid ja čiečča viercaid, ja Balak

dagai, nuftgo Bileam gáčoi, ja juokke altar
ala sán oafferušai vuovsa ja vierca.

24. Kapital.

Go Bileam áini, atte dat hærri miela
mielđ læi Israel buristsivnedet, de i sán
mannam, nuftgo áudeb havid, hærrest
ænostusa sanid ážudet, mutto járggali čal-
mides mæce guvllui; mutto go Bileam
čalmides bajedi ja áini Israelitalažaid,
gudek gáđidæsek bieggam legje sakkagod-
didæsek mielđ, de Ibmel vuáin su bagjeli
báđi, ja sán sardnogáđi ja celki:

Nuft sardno Bileam, Beor bardne,
nuft cælkka sán, gæn čalbme læ čuyggi-
juvvum;

nuft sardno sán, gutte gullamen læ Ibmel
sanid,

gæsa buokvægalaš adda oainatusaid oaid-
net,

gutte vuáinast rottišuvvum læ, čiegosvuo-
đaid oaidna.

Man čabes du gođek, Jakob,

du assam baikek, Israel,

dak viddanæmen læk, legi lakkai læk,

nuftgo gádenak čaci gaddin,

nuftgo muorak hærrest borddujuvvum,
 nuftgo sedermuorak jágai gaddin.
 Su agjagin golggek čacek,
 su barnek nuftgo álo jágak.
 Aleb go Agag su gonagas,
 viddanæmen læ su valddegádde,
 Ægyptenest doalvoi su Ibmel,
 gievr sán boatta nuftgo lægjon,
 olbmuid, guđek vuostai ječaidæsek bi-
 gjek,
 sán duššad, cuovkkemen læ sin davtid,
 njuolaidesguim sán gádda sin;
 de vuost manna sán vuáinadet lægjon
 lakkai,
 gi duosta bajas báftet su, atte bagjan?
 Buristsivneduvvum, gutte du buristsivned,
 garroduvvum, gutte du garrod!

De buollai Balak moarre Bileam
 vuostai, giedaides sán časki oftí ja celki
 sunji: garrodusa sanid lákkam ditti muo
 vašalažaidam bagjel mán ravkkim du, ja
 gæč! gálm gærde dán buristsivnadusa
 sanid sin bagjel lákkam læk! Batar dal
 baikkasad; legjim já arvvalam stuorra
 gudne dunji dakkat, mutto, gæč! hærre

dunji gielddam læ dam gudne! Bileam
 vastedi Balaki: alma du airasidi celk-
 kim: jás vela Balak addaši munji viesos
 dievva silbbain ja gollin, de i læk muo
 famost hærra sane vuosstai maidegen
 dakkat, im burid, im bahaid, muo jeccam
 arvvalusa miel. Ja gæc, olbmuidam
 lusa dal vuolgam, dunji dal sardnot
 aigom, maid dak olbmuk dakkamen læk
 du olbmuidi boatte beivin. Ja nuft sard-
 nogáđi Bileam ja celki:

Nuft sardno Bileam, Beor bardne,
 nuft dat álmai cælkka, gæn çalbmai çuov-
 gas læ addujuvvum,
 nuft sardno sán, gæn bællje Ibmel sanid
 gulla,
 gæn duokken alemuš Ibmel dietto læ,
 gæsa addujuvvum læ buokvægalaš Ibme-
 lest oainatusaid oaidnet;
 gutte, vuáinast rottisuvvum, oaidna mi
 dappatuvvumen læ.

Oainam su, mutto i sán læk vela,
 vuotam su, mutto gukken ain læ;
 Jakob lut manamen læ migjidi nasste,
 Israelast bagjanæmen læ radđim septer,

Moab oaivamužaid dat cuovkke,
 buok Seth manaid dat hævat.

Ja Edom sán vuotta,
 Seir, vašalažaides ædnam, oabmenes sán
 dakka.

Stuorra dagoid dakka Israel.

25. Kapital.

Ja Israel árromen læi Sittimest, ja olbmuk dakkagátte furudagaid Moab nissoniguim, ja dak gáccomen legje Israelitalažaid sin æppeibmeli oafferidi, ja olbmuk bårre, ja sin æppeibmelid si gáb-mardallašgátte. Ja Israel manai Baal Peor lusa, ja herra moarre buollai Israel vuosstai; ja herra celki Mosesi: valde buok olmui oaivamužaid ja harcast sin soavatussan Ibmeli bæive guvllui, vai herra moarre Israel bagjelist erit sirddu-juvvuši. Ja Moses celki Israel duobma-ridi: goddus juokke áft olbmuides, guđek balvvalam læk Baal Peor. Ja gæc! muttom álmai Israelitalažai manain bádi ja mieldes buvti medianitalaš nisson veljaides lusa Moses ja buok ábba Israel manai særvvegáddi čalmi áudast, guđek čierro-

men legje særvvegådde goađe uvsá álg-gobæld. Go Pinehas, Eleasar bardne, pap Aron bardne, dam áini, de likai sán bajas gasko særvvegåddest, valdi saite giettasis, ja dam israelitalaš álbma doara-dalai goattai ja čađareti sádno guabbačid, dam israelitalaš álbma ja nisson, ja de heiti rangastussa Israel manai bagjelist erit. Mutto guđek dam rangastussi jab-me 24,000 legje. Ja herra sarnoi Mosesi: Pinehas, Eleasar bardne, pap Aron bardne erit valddam læ muo moare Israel manai bagjelist, go muo angervuođain sán anger læi sin gaskast, atte duššadam im læk Israel manaid angervuođastam. Cælke damditti: litto, muo rafhe litto, mán dagam suin, atte sán ja su manak su mañnel agalaš papavuoda litto adnet galggek, go anger sán læi Ibmel bællai, ja soavatusa dagai Israel manai áudast. Dam gáddatallam israelitalaš álbma namma, gutte áftanaga medianitalaš nissonin goddujuvui, læi Simri, Salu bardne, simeonitalaš sákkagådde oaivamuš, ja dam goddujuvvum medianitalaš nisson

namma læi Kosbi, Sur nieid, gutte sâk-
kagâddes oaivamuš læi Medianitalažai
gaskast.

26. Kapital.

Hærra celki Mosesi ja Eleasari:
valdde olbmulâgo äbba Israel manai
særvvegâddest; 20 jakkasazak ja gudek
boarrasabbo læk lokkujuvvut galggek
olbmulâkkoi, nuftgo hærra gâccom læi
Moses ja Israel manaid, gudek Ægypte-
nest vulgge. Gudek olbmulâkkoi lok-
kujuvvujegje Israel manain legje 601,730.
Ja hærra celki Mosesi: dai gasski jukku-
juvvut galgga ædnam arbbeoassen sin
namai lâgo miel. Dam sâkkagâddai,
gutte stuorrab læ, stuorrab arbe addet gal-
gak, ja gutte uceb læ, uceb arbe addet
galgak; olmui lâgo miel galgga arbbe
addujuvvut. Vuorbbadallam miel galg-
ga ædnam jukkujuvvut, ačidæsek sâkka-
goddi namai miel si arbe oazžot galg-
gek; gudek Levitalažai olbmulâkkoi lok-
kujuvvujegje legje 23,000 älbmak ma-
nodsazai rajast, æi si læm lokkujuvvum
Israel manai særvvai, dastgo i galggam.

sigjidi arbbe addujuvvut Israel manai sækka. Dat olbmulákko læi, maid Moses ja pap Eleasar lågai, go sái lákkamen læiga Israel manaid Moab jalgadasast Jordan guovlost Jeriko buotta, ja dai gaskast i áftage álmai læm sist, gæid Moses ja pap Aron lákkam læiga, go Israel manaid sái lågaiga Sinai mæcest; dastgo hærra cælkkam læi: duodairakkan si jabmet galggek mæccai, ige áftage sist baccam heggi æreb go Kaleb, Jephunne barne ja Josva, Nun barne.

27. Kapital.

Ja hærra celki Mosesi: goarŋo vare Abarim ala, ja gæca dam ædnam, maid addam læm Israel manaidi; ja go dam oaidnam læk, de dāngis olbmuidad lusa vuolgget galgak, nuftgo du velljad Aron; go æppe dāi muo njalme gullam Sin mæcest, go særvvegådde nimmuræmen læi, go dāi muo gudniettet galgaidek olbmui cālmī áudast, dat læ Meriba cācce Kadesest Sin mæcest. Ja Moses sardnogādi hærrai: hærra, buok sivnadusa vuāiŋai Ibmel, asatifci dalle álbma særvvegådde

bagjel, gutte sin čalmi áudast olgus mannamen ja sin čalmi áudast sisa mannamen læ, gutte sin matta olgus doalvot ja sisa doalvvot, amas herra særvvegádde šaddat nuftgo ællo baimetægjetaga. Herra celki Mosesi: valde Josva, Nun barne, álbma, gæn bagjelist vuáin árru, ja bieja giettad su ala; ja divo su pap Eleasar oddi, ja ábba særvvegádde oddi, ja adde sunji ravvagid sin čalmi áudast, ja adde sunji du gudne, atte ábba Israel manai særvvegádde su gulla, ja divvot sán galgga ječas pap Eleasar oddi herra čalmi áudast sust čuovgas duomo jærrat, ja su sane ala si olgus mannat galggek, ja su sane ala si sisa mannat galggek, sikke sán ja buok Israel manak suin, vela ábba særvvegádde. Moses dagai, nuftgo herra gáčcom læi: Josva sán valdi, divoi su pap Eleasar ja ábba særvvegádde oddi, ja giedáides su ala biejai, ja ravvagid sunji addi, nuftgo herra sardnom læi Moses boft.

30. Kapital.

Moses celki Israel manaidi buok, maid herra sunji gáčcom læi, ja Israel

manai oaivamužaidi sán sarnoi: dat læ dat sadne, maid hærri læ gáčcom: go álmái hærri láppadusa dakka, daihe vale vuordno, atte sielos sán gædnegassan dakka, de sane i sán æppebasotet galga, mutto buok dai sani mielđ sán dakkat galgga, mak su njalmest boattam læk.

5 M o s e s g i r j e.

1. K a p i t a l.

Dak læk dak sanek, maid Moses ábba Israeli sarnoi, dâm bæld Jordan, mæcest, jałgadast, mi Suph guovlost læ, áft nubbe lákkai bæive matke Horebest. Njællja lågad jage, vuostas nubbe lákkai mannod algo bæive sarnoi Moses Israel manaidi; mañnel go vuottam læi Amoritalažai gonagas Sihon, gutte Hesbonest asai, ja Og, Basan gonagas, gutte Astarotest asai Edrei guovlost. Dâm bæld Jordan Moab ædna-

mest riæmai Moses laga çilggit: Nuft sarnoi migjidi hærra min Ibmelæmek Horebest: æppet di gukeb darbaš dam varrai agjanet; járggalækket, gaikkot gåđidædek, vuolgget Amoritalažai varrai ja dam guovloidi, jalgadassi, varidi, vuollegis ædnami, ædnami, mi bæive guyllui árru, mærragadde guovloidi, Kananitalažai ædnami, Libanoni, dam stuorra dæno ragjai, Euphrat ragjai; gæč, addam læm digjidi dam ædnam, vuolgget ja oama-stækket dam ædnam, maid hærra læppe-dam læ din ačidi Abrahami, Isaki ja Jakobi, sigjidi dam addet ja sin manaidi sin maŋŋel. Dam aige mæn nuft digjidi sardnum: áft im mate din guoddet! Hærra din Ibmel din læ ædnanattam, ja gæč, di læppet dal ædnagak nuftgo alme nastek. Hærra, din vanhemedadek Ibmel, dagaši din vela duhat gærde dam made, go dal di læppet, ja sæn buristsivnediči din, nuftgo sæn digjidi cælkkam læ! Mutto moft væjam mæn áft olmuš din vaive, din náđid, din ridoid bagjelassam valddet? Valljit di galggabættet munji vises, jier-

malaš ja doaimalaš álbmaid din sákka-goddin, ja de sin asatet aigom oaivamužaid din bagjel, ja di munji vastedeidek; siega sadne dat læl, maid dán sardnuk, atte dakkat aigguk. De oaivamužžan din sákka-goddidek bagjel valddim, vises ja doaimalaš álbmaid, ja bigjim daid oaivamužžan din bagjel, essevaldden duhat bagjel, essevaldden čuođe bagjel, áudast-álbmajen vit låge bagjel, ja áudastálbmajen låge bagjel, ja áudastčuožžon din sákka-goddidek áudast; ja de addim dalle din duobmaridassadek daid ravvagid: gullat di galggabættet daid ašid, mak din veljaidædek gaskast læk, ja vanhurskes-vuođa di galggabættet dubmit álbma ja su velja gasski ja dam veris olbmu, gutte din lut læ; æppet di galga allag-vuođa bællai gæccat duomo sist; hæjomus ja alemus di galggabættet gullat; æppet di galga ballat guđege olbmust, dastgo duobmo læ Ibmel, mutto juokke aše, mi digjidi appar stuores læ, muo oddi di galggabættet buftet, ja de mán gullat aigom. Ja buok, maid di galgaidek

dakkat, mán dalle ravvijim. De Horebest mi vulgimek ja dam stuorra ja suorgadlaš mæce čada mi manaimek, Amoritalažai vare guvllui, nuftgo herra min Ibmelæmek gáčcom læi, ja mi bádimek Kades-Barneai. Ja dam mæcest dán oaidnam læk, moft herra du Ibmel du gudi, nuftgo álmai manas guodda, ábba dam matke miel, maid dán vagjolam læk. Mutto æppet di ásskom herra ala, din Ibmel ala, gutte din áudast mannamen læi digjidi goattesaje áccat, ikko dála sist digjidi balgga čuvvggit ja bæivveg balva sist. Ja herra gulai din sani jena, moarati ja vuornoi ja celki: i áftage álmai dain bahha sákkagádde álbmain dam šiega ædnam galga oazžot oaidnet, maid vurdnum læm din vanhemiidassadek addet, æreb go Kaleb, Jephunne barne, sán galgga dam oazžot oaidnet, go herra miel sán vagjoli. Ja vela muo ala herra moarati din ditti ja celki: ik dånge galga dam ædnam sisa bæssat. Josva, Nun bardne, du balvvalægje, sán galgga dam ædnam sisa mannat; nane su,

dastgo, sán dam ædnam Israel gasski juogadet galgga arbben; ja din smavva manak, gæi harrai di celkidek: dak salaçen saddamen læk, ja din barnek, guðek dam bæive æi arved baha æige buore, si galggek dam sisa bæssat; sigjidi dam addam; mutto di, járggalækket nubbe guvllui, vuolgget mæce guvllui, gæino mielð, mi rufsis merri manna.

2. Kapital.

De nubbos mi járggalæimek ja mæce guvllui manaimæk gæino mielð rufsis merri, nuftgo hærra munji gáčcom læi, ja gukka aige Seir vare birra mi vagjolæmen læimek. De celki hærra munji: dal di galle já gukka aige vagjolam læppet dam vare birra; mannat dal davas guvllui; gáço olbmuid ja cælke: mannat di galggabættet din veljaidædek Esau manai rajadagai boft, guðek Seirast assamen læk, ja dak balost læk din ditti; mutto varotækket jeçaidædek, amaðek di soattat sin vuosstai, dastgo sin ædnamest im vela juolge vido digjidi adde, dastgo Esaui Seir vare addam læm. Bårramušaid ja

vela čace di galggabættet oasstet sist. De
 vulgimek mi veljaidæmek, Esau manai
 lut erit, guđek Seir varest assek, jalgadasa
 gæino mielđ, Eloth ja Esiongeber guov-
 loin, ja mi manaimek gæino mielđ, mi
 Moab mæccai manna. De celki hærra
 munji: ik vaivedet galga Moab, ikge
 soattai sin vuosstai mannat; dastgo su
 ædnamest im adde digjidi maidegen;
 dastgo Ar mæn addam læm Loth manaidi.
 De bajas dal ja Sared jåga rassta! ja Sared
 rassta mi manaimek. Ja min matke
 Kades-Barneast rajast dam bæive ragjai,
 go Sared jåga mi rassta manaimek, 38
 jagek legje, dassači go buok dai vægai
 sakkagåddek nåkkam legje, nuftgo hærra
 sin ala vuordnom læi; ja hærra gietta læi
 maida sin vuosstai sin hævatet, dassači go
 si nokke. Go buok dak vægak nåkkam
 legje, atte javkkam si legje olbmui gaskast
 erit, de hærra munji sarnoi: dal manna-
 men dæn læk Moab rajadagai boft, Ar
 boft. Mutto go lakkanaddamen dæn læk
 Ammonitalazai buotta, de ik galga daid
 vaivedet, ikge soađe sin vuosstai riæbmat,

dastgo Ammonitalažai ædnamest im adde dūnji maidegen, dastgo Loth manaidi dam addam læm. Likkat bajas! gaikkot gādidek, mannat Arnon fielma rassta, gæc, du gitti addam læm amoritalaš Sihou, Hesbon gonagas, ja su ædnam; riæma dal, valde su ædnam, ja mana soattat su! Dam bæive rajast de algetam balo ja hirmo du áudast biegtat buok olbmui bagjeli ábba alme vuold, atte gullat si galggek du sagaid ja nama, ja ballat ja doargestet si galggek du čalmidad áudast. Dušše Ammonitalažai ædnam i ik dán galga lakkanet ikge dam guvllui fielma Jabok mietta, ikge bagje-ædnam gavpugidi.

4. Kapital.

Doallat kærre din Ibmel bakkomid, æppet di galga maidegen lasetet æppetge gæpedet. Din čalmek oaidnam læk, maid hærre dakkam læ Baal Peor, buokaid, guđek Baal-Peor balvvalegje, hærre din Ibmel javkadam læ din gaskast erit, mutto di, guđek áskaldasak ja bisovažak ároidek hærre din Ibmelædek lut, di buokak

ællebættet! gæc! asatusaid ja lagaid digjidi oapatam læm, nuftgo hærra, muo Ibmel, muo gācoi, de doallat daid ja dakkat dai miel, dastgo dat din visesvuotta læ ja din jierbmaivuotta. Varot jeccad, varjal du siellod, amad daid sanid dān šaddat vajaldattet, ja amasek dak sanek du vaimost erit šaddat, manaidassad ja du manai manaidi daid dān bagadet galgak; dam bæive, go hærra du Ibmel čalmi āudast dān čuzžuk Horeb guovlost, go hærra munji celki: gāco olbmuid čoakkai, muo sanid mān sardnot aigom, maid si oappat galggek, vai must si ballek buok beivid, maid si ædnam ald ellik, ja manaidassasek si galggek daid oapatet, ja di lakkaneidek ja vare vuold čuožoidek, mutto varre buollemen læi dālast. Ja dālast hærra digjidi sardnomen læi; sani suobman di gulaidek, mutto æppet di oaidnam maidegen gāvaid. Ja littos sān digjidi gulati, maid sān din gācoi doallat, daid låge bakkom sanid, ja guoft gædgetavalidi sān daid čali. Varotækket din sieloidædek, æppet di maidegen muofoid oaid-

nam daihe gávaid dam bæive, go hærra digjidi dâlast sist sardnomen læi Horebest, atte æppet di daga maidegen, mi bahha læ, atte æppet di daga aldsedek maidegen gávaid daihe værdadusaid âlbmast daihe nissonest daihe guðege slai luonddogappalagest, mi ædnamest læ, daihe lâddest, mi alme vuollai girdda, daihe maðost, daihe guolest, mi čacest læ, ja amad dân, go čalmidad dân alme guvllui bajasbajedak, ja go bæive dân oainak ja mano ja nastid, buok alme vægaid, amad dân dalle daidi gudnen, rokkusid lâkkagoattet ja daid balvvalet. Go boasstovuodaid dân riæmak dakkat, go čuppjuvvum gávaid daihe maidegen værdadusaid aldsid dagak, go dagak, mi bahha læ hærrad du Ibmel čalmi âudast, de alme ja ædnam âdna bæive duodâstussan valdam din bagjel. Go âccat di aiggobættet hærra, din Ibmel, de di gavdnabættet su, go âbba vaimostædek di âccat aiggobættet su ja âbba din sielostædek. Go hætte din valdda, de jârggalet galggabættet Ibmel hærradek lusa, ja sân din čuorvvomid gullat aiggo;

dastgo hærra din Ibmel vaimolaðes Ibmel læ, i sán din suppit aigo, i din hævatet aigo, i vajaldattet aigo din vanhemi-
 dadek litto. Jærrat dain vassam beivin, mak legje áudal go di, dam bæive rajast, go Ibmel sivnedi olbmú ædnam ala, ja nubbe ravdast nubbe ravddai alme
 vuold, jás gulljuvvum læ daggar sadne, daggar dakko, stuores nuftgo dat! jás ærra olbmuk gullam læk Ibmel jena
 dálast sardnomen, nuftgo di gullam læp-
 pet ja baccam læk heggi? Daihe jás Ibmel
 boattam ja valddam læ aldsis olbmuid
 ærra olmui gaskast gæccalusai, mærkai,
 oavddodagoi ja sáði boft, vægalaš giedain
 ja geiggjuvvum giedain, stuorra ja hirb-
 mad dagoi boft, nuftgo hærra din Ibmel
 dinguin dakkam læ Ægypten ædnamest
 din čalmi áudast! Digjidi dat almotuv-
 vum læ, vai arvedet galggabættet, atte
 hærra læ Ibmel, ja i áftage æreb su! Al-
 mest sán addi digjidi gullat su jena, din
 bagadet, ja ædnamest sán addi digjidi
 oaidnet su vægalaš dála, ja dálast su sanid
 di gulaidek; ja go din vanhemið sán rak-

kasen ani, sin manaid sán aldsis valji, ja Ægyptenest din doalvoi su vægalaš fa-
moin, olbmuid erit vuojetet, stuorrab ja
gievrabbo go di, din doalvvot sin ædnam
sisa ja digjidi arbben addet sin ædnam.
De arvedet di galggabættet ádna bæive ja
mieladek vuollai biegiat, atte hærta sán
Ibmel læ bagjen almest ja vuollen ædna-
mest, ja i áftage šat æmbo læk; su bak-
komid ja ravvagid di galggabættet doallat,
maid digjidi ádnabæive gácom, vai burist
digjidi gævva.

Dat læ lakka, maid Moses Israel
manai oddi biejai, ja bakkomak ja ravva-
gak ja asatusak, maid Moses addi Israel
manaidi sin vuolggem mañnel Ægypte-
nest, dam bæld Jordan Gai ædnamest
Bethpeor buotta, dam ædnamest, mi Amo-
ritalažai gonagas Sihon læmaš læi, gutte
assam læi Hesbonest, gæn Moses ja Israel
manak gáddam legje, ja vuoittam si legje su
ædnam, ja dam ædnam mi vuluš læi Oggi,
Basan gonagassi, ja guoft Amoritalažai go-
nagasaidi, dam bæld Jordan bæive bagja-
næme guovlost; Aroer rajast, mi Arnon jága

gadde mietta árró ja Sion vare ragjai, mi maida Hermonen goččujuvvu, ja ábba dam jalgadas ja mæce dam bæld Jordan bæive bagjanæme guovlost rufsis mæra ragjai vare Pisga vuold.

5. Kapital.

Ja Moses čuorvoi ábba Israel ja celki: gula, Israel, daid lagaid ja bakkomid, oappat daid ja adnet daid duokkenædek, atte di dai miel dakkabættet! Hærra min Ibmelæmek littos minguim dagai Horebest. Varest sán digjidi sarnoi gasko dála sist, ja mán hærra ja din gaskast čuzžum, dastgo dálast di balaidek, ja æppet di vare ala goargnom, ja nuft sarnoi hærra:

Mán hærra læm din Ibmel.

Ik galga ærra ibmelid adnet go muo.

Ik galga dakkat maidegen gávaid, daihe værdadusaíd dast, mi almest læ du bagjel, daihe ædnamest du vuold, daihe čacest ædnam vuold; ik daid čuorvvot galga, ikge daid balvvalet, dastgo mán hærra du Ibmel læm.

Ik galga valddet hærra du Ibmel

nama duššalažžan, dastgo herra-dam i
rangaštkaettai luoite gutte, adna su nama
duššalažžan.

Vuttivalde vuainadem bæive, atte dam
bassen anak, nuftgo herra du Ibmel gáč-
com læ.

Gut bæive barggat ja buok dagoidad
dakkat galgak; mutto čiečad bæive vuai-
nadussa læ herra du Ibmeli.

Gudniette aččad ja ædnad, nuftgo
herra du Ibmel gáčcom læ.

Ik galga gáddet.

Ik galga furušet.

Ik galga suoladet.

Ik galga værreduođastusa cækket
guoibmad ala.

Ik galga anestuvvat guoibmad aka.

Ik galga anestuvvat guoibmad goađe,
daihe ædnam, daihe balvvalegjid, daihe
vuovsa daihe asen, daihe mi nu læžža, mi
su læ.

Daid sanid sarnoi herra ábba din
særvvegáddai varest, dála sist, balva ja
sævdnjadasa sist alla jenain. Ja suobman
di sævdnjadasast gulaidek ja varest, mi

dála sist buli. De vuttivalddet ječaidædek, atte di dakkabættet, nuftgo hærra din Ibmel gáčcom læ; æppet galga gaidat álgiš æppetge guro bællai! Dam gæino, maid hærra din Ibmel gáčcom læ, dam galgabættet di vagjolet!

6. Kapital.

Gula Israel! hærra min Ibmelæmek, hærra læ áft, ja rakkasen dán adnet galgak hærra, du Ibmel, ábba du vaimostad, ja ábba du sielostad, ja buok du famostad!

Ja buok dak sanek du vaimostad árrót galggek! Manaidad oddi dán galgak daid bagadet, ja daid sardnot galgak, go goadest čakak, go matkkad mielđ vagjolak, go oadđastallamen ja go gáčastallamen læk, ja mærkkan daid čadnat galgak giettad birra, ja muittobadden dak galggek læt dunji du čalmidad gaskast, ja daid čallet galgak uvsamuora ala du goadestad, ja du gavpugi portai ala. Varot ječcad, amad hærra dán vajaldattet! hærrast, du Ibmelest, ballat galgak, su balv-

valet galgak, ja su nama boft vuordnot galgak.

Æppet di galga gæccalet hærra, din Ibmelædek, nuftgo Massast di gæccaleidek su.

Doallat višsalet hærra, din Ibmelædek, bakkomid ja lagaid, maid sán læ gáčcom; ja dakkat di galgabættet, mi vuoiggad ja buorre læ hærra čalmi áudast, ja dat digjidi vanhurskesvuottan galgga læt; barggat viggat doallat buok daid bakkomid hærra, min Ibmelæmek, čalmi áudast.

7. K a p i t a l.

Basse olbmuk di læppet hærrai, din Ibmelassadek; hærra, du Ibmel, valljim læ du aldsis olmučines. Hærra i læk valljim din damditti go di stuorrab olbmuk læppet, go ærra olbmuk, dastgo uceb di læppet go ærra olbmuk, mutto rakisvuodastes ani hærra din, ja vale doallat aigoi, maid din vanhemidi dakkam læi. Diettet dán galgak, atte hærra, du Ibmel, atte sán læ Ibmel, áskaldas Ibmel, gutte duhat ságai mielđ littos ja rakisvuodas sigjidi doalla, guđek rakkasen adnek su, ja guđek

su bakkomid dállik, mutto gutte sin rangast, gudék su vašotek. Barga dal daid bakkomid doallat, daid ravvagid ja daid lagaid, maid ádnabæive du gáčom dakkat! Go daid lagaid gullabættet ja dakkabættet, de hærra, din Ibmel, din adnet aiggo littostes ja rakisvuodastes, maid din vanhemidi sán láppedi, din rakkasen sán adnet ja din buristsivnedet sán aiggo.

8. K a p i t a l.

Muittet galgak ábba dam gæino, maid hærra, du Ibmel, du gáčcom læ vajolet daid 40 jagid mæcest, du vuoledet, du gæccalet ja dávddat, mi læ du vaimost, jás su bakkomid doallat aigok, daihe ik. Sán vuoleđi du ja addi du nælge oaidnet, sán addi dunji Manna bárrat, maid ik dán dávddam, æige du vanhemak dávddam læk, dunji addet arvedet, atte olmuš i dušše fal laibest æle, mutto buok dast, mi hærra njalmest boatta. Æi du biftasak nákkam bagjelistad erit, ige báttanam du juolgge dai 40 jagi sist, atte vaimostad galle diedak, atte hærra, du Ibmel, du bagadam læ, nuftgo

álmai barnes bagad; ja doallat galgak
 herra, du Ibmel, bakkomid, atte su gæi-
 noid dán vagjolak, ja atte sust dán balak.
 Bárrat galgak ja gallanet, ja herra, du
 Ibmel, gittet galgak. Vuttivalde ješječ-
 čad, amad herra, du Ibmel, dán vajaldat-
 tišgoattet, atte su bakkomid, su ravvagid
 ja lagaid ik dán doala, ja amas du vaib-
 mo ječas bajedišgoattet, ja amad herra,
 du Ibmel, dán vajaldattet, gutte besti du
 Ægyptenest, dam garra balvvalusast erit,
 su, gutte du dam stuorra ja hirbmad mæce
 čada oapesti, dievva gærbmašin ja skor-
 pionain, su, gutte bavtest čacid gācoi
 dunji gālggat, su, gutte mæcest dunji
 addi Manna bárrat, du vuoledet ja gæč-
 čalet ja burid dunji dakkat. Varot ječ-
 čad, amad vaibmosad cælkkegoattet: muo
 gievrvuotta, muo giettam fabmo addam
 læ munji buokrakkan. Herra, du Ibmel,
 muite, dastgo sán dat læ, gutte famo
 dunji adda stuorra dagoid dakkat. Go
 herra, du Ibmel, dán vajaldattak ja æppe-
 ibmeli maŋnai vagjolak, daid balvvalak,
 daid čuorvok ja rákkadalak, de ádna

bæive mæn din áudast duodaſtam, roapanæmen di dalle læppet, ja hævvoſædek di mannabættet.

9. Kapital.

Gula Israel! dal Jordan rassta dán mannamen læk olbmuid bagjel vuoit-
tet, stuorrab ja gievrabbo, go dán læk. Diettet galgak ádna bæive, atte hær-
ra, du Ibmel, du áudast mannamen læ nuftgo
duſſadægje ja hævatægje dálla. Go hær-
ra, du Ibmel, daid olbmuid olgus vuojetam
læ du áudast erit, de ik dán oažo vaib-
mosad cælkket: muo vanhurskesvuoða
ditti nuft ſaddai. I du vanhurskesvuoða
ditti, ige du vaibmod vuoiggadvuoða
ditti, mutto dai olmui ibmelmættomvuoðai
ditti ajet hær- ra daid du áudast erit.
Muite ja ale vajaldatte, moft hær- ra, du
Ibmel, dán moaratattam læk mæceſt,
Ægypten ædnameſt vuolggem bæive rajast
ja gidda ádna dam bæive ragjai Horebeſt
di hær- ra moaratatteidek, atte miella ſuſt
læi din duſſadet. Vare ala mæn goarg-
nom legjim gædgetavalið vuosſtaivald-
det, litto tavalid, dam litto, maid hær- ra

dinguim dakkam læi, de 40 bæive ja 40 ia varest mån orrum; laibe im bårram, čace im jukkam. Hærra addi munji guoft gædgetavalid, Ibmelest čallujuvum, ja dai ald legje buok dak sanek, maid hærra digjidi sardnom læi varest, dala sist. Go dak 40 bæivek ja 40 ijak vassam legje, addi hærra munji guoft gædgetavalid, litto tavalid, ja hærra celki munji: čuožžel, vuolge hoapost dast erit; dastgo du olbmuk, gæid Ægyptenest dån dälvvuk, bahast lakkai mænnođam læk, fārgarakkan si dam gæino ald erit hæittam læk, maid mån sigjidi goččum; gāva si læk aldsesek dakkam; ja hærra celki munji: oaidnam læm daid olbmuid, æppegulolaš olbmuk si læk! ale doala muo! duššadet aigom sin, sin namaid alme vuold eritdakkat aigom, du gievrabbo ja stuorrab olbmui aččen dakkat aigom. Ja vare ald mån njegjim, ja varre buli dālast, mutto guabbači litto tavalak muo giedast læiga; ja aīdnim, ja gæč; suddodam di læidek hærra vuosstai, din Ibmel, galbba di aldsedek Ibmelinæ-

dek læidek dakkam; fārgarakkan di dam gæino' hæittam læidek, maid hær̄ra digjidi ravvim læi! De daid guoft tavalid valddim ja gugtuid muo giedainam luittim ja cuvkkum din oainededin, ja hær̄ra oddi ædnami mán jecc̄am balkestim, nuftgo áudeb have, 40 bæive ja 40 ia; laibe im bárram, čace im jukkam; buok din sud-doidædek ditti, maid di dagaidek, dagai-dedin, mi bahha læi Ibmel čalmi áudast, dastgo hirbmastuvvamen legjim dam moarest, main hær̄ra moaratam læi din ala, atte din duššadet aigoi; mutto hær̄ra gulai muo maida dam have. Ja hær̄ra maida moarest læi Aron ala, ja Aron áudast mán maida rákkadallim. Dam suddo, maid di dakkam læidek, galbba, valddim, bálldim dálast ja cuvkkim, dassači go jaffon šaddai, ja daid galbba jafoid jokki bálkestim, mi vare ald gálgga. Maida Tabgerast ja Massast ja Kibroth-Hathavast hær̄ra di moarratatteidek. Ja go hær̄ra din vuolgati Kades-Barneast, ja celki: vuolgget dal, valddet dam ædnam, maid mán læm addam digjidi, de æppe-

gulolaš di læidek; æppet di åsskom su ala, æppet di gullam su jena. Hærra čalmi åudast vuolas mån ječčam luittim ædnami 40 beivid ja 40 iaid, ja rákkadal-lamen legjim.

10. Kapital.

Dam aige de celki hærra munji: čuopa aldsid guoft gæđggetavalid, nuftgo dak åudeb læiga, goarņo bajas vare ala muo lusa, ja daga muorraarka, de tavaliala čallet aigom daid sanid, mak dai åudeb ald legje, maid dån cuvkkik, ja daid arka sisa bieđjat galgak. De arka dakkim Akasia muorast, čuppin guoft gæđggetavalid, gárgņum vare ala guoft tavalid giedastam anededin; ja hærra tavaliala čali damanaga čallag, nuftgo åudeb have, daid låge bakkom sanid, maid digjidi sardnom læi vare ald dåla sist, ja hærra addi munji daid. De vare ald vuolas njeđim, ja bigim tavalid dain arka sisa, maid dakkam læm, vaidast dak årrob, nuftgo muo gáččom læi. Ja Israel manak vulgge Jokan manai galdo guovlost Mosera ragjai, ja dasa jami

Aron, ja dasa havdaduvui; mutto su bardne, Eleasar, dagai papamat su sajest. Dast si Gudgodai vulgge, ja Gudgodast Jothbai. Dam aige læi herra ja valddam Levi såkkagådde herra litto arka guoddet, ja herra çalmi åudast çuožžot, su åudast balvvalet, ja su nammi buristsivnadusa sanid låkkat.

Mutto dal Israel, maid gaibed herra, du Ibmel dust, æreb go atte herrast, du Ibmelest, dån ballat galgak, atte herra, du Ibmel, dån balvvalak åbba vaimostad ja åbba sielostad; ja atte herra bakkomid ja laga doalak. Herra, din Ibmel, herrai herra læ, dat stuorra, dat buokvægalaš, dat suorgadlaš Ibmel, gutte suddogaslaš allagvuoda bællai i gæca, gæn duomost addaldagak æi mate bæstet; gutte oarb- basidi ja læskaidi vuoiggadvuoda adda. Ballat galgak herrast, du Ibmelest, balvvalet galgak su, adnet galgak jeccad su lut.

11. 12. Kapital.

Rakkasen adnet galgak herra, du Ibmel, ja buok beivid doallat galgak su

ravvagid, su asatusaid ja bakkomid. Hærrad, du Ibmel, čalmek alelessi gáčcamen læk du ala jage algost jage loap ragjai. Varotækket ječaidædek, amasek din vaimok šaddat čajadaddat, atte su gæino di hæittebættet, atte hærra moare bagjelassadek di gáččobættet. De biegtat dal buok hærra sanid din mielladek vuollai, ja oapatækket din manaidassadek daid, daid sarnededin, go goadestad læk, ja go matk-kad mielð vagjolæmen læk, go vællhanak, ja go bagjanak. Gæč! Buristsivnadusaid ja garrodusaid din oddi biejam, buristsivnadusaid, go hærra, din Ibmelædek, bakkomid di gullabættet, mutto garrodusaid, jáš hærra, din Ibmelædek, bakkomid æppet di gula, ja go ærra gæinoid go su di vagjolišgoattebættet. Juokke sane doallat galgak ja dakkat, ik galga maidegen dasa lasetet, ik maidegen dast erit gæppet.

15. Kapital.

Go olmuš vaivašen šadda du sist, de du vaibmo i galga læt garas, ikge gierrat gidda árrot galga vaivaš velljasad, mutto

giettad ravastet galgak sunji. Varot ječcad, amasek Belial sanek du vaimost læt, ja amas du čalbme bahhan šaddat du vaivaš velljad vuosttai, atte ik dån adde sunji maidegen; go čuorvvomen sån læ hærri du bagjel, de suddon dat dunji lokkujuvvut galgga! Buorre mielast sunji addet galgak, ja i galga du vaibmo gattat, go addak. Alelessi læk vaivaš olbmuk ædnamest, damditti gáčom mån du ja cælkam: ravast giettad velljasad, adde arvaset du ædnam vaivašidi ja darbaše-gjidi!

16. Kapital.

Vuttivalddet galgak mannod Abib, atte bæssačid dån anak hærriad Ibmelad åudast; dastgo mannod Abib doalvoi hærri, du Ibmel, du Ægyptenest.

Helludakbasid adnet galgak hærriad Ibmelad åudast, ja ilost galgak læt hærri, du Ibmel, čalmi åudast, dån ja du bardne ja du nieid, du balvvalægjek, levitalaš, gutte du lut læ, veris ja oarbes olmuš ja læsk, gutte du lut læ. Lasstegådi basid adnet galgak čiečča bæive, go lagjimest

gærggam læk, ja ilost galgak læt basse beividad dån ja du bardne ja du nieid, du balvvalægje, levitalas, veris olmuš, oarbes ja læsk, gutte du uvsa siskebæld læ.

17. Kapital.

Duobmarak asatuvvut galggek buok du gavpugidi, ja vanhurskes duomoin si dubmit galggek olbmuid; vuoiggadvuoda ik dån galga boadnjat, allagvuoda bællai ik galga gæccat; addaldagaid ik galga vuosstaivalddet, dastgo addaldagak cuovgatuttek vela vises olmui čalmid, ja vanhurskes olmui ašid dak moivvijek. Vanhurskesvuoda, vuoiggadvuoda bivdet ja dakkat galgak.

Go du gonagas valldegåddes thruono ald čakka, de dam laga sån girjasis galgga čaletet; ja dam girje lutes sån adnet galgga ja buok ællem beivides dam lakkat galgga, vai oappa hærast Ibmelestes ballat, ja buok dam laga sanid doallat ja buok daid bakkomid, vai dai miel sån matta dakkat, amas su vaibmo ječas

alediſgoattet veljaides bagjel, ja amas sán bakkomest erit járralet.

18. Kapital.

Papak ja Levitalažak oase galggek adnet herra oafferin ja addaldagain, ædnam ja šiveti algošaddoid addet dán galgak pappi, dastgo herra, du Ibmel, valljim læ su herra áudast čuožžot ja su nammi balvvalet.

Du lut i áftage gavnjuvvut galga, gutte barnes daihe nieidas adda dála čada mannat æppeibmelidi gudnen, i guttege galga læt din lut, gutte noaiddevuođaid viggá dakkat, daihe gutte noaidde olbmuiguim viggá arvvalet, dastgo juokkas, gutte nuft dakka, fastesvuotta læ herra, mutto álles galgak læt herra du Ibmel áudast.

Prophet du gaskast, du veljainad, nuftgo mán læm, herra, du Ibmel, dunji čuožžaldattemen læ; su di galggabættet gullat. Nuft celki herra Horebest munji: Prophet sigjidi čuožžaldattam, nuftgo dán læk, ja su njalbmai muo sanid mán

biejam, ja sán sigjidi sardnomen læ buok, maid mán sunji gáčom, ja dakkujuvvut galgga, atte dat olmuš, gutte i gullat aigo muo sanid, maid Sán muo nammi sardno, sán muo duomo vuollai šadda.

19. Kapital.

Ik sirddet galga guoibmad ædnam rajaid.

Guoft daihe gálm duođastegji njalme miel de ašše šadda nanos.

Jás væralaš duođastægje čuožžel muttom vuosstai, ja bahaid su ala sardno; de galggaba dak guoft álbmak, gæin ašše læ, herra čalmi oddi, papai ja duobmari oddi, ja buristrakkan galggek essevalddek cágardet, ja jás duođastægje læ værre duođastægje, gutte giellasiid veljas ala duođast, de sunji di galggabættet dakkat, maid sán arvvalam læi guoibmasis dakkat, ja dam baha galgak dán erit valddet du lut erit, vai ærrasak gullek ja balo valddek, amasek si vela daggar fastesvuođa dakkat; ik su sæsstet galga.

21. Kapital.

Jås bahha ja æppegulolaš bardne læ, gutte aces ja ædnes i gullat aigo, ja saı læva bagadam su, mutto i sán gullat aigo sádno, de valddet galgga ače ja ædne su, ja buftet saı galggaba su baike vuorrasi ja baike essevaldde oddi, ja cælkket saı galggaba: dat mádno bardne bahha ja æppegulolaš læ, i sán mádno gullat aigo, bahhajuonalaš læ ja jukke olmuš læ; de buok baike álbmak gedgiguim su gáddet galggek, atte jabma, ja dam baha dán biegtat galgak lutad erit, atte ábba Israel gulla ja balo valdda.

22. Kapital.

Ik oaidnet galga velljad vuovsa daihe labba čajadaddamen ja biettalet væketemestád, mutto ainasrakkan galgak dán spirid ruoftot doalvvot velljad lusa; ja jáš velljad i læk lakka, ja jáš ik dán ised diede, de velljad spiri barrasad valddet galgak, ja du lut dat árrot galgga, dassači go velljad boatta áccat, de sunji dam ruoftot addet galgak. Nuft mænnodeť galgak su spirin, nuft dakkat galgak su

biftasiguim, ja nuft dakkat galgak buok velljad lappum ámiguim, maid sán læ lappam, ja maid dán gavnak. Ik oažo biettalet.

Ik galga oaïdnet velljad asen daihe vuovsa ædnami gaččam ja ječčad dast erit dakkat, mutto barggat galgak áftanaga veljainad dam čuožžaldattet. Go ládde bæse gavnak ja čivgak læk ja manek, ja ædne čivgaides daihe manides ald árru, de ik galga valddet sikke ædne ja čivgaid, ædne galgak addet girddet, ja čivgaid dán oažok valddet.

23. 24. Kapital.

Ik galga fuorra læt Israel nissoni gaskast, ige furuŝægje Israel álbmai gaskast.

Ik vuoto valddet galga veljastad ruđain daihe ælatusain, vai herra du Ibmel du matta buristsivnedet.

Jás guoibmasad luoikak, de ik su goađe sisa mannat galga pant valddem ditti; mutto álggon galgak læt, mutto álbmai, gæsa dán luoikak, olgus galgga buftet panta dunji; jáš vaivaš sán læ, ik

dân, de ik dân oažo mannat oadđem sagjasad su pantain; mutto ruoftot dam sunji addet galgak áudal go bæivve illošam læ, vai gavnides ald sán oažžo oadđet, ja vai du sán matta buristsivnedet, ja dat dunji vanhurskesvuottan lokkujuvvut galgga herra du Ibmel Ćalmi áudast.

Ik vaivedet galga vaivaš olbmuid, guđek balka áudast barggek, juokke bæivve sunji balkas addet galgak, amas herraí sán du ala Ćuorvvot, ja dat dunji suddon šaddat galgga.

Æi galga vanhemak hægasek ala dubmijuvvut manaidæsek ditti, æige galga manak hægasek ala dubmijuvvut vanhemidæsek ditti; juokkaš su ječas suddo ditti jabmet galgga.

Ik galga veris daihe oarbes olbmui vuoiggadvuođa moivvit; ik oažo vaivaš læskai biftasid panttan valddet.

Go lagjemen læk ædnamad šaddoid, de baccet galgga virrasidi, oarbbasidi ja læskaidi, vai herra, du Ibmel, du matta buristsivnedet buok du giedai dagoi sist.

Go álljomuora šaddoid, ja go vidne-

muorra šaddoid dån lagjemen læk, de baccet galgga virrasidi, oarbbasidi ja læskaidi.

25. K a p i t a l.

Go ašše læ ålbmai gaskast, ja digge oddi si bättik duomo oažžot, de galgak dån vuoiggadvuođa sunji addet, gæn duokken vuoiggadvuotta læ, ja ašalažžan dam dubmit, gutte ašalaš læ; galgga dat ašalaš olmuš rissijuvvut, de duobmar čalmides åudast su galgga gáččot rissijuvvut su mæddadusa stuoresvuoda miel. Njællja låge rissijumek sunji addujuvvut galgek, æi æmbo, amas velljad šaddat æpegudniettujuvvut du čalmidad åudast.

Ik čadnat galga vuovsa njalme, go barggamen læ.

Ik adnet galga guoftslai viegoid, nubbe låseb, nubbe gæppadabbo; ik adnet galga guoftslai mittoid goađestad, nubbe stuorrab, nubbe ucceb. Ålles ja riefte viegoid adnet galgak; ålles ja riefte mitto adnet galgak. Juokkaš, gutte nuft i daga, juokkaš, gutte verid vigga dakkat, fastesvuotta læ hærrai.

28. Kapital.

Go višsalet gullat aigok herra, du Ibmel, sanid, atte buok su bakkomid dan viggak barggat doallat, de herra, du Ibmel, du aledet aiggo, buok buristsivnaddusa du bagjeli boattet ja dunji dappatuvvut galgga; buristsivneduvvum lak baikestad, buristsivneduvvum maest, buristsivneduvvum lae du haegga šaddo, aednam šaddo, šiveti šaddo; buristsivneduvvum dan lak, go sisa boadlak, buristsivneduvvum, go olgus vuolgak, ja juokke dago sist, maid dan riemak dakkat. Basse olmučines aiggo herra du aldis bajasčuožžaldattet, go herra, du Ibmel, bakkomid dan doalak ja su gæinoid vaggolak, ja buok aednam olbmuk oaidnet galggek, atte herra nama miel dan nammad oazžom lak.

Mutto go herra, du Ibmel, sanid ik dan aigo gullat, go ik barga vuttivalddet ja doallat su bakkomid ja lagaid, de garrodussa du bagjeli boatta. Balo ja havo herra du bagjeli biege ja juokke dago sist, maid dan riemak dakkat, roappanæmen

læk áftanaga buok du bahha dagaidad-
guim; herra du bagjeli luoittemen læ
jallagvuoda čuovgatesvuoda, vaimo oažok,
mi balla ja doargest; nævrre oase. dán
oažok buok gæinodagaidad ald, vaiva-
šuvvum ja bagjelgeččuvvum læk buok
beividad, ja i áftage læk, gutte du bæssta,
damditti go herra, du Ibmel, ik dán ilo-
lažžan balvvalam læk ja buorre mielast
ja vaimost, go ik vuttivalddet, ik barggat
aigo doallat buok dam laga sanid. Go
balost ja gudnest ik adnet aigo dam
stuurra ja alla nama herra, du Ibmel, de
rafhe ik dán gavna, vuainadusa i oažo du
juolgge, ja herra dunji vaimo adda, mi
alelessi ravggamen læ balost, ja balost
árrot galgak ia bæive. Idđedest dán
cælkemen læk: vare ækked ja lifči, ja
ækkedest dán cælkak: vare idđed dal lifči,
du vaibmod balo ja rafhetesvuoda ditti.

29. Kapital.

Dak læk litto sanek, maid herra
gáčoi Moses Israel manaiguim dakkat.
Ja Moses čoakkai gáčoi ábba Israel ja
celki: vuttivalddet dam litto sanid, atte

daid di doallabættet, atte nuftgo vises olbmuk di dakkabættet, maid di dakka-bættet.

Buokak di ádnabæive čuožžobættet herra din Ibmel čalmi áudast, herra, din Ibmel, litto sisaloaidestet ja su vale ja šiettadusa vuollai ječaidædek bieġjat, maid herra du Ibmel ádna bæive duin dakka, vai ádnabæive olmučines sán du čuožžaldatta, ja vai du Ibmel sán matta læt, nuftgo sán dunji sardnom læ, ja maid sán láppedam læ du vanhemidi Abrahami, Isaki ja Jakobi.

30. K a p i t a l.

Bakkom, maid ádna bæive dunji ravvim, amas i dat læk dunji, ige gukken du lut erit, i dat almest læk, atte cælkket fertik: gi min áudast bajasgoargnot aiggo albmai dam migjidi vuolas viežžat, vai dam mi oazžop gullat ja dakkat; ige dat dâm bæld ave læk, atte cælkket fertik: gi rassta aiggo mannat dâm bællai ave, migjidi dam viežžat, vai oazžop' dam gullat ja dakkat; dastgo lakkarak galle dat sadne læ dunji; du njalmestad ja

du vaimostad dat læ, vai dam dakkat galgak.

Gæc! bieġjam læm ádna bæive du oddi ællem ja mi buorre læ, jabmem ja mi bahha læ, du ádnabæive gáčodedin hærra du Ibmel rakkasen adnet, su gæinoid vagjolet, su lagaid, hakkomid ja ravvagid doallat. Alme ja ædnam mân ádna bæive duodaštægjen valdam din vuosttai, atte du oddi bieġjam læm ællem ja jabmem, buristsivnadusa ja garrodusa, vai ællem dán valjik, atte hærra, du Ibmel, rakkasen dán anak, atte su sanid, su suobman dán gulak, atte su lut dán árok nannosen, dastgo dat læ du ællem.

31. K a p i t a l.

Ja Moses sarnoi ábba Israeli, ja celki: ádnabæive 120 jagid boares læm, im oažo šat gukkeb olgus mannat ja sisa mannat, hærra munji cælkkam læ: dam Jordan ik dán galga rassta mannat.

Ja Moses ravkai Josva, ja ábba Israel cæalmi áudast sunji celki: læge gievr ja læge irvok, roakad; dastgo dán dai olbmuiguim ædnam sisamannat galgak, maid

hærra sin vanhemidi vuornoi sigjidi addet, ja juogadet dån galgak dam sin gas-ski; hærra du åudast mannamen læ, -sån du lut aiggo læt, i sån du guoddet aigo, ige du luoittet; ik dån ballat galga.

Moses laga čali ja addi dam papai, Levi barni, gitti, gudek hærra litto arka guoddemen legje, ja buok Israel boaresamus ålbmai gitti, ja celki: go buok Israel čoakkai boatta hærra du Ibmel čalmi oddi, de dam laga låkkat galgak buok Israel guladedin, čoakkai dån galgak gáčot sikke ålbmaid ja nissonid ja smavva manaid ja vierrasid, gudek du lut læk, vai gullat si åžžuk, ja vai oappat si mattek hærrast, din Ibmelest, ballat, vutti-valddet ja dakkat buok dam laga, vai maida sin manak, gæin dietto i læk, åžžuk gullat ja oappat hærrast, din Ibmelest, ballat buok beividæsek.

Hærra sarnoi Mosesi: gæč! du jabmem bæivve ja læ, ravka Josva, ja boatte dái særvvegådde goade oddi, ja ravvagi-dam sunji addam! De bådï Moses ja Josva ja divoiga ječasga særvvegådde

goađe oddi. De áidnujuvui herra goađest balvvabaze sist, ja balvvabazze ároi goađe uvsá bagjel.

Ja herra celki Mosesi: gæc, go vanhמידad lut dán vuáinadak, de čuožželámen læk dak olbmuk, ja dam ædnam æppeibmelid balvvališgoattet, gása si båt-tik, muo lut si vulggek, muo litto si rikkomen læk, maid singuim dakkam læm; dam bæive de muo moarre buollamen læ, sin luoitam, muo čalmid sigjidi čiegam, ja hævvosek valdda sin, ja ædnag oasetesvuodak ja hæđek sin bagjeli båt-tik. De dam bæive si cækkemen læk: alma dak oasetesvuodak migjidi deivvik, go Ibmel i læk min gaskast? Mutto aibas-rakkan čiekkat aigom čalmidam buok dai bahha dagoi ditti, maid si dakkam læk, go værreibmeli bællai si ječasek járggalam læk! Mutto dal, čale dal dam lavllag, oapat dasa Israel manaid, ja bia dam sin njalbmai, atte dat lavl duodastussan munji šadda Israel manai vuostai! Doalvvot galle aigom sin dam ædnami, maid sin vanhemidi vurdnum, gást

mielkke gálgga ja honnig, jo si borrik ja gallanek ja buidduk, ja ærra ibmeli bællai si járggališgáttek, ja daid si balvvalek, muo si bagjelgæccamen læk ja muo litto si rikkomen læk! Mutto go ædnag oasetsvuođak ja hæđek sin bagjeli báttik, de dat lavl sin vuostai duođastet galgga, dastgo vajalduvvut dat i galga sin manai njalmest; dieđam galle dai olbmui jurddagid, mak sin vaimost dal læk, áudal go sin doalvom dam ædnami, maid sigjidi vuordnom læm, de čali Moses dam lavlag dam bæive ja oapati Israel manaidi dam.

Ja sán ravvi Josva, Nun barne, ja celki: læge gievr ja roakadlaš, dastgo Israel manaid doalvvot galgak dam ædnami, maid sigjidi vuordnom læm, ja mán du lut aigom læt!

Go Moses čallam læi girjai dam laga sanid loap ragjai, de gáčoi Moses Levitalažaid, guđek guoddemmen legje herra litto arka, ja celki: valddet dam laga girje ja bieggat dam herra, din Ibmelædek, litto arka balddi, ja dast dat árrot galgga

duodastussan du vuosstai; dastgo diedam galle din æpegulolašvuoda ja gažžarvuoda; gæc, ælededinam din lut ádna bæive di æpegulolaš læppet, man sagga æmbodalle, go jabmam læm. Gáčcot munji din sákkagáddi vuorrasid ja din oaivamužaid čoakkai, vai daid sanid sin beljidi mán oazom sardnot, ja vai alme ja ædnam mán oazom čuorvvot duodastægjen sin vuosstai; diedam, atte di muo jabmem mañnel ječaidædek billedæmen læppet, atte hæittemen di læppet dam gæino ald, maid mán digjidi gáčcom læm, ja de oasetesvuotta din bagjeli boattemen læ dai mañemuš beivi sist, go dakkat di riæbmabættet, mi bahha læ hærri čalmi áudast, ja go di moarratattebættet su gieđaidædek dagoi boft! Ja nuft sarnoi Moses dam lavllag sanid ábba Israel særvvegádde guladedin.

32. Kapital.

Gullat dal, almek, sardnot mán aigom,
gula dán ædnam, maid njalbmam dal
sardno;
nuftgo arvve daggar muo oappo,

nuftgo lavtadas daggar muo sanek;
 nuftgo arvve rasid gastad,
 nuftgo arvve urtasid laftad, daggar muo
 sardne;

Jehova nama mån sardnomen læm,
 addet di galggabættet Ibmelassamek gud-
 ne!

Baftamek læ, hærvas su dakko,
 vanhurskes su gæinok.

Åskaldas læ Ibmel ja duođalaš,
 vanhurskes ja vuoiggad.

Aldsesek hæppaden su vuosstai suddodek,
 æi barnek,

baic bahha, æppeaskolaš sakkagåddek.

Lægo dat Jehovahamek gittet,
 di jalla, jiermetes suddolažak?

Alma du ačce sãn læ, su olmuš dãn læk,
 gutte du dagai, gutte du sivnedi?

Mannam aige beivid muittosad gáčo, ja
 vassam sakkagoddi jagid jurddagidad
 vuollai,

ačestad jæra, sãn dunji dam cælkka,
 vuorrasin gáčo, si dunji dam sardnuk.

Go almestes Ibmel addi olbmuidi arbe,
 go olbmuid olbmuin sãn æroti,

Israel barni lågo miel dalle
 sakkagoddidi rajaid sãn mæredi.
 Jehova arbbeoasse su olbmuk læk,
 su ječas olmuš læ Jakob;
 mæcest sãn gavnai su,
 avden baikest mårrašist, čierromen,
 barrasis, gæccosis sãn valdi su,
 varjali su nuftgo su ječas čalme.
 Nuftgo goasskem gæcostes adna su bæse,
 čivgaides ala gaccamen læ,
 soajaides læbbo, dai ala sin valdda,
 ja soajaides ald sin guodda,
 nuft doalvoi su Jehova, sãn åft,
 ærra ibmelid i vækken sãn adnam.
 Sãn doalvoi su ædnam dievai bagjel,
 ædnam šaddoid sãn addi sunji bårat,
 jugati sin honnigin, maid bavtest sãn
 gålgati,
 åljoin, maid gædgest sãn gåčoi,
 milkin gusain, milkin savcain,
 labbaiguim, mak buoidde læk,
 Basan viercai ja båkkaiguim,
 šiega ja buorre jafoiguim,
 ja vidnemuorje lavtasid dån jugak.
 Go Israel buoiddogåđi, go gallasi oažoi,

de vuosstai sán riæmai ċiefċagoattet;
 Ibmel lut sán vulgi, gutte su sivnedi,
 bestujumes bavte sán bagjelgæċai.
 Æppeibmeliguim si dakke su angeren,
 fastes dagoidæsekguim si bajasbofte su
 moare;
 Ibmelid si balvvalegje, mak ibmelak æi
 læk,
 mak amas sigjidi legje ja áđđa,
 mak lagamuš bakkenædnamin boattam
 legje,
 gæin din vanhemak æi fuollam.
 Bavte, gutte du riegadatti, muitostad sup-
 pik,
 Ibmel, gutte du sivnedi, dán vajaldattik.
 Jehova dam áini, moarestes
 barnides ja nieidaides sán supi.
 Ja celki: ċalmidam sigjidi ċiegam,
 oainam galle, maggar sin loap dalle
 šadda;
 arvotes suddolažak dak læk, hævvo sin
 vuordda,
 manak si læk áskaldasvuodátaga.
 Æppeibmeli balvvalussasek angeren muo
 dagai,

ja unokas miel addi munji sin værre-
vuot;

olbmuiguim, mak olbmuk æi læk, ange-
ren sin dagam,

daiddemættom olbmuiguim unokas miel
sigjidi addam.

Buollam ja læ muo moare dälla,

jabmi aimo ragjai dat buolla,

ædnam ja ædnam šaddoid dat duššad,

vari vuodoid dat boaldda,

oasetesvuodaid sin bagjeli állorak gáčom,

buok muo njuolaidam sin vuosstai ba-

čam,

famotuvvum nælgest, goddujuvvum rät-

todaydain ja buoccalvasain,

mæce fuodoi bani vuollai mån biejam

sin,

sárbmašuvvut si galggek mirko gærb-

mačín;

šiljost gáddet galgga miekke,

goađe sist gáddet galgga ballo

sikke barnid ja nieidaid,

smavva mañaid ja vuorrasid;

ædnami sin čassket aigom, mån cæl-

kan,

olbmui gaskast sin muido dušsen dakka-
men læm,

jås sin vašalažai čävllaiivuotta i ballamest
læm,

atte sin vašalažak riemaši boassto lakkai
dubmit,

ja cækket: min-giettamek gievrvuotta
dat læ,

mi daid dagoid dagai, Jehova dat i læm.

Hævo arvvalusaid si arvvalek,

jiermetes, arvotes suddogasak si læk;

vare si jiermaši ja oapaši fuomašet,

vare boatte aigid jurddagidæsek oddi si
biejaši;

moft šadda, atte åft olmuš duhat matta
vuoittet,

atte guoft olbmuk låge duhat batarattaba,

jås Ibmel i læm sin vuorddam,

jås Jehova i læm sin suppim.

I læk Ibmelæmek sin Ibmeli lakkai,

nuft celkkik vela min vašalažaidæmek;

Sodoma vidnemuora šaddo sin vidne læ,

ja Gomora ædnamest dat šaddaduvvum
læ,

mirkkomuorjek sin muorjek læk,

ja sorbmemen sin muorjek læk,
 gærbmaši mirkko sin vidne læ,
 nuftgo guvdi ja dæccalaggai sappe,
 alma dat muo lut vurkkijuvvum læ,
 ja muo duokken dat årro.

Muo giedast sin mafso ja balkka læ,
 go sin juolgek njallakastišgoattemen læk;
 sin gadotusa bæivve ja lakka læ,
 fakkistaga boatta dat dille, mi vuordda
 sin.

Olbmuides duobmemen læ Jehova,
 balvvalegjides armetet sán aiggo,
 sin famosek sán oaidna ja nákkam læ,
 mi baccam læi ja duššas læ mannam.
 Cælkket sán aiggo: gåst dat bafte,
 gåst dak Ibmelak, mai ald dârvvosek
 ároi?

gudek bárramen legje sin buoides oaf-
 ferid,

ja jukkamen legje sin jukkamuš oafferid?
 bagjanekkusek dak digjidi vækken,
 dal dak varjalekkusek din!

Oaidnet dal, atte mán dat læm, gutte Ib-
 mel læm;

æreb muo i læk Ibmel;

mán læm, gutte adda ællet ja jabmet,
 mán bavragattam ja buorredam,
 muo gieđast bæssamest i læk.
 Albmai giettam mán bajedam,
 cælkam: nuft duot go agalazžat mán
 ælam,
 miekkam aldagas mán bastetam,
 duomo giettasam valdam;
 mavso vašalažaidassam dal addam;
 balkasek dal mavsam muo vašotegjidi!
 sin varaid jukke muo njuolak,
 sin rubmaš bárre muo miekke,
 goddum ja giddavalddujuvvum olbmui
 varaid,
 vašalažai oaivamužai galoid.
 Gittet su ja lavllot su, olbmuk!
 balvvalegjides varaid sán mafsa,
 vašalažaidi balkasek sán adda,
 ædnames ja olbmuides soavatet sán aiggo.

Ja Moses báđi ja dam lavllag buok
 sanid sán lågai olbmui guladedin, sán ja
 Nun bardne, Josva; ja go Moses loaftam
 læi dam sarne ábba Israeli, celki sán
 sigjidi: bieđat buok daid sanid mielladek
 vuollai, maid digjidi ádna bæive duodas-

tam, atte di manaidædek gaccobættet dam laga sanid dakkat ja doallat; dastgo guoros sadne dat i læk digjidi, mutto dat din ællem læ, ja dam sane boft saddek din bæivek ædnagak dam ædnam sist, masa di Jordan rasta mannabættet, dam aldsedek oamastet.

Dam bæive sarnoi hærra Mosesi ja celki: goarŋo dam vare Abarim ala, Nebo vare, Moab ædnamest, Jeriko buotta, ja Kanaan ædnam oaidnet galgak, maid Israel manaidi addam. Jabmet galgak dam vare ala, man ala goarŋok, ja vuolgget galgak olbmuidad lusa, nuftgo velljad Aron vare Hor ala jami ja olbmuides lusa vulgi; go dái suddo dagaide muo vuosttai Israel manai gaskast Meribas caci guovlost Kadesest, mæcest Sinest, go æppe dái muo basotam Israel manai gaskast; ædnam oaidnet galgak audastad, mutto boattet ik galga dam ædnami, maid Israel manaidi addam.

33. Kapital.

Dat læ dat buristsivnadussa, main Moses, dat Ibmel ålmai, Israel manaid

buristsivnedi, áudal go jami, ja sán celki:
 Sinaist bádi Jehova,
 idi sigjidi Seir varest,
 varest Paranest sán čuvvgemen læ,
 låge duhat basek čuvudegje su,
 su giedast buli sigjidi laga dálla;
 Israel, sákkagoddidad rakkasen sán adna,
 su basse olbmuk du olbmuk læk,
 du julgidad gurast si árromen læk,
 du sanidad vuostai si valddek.
 Moses, sán addi migjidi laga,
 arbbeoase Jakob særvvegoddidi.
 Israel gonagas sán læi,
 go olmui oaivamužak čoakkai báttik,
 go čoagganek Israel sákkagáddek.
 Nuftgo Israel Ibmel i áftage læk,
 almest sán manna, dunji vækken boatta
 majestætalašvuodastes balvai aíd.
 Agalaš Ibmel lut du bataram sagje læ,
 dabe vuollen barggek su agalaš giedak,
 čudidad áudastad erit sán ajet,
 ja sigjidi cælkka: šaddat duššen;
 oagjebas ja áfto árrø Israel,
 jafo ja vidneædnam Jakob čalbme oaidna,
 su almestes vuolas boatta laftas.

Audogas Israel, gi læ nuftgo dån,
 olmuš, gutte hærrast besstujuvum læ,
 sån du suogje læ, du vække, du famo
 miekke;

dunji du vašalažak vuollanek,
 sin dievai ald dån mannamen læk.

34. Kapital.

Ja Moab jalgadasast goarņoi Moses Nebo vare ala, Pisga oaiṽvečåk ala, Jeriko buotta, ja herra addi sunji oaidnet åbba Gilead ædnam Dan ragjai, ja åbba Naphthali, Ephraim ja Manasse ædnam ja Manasse ædnam ja åbba Judå ædnam gaskmæra ragjai, oarja ædnam, jalgadasa, læge Palmegavpug Jeriko guovlost Soar ragjai. Ja herra sunji celki: dat læ dat ædnam, maid læppedam læm Abrahami, Isaki ja Jakobi, go celkkim, manaidassad du maņņel dam addet aigom; addam læm dunji dam oaidnet čalmidadguim, mutto ik galga dam sisa mannat. Ja nuft jami Moses, herra balvvalægje, Moab ædnami, herra sane mielđ, ja sån havdadi su Moab ædnam lækkai Beth-Peor buotta, ja i åftage dieđe su havddesaje gidđa dam

bæivvai. Moses 120 jagid boares læi, go jami; i læm su čalme čuovgas sevdnu-
 dišgoattam, ige læm su fabmo sust erit
 gæppanišgoattam. Ja Israel manak čier-
 romen legje Moses Moab jalgadasast 30
 beivid; Josva, Nun bardne, devddujuvui
 visesvuoda vuáinain, dastgo Moses su ala
 giedaides bieggam læi, ja Israel manak su
 guldalegje, ja dakke, nuftgo herra gáčcom
 læi Moses. Mutto Israeli i čuožželam
 šat æmbo prophet, nuftgo Moses, gæn
 herra didi muođoin muođoidi, buok dai
 ibmaši ja oavddodagoi dafhost, mai va-
 ras herra vuolgatam læi su Ægypten
 ædnami, Pharaoi ja buok su balvvalegji
 ja ábba su ædnami, ja dam vægalaš gieda
 dafhost ja buok dai stuorra ja balolaš
 dagoi dafhost, maid Moses dakkam læi
 ábba Israel čalmi áudast.

22 David psalmak.

1. psalma.

1. Audogas dat álmai, gutte ibmelmæt-
tomi arvvalusai miel̄d i vagjol, ja suddo
balggai i boade, ja bilkedegji čákkam
sagjai i mana čákkamet,

2. gæn vaibmo Jehova laga guvllui
árro; gutte jurddagides sist adna su laga
ia bæive.

3. Sán nuftgo muorra læ, čaci gaddai
gilvvujuvvum, mi šaddoides aiggasæsek
adda, man lastek æi gálna; buok, maid
sán riæbma dakkat, miela miel̄d manna.

4. Æi nuft ibmelmættomak; si nuftgo
saddok læk, maid biege erit bossal.

5. Æi biso ibmelmættomak duomo áu-
dast; æi suddolažak vanhurskes olbmui
særvest.

6. Vanhurskasi gæinoid Jehova dietta,
ibmelmættomi luodak gadotussi mannek.

2. psalma.

1. Man ditti suttajek bakkenak? man
varas arvvalek suddogasak duššid?

2. Ædnam gonagasak čuožželek, ja oaiv-
vamužak arvvalusaid adnek gaskanæsek
hærra ja su vuiddujuvvum vuosstai, cæl-
kededin:

3. "Bođkijækkop mi sin badid, ja sup-
pijækkop mi sin lakkid bagjelistamek
erit!"

4. Gutte alмест assa, sán boagost; hærra-
rai bilkkon si læk.

5. Moarestes sán sigjidi sardnogoatta;
hirmadvuođastes sán baldat sin, go sard-
no:

6. "Ješ muo gonagassam mán vuiddim
Zionest, muo basse varest."

7. Hærra arvvalusaid muittalet aigom;
sán munji celki: dán muo bardne læk,
ádna bæive du riegadattim.

8. Ravka must; de bakkenid arbbe-
oassen dunji addam, ja ábba ædnam du
halddosad.

9. Ruovdesepterin dán cuovkak sin,
nuftgo lairrelittid sin doagjalak,

10. Jierbmat dal di gonagasak! valddet
ravvagid vuosstai di ædnam duobmarak!

11. Ballat, balvvalækket herra, balo ja gudne addet sunji!

12. Cubmat barne, amas moarrai sán mannat, ja amadek matkkai di hævvanet; dastgo fárg buollemen læ su moarre. Audogasak buokak, guđek su ala dár-vastek.

3. p s a l m a.

1. David psalma batarussi manadédines Absalon su barne áudast erit.

2. Hærračam, man ædnagak muo vaša-lazak! ædnagak, guđek muo vuosstai čuožželek!

3. Ædnagak muo birra sardnuk: Ibmel lut sunji i læk bestujubme.

4. Mutto dán, herra, muo varjalegje læk, muo gudne, gutte muo oaive bajedak.

5. Adnomin herra mán čuorvom; ja muo rokkus basse varestes sán gulla.

6. Vælhanam ja oadám ja diervasen márranam, dastgo herra muo varjalægje læ.

7. Im bala, jás vela láge duhat vašala-žak muo birrastattaši.

8. Čuožžel hærračam! bæstašik muo,

muo Ibmelam! buok muo vašalažai nie-
raid dān cuvkkik; ibmelmættomi banid
cuovkas dān časskik.

9. Hærra lut besstujubme læ; du olb-
muidad bagjel du buristsivnadusak!

4. p s a l m a.

1. Lavllomāudastčuozžoi; David lavl.

2. Go čuorvom, de gulašik muo, van-
hurskesvuottam Ibmel! hædestam muo
besstik. Lifčik munji armogas ja gulašik
muo rokkus.

3. Suddogasai manak! man gukka galg-
ga muo gudne læt digjidi bilkkon? Guk-
kago adnebættet di duššid rakkasen? Guk-
kago bivddebættet di duššalašvuodaid?

4. Diettet, Jehova valljim læ su balolaš
balvvalegjid. Hærra gulla, go sunji mán
čuorvom.

5. Ballat ja suddost erit ječaidædek
varotækket! Dam jurddagidædek vuollai
biegjat oadđem sajestædek, ja årrot jask!

6. Vanhurskesvuoda oafferid oafferuššat
ja hærra ala dārvastækket!

7. Ædnagak læk, gudek sardnuk: gi
migjidi buorre dile adda oaidnet? hærra-

račam, bajedifčik du čalmi čuovgas min bagjel!

8. Sturrab ilo muo vaibmoi dån adak go dat, mi sist læ, go jafok ja vinek sist ållo læk.

9. Raffhai mån vælhanam, ja rafhest oadam; dastgo dån åft læk, hærračam, gutte oagjebassan munji addak ællet.

6. p s a l m a.

1. Lavllomåudastčuožžoi, David lavl nekilot miel lavllujuvvut.

2. Hærračam! jårggalifčik beljidad muo sanidi, gæčašik muo vaimo jurddagi bællai!

3. Gulašik muo vaiddamušaid, rakis gonagassam ja Ibmelam! du oddi rokksidam mån bajas biejam.

4. Hærračam! arrad iddedest ja gulak muo jena; arrad iddedest du oddi mån vuolgam, ja du giedai bællai mån gæčam.

5. Ik dån læk Ibmel, gutte verulašvuodaid dokkitak; gutte bahha læ, i sån oažo du lut årrot.

6. Čævlak du čalmi åudast æi biso; buok værredakkid vašest dån anak.

7. Guđek gielastallek dān hævatak; sorbmijægjek ja verulažak fasstesvuotta læk hærri.

8. Dārvastedin du stuorra armo ala du vissui mān boadām; du balost mān rāk-kadallat aigom du basse tempel sist.

9. Hærračam, oapestifčik muo du vanhurskesvutti muo vašalažaidam ditti, njuolge du gæidnod muo čalmi oddi.

10. Sin njalmest duotvuotta i læk; sin vaimost bahhavuotta læ āllo; ravas havdde sin čadda læ; njuofčamidæsekguim si buorradallek.

11. Duobme sin, muo Ibmelam! daga sin arvvalusaid dušsen! suope sin sin ædnag suddoidæsek ditti; dastgo vuosstai-hagolažak si læk du vuosstai.

12. Buokak illoi šaddek, guđek du ala dārvastek; ilost si orruk agalažžat; dastgo giettad dān sin bagjel doalak; ja guđek du nama rakkasen adnek, stuorra ilo dān sigjidi addak.

13. Dastgo dān, hærri, vanhurskasid buristsivnedak; armoiad dān birrastatak sin, ja sin varjalak.

6. p s a l m a.

1. Lavllomáudast^cuo^zoi; David lavl, lavllujuvvut instrument mielđ, mast gavtse suonak læk.

2. Hærraçam! ale rangašt muo moarre-
stad, ja ale bagad muo hirbmadvuoda-
stad.

3. Lifčik munji armogas, hærraçam!
vuoimetuvvumen já læm; buorredifčik
muo, dastgo davtek must doargestek.

4. Ja muo siello saggarakkan balla;
gukkago aigok dán, hærraçam, du moare-
stad árrot?

5. Járggalifčik ječčad muo bællai, hær-
raçam; bæstašik muo sielo; bæstašik muo
du armogasvuoda ditti.

6. Alma jabmem sist du muiito i læk;
ja gi du gitta jabmi aimost?

7. Šuokkemest já vaibbam læm; oad-
dem sagjam mân gastadam gæčos ia miet-
ta; gadnjalidamguim oaddem sagjam mân
laftadam.

8. Márrašist muo habme nubbastuvva;
boaresmuvvum læm muo ædnag vašala-
žaidam ditti.

9. Vuolgget muo áudast erit, di bahha-juonalaš olbmuk, dastgo herra muo čierrom jena gullam læ.

10. Herra muo vuollegis adnomid gullam læ; herra muo rokkus vuostai-valdda.

11. Hæppad ja balo vuollai buok muo vašalažak šadamen læk; hoapost si ruoftod guvllui gaiddat galggek, ja hæppad sin juſso šadda.

7. p s a l m a.

1. David vaiddem lavl, maid herraí sán lavloi Kusk, dam benjaminitalaš olbmu, ditti.

2. Herra muo Ibmelam, du ala áskaldam; bæstašik muo buok muo vašalažaidam giedast erit, ja gajušik dán muo;

3. amasek lægjoní lakkai sí sorbmit muo ja muo gaikkot, go í áftage læk, gutte gagjo.

4. Herra muo Ibmelam! jáš nuft læm dakkam; jáš værrevuot muo giedast læ;

5. jáš sigjidi bahaid mán læm dakkam; guđek rafhe munji addek; jáš su mán

læm rievadam, gutte ȧsetaga vȧsest muo adna ;

6. ȧżżus dalle vȧsalȧs muo doarotet ja muo valddet ja ȧdnami muo balkestet ja julgides vuollai muo gudne duolbmat.

7. Bagjaniḟcik, hærrȧcam, moarrasad; biejȧsik jėċcad muo vȧsalȧżaidam vȧse vuosstai; boadȧsik hoapost munji væk-ken; jės dån læk ġȧċcom vuoiggadvuotta dakkujuvvut galgga.

8. Olbmui ċoagganæmek du birrastatik; sin ditti manȧsik ruoftod alagassi.

9. Hærra olbmui duobmar læ; dubmi̇sik muo, hærrȧcam, muo vanhurskesvuoda miel̇d; dakkujuvvu̇si munji muo vuoiggadvuoda miel̇d.

10. Ġȧċȯsik ibmelmættomi bahhavuoda nåkkat, ja nanosmattȧsik daid vanhurskasid, dån, vaimoid ja siskelusaid guoratalle, vanhurskes Ibmel!

11. Muo varjalæbme muo Ibmel lut læ; sin bæsta sån, guḋek vuoigadlȧzak læk vaimostæsek.

12. Ibmel vanhurskes duobmar læ, ja

moaratattujuvvu juokke bæive (min vær-redagoidæmek ditti).

13. Jås buoreb gæino mieldd suddogasak æi aigo mannat, de miekes Ibmel bastet, ja davges gældda ja garvasist dam adna.

14. Jametægje værjoid suddogasai vuosstai sán rákad; njuolaides buollen sán dakka.

15. Gæč, verid sakkanatta suddogas, ja bahha dagoid sán smietta, dušševuođaid sán riegdatta.

16. Ærrasidi rágge sán læ rággam ja čieghalen dam dagai; mutto ješ fierralæmen sán læ rággai, maid sán dagai.

17. Su ječas oaive ala maccamen læk su bahha dagok; ja su ječas oiivvečák ala báttik su verudagak.

18. Hærra mán gitam su vanhurskesvuođastes, ja hærra alemus Ibmel nammi gudne lavllagid lavlom.

8. p s a l m a.

1. Lavllomáudastčuožžoi, Higgith mieldd lavllujuvvut, David lavl.

2. Jehova, min hærramek; man hærvas du namma læ ábba ædnam mietta! dán,

gutte majestætalašvuottad almi bagjel bajedak!

3. Manai ja njəmmi njalmest gitosid aldsid dān rakadik, du vašalalažaidad hæppašuttet, du vuosstaičuožžoidad vuolledet, ja sin, guđek bahaid viggek dakkat.

4. Go du albmad oainam, du gieđa dagoid, mano ja nastid, maid dān rakadik:

5. de fertim dalle cælkket: mi læ olmuš, go su muitak, ja olbmu manna, go su dān oappaladak!

6. Dušše uccanaš engelin vuollebun dān bigjik su; gudnin ja hærvasvuodain dān činatik su.

7. Radđijægjen gieđaidad dagoi ala dān dakkik su; buokrakan su julgi vuollai dān bigjik:

8. savcaid ja vuovsaid; buok, vela mæce fuodoid;

9. loddid alme vuold, ja gulid avest, mak čaci balggai mielđ vagjolek.

10. Jehova, min hærramek! man hærvas du namma ábba ædnam bagjel.

9. psalma.

1. Lavllomáudastc̄uožžoi, Almut Labben, David lavl.

2. Ábba vaimostam herra gittet aigom; sardnot aigom buok du ávdulaš dagoid.

3. Du sist illodet ja avvodet aigom; lavllot aigom du nama, muo Ibmelam!

4. Go muo vašalažak ruoftod manne, du čalmi áudast si járralegje ja hævvosæsek si manne.

5. Dastgo bagjelasad dán valddik muo aše; du truonnod ald dán čákkamen legjik, dán, gutte vanhurskasen dubmik.

6. Bakkenid dán rangguk; ibmelmættomid dán hævvosæsek luittik, agalažžat ja alelessi sin namaid dán erit sikkuk.

7. Vašalažak, agalaš aiggai sin hævva-tusak dakkujuvvum læk; sin gavpugid dušsen dán læk dakkam; ja sin muitto nákkam læ.

8. Mutto herra agalažžat bisso; truonos duobmoi sán rakad.

9. Vanhurskesvuodain mailme sán duob-memen læ, buok vuoiggadvuodain duomos sán olbmui ala sardno.

10. Bataram sagje hægjoidi læ hær̄ra; dår̄vvom sagje hæðe aigin s̄an læ.

11. Ja du ala si dår̄vastek, guðek du nama dittik; dastgo ik daid d̄an luoite, guðek du occik, hær̄raçam!

12. Lavllot hær̄ra, gutte Zionest assa! sarnedækket olbmuidi su dagoid.

13. Dastgo s̄an, gutte varaid mavsatalla, muitostes sin adna; hæðalažai çuorvvomid i s̄an vajaldatte.

14. Lifçik munji armogas, hær̄raçam! gæçašik, maid gillat fertim sist, guðek muo vašotik; valdašik muo jabmem uvsai raigi sist erit!

15. Vai buok du gitosid Zion nieida uvsai sist oažom sardnot; vai du bæsstem ditti m̄an avvodam.

16. Dam råggai bakkinak j̄arralek, maid si dakke; sin jeçaidæsek juolgge šadda roakkaset dam gilli, maid suollet si bie-gjam læk.

17. D̄avdos læ hær̄ra, atte vuoiggad-vuoda s̄an dakka; giedaidæsek dagoidi roakkasek ibmelmættomak.

18. Vulggusek ibmelmættomak jabmem

aibmoi; buok suddogasak, guđek Ibmel muitostäsek luittik.

19. Agalažžat i šadda vaivaš vajalduvum, ige alelessi duššamen læk hæđalažai doaiuvo.

20. Čuožželifčik, Jehovačam! amas suddogas ječas aledet. Dubmijuvvusek suddogasak du čalmidad äudast!

21. Bieja balo sin bagjeli, Jehovačam! Adde, atte suddogasak suddogassan ječaidäsek dovddik.

10. psalma.

1. Man varas, Jehovačam! ärok dân nuft gukken? Man varas čiegak dân ješ ječčad hæde aigin?

2. Ibmelmættomi čävlaivuodast gifsašuvvujek hæđalažak; si roakkasek, sorrujek gielaidi, maid däk hutkkijek.

3. Ibmelmættom rabmen adna su sielos anestumid; ja rievvar ječas buristsivned, ja Jehova bagjelgæčča.

4. Čävlaivuodastes cælkka ibmelmættom: Ibmel i dast fuola. Buok su jurdagak læk: Ibmel i læk.

5. Su miela miel su gæinok alelessi

áuddanek; du duomok gukken læk su áudast erit; buok su vašalažaides sán hasstal.

6. Vaibmosis sán cælkka: mán im goas-segen járral; ságast sokki i mikkege oasetesvuodaid muo fatte-men læk.

7. Vuornasin su njalbme dievva læ, bettusin ja sluokkesvuodain; su njuofčam duokken nævrrevuotta assa ja værrevuotta.

8. Sidain sán vuidgŋa; bæittem sajestes vigetes olbmuid sán gádda; hæjob olbmuid su čalmek vafšuk.

9. Bæittem sajestes sán vuidgŋa, nuftgo legjon biejostes; varnotes olbmuid giellam varas sán vuidgŋa; varnotes olbmuid sán giella, giellasis sin roakasattemen.

10. Ječas sán uccod, njakka, ja garra gazaidesguim hæjob olbmuid sán doarrot.

11. Vaimostes sán cælkka: Ibmel dam vajaldattam læ; čalmides sán læ čiekkam, ja i ábba agalašvuodast dam oaine.

12. Bagjanifčik, Jehovačam! bajedifčik giettad, muo Ibmelam! ale vajaldatte sin, guđek hæđest læk.

13. Mannen oazžo ibmelmættom olmuš

Ibmel bagjelgæccat, ja vaibmosis cælkket:
Ik dân dast fuola!

14. Galle dân oainak; hæðe ja varnotesvuoda dân oainak; giettasad dam çalak; du ala dârvast hægjovuot; oarbbasei vække dân læk.

15. Cuvkišik ibmelmættom gieda, ja dam baha —; dagašik su ibmelmættomvuodaïd dušsen.

16. Jehova gonagas læ agalažžat ja alelessi; su ædnamest bakkinak nokkik.

17. Hæðalažžai rokkusid dân gulak, Jehovaçam! sin vaimoid dân appasmattak; du bællje galle gulla.

18. Oarbbasidi ja hægjoidi vuoiggadvuoda dân addak; amasek vigetes olbmuk ædnamest erit ajetuvvut.

11. psalma.

Lavllomâudastçuožžoi; David lavl.

1. Jehova ala dârvastam; moft cælkkebættet di dalle munji: batar varidassad lädde lakkai.

2. Dastgo gæç, davgesek ibmelmættomak gelddik; njuolaidæsek si suonai duok-

kai bigjek; sævdnjaden si dai ala bačček, guđek vuoigadlažak læk vaimostæsek.

3. Go vuoiggadvuotta duššen dakkujuvvu, maid galgga dalle vanhurskes olmuš dakkat?

4. Basse tempelestes Jehova læ, alмест læ Jehova truonno; su čalmek áidnek, su čalmek suddogasai manaid vuttivaldek.

5. Vanhurskes olbmuid Jehova guoratala; mutto ibmelmættomid, ja guđek vækkavalddalašvuodaid viggek dakkat, vašest su siello adna.

6. Aldagasaid, dála ja rišaid ibmelmættomi bagjeli sán arvedatta; ja mirkkobieggak sin oasse šaddek.

7. Dastgo vanhurskes læ Jehova, ja vanhurskesvuoda rakkasen sán adna; su čalmek vuoigadlaš olbmuid áidnek.

12. p s a l m a.

1. Lavllomáudastčuožžoi, lavllujuvvut instrument miel, mi gavtse suonaid adna; David lavl.

2. Bæstašik, Jehovačam! dastgo náikka-

men læk ibmelbalolažak, ja gæppanæmen læk åskaldasak suddogasai manai gaskast.

3. Vačastalle bårsamiguim verid si sardnuk nubbe guoibmasis; guoftelaš vaimoiguim si sardnuk.

4. Duššen dagaši, Jehova, buok guoftelaš bårsamid, njuofčamid, mak čævlas sanid sardnomen læk;

5. daid, guđek celkkik: njuofčamidæmek boft mi vuoittep; min bårsamidæmek min bæloštægjek læk; gi læ hærra min bagjel?

6. Hædalažai hæde ditti, vaivaši čierrom ditti, dal čuožželam, sardno Jehova; sin mân bæstam, guđek bagjelgeččujuvvujek,

7. Jehova sanek čielgas læk nuftgo silbak, mak muoldast erit čilggijuvvum læk ja čiečča gærde butestuvvum læk.

8. Dån, Jehova, sin varjalægje læk; dam sakkagådde giedast erit dån bæstak sin agalažžat.

9. Ibmelmættomak åuddanæme adnek juokke guvllui, ja mi hæppad læ, dat šadda aleduvvut suddogasai manain.

13. p s a l m a.

1. Lavllomáudast^{cuo}z^zoi; David lavl.

2. Gukkago, Jehova^{cam}? Aigokgo aga-
laz^zat muo vajaldattet? Gukkago aigok
dán ^{cal}midam ^{cie}kkat muo áudast erit?

3. Gukkago galgga mára^s muo sielo sist
árrot, ja bæivala^s hav^{cas} muo vaimo sist?
Gukkago oaz^zo muo va^sala^s muo ditti
^{ca}vlaistallat?

4. Gæ^{ca}sik vuolas almestad! gula^sik
muo, Jehova^{cam}, muo Ibmelam! varjalif-
^{ci}k muo ^{cal}midam ^{cu}ovgas, amam jab-
mem nakkari gitti mán ^{sa}ddat oad^{de}t;

5. amas muo va^sala^s sardnogoattet: mán
vuittim su; amasek muo vuostai^{cuo}z^zok
avvodi^sgoattet muo járralæme ditti.

6. Du armogasvuoda ala mán dárva-
stam; muo vaibmom ilost læ du bæstem
ditti; Jehova^{cam} mán lavlom, dastgo
burid sán dakkam læ muo vuostai.

14. p s a l m a.

Lavllomáudast^{cuo}z^zoi; David lavl.

1. Ibmelmættom vaimostes cælkka: Ib-
mel i læk. Bahha, fastes sin dakko læ;
i áftage læk, gutte burid dakka.

2. Almestes Jehova vuolas gæcca sud-dogasai manaid oaidnem ditti, jás guttege læ, gutte jiermaláš læ, gutte Ibmel bargga áccat.

3. Buokak boassto gæino mielld mannamen læk, buokrakkan ječaidæsek billedam læk; i áftage læk, gutte burid dakka, i vela áftage.

4. Æigo buoreb dieđo vuosstaivalddet aigo si, guđek verid dakkek? guđek muo olbmuid borrek, dego laibe si báraši, guđek Jehova æi čuorvo?

5. Ballo sin valddemen læ, dastgo Ibmel vanhurskasi sákkagádde lut læ.

6. Hæđalažai arvvalusaid bilkkon di adnebættet, mutto Jehova sin dárvo sagje læ.

7. Gi Zionest Israeli bestujume adda? go Jehova olbmuides giddagasast erit ruoftod doalvvo, de Jakob dalle avo oazžo ja Israel ilo.

15. psalma.

David psalma lavl.

1. Jehovačam! gi oazžo du pauluna sist árrat? Gi du basse varest oazžo assat?

2. Gutte mainnetæbmen vagjol, ja vanhurskesvuoda bargga dakkat, ja vaimos duotvuoda sardno;

3. gutte njuofcames i sælgebæld sarno, guoibmasis bahaid i daga, gutte guoimes i ane bilkkon;

4. gæn cælmī åudast ibmelmættomak æi mannenge mavse, mutto ibmelbalolažak gudniettujuvvjek; gutte, go aldsis vahagen vale dakkam læ, almaken vales nubbastuttet i aigo;

5. gutte ruđaides i adde stuorra vuoto oaivvai, ja addaldagaid i valde vigetamid dubmim ditti; gutte nuft mænod, sån bisso buok agalašvutti.

16. p s a l m a.

David gällecin.

1. Varjalifcīk muo, rakis Ibmelam! dastgo du ala dârvastam.

2. Muo siello cælkka hærrai: dån muo Ibmel læk; dutaga i mikkege burid munji.

3. Basse olbmuid, guđek ædnam sist læk, ja Ibmel balolažaid rakkasen mån anam.

4. Ædnag givsek æppeibmelbalvvale-
gjid vurddek; sin varraoafferid, maid si
oafferussek, im aigo, imge sin namaid
båfsamidanguim cækket.

5. Hærra muo arbbeoasse læ ja dava-
ridam; dân muo oase varjalak.

6. Čabba baikid addi munji oasse; rak-
kasen anam mân oassam.

7. Gittet aigom hærram, gutte muo åu-
dast mårraš ani; vela igjabåddo adda
vaibmo munji ravvagid.

8. Hærra muo čalmidam åudast alelessi
anam; sån muo ålgiš gieda bæld læ; im
dalle jårral.

9. De damditti ilost læ muo vaibmo, ja
muo vuain avvod, ja vela muo rumaş
oagjebasvuodast årro.

10. Dastgo muo sielo ik dân jabmi
aibmoi luoite, du balolažaid ik dân adde
guoccagæme oaidnet.

11. Ællem gæinoid dân oapatak munji;
hui stuorra ilo adda du čalmi åudast
årrot, ja du giedast årrot audogasvuotta
læ agalažžat.

32. p s a l m a.

David oappolavl.

1. Audogas, gæn værredagok andagassi addujuvvum læk, gæn suddok erit sikkujuvvum læk.

2. Audogas dat olmuš, gæsa hærra suddoid i lågatala, gæn vaimost bættolašvuotta i læk.

3. Javotaga årodedin vela muo davtek borrujuvvujegje muo juokkebæivasaš suokkatusaidam ditti.

4. Låssadet åroi muo bagjelist bæive ja ia du gietta, muo rubmaš lavtadas gåikagådi nuftgo gæse bakasvuodast.

5. De dåvdastim dunji suddodam, værredagoidam im bæittam. Mån celkkim: Værredagoidam dåvdastet aigom hærrasam, ja suddoidam bahhavuoda dân anda-gassi munji addik.

6. Råkkadallamen læk damditti buok basse olbmuk dunji, nuft gukka go gavdnujuvvumest dân læk; stuorra čaci ålle sin ragjai i åle.

7. Muo suogjalægje dân læk; heđin

dån muo varjalak; besstujume ilo dån munji addak.

8. Bagadet aigom du, olmuš, ja gæino oapadet aigom, maid vagjolet galgak; muo čalbme du oapestægje galgga læt.

9. Allet læge nuftgo heppušak ja asenak, gæin jierbme i læk, gæi ala lavčče ja bagge fertiba bigjujuvvut, go dak du lusa æi aigo.

10. Ibmelmættom olbmui vaimost læ ædnag bavčas, gutte herra ala åssko arbmo su birrastatta.

11. Illodækket hærradek sist ja avvodækket, di vanhurskesvuoda olbmuk! ilo-stædek lavllot, di buokak, gudæk vuoi-gadlažak læppet vaimostædek!

38. psalma.

1. David muiito lavl.

2. Herračam! ale rangašt muo moarestad, ale bagad muo hirbmadvuodastad.

3. Du njuolak muo sist læk, ja saggarak dædda du gietta.

4. I læk mikkege diervasid muo rubmašist du moarrad ditti, i mikkege årrom mašoid muo davtin muo suddoidam ditti.

5. Væredagoidam muo oaive bagjel mannek, saggarak dak dæddemen læk nuftgo lossis noadde.

6. Muo bukkuin bača hagja læ, ja dak sigjuk muo jallavuoda ditti.

7. Guoggot vazam ja sagga njakkot, mårrašist ælam juokke bæive.

8. Alemak dievva læva; muo rubmašist i mikkege diervasvuodaid.

9. Muo apek nåkkam ja læk, sagga cuvkkijuvvum læm; vaibmom balo ditti mån luáimam.

10. Hærračam! buok muo anestumid dán oainak, dunji čikkujuvvum æi læk muo šuokkatusak.

11. Saggarak ravgga vaibmo must; apidam muo heittik, muo čalmi čuovgas vela datgis ja mannamen læ.

12. Ustebidam ja guimidam muo buotta čuzžuk ja áidnik muo givse, gukken muo lut čuzžuk muo fuolkek.

13. Guđek muo hægga bivddek gielaid muo oddi bigjik; hævo sanid si sardnuk, guđek muo oasetesvuoda aigguk, ja bætolašvuodaid si hutkkijek buok beivid.

14. Nuftgo bælljetæbme læm, im gula; nuftgo giellatæbme njalbmam im ravast.

15. Læm galle nuftgo sãn, gæst gullo i læk, gæn njalmest vastadus sadne i læk.

16. Dastgo du, hærraçam, mån vuordam, muo rokkus gullat dãn aigok, muo hærraçam, muo Ibmelam!

17. Råkkadalam: ale adde sigjidi ilo muo ditti, go juolggam njalakasta, ale luoite sin rabmadallat muo bagjel.

18. Fårgarakkan de jårrališgoaðam, ja alelessi læ muo gifse muo åudast.

19. Værredagoidam dävdstam, ja sudodam ditti mårrašist læm.

20. Mutto muo vašalažak galle ellik, ja givrruk, ja ædnagak si læk, guðek vaše-stæsek muo adnek aibas ašetaga.

21. Guðek bahaiguim burid mafsek, muo vuostai ječasek bigjik damditti go bivddemen læm, mi buorre læ.

22. Ale guoðe muo, muo hærraçam, muo Ibmelam! ale læge gukken muo lut! boaðe hoapost munji vækken! muo hærraçam, muo bæstaçam!

51. p s a l m a.

1. Lavllomáudast^{uo}z^{oi}, David lavl,
2. go Nathan, dat prophet, su lusa boat-
tam læi, go ællam læi Bathsebain.

3. Lif^{ik} munji armogas, muo Ibme-
lam! du vaimoladesvuoda miel! erit
siku^{sik} muo værredagoidam du stuorra
armogasvuoda ditti.

4. Basa^{sik} muo buttasen muo værreda-
goinam, ja butestif^{ik} muo suddostam
erit.

5. Dastgo mæddadusaidam mân dáv-
dam, ja alelessi læk muo suddoidam muo
áudast.

6. Du, aivestessi du vuostai suddodam
læm, ja dakkam læm, mi bahha læ du
c^{al}mi áudast, vanhurskes galle dán læk,
go dán sarnok; butes dán læk, go duomo
cælkak.

7. Gæ^c! værredakkoi riegadam læm, ja
suddoi læ muo ædne muo riegadattam.

8. Gæ^c, duotvuoda dán aigok vaimost;
opat dalle sistam munji visesvuoda.

9. Butestif^{ik} muo suddoinam isopin,

atte čielgam; basašik muo, vai muottagin
mån vielggadabbun šaddam.

10. Addašik munji avo gullat ja ilo, vai
davtidam ážžuk avvodet, maid dán læk
cuvkkim.

11. Čiegašik du čalmidad muo suddoin
erit, ja erit sikušik buok muo værreda-
goidam.

12. Sivnedifčik munji butes. vaimo,
muo Ibmelam! ja addašik munji adđa
bisovaš vuáiŋa.

13. Ale suoppe muo du čalmidad áudast
erit, ja ale valde du basse vuáiŋa must
erit.

14. Addašik munji fastain avvodet du
bæsstem ditti; bajas doalaši muo roakad-
laš vuáiŋ!

15. Værredakkidi dalle du gæinoda-
gaidad oapatet aigom, ja du guvllusad
suddolažak ječaidæsek járggalæmen læk.

16. Bæstašik muo varrasuddostam, muo
Ibmelam! muo besštujubmam Ibmel!
lavllus muo njuofčam du vanhurskes-
vuoda.

17. Hærračam! ravastifčik muo báfa-

mid, vai muo njalbme du gudne sarne-
difci!

18. Dastgo ik oafferid dån aigo; daid
galle dunji lifcim addet: ikge boalddem-
oafferid dån dato.

19. Ibmeli dåkкалаš oaffer læ cuvkki-
juvvum vuain, cuvkkijuvvum ja mårastæ-
gje vaimo ik dån bagjelgæccamen læk,
muo Ibmelam!

20. Dagašik burid Sioni du armogas-
vuoda mielđ; rakadifcik dån Jerusalem
muraid!

21. De illodæmen læk dåkкалаš oaffe-
rin, boalddemoafferin ja åbba oafferin;
de vuovsak dunji altar ala oafferuššujuv-
vujek.

102. p s a l m a.

1. Varnotes olbmu rokkus, gutte stuorra
mårrašistes vaidemušaides Jehovai sardno.

2. Hærraçam! gulašik muo rokkus ja
addašik muo cuorvvom du oddi boattet.

3. Ale ciega çalmidad muo åudast erit
hættam bæive, sajatifcik bælljad munji
dam bæive go cuorvvom, lifcik fårgad muo
rokkusid gullat!

4. Vassam læk muo bæivek nuftgo suov, ja balddujuvvum læk muo davtek nuftgo raddek.

5. Muo vaibmo časskujuvvum ja gældnam læ nuftgo rasse, laibbam vela vajaldattam bǎrrat.

6. Šuokkatusainam darvvanek davtidam nakkai.

7. Mæce lādde lakkai ælam, nuftgo skuolffe avden baikin mǎn læm.

8. Gǎccemen læm ia bǎddo, ælam nuftgo aftaskas lādde roave ald.

9. Bilkkon adnek vašalažak muo juokke bæive; muo higjedægjek muo nama boft vurdnuk.

10. Gunaid gussto bǎram nuftgo laibe, ja gadnjalidamguim jukkamušaidam mǎn sægotam,

11. du moare ja stuorra suto ditti; muo dǎn aledik ja ædnami dǎn muo balkestam læk.

12. Suoivvan lakkai læk muo bæivek; gældnamen læm nuftgo rasek.

13. Mutto dǎn, hǎerračam, agalažžat biosok ja du muitto sǎgast sokki.

14. Bagjanæmen dån læk; Sion armetet aigok, joavddam læ du armo aigge, boat-tam læ du litto båddo.

15. Hallo du balvvaleggjinad læ Sion bajasdakkat, su gačcam dak čierromen læk.

16. Buok bakkinak šaddek ballat hær-ra namast, ja du hærvasvuoda gudnest buok ædnam gonagasak,

17. go hær-ra bajasdakkam læ Sion ja hærvasvuodastes ječas almotam læ.

18. Oaidnet sån aiggo oarb-basi rokkusi bællai, sin adnomid i sån bagjelgæčcat aigo.

19. Lekkus dat boatte ságaidi čallujuv-vum; ja olbmuk, guđek dastmaņņel siv-neduvvujek, Jehova gittet galggek.

20. Basse allagvuodastes sån vuolas gæčca, almestes oaidna hær-ra ædnam,

21. olbmuid, guđek gid-da valddujuv-vum læk, sin šuokkatusaid gullam ja jab-mem olbmuid bæstem varas,

22. vai Sionest hær-ra nama si sarnedek ja su ramadus Jerusalamest,

23. go olbmuk ja valddegáddek čoak-kai báttik hær-ra balvvalet.

24. Matkest sán vuometutti muo ja oanedi muo beivid.

25. Mutto mán celkkim: muo Ibmelam! ale valde muo dast erit, go ællem aige bæle dušše ællam læm; agalašvuodai agalašvuodaidi du bæivek bisstemen læk.

26. Dálin aigin ædnam dán vuodđodik, ja almek du giedai dagok læk,

27. dak nokkik, dán bisok, dak oamasmek nuftgo bivtes, nuftgo biftasid dán daid nubbastuttak, ja dak nubbastuvvek.

28. Mutto dán, nuftgo dán læk, nuft dán bisok, ja æi nága du jagek.

29. Du balyvalebjidat manak ážžuk árrot, ja sin siebman šadda bisotuvvut du čalmidad áudast.

130. psalma.

Matkkelavl.

1. Čieghalasast dunji čuorvom, herračam!

2. Gulašik, herračam, muo jena! Vutti valdašeiga du bæljek muo rokkusi jena!

3. Jehovačam! jáš dán suddoid muittet aigok, herračam! gi dalle bisso?

4. Du lut andagassi addujubme læ, vai olbmuk dust ballek.

5. Hærra ala dáivvum; muo siello doavost ároi, ja su sane ala mán dârvastim.

6. Muo siello hærra halid æmbo go gâccetægiek idded báddo halidek.

7. Israel! bieja doavvod hærrad ala; hærra lut arbmo læ, stuorra lânastus su lut.

8. Ja bæsstemen sán læ Israel buok værredagoines.

143. p s a l m a.

David lavl.

1. Hærracám! gulašik muo rokkus; járggalifčik beljidad muo vuollegis adnomi bællai; gulašik muo du áskaldasvuoda miel, du vanhurskesvuoda miel.

2. Ale mana duomo oddi balvvaleggjinad; dastgo du áudast i áftage olmuš læk vanhurskes.

3. Vašalaš muo sielo doarrot; muo hæg sán ædnami časska; sævdnjadasast sán muo gâcco árrót odiš aige jabmi lakkai.

4. Sistam vuometuvvu vuáignam; balost árró vaibmom sistam.

5. Vassam beivid muitam; buok, maid dãn læk dakkam mãn guoratalam; giedaidad dagoid mãn jurdašæmen læm.

6. Giedaidam du vuostai geigim; muo siello du ditti gâikost læ nuftgo ædnam, mi caccegâikost læ.

7. Boadašik fârg, gulašik muo herračam! halostes borrujuvvu muo vuain, ale čiega čalmidad muo áudast erit, amam sin lakkai šaddat, guđek havddai vuolas mannamen læk.

8. Addašik munji fârg du armo fuomašet, dastgo du ala dârvastam; diedetifčik munji gæino, maid vagjolet galgam; du oddi ragjai muo sielo mãn bajas bajedam.

9. Bæstašik muo vašalažaidam giedain erit, herračam! du lusa mãn bataram.

10. Oapatifčik muo dakkat, mi buorre læ du áudast, dastgo dãn muo l̄bmel læk: du vuain læ buorre, dâlvuši dat muo njulgis gæino miel.

11. Du nammad ditti, herračam! de bisotifčik muo hæggast; du vanhurskesvuoda ditti dâlvušik muo sielo hæđestes erit.

12. Eritdagašik muo vašalažaid du armogasvuoda ditti, ja hævvosæsek luoite buokaid, guđek muo sielo hättai bigjik, damditti go du balvvalægjad læm.

